

„Velká jest jeho sláva pomocí tvou,
velebnost a vznešenost kladeš na něj.“
(Žalm 20, 5.)

JDĚTE K JOSEFOVI!

Napsal P. LUDVÍK SOENGEN T. J.

Přeložil a upravil PROKOP HOLÝ

Podíl údů „Dědictví Svatojanského“ na rok 1931, číslo 2.

Praha 1931.

Tiskem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny V. Kotrba.

Cena 10 Kč.

„Velká jest jeho sláva pomocí tvou,
velebnost a vznešenost kladeš na něj.“
(Žalm 20, 5.)

JDĚTE K JOSEFOVI!

Napsal P. LUDVÍK SOENGEN T. J.

Přeložil a upravil PROKOP HOLÝ

Podíl údů „Dědictví Svatějanského“ na rok 1931, číslo 2.

Praha 1931.

Tiskem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny V. Kořba,

NIHIL OBSTAT.

Dr. Franciseus Stejska
censor.

IMPRIMATUR.

Pragae die 24. Aprilis 1924.

† **Antonius Podlaha**
piscopus Paphien.,
Vicarius generalis.

N. 4357.

PŘEDMLUVA SPISOVATELOVA.

Tato kniha nechce podávati učené studie o svatém Josefovi, nýbrž souhrn toho, co o sv. Josefu praví Písmo, Církev, Svatí a učení, zbožní lidé. Doufáme však, že i ve své skromnosti tato práce přispěje k tomu, aby se rozšířila a prohloubila úcta i láska i důvěra k tomuto velkému a mocnému Světcí.

SLOVO PŘEKLADATELOVO.

EX VOTO.

Zakusiv sám dobrotivé pomoci sv. Josefa, z vděčnosti zčeštil překladatel — s malou změnou — krásný spis Soengenův: „Sv. Josef, vznešený ochránce Církve ve své velikosti a úctyhodnosti,“ vroucně touže, aby se splnilo přání autorovo i v českém lidu, který si sv. Josefa (1654) přibral mezi své zemské patrony.

Ú V O D.

DĚJINY ÚCTY SV. JOSEFA.

Kterak se asi podivili staří Egyptané, když z nenadání procházeli hlasatelé Faraonovi městem i zemí, roznášejíce zvěst, že cizozemec jménem Josef je prvním po králi v celé říši! Všichni mají před ním padati na kolena a nikdo nesmí bez jeho rozkazu hnouti rukou ani nohou.¹⁾ „Kdo to je, ten Josef?“ tázali se asi udiveně. „Nikdo o něm dosud nevěděl. Neznáme ani jeho osoby ani života“. Ano, jaká to změna! Včera ještě otrok a vězeň v temném žaláři — a náhle svoboden, pán, povýšen k počtám královským, nejvyšší po králi v zemi egyptské!

Podobně stalo se ve mnohém ohledu onomu velkému Světcí, jehož předobrazem byl Josef egyptský — a jehož výtečnost a slávu chce líčiti tato kniha.

Nenápadně, ano v zapomenutí byl živ velký patriarcha nazaretský na této zemi. Zmiňuje se o něm sice několikráte evangelium tam, kde vypravuje události z dětství Spasitelova. Ale z celé této zprávy je patrno, že svatý Josef není tu pro sebe sama, nýbrž pro jiné, aby jim

¹⁾ Gen. 41, 43.

sloužil. Neslyšíme ani slůvka, jež by byl v evangeliu promluvil; mlčky koná svou povinnost k svatému Dítěti a své panenské Choti. A když nadešel čas, kdy ani Dítě ani Matka nepotřebovali jeho služeb, byl jeho prostý tichý úkol i jeho poslání u konce. Mizí z jeviště a evangelista nám ani nesděluje, kde a kdy zemřel.

Právě tak ustupuje v církvi prvních století jejího trvání úcta svatého Josefa zcela do pozadí. V liturgických modlitbách mešních, na příklad v Confiteor a v kánonu, kde se děje zmínka tolika Svatých, marně hledáme jeho jméno. I jeho svátek byl konán až hodně později, a ani tu hned zvláštním způsobem.

To vše však nestalo se bez zvláštního dopuštění Božího, neboť když se jednalo o to, aby bylo zavedeno na světě nové křesťanské náboženství, bylo především nutno, aby pohané, zvyklí na mnohobožství, a Židé tělesně smýšlející nabyli přesvědčení o pravém Božství původce a zakladatele církve. Vždyť ani úcta Bohorodičky neprojevila se hned v prvních dobách silně, čím spíše tedy musila ustoupiti úcta jejího panického Chotě! Neboť u lidí, kteří dosud nezvykli na vznešená tajemství křesťanská,

bylo nebezpečí, že by považovali Josefa za přirozeného otce Ježíše Krista, kdyby jeho osoba byla bývala příliš vyzdvižována v kázání a Bohoslužbě. Vždyť bludař Cerinthus přímo to tvrdil, a tím, i upíral Marii výhradnou přednost panenského mateřství Božího, a Spasiteli divuplné početí skrze Ducha svatého. I o úctě svatého Josefa lze užití vzhledem k pohanům právě pokřesťeným, slov Kristových: „Mám vám ještě mnoho říci, ale nyní toho snést nemůžete.“¹⁾

Proto musila ustupovati úcta svatého Josefa tak dlouho, až víra v Božství Kristovo a panenství Mariino zapustila v srdcích věřících hluboké kořeny a až došla uznání a rozšíření po celém světě. Takto jeví se temno, zahalující jméno i moc svatého Josefa v prvních stoletích křesťanských v dětském věku církve, jaksi jako proudloužení jeho skrytého života, jako pokračování jeho mlčení, zastiňujícího jeho pozemskou dráhu životní. Neboť jeho povoláním zde na zemi bylo, aby svou přítomností zatím zahaloval největší tajemství, křesťanské, panenské zrození Dítěte Božího před světem, který věci nadpřirozené chápal tak těžce. Josef měl

¹⁾ Jan 16, 12.

býti jaksi stínem či mrakem, který zatím skrýval božský lesk vycházejícího slunce spravedlnosti.

Když však Božství Páně bylo proti Ariovi vítězně obhájeno, — když božské mateřství Mariino bylo jasně dokázáno proti Nestoriově a obě přirozenosti v Kristu: božská i lidská proti Eutychovi, — když úcta Svatých i jejich obrazů proti ikonoklastům byla z Písma a Zjevení nezvratně ospravedlněna, — krátce, když všechny základní nauky křesťanského náboženství byly určitě stanoveny a od věřících správně chápány; tu teprve nadešel čas, kdy směla i úcta svatého Josefa více vystoupiti v popředí. Ale i pak ještě rozvíjela se pobožnost k svatému Pěstounu Syna Božího jen zvolna. Za tím účelem vyslal nebeský Vládce, věčný Pán a Král, své hlasatele, kteří by hlásali celému světu slávu a chválu svatého Josefa, — zprvu toliko jednotlivě a v přestávkách, potom však v zástupech — a na konec i své zástupce na zemi, papeže katolické církve.

Bylo to ve čtvrtém století,¹⁾ když

¹⁾ V této době setkáváme se s prvními obrazy sv. Josefa. Nejprve objevuje se Světec toliko ve společnosti Ježíšově a Mariině v dotyčných biblických výjevech. Zobrazení sv. Pěstouna, které je

Otcové a církevní učitelé: Sv. Atanas, Basil, Hilar, Jeronym, Augustin začali, mluvíce o tajemství vtělení Syna Božího, připomínati i sv. Josefa. V dalších stolecích velebili vykladači Písma i důstojnost a cnosti tohoto Světce, při výkladu oněch míst Písma, jež o něm jednají. Nádhernými chvalozpěvy slavili jej kazatelé, zvláště v dobách křížáckých výprav. Ve XII. století rozšiřovali pobožnost k Pěstounu Páně slovem i písmem zvláště

z nejstarších, nacházíme na náhrobním nápise Severy v lateránském museu, jež slavný badatel katakomb de Rossi klade do 3. století. Tam stojí sv. Josef u jesliček, drže v ruce hůl, na znamení, že přišel jako poutník z Nazareta, a že jako cizinec marně hledal po celém Betlémě přístřeší; druhá ruka vztažena jest jako na ochranu nad Marií a božským Dítětem. Zde tedy je sv. Pěstoun znázorněn v prostém, neumělém marmorgrafitu (rytině v mramoru) ve své důstojnosti i své úloze. — Obrazy Josefovy ze 4. stol. nacházejí se výhradně na skulpturách sarkofagů a sice ponejvíce v dvojím výjevu: při narození Kristovu a při návštěvě Mudrců z východu. Na oně jeví se sv. Josef toliko jako prostý divák, s poutnickou holí nebo svým náradím v ruce, nebo jako hlava a ochránce sv. Rodiny, vztahující pravici jako na ochranu nad Matkou i Nemluvnětem. Na těchto skulpturách vidíme jej, jak řečeno, vícekráte při adoraci tří Magů; zde stojí buď vedle Bohorodičky nebo za trůnem, na kterém přijímá Maria pro své božské Dítě hold prvotin pohanství. (Viz Kraus: Realencykl. der christl. Alterth. II. 72.)

Dominikáni a Menší Bratři. Ale nad jiné hlásali jeho slávu lidu, vybízejíce k jeho úctě, sv. Bernardin Sienský, dále učený a zbožný kancléř pařížské university, Gerson, velká světice Terezie († 1582) jako vyvolení poslové Páně. Gerson složil k tomu účelu netoliko modlitby k sv. Josefu, ale psal i dopisy vlivným osobám, aby se ujaly úcty Světcovy; ano na sněmu kostnickém pokusil se nadšenou řečí 8. září 1416 rozplameniti i shromážděné biskupy ke zvláštní lásce ke sv. Josefu, vybízejíce je, aby nařídili zvláštní svátek k jeho poctě. — Ve Španělech učinila svatá Terezie¹⁾ v 16. století, patrně na vyšší vnuknutí, svým úkolem, aby upozornila křesťany na velikost Chotě blahoslavené Panny. Chovalať již od útlého dětství vroucí zbožnost a dětinnou důvěru k tomuto slavnému Světci, jehož nazývala svým otcem a pánem. Všecky její spisy jsou proniknuty touto žhavou láskou k sv. Josefu a tu dovedla roznítiti i v srdcích svých nesčetných čtenářů. Zvláště pak

¹⁾ Ze 17 klášterů, které založila sv. Terezie, zasvětila 12 sv. Josefu; ale ve všech musil státi sv. Josef nad branou. Ku konci 18. století měli Karmelité bosáci asi 150 kostelů, zasvěcených sv. Josefu. (O. Pfülf Verehrung des hl. Josef in der Gesch. Stimm. aus M. Laach 38. Bd. S. 290.)

naplnila horlivostí pro jeho čest řád bosých Karmelitů, od ní zreformovaný. Ne-
ní pochyby, že i vlivu sv. Terezie dlužno
děkovati, že svatý Petr z Alkantary
(† 1562), současník serafínských světců
a zakladatelů františkánské družiny nej-
přísnější observance, zjednal skrze ten-
to řád úctě sv. Josefa nový rozkvět.

O sto let později ujal se cti velkého
Patriarchy důrazně svatý biskup ženev-
ský, František Saleský. I on dal řádu
Navštívení, jejž založil, za patrona sv.
Josefa a zasvětil mu první chrám své-
ho rodiště Annecy v Savojsku. — Stej-
nou láskou k Pěstounu Páně lnul apo-
štol chudiny, svatý Vincenc a Paulo;
proto postavil pod zvláštní jeho ochranu
kněze své kongregace, své semináře i
missie.

Mnoho přispělo k rozšíření úcty k sv.
Josefu Tovaryšstvo Ježíšovo. Již první
z jeho otců, jako Salmeron a bl. Cani-
sius, pojednávali ve svých spisech o tom-
to Světcí, rozněcující tuto pobožnost.
Zvláště však učený Suarez postavil svým
ostrovtipem i důstojnost i uctívání sv.
Josefa na vědecký základ, jiní pak se-
znamovali věřící se Světcem spisy více
lidovými. Tak napsal P. Štěpán Linet ro-
ku 1639 v Paříži spis „o milostech udě-
lených sv. Josefu“, — P. Jan Jacquinet

v Dijoně roku 1645: „o slávě sv. Josefa“ a v Itálii vydal P. Patrignani knihu s názvem: „Pobožnost k sv. Josefu na základě skutečných událostí“.

Ale netoliko duchovní a řeholníci, i knížata přispívala k úctě sv. Josefa. K vyzvání španělského dvora byl zaveden svátek Zasnoubení Panny Marie se sv. Josefem. Odtud rozšířila se úcta jeho skrze regentku arciv. Isabellu Kláru Eugenií v Holandsku; císař Leopold I. zasvětil mu své země; ve Francii nabyla velkého rozkvětu jeho úcta horlivostí královny Anny Terezie rakouské.

Z Evropy přenesli úctu sv. Josefa misionáři i do jiných dílů světa. Brzy byla tak všeobecná a vroucí, že Patrignani mohl roku 1807 napsati: „Jakou radost měl by zbožný Isidor z Isolami,¹⁾ kdyby se vrátil na zemi a spatřil splněné své nejvroucnější přání a kdyby nyní,

¹⁾ Tento dominikán z Pavie ukončil totiž svoji, roku 1522 vydanou „summu o přednostech sv. Josefa“ těmito slovy: „Duch Svatý nepřestane hýbati srdci věřících, až vše, co má vliv v církvi bojující, obklopí obnovenou úctou sv. Josefa, zakládajíc k jeho poctě kláštery i kostely i oltáře; budou svěceny jeho svátky a kde kdo bude k němu vysílat modlitby. Velcí duchové prozkoumají vnitřní dary Boží, které jsou skryty v Josefovi, a naleznou drahocenný poklad, jakého nelze najíti u žádného ze svatých patriarchů Starého Zákona“.

co toto píši, to jest méně nežli za tři sta let, mohl napočítati více než tři sta spisovatelů, dějepisců a chvalořečníků sv. Josefa!“

S úžasem poznávali lidé z těchto spisů velkou svatost, ke které dospěl prostý tesař, jeho vznešenou důstojnost i neobyčejnou moc, která je mu v nebi propůjčena; poznávali, že ze všech těchto důvodů zaslouží po Panně Marii zvláštní úcty přede všemi jinými Svatými. Jako slunce, byvši na delší dobu zakryto temnými mraky, objeví se později v tím větší kráse a skvělosti: tak chtěl i Pán, aby vznešenému Patriarchovi bylo slavnějším uctěním nahraženo, co mu ve staré době scházelo. Neboť i církev považovala za svou povinnost, aby jeho úctu vždy více podporovala.

Kdežto jeho památka byla záhy slavena zvláštními svátky a modlitbami v církvi východní, kde již v devátém století byla všeobecná, lze na západě slavení jeho památky určitě dokázati teprve ve století dvanáctém.¹⁾ Až do

¹⁾ Svatý Josef vyznavač, skladatel řeckých hymnů († 883), který od svatého Ignacia, patriarchy cařihradského, obdržel církevní úřad, složil officium na svátek Pěstouna Páně, které se východní církev od té doby stále modlí. (Pfulf l. c. 147.) — V Bologni byl zasvěcen sv. Josefu kostel již roku 1129. (Pfulf str. 152). — V královské knihovně

patnáctého věku obsahovalo jen málo breviářů officium tohoto Světce. Teprve Sixtus IV. (1471—1484) pojal do římského breviáře i misálu den sv. Josefa jako prostý svátek s jedinou lekcí. Rehoř XV. prohlásil den sv. Josefa za svátek zasvěcený roku 1621 na naléhání několika knížat, zvláště císaře Ferdinanda II., Leopolda I.¹⁾ a španělského krále Karla II., který byl velkým ctitelem Světcovým.²⁾ Klement XI. (1700 až 1721) povýšil tento svátek na svátek II. třídy a udělil mu vlastní officium. Na prosby svého generála obdrželi Kar-

v Bruxellu nalézá se v kodexu, skládajícím se z více kusů, dvanáct listů, které písmem určitě patří do 13. století. Pocházejí z benediktinského kláštera sv. Vavřince v Luttychu a obsahují chvalořeč na sv. Josefa i officium pro jeho svátek, spolu s listem jakéhos Fr. Alberta, kterým upozorňuje kantora u sv. Vavřince, že v jeho klášteře budou se modlit jině officium než u sv. Vavřince a zasílá mu modlitbu ke mši a dva hymny. (Pfülf str. 154.)

¹⁾ Císař Leopold I. byl velkým ctitelem svatého Josefa a mnoho učinil k rozšíření jeho úcty. Roku 1675 vyprosil na papeži Klementovi X., aby sv. Josef byl prohlášen za všeobecného patrona jeho dědičných zemí a celé říše římské. Svého syna a dědice nazval Josef, čímž dostalo se i budoucímu císaři. — (Sněm český zvolil sv. Josefa roku 1654 za patrona zemského. P. p.)

²⁾ V Bavorsku a Portugalsku slavili den sv. Josefa jako zasvěcený svátek. (Portugalsko ovšem zatím dostalo vládu protikatolickou. Překl.)

melitáni roku 1680 dovolení, aby směli světiti druhý svátek ke cti sv. Josefa, svátek jeho Ochrany, a to na třetí neděli po Velkonoci. K těmto dvěma svátkům přibyl třetí, když papež Benedikt XIII. dovolil všem kostelům církevního státu a několika jiným slaviti také — 23. ledna — svátek Zasnoubení blah. Panny se sv. Josefem jako dvojité velké, kterýžto svátek světili již v 16. století Františkáni a pak Španělsko. Když pak později bylo s mnoha stran vysloveno přání, aby byl sv. Josef vzýván i v litanii o Všech Svatých, nařídil papež Benedikt XIV. roku 1726 po všestranném uvážení, aby jméno sv. Josefa bylo vloženo i v tuto litanii i v litanii za zemřelé hned za sv. Janem Křtitelem.

Ještě vyššího stupně dosáhla úcta sv. Josefa ve století devatenáctém, které téměř celé bylo vyplněno vládou dvou papežů, velkých právě tak jinými výtečnými vlastnostmi, jako vroucí láskou a úctou k blah. Panně. Ale tam, kde je v srdci hluboko zakořeněna tato, tam nalezne správné ocenění i její nejčistší choť, svatý Josef. Není tedy divu, že papež Pius IX. ap. dekretem z 10. září 1847 rozšířil slavnost Ochrany sv. Josefa, jež dosud slavena byla jen na

některých místech, na celou církev jako svátek druhé třídy. Tím nabyla úcta Světcova nového rozmachu. Na počátku roku 1870 psal vážený katolický list francouzský „Univers“ (17. února) o tom takto: V přítomné době projevuje se velké hnutí ve prospěch úcty sv. Josefa. Vycházejíc z úcty a lásky k tajemství vtělení Páně, rozšířilo se toto hnutí neobyčejně rychle po celé pevnině, a činí nemalé pokroky i v Anglii, (jak dokazuje tamní katolický list „Tablet“ z 29. ledna). —

Jedná se tu o to, aby se prokazovala sv. Josefu úcta, jež mu náleží jako svatému patriarchovi, který dostal úkol, aby chránil blahosl. Pannu i jejího božského Syna, a aby se tak na sv. Josefu vyprosilo, by svoji ochranu rozšířil i na církev a v ní neustal. V čelo tohoto hnutí postavil se francouzský časopis „Le Messenger du Coeur de Jesu“ (Posel Srdce Páně), a má se došici od koncilu (Vatikánského) i od svatého Otce, aby sv. Josef byl oslaven názvem: Ochránce celé církve.“ V Itálii, ve Francii, Španělsku i Belgii projevují katolíci stejné pocity. V Anglii shánějí se právě nyní přčetné podpisy vynikajících kněží i laiků, aby takovou petici také podali“.

Toto přání dávno chované a od církevních knížat, shromážděných na sněmu Vatikánském obnovené, splnil Pius IX. dne 8. prosince 1870., prohlásiv sv. Josefa slavnostně za „ochránce celé církve katolické“; spolu pak ustanovil, aby jeho svátek 19. března na příště byl svátkem první třídy, ale protože spadá do doby postní, bez oktávy. Nyní arcimohl papež Pius IX. radostně zvolati, jakož se stalo kdysi před jeho okolím: „Maria a Josef zaujímají nyní v srdcích lidských vznešené postavení, kterého již nikdy neztratí; skrze ně oba bude svět ještě jednou zachráněn.“

Lev XIII. nezůstal nikterak za svým slavným předchůdcem na stolci Petrově v lásce k Marii a Josefovi. Jako biskup perugijský patřil Joachim Pecci k oněm 153 církevním knížatům, kteří se na sněmu vatikánském zabývali plánem, aby od Pia IX. vyžádali pro sv. Josefa takovou poctu, jež by v církevním officiu i mešní liturgii stála hned za onou, jež se prokazovala od prvních dob křesťanských toliko Bohorodičce. Lze tedy pochopiti, že kardinál Pecci, jakmile se ocitl v čele církve, nařídil, aby svátek sv. Josefa byl slaven tak, jako Neposkvrněné Početí Panny Marie, dále aby při modlitbě růžencové v říjnu

byla vzývána i pomoc svatého patriarchy nazaretského. Kněžím pak bylo dovoleno, aby každou středu, kdykoli na ni nepřipadne žádný určitý svátek, mohli vzíti i votivní mši sv. i officium o sv. Josefu. — Nad to však věnoval Lev XIII. tomuto Světcí i svůj okružní list z 15. srpna 1889 s názvem (začátečních slov: „Quamquam pluries“) „Ačkoli častěji“. V něm pobízí věřící, aby zasvěcovali měsíc březen sv. Josefu každodenními pobožnostmi; při nejmenším má se v hlavním kostele každého místa konati před jeho svátkem třídní pobožnost. „Ale tam“, praví Lev XIII., „kde není 19. březen svátkem zasvěceným, napomínáme věřící, aby v tento den konali ke cti nebeského ochránce tolik soukromých pobožností, kolik možno, podle řádu svátku zasvěceného.“

A není svátek Svaté Rodiny, který zavedl tento papež roku 1893, zároveň svátek k uctění toho, jehož sám Bůh ustanovil hlavou rodiny nejvznešenější a nejsvětější? — —

(Dodatek překladatele:) Vrchol pocty sv. Josefa byl však vyhrazen století dvacátému. Papež Pius X., — o jehož blahorečení se právě jedná, — jakoby již svým křestním jménem: Josef byl od Prozřetelnosti určen, aby velkolepou

budovu úcty svého patrona dostavěl. Za jeho řízení církve byly stanoveny nové církevní litanie ke sv. Josefu ze dne 18. března 1909. On to také byl, jenž druhý svátek sv. Josefa, zvaný dosud „Ochrana sv. Josefa“ nazval „Slavností (Solemnitas) sv. Josefa“, povýšiv jej do I. třídy a propůjčiv mu i celou oktavu, a spolu přeložil jej na středu po 2. neděli velkonoční. A on to byl, jenž v církevním zákoníku, (Codexu), nově zredigovaném, připočtl svátek sv. Josefa (Festivitas — 19. března) mezi svátky zasvěcené pro celou církev, a jenž do missalu, nově upraveného, vložil i novou praefaci o sv. Josefu.

A v době, kdy se tato kniha připravuje k tisku, dochází zpráva z Říma, že na čtyři sta biskupů a představených všech řádů podalo svatému Otci Piu XI. prosbu, aby jméno sv. Josefa v litaních položeno bylo hned za jménem Panny Marie, — tedy před jménem sv. Jana Křtitele, — aby vloženo bylo i na tomže místě i do „Confiteor“, do kánonu mešního, tak že tím dáno bude svatému Pěstounu Páně první místo mezi všemi Svatými hned za pannenskou jeho Chotí. Není pochyby, že svatý Otec Pius XI. svým velekněžským svolením splní vroucí touhu všech vděčných cti-

telů Toho, který si této nejvyšší pocty zaslouží právě svou skromnou, tichou ctností za života pozemského i nekonečnými přimluvami ve všech potřebách lidského života jako odrazu té přednosti a slávy, kterou mu připravil na nebesích jeho vděčný svěřenec, který ráčil býti „pokládán býti za syna Josefova“ (Luk. 323) sám Spasitel náš, Ježíš Kristus.

Tak se téměř do slova splnilo jiné slovo Isidora z Isolani: „Přijde den, kdy svátek Pěstouna Ježíšova a Chotě Královny světa bude se slaviti jako velký svátek. Náměstek Ježíše Krista na zemi, řízen jsa Duchem svatým, nařídí, aby se tento svátek slavil po všem světě. Tak zaujme ten, jenž v nebi měl povždy místo tak čestné, i na zemi místo neméně významné.“¹⁾

„Plodným odnožem jest Josef, jeho ratolesti se rozbíhají po zdi“²⁾ — tak předpověděl umírající Jakob o svém miláčkovi. Zdaž nelze toto označení obrátiti i na svatého Josefa pro poctu, která časem znenáhla rostla a ustavičně se zvyšovala? Století za stoletím vedly objevy učenců, podrobné úvahy Světců, námahy velkých mužů k tomu, že vnitřní dary Boží, uložené ve sv. Josefu, vešly

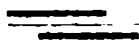
¹⁾ Summa de bonis b. Joseph III. c. 6, 8.

²⁾ Gen. 49, 22.

Dějiny úcty sv. Josefa.

ve známost, vábíce srdce všech věřících a naplňující je velkou úctou, láskou i pevnou důvěrou k sv. Josefu. Církev sledovala toto hnutí, zkoumajíc jeho příčiny, základy i účinky a uznala v něm popud Ducha svatého, který v úctě sv. Josefa jakoby chtěl poskytnouti věřícím nový prostředek, aby došli spásy.

Připojme se tedy k zástupům ctitelů Josefových, abychom i my byli naplněni bohatým požehnáním, jež nám Světec vyprosí. Ale naše pobožnost k sv. Josefu musí býti tak jako každá pobožnost rozumná a odůvodněná. Proto v dalších kapitolách vyličíme, v jakém skvělém světle září na osobě Josefově důstojnost a bohatství božských darů. Z toho pozná každý, zda — mimo jedinou Marii Pannu, — lze jiného Světce, ať Starého, či Nového Zákona srovnati se svatým Josefem.

I. DÍL.

PROČ UCTÍVÁME SV. JOSEFA?

1. VYVOLENÍ SV. JOSEFA.

Josef, syn Davidův. (Mat. 1, 20.)

Na světě neděje se nic, co by byl Bůh od věčnosti nevěděl. Mnohé věci ve světovém plánu jsou účinkem nutných nebo svobodných příčin, které však vždy Bůh znal předem. Ale mimo to jsou události, které Bůh přivodí sám svým prostřeďečným zasáhnutím tak, že řídí stvořené příčiny a okolnosti, jimiž nastanou účinky, které chtěl, nebo také, že je přivodí sám bezprostředně. — Tento případ byl při Vtělení Syna Božího a při Neposkvrněném Početí Rodičky Boží; oba tyto případy byly netoliko předzvěděny, protože „není netoliko tvora neviditelného před Ním, ale všechno je zřejmo a otevřeno před Jeho očima“,¹⁾ — ale i určeny zvláštním rozhodnutím božské vůle. To platí o Kristu, který, jakož píše sv. Pavel, „předurčen byl za Syna Božího“²⁾. A to platí i o jeho panenské Matce Marii; to naznačuje Církev, obracejíc na ni v liturgii

¹⁾ Žid. 4, 13. ²⁾ Řím. 1, 4.

slovo, platící nejprve o věčné Moudrosti: „Hospodin měl mne na počátku cest svých, dříve než co činil“.¹⁾ Ale není pochyby, že to platí i o sv. Josefovi, jehož Bůh postavil v tak blízké vztahy k tajemství Vtělení, a jenž při tom měl mít tak důležitou úlohu.

Víme z Písma sv., k jak vznešenému postavení povolal Bůh předposledního syna patriarchy Jakoba a jak ráčil moudře zauzliti okolnosti, aby dosáhl svého cíle. Užil k tomu závesti bratří, dopustiv, aby Josef byl prodán za otroka do Egypta. Tam to řídil Hospodin tak, že Josef dostal se do žaláře a že zde dovedl vyložiti sen královskému číšníkovi. Potom seslal Bůh i Faraonovi děsivé sny, jež vyložiti podle ujištění číšníka byl s to toliko Josef v žaláři se trápící. Josef byl puštěn na svobodu a za odměnu správně vyložených snů povýšen k počtám královským.

Podobné úmysly měl Bůh i se sv. Josefem. Neměl sice jako jeho předobraz dosíci hned vlády nad lidem a býti povýšen na pozemský trůn, ale byl určen, aby byl prostředníkem někoho jiného, jenž by před lidmi dokázal jasné své nároky na trůn a pak je právně uplatnil.

¹⁾ Přísl. 5, 22.

Z rozkazu Božího řekl prorok Davidovi: „Hospodin ti předpovídá, že ti učiní Hospodin dům; a až naplní se počet tvých dnů a zesneš s otcí svými, vzbudím po tobě dorost, který vzejde z krve tvé a potvrdím království jeho. Ten postaví dům jménu mému a já upevním trůn jeho království na věky. Já budu mu Otcem a on bude mi Synem.“¹⁾

Protože si získal David svým pokáním, svými cnostmi i skutky před Bohem velkých zásluh, dal mu Hospodin v odměnu za to zaslíbení, že jeho trůn bude upevněn na věky a že skrze jeho syna, čili potomka, bude spojeno panství nad Israelem na věky s jeho rodem. Že se tomu nemá rozuměti o pozemském věčném panování nad Israelem a domem Davidovým, dosvědčují dějiny. Po smrti Šalomonově, který se ve stáří odvrátil od Boha, byl větší díl jeho říše jeho synu urván. Dům Davidův byl stále více pokořován, pozemské panství Davidova vyhaslo zcela; Palestina stala se provincií římskou.

Teprve na velkém potomku Davidovu, Kristu, jednorozeném Synu věčného Otce, splnilo se ono zaslíbení zcela a dokonale. On jest tím semenem Davi-

¹⁾ II. Král. 7, 11 — 13.

dovým, které opět obnovilo trůn otce svého Davida, postavilo dům, totiž církev, a panovati bude nad domem Jakobovým, „královstvím Božím“ neomezeně až ke končinám země i času. On je králem nad pravými syny Israele, totiž nad těmi, kteří byli štípeni¹⁾ věrou Abrahmovou, Isakovou a Jakobovou, vzděláni²⁾ v dům Israele, jejichžto duchovním potomstvem a dítkami se stali.

Když se objevil Josef, byla stará israelská říše blízka zániku; na její místo měl nastoupiti nový, duchovní Israel. Josef stojí na rozhraní obou říší a jemu podle odvěkého plánu Božího připadl úkol, aby se stal jako tělesný syn Davidův prostředníkem nároků Davidových na věčný trůn duchovního Israele a převedl je na Krista, syna Davidova. Tak docházíme k osobě Toho, který byl od Boha od věčnosti předurčen k této úloze prostřednické. Pohledme tedy na jeho původ, na jeho domov a jeho společenské postavení.

a) Josef pochází z rodu královského. To dokazuje Písmo svaté:³⁾ „Josef přišel z Galileje z města Nazareta do Judska do města Davidova, které slove Betlem, poněvadž byl z domu a kmene

¹⁾ Řím. 11, 17. ²⁾ Efes. 2, 20. ³⁾ Luk. 2, 4.

Davidova, aby se dal zapsat s Marií, zasnoubenou manželkou svou.“ Podle toho patří Josef netoliko k témuž rodu, ale i k domu Davida, největšího krále israelského. Maria byla dědičkou a směla tedy vzít si muže podle zákona židovského toliko z domu Davidova.

Z těchto slov Písma právem vyvozuje kardinál Toledo: „Není nejmenší pochybnosti, že Maria i Josef, její choť, pocházeli i z kmene i z rodu Davidova, neboť právě tato okolnost donucovala oba k cestě do Betlema. . . Jedině proto, že Maria a Josef pocházeli z královského rodu Davidova, musili odejít do města, které bylo domovem královského proroka.“¹⁾ — Také manželský svazek mezi Josefem a Marií je důkazem, že oba vyšli z téhož kmene; neboť zákon přikazoval: „Muži pojmu sobě ženy (dědičky) z pokolení a rodu svého, a všechny ženy (dědičky) vezmou sobě muže z téhož pokolení, aby dědictví zůstalo v čeledech, aby ani se nesměšovala pokolení, ale tak zůstala, jak od Hospodina jsou oddělena“.²⁾ Aby tento zákon byl naplněn, podal spravedlivý Josef ruku Marii; byla tedy zajisté tak jako on z pokolení a rodu

¹⁾ in Luc. c. 2. ²⁾ Num. 36, 7 — 10.

Davidova. — I anděl, který se zjevil Josefovi ve snách, nazval ho „synem Davidovým“, to jest potomkem Davidovým.¹⁾ — Ano dva evangelisté vypsali celý jeho rodokmen: Matouš²⁾ a Lukáš.³⁾ Bylo jim to možno proto, že právě pro očekávání Messiáše byly rodokmeny v národě židovském velmi pečlivě psány a uchovávány.⁴⁾

Svatý Josef pochází tedy z nejušlechtilejšího rodu svého národa; jeho předky bylo mnoho králů, i sám David, velký prorok a vítězný panovník. A tento královský potomek bydlil v Nazaretě, jakož rovněž víme z evangelií; z Nazareta odchází Josef s Marií, svou chotí, do Betlema, aby se s ní tam dal zapsati při sčítání lidu.⁵⁾ Sám Bůh ustanovil Nazaret za bydliště svaté Rodiny, tedy i Josefovo.

Po svém návratu z Egypta „byv napomenut ve snách, obrátil se do krajin galilejských; a přišed tam, bydlil v městě, které slove Nazaret, aby se naplnilo, co bylo předpověděno skrze proroky, že Nazaretským slouti bude“.⁶⁾ Z Nazareta šel s dvanáctiletým Ježíšem

¹⁾ Mat. 1, 20. ²⁾ Mat. 1, 2 — 16. ³⁾ Luk. 3, 23 — 38
⁴⁾ Srv. 1. Esdr. 2, 59 nn. ⁵⁾ Luk. 24. ⁶⁾ Mat. 2, 22 — 23.

do Jerusalema a odtud vrátil se zase do Nazareta.¹⁾

Bydlel-li Josef v Betlémě před svým zasnoubením, o tom Písmo nepraví ničeho.

b) Stavu byl Josef řemeslnického, jak učí Písmo, — a sice podle všeobecného podání tesař, který právě tak jako Ježíš, — o němž zaznamenal sv. Justin mučovník „zhotovoval pluhy a jařma.“²⁾ Konaje své řemeslo, obstarával Josef výživu pro sebe i svou rodinu; podle toho asi sotva zastával v obci význačnější úřad.

c) Ze byl i s Chotí chud, vyplývá z Písma, neboť Maria Panna přinesla při svém očišťování v chrámě jen oběť chudých, totiž dvě holoubat;³⁾ byli tedy příliš chudí, aby mohli obětovati beránka.⁴⁾ Právě pro tuto chudobu a nedostatek všelikého pozemského lesku — mimo jiné důvody, — pohoršovali se Židé nad domnělým synem Josefovým, nevěříce v jeho vykupitelské poslání.⁵⁾ Ale chudoba sv. Josefa nebyla chudoba žebráková, nýbrž byla to chudoba obyčejného řemeslníka, který prací rukou svých musil živiti sebe i svou rodinu, a také to

¹⁾ Luk. 2, 39 — 52. ²⁾ Dial. c. Tryph. c. 88.
³⁾ Luk. 2, 24. ⁴⁾ 3. Mojž. 12, 8. ⁵⁾ Jan 6, 42.

poctivě činil. A nebyl proto u svých spoluobčanů opovržen; jako Israelita věrný zákonu a spravedlivý muž požíval zajisté úcty a vážnosti jejich. I to asi bylo jim známo, že byl potomkem, nebo jak se říkalo: „synem Davidovým“ a tudíž měl nejvyšší šlechtictví, které mu asi v očích pravých Israelitů zjednávalo veliké úcty. Toto šlechtictví připomínají evangelisté vícekrát a s důrazem: „Poslán byl anděl k Marii, panně, zasnoubené muži jménem Josef z rodu Davidova.“¹⁾ Anděl, který přikazuje Josefovi, aby vzal na sebe významný úřad chotě Marie Panny a otce Ježíšova, oslovuje ho výslovně: „Josefe, synu Davidův.“²⁾ Lukáš začíná své vypravování o narození Páně tím, že výslovně připomíná původ Josefův: „z domu a kmene Davidova“.³⁾

Pozorujete tedy s jedné strany vznešený původ, s druhé strany nepatrné postavení Josefovo ve světě, jeho řemeslo, jeho chudobu, jeho příbytek, opovržený Nazaret, „z něhož nic dobrého nemůže vzejíti,“⁴⁾ musíme se diviti cestám věčné Moudrosti. Ve světě získává se sláva a důstojnosti bohatstvím, styky,

¹⁾ Luk. 1, 27. ²⁾ Mat. 1, 20. ³⁾ Luk. 2, 4.
⁴⁾ Jan 1, 46.

vlivem atd., ale Bůh, chtěje dokázati na světě něco velkého, pohrdá vším tím: „co slabé jest ve světě a co neurozené a opovržené a čeho není, to vyvolil Bůh, aby zkazil to, co jest, aby žádné tělo se nechlubilo před Bohem.“¹⁾ A tak povolal i Josefa, přes jeho chudobu a nepatrnost, aby pozdvihl dům svého předka na nejvyšší, nebývalý stupeň slávy. Vlastní velikost i význam Davida krále spočívá především v jeho vztahu ke Kristu. Oč tedy převyšoval ho Josef velikostí svou, kdyžtě jeho vztahy k Mesiáši byly mnohem vřelejší a vznešenější! Vždyť před námi stojí jako prostředník, který starý, pokleslý, domněle na vždy svržený trůn Davidův obklopil novou září, pozdvihnuv ho k výši a slávě mesianského trůnu věčně trvajícího. David pomáhal svou činností pro Israele připravit cestu pro Mesiáše; ale Josef byl první, který Spasitele, jakmile přišel, i s jeho Matkou přijal, pěstoval a ochraňoval. Byl první i v tom, že svému národu podal očekávaného Krále a Mesiáše a s ním splnění zaslíbení všech předcházejících věků. Josef je posledním článkem v řadě patriarchů, jest i klíčem, který otví-

¹⁾ 1. Kor. 1, 27 -- 29.

rá brány nové říše. On to je, jenž dosáhl toho, v co doufala a po čem toužila všechna pokolení Starého Zákona v daleké budoucnosti.

Co tedy na tom, že Josef nemá vynikajícího postavení dle soudu světa? Ve světle věčné pravdy jsa pozorován, stojí tu Josef v záři nadmíru vznešené. A proto skloňme se uctivě před Josefem Nazaretským, tak jako se před egyptským Josefem skláněli jeho bratři až k zemi, — oslavujme a chvalme jej jako největšího ze všech Patriarchů!

2. PŘÍPRAVA A VÝBAVA SVATÉHO JOSEFA.

*„Nikdy se nenarodil na zemi
člověk . . . jako Josef.“
(Sir. 49, 16 — 17.)*

Ze všech lidí zvolil Bůh a určil jen sv. Josefa k tomu, aby byl v nejužším spojení s nejsvětějšími osobami; ze všech potomků Davidových vybral jej, aby Jeho vtělenému Synu sprostředkoval zákonným způsobem dědictví Davidovo, královskou důstojnost a vládu. Byla to

úloha nesmírně vznešená, ale Bůh k ní vyzdobil a opatřil Josefa všemi potřebnými vlastnostmi. Musil tak Bůh učiniti, neboť kdo chce cíl, musí chtít i prostředky.

„Když Bůh se rozhodl,“ praví sv. Bernard, „že vezme na se lidskou přirozenost a tedy zvolí si Matku, musil si ji zvoliti, ano utvořiti tak, aby byla hodna býti Jeho Matkou a tak se Mu i líbila.“¹⁾ Podle toho pravíme i se sv. Alfonsem z Liguori: „Protože Bůh ustanovil sv. Josefa k tomu, aby zaujal místo otce vtěleného Slova, nutno míti za to, že mu propůjčil i všechny dary moudrosti a svatosti, jakých takový úřad vyžaduje. Nesmí se tedy pochybovati o tom, že Pán jej obdařil všemi milostmi a přednostmi, jež propůjčil jiným Svatým.“²⁾

Josef egyptský byl miláčkem patriarchy Jakoba pro své cnosti a ostatní vlastnosti; na znamení zvláštní lásky dal mu otec zhotoviti pestré roucho, široký vrchní plášť s rukávy, sahající až ke kotníkům, tak že dodával Josefovi před jeho staršími bratřími jakéhosi knížecího vzezření.³⁾ V tomto pestrém rouchu vidí sv. Ambrož⁴⁾ obraz rozmani-

¹⁾ Hom. 2. super Missus. ²⁾ Kázání o sv. Josefu. ³⁾ 1. Mojž. 37, 3. ⁴⁾ Lib. de Jos.

tých cností, zdobících Josefa egyptského. Ale nám může býti symbolem cností Toho, jehož syn Jakobův předobrazoval; neboť Josef nazaretský byl zvláštní miláček Boží. Pán jej vyzdobil rouchem neobyčejně nádherným, totiž rouchem milosti a mnoha skvělých cností.

Posvěcující milost, která mu vzhledem k zásluhám Spasitelovým byla udělena zajisté v míře přehojné, pozdvihla Josefa výše než se to stalo dědičným šlechtictvím královským, ve kterém se narodil. Neboť s posvěcující milostí nelze srovnati nižádný dar pozemský, nižádné světské důstojenství. Teprve milost dodává člověku před Bohem ceny a zalíbení. Duše, oděná tímto drahocenným rouchem světelným, září nadpřirozenou krásou; a sv. Josef právem se z něho těšil, moha plesati s Prorokem: „Raduji se z Hospodina, plesá duše má z Boha mého, neboť oblékl mne v roucho spásy, šatem spravedlnosti mne přioděl, jako ženicha okrášleného věncem, a jako nevěstu ozdobenou šperky.“¹⁾

A s posvěcující milostí udělil mu Bůh zároveň i „dobrou duši“²⁾, ochotnou konati vždy a všude jen dobro a osvědčovati nejvzácnější cnosti, tak že Bůh

¹⁾ Js. 61, 10. ²⁾ Moudr. 8, 19.

mohl o něm říci to, co řekl o Davidovi: „Nalezl jsem muže podle srdce svého, který ve všem bude činiti vůli mou.“¹⁾

Majíce před sebou předobraz sv. Josefa ve starém Zákoně, uveďme si na mysl některé charakteristické vlastnosti Světcovy. Jako vynikající vlastnost Josefa Egyptského připomíná Písmo Svaté jeho *věrnost a spravedlnost*, jeho *moudrou horlivost* ve službě Boží a potom i ve službě svého pozemského pána. Tato věrnost má pevný základ ve správné představě o Bohu, v poznání Jeho velikosti a velebnosti a Jeho láskyhodnosti.

Když Josef, byv povýšen, propustil své bratry ze žaláře, kdež je, aby je zkusil, držel po tři dny, vydal před nimi svědectví o tom, jak se bojí Hospodina, řka: „Učiňte, jak pravím, a živi budete; neboť se bojím Hospodina.“²⁾ Ze i svatý Josef nazaretský vynikal věrností, spravedlností a opatrností, (dosvědčují církevní litanie ke sv. Josefu, p. p.) a svatý Bernard to potvrzuje: „Není nejmenší pochybností, že Josef, kterému byla svěřena Matka Páně, byl člověk dobrý a věrný; služebník věrný a opa-

¹⁾ Sk. 13, 22. ²⁾ Gen. 42, 18.

trný,' pravím, kterého Pán ustanovil za Těšitele své Matky, za Živitele svého člověčenství, za jediného věrného Pomocníka při vykonávání velkého úradku.¹⁾ Josef mohl říci s Bohem: „Spravedlnost byla rouchem mým.“²⁾ A nedosvědčuje Písmo Svaté samo, že „byl spravedlivý“?³⁾ Spravedlivý! netoliko v užším slova smyslu, tak že se chránil všeho nesprávného, přeje a dává každému, což jeho jest, — ale i v širším smyslu počestnosti a ctnosti.⁴⁾

Na to vše poukazuje již napřed jednání Boží. Protože manželství blahoslavené Panny s Josefem bylo nařízeno od samého Boha, je patrné, že sám Bůh jej určil k tomuto postavení. Byla tedy tato volba zajisté velmi moudrá. Ale volba stavu manželského je jen tehdy moudrá, panuje-li mezi oběma snoubenci určitá podobnost duševní, zvláště podobnost smýšlení; jinak by scházela první podmínka manželského štěstí, totiž jednota srdcí. Proto byla zde skutečně podobnost smýšlení. A protože Bůh při této volbě dal svatému Josefu přednost přede všemi jinými, lze míti za jisté, že Josef byl smýšlení ze všech nejpodobnějšího svaté Panně a nejsvě-

¹⁾ 2. Hom. sup. Miss. ²⁾ Job. 29, 14. ³⁾ Mat. 1, 19.
⁴⁾ Srvn. Job 1, 1. — Luk. 1, 6.

tějšiho, tak že, cokoli konal i nekonal, jeho vlastnosti a cnosti byly nejpodobnější cnostem Panny Marie; neboť smýšlení člověka vyplývá z jeho života. Jaký tedy byl asi muž, který byl podoben Té, před Níž téměř mizí dokonalost největších Světců, před Níž se sklánějí nejvznešenější duchové nebeští, vyznávající, že neznají ničeho, co by se s Ní mohlo srovnati? Úvaha o těchto věcech vynutila na sv. Bernardovi výrok: „Tak jako stojí Maria mezi pannami ojedinělá, nemajíc rovné, tak ani nemá sobě rovného mezi muži svatý Josef!“ A svatý Epifanius o něm praví: „Byl velký mezi muži, spolehlivý svou povahou a zbožný každým svým hnutím.“ A svatý Bernard byl také proniknut přesvědčením, že nikdy nebylo, ani nebude muže tak čistého v panictví tělesném, tak pokorného v podrobenosti ducha, tak naplněného vroucí a svatou láskou, jako svatý Josef. —

Jak věrné, počestné, dobrotivé, mírné, svědomité povahy byl sv. Josef, jaké bohaté cnosti přinesl do svého manželství, poznáváme s dostatek již z vypravování sv. evangelia. Svatý Matouš píše: „Když matka jeho Maria, byla zasnoubena Josefovi, nalezena jest, dříve než se sešli, těhotnou z Ducha Svatého.

Josef pak, muž její, jsa spravedlivý a nechtěje postaviti ji na odiv, odhodlal se tajně ji propustiti.“¹⁾ Objasněme si tato slova blíže.

Dříve než Josef Marii uvedl do svého domu, brzy po zvěstování andělském, odešla Maria k Alžbětě a pobyla tam asi tři měsíce. Když se vrátila, nemohlo býti Josefovi tajno, že počala. Kdož vyličí myšlenky Světcovy po tomto objevu? A přece zde právě ukázalo se jeho podivuhodné sebeovládání a klid, jeho něžná mírnost v úsudku, jeho moudrá opatrnost v jednání. Znaje svatost své Snoubenky, nemohl pochybovati o Její nevinnosti. Neoddává se podezřívání, ač nebyl s to, aby rozluštil obavy. Když vzpomněl na cnost této andělské Panny, na její bázeň Boží, na její život modlitby, musil si sám říci: Zde ani pomyslití není možno na nějakou vinu. Ale při tom se mu zase vtírala otázka: Jak tedy vysvětliti Její početí? Tato vnitřní nejistota připravila mu asi mnoho trpkých hodin a dní. A přece nepřešla přes jeho rty žádná stížnost; bylť pevně přesvědčen, že Bůh jej ve své zvláštní Prozřetelnosti určil za chotě Mariina a proto měl pevnou důvěru, že týž Bůh sjedná mu v této záležitosti světla.

¹⁾ Mat. 1, 18 — 19.

Maria však, ačkoli jistě pozorovala a spolucítla žal Josefův, mlčela pokorně o divu všech divů, který v ní způsobil Bůh; zjevil-li velké to tajemství její tetě Alžbětě, myslila si v dětinné důvěře, poučí o tom včas i Josefa. Úmyslem Božím však při tom, že neposlal ihned anděla, bylo asi, aby teskná pochybnost Josefova tím zjevnější učinila panen-skou čistotu Mariinu.¹⁾ Svatý Jeronym praví: „Bylo svědectvím pro Marii, že Josef, znaje jednak její čistotu, jednak se divě tomu, co se událo, skrýval v sobě to, čehož tajemství proniknouti nemohl.²⁾ Ale to právě je také svědectvím pro Josefa, o jeho spravedlnost, moudrost a tichost. Byl příliš počestný a cnostný, aby Marii vydal v lidské řeči; ale za těchto poměrů podržeti ji u sebe nemohl. Proto byl odhodlán, že v poslušnosti k Zákonu přinese těžkou obět a odloučí se od své milované Snoubenky. Umínil si tedy, že Marii tajně opustí, roztrhne právní svazek s Marií a zřekne se všech práv manželských; ve své spravedlnosti a tichosti chtěl Marii opustiti tajně a snad nenápadně odejíti

¹⁾ Jako utvrzuje naši víru ve vzkříšení pochybnost apoštola Tomáše, tak utvrzují i rozpaky sv. Josefa naši víru v zázračné početí Kristovo.

²⁾ Mat. 1, 19.

z Nazareta, při čemž by před lidmi jeho poměr k Marii stále trval. Výstižně to vyslovuje sv. Albert Velký: „Spravedlnost Josefa nutí Marii propustiti, jeho mírnost pohnula ho, aby jí nežaloval, jeho moudrost ho vede k tomu, aby to učinil tajně, protože to bylo nejjistější, co mohl za těchto okolností podle lidského rozumu učiniti.“

A tento okamžik určila božská Prozřetelnost k tomu, aby zakročila sama. Anděl Páně, patrně týž, který zvěstoval tajemství Vtělení, totiž Gabriel, zjevil se Josefovi, přikazuje mu, aby Marii, svou Choť, bez obavy uvedl do svého domu: „Josefe, synu Davidův, neboj se vzíti k sobě Marii, manželku svou.“¹⁾ Neváhej, chtěl říci anděl, uvésti Marii do svého domu; okolnost, že počala bez tvého spolupůsobení, nikterak vašeho poměru neruší, naopak, právě tím budeš účasten Božího požehnání. Dá ti jako Panna Syna, počatého z Ducha svatého, tobě, zdržlivému, panickému Choti; právě ty, syn Davidův, byl's od Boha vyvolen k tomu, aby v tobě splněno bylo zaslíbení, dané tak slavně králi Davidovi.

Protože sny, pocházející od Boha,

¹⁾ Mat. 1, 20.

liší se tak velice od snů přirozených, poskytující tak takovou jistotu o jejich skutečnosti, že pochybnost je nemožna, věděl Josef, že skrze anděla promluvil k němu Bůh a uvěřil slovu Božímu. Nyní chápe své povolání dokonale a radostně bere k sobě Marii. Myšlenka, že opustí svou manželku, nejen zmizela, nýbrž naopak, jeho dosud tak něžná a svatá láska i obdiv k Marii vysoce vzrostly, protože v ní ctil přibýtek Boha živého.

S touto spravedlností v užším slova smyslu pojily se u Josefa samozřejmě i jiné ctnosti, které nezřídka bývají slučovány se slovem: spravedlnost. V tomto smyslu na příklad nazývá sv. Lukáš¹⁾ rodiče sv. Jana Křtitele i starce Simeona spravedlivými. Sv. Josef projevil pokoru a dobrotu, svědomitost a opatrnost již při uvedené vnitřní zkoušce nejskvěleji „Podle vůle Boží, „praví sv. Petr Chrysolog,²⁾ „neobstojí spravedlnost bez dobroty ani dobrotivost bez spravedlnosti. Oddělí-li se tyto obě ctnosti od sebe, zničí se.“ Spravedlnost bez dobrotivosti — toť tvrdost, spravedlivost bez mírnosti — toť ukrutnost. Josef tedy nazývá se právem sprave-

¹⁾ Mat. 1, 6. — 2, 25. ²⁾ Evg. de gener. Chr.

dlivým, protože byl dobrotivý, — nazývá se dobrotivý, protože byl spravedlivý.“

Z těch několika slov, jimiž nám evangelium líčí povahu Josefovou, vysvítá i jeho trpělivost a tichost, jeho radostná odevzdanost ve vůli Boží, v Boží Prozřetelnosti, jeho věrnost v povinnosti a jeho skromnost.

Z toho je patrné, že „Hospodin byl s Josefem,“¹⁾ jakož se praví o jeho egyptském předobrazu; že „jej více miloval, než ostatní“, — či spíše, protože jej Bůh miloval, vyvolil si jej z tisíců a bohatě ho vyzdobil na těle i na duši, přirozeně i nadpřirozeně, aby byl sluhou způsobilým k uskutečnění velkých úradků Nového Zákona, který nyní měl býti založen.

3. POVÝŠENÍ SV. JOSEFA.

„Ty budeš nad domem mým.“

Tak jako jeho předobraz v Zákoně Starém, byl i Josef Zákona Nového předurčen od Boha k něčemu nesmírně vysokému a velkému, k důstojnosti

¹⁾ Gen. 39.

převznešené, — a byl podle toho i vybaven a nadán. Povýšení Josefa egyptského odehrálo se tiše v paláci královském. Tam vyšlo z úst Faraonových k Josefovi slovo tak čestné a význačné: „Ty budeš nad domem mým a podle tvého rozkazu všechen lid bude poslouchati.“¹⁾ Na to sňal král s ruky své prsten a nastrčil ho na prst Josefův; tím mu byl dán královský odznak i královská moc. Pak jej oděl v roucho byssové, skvělé bělosti, jaké směli nositi jen král a kněží.

Konečně vložil Josefovi na krk zlatý řetěz, znamení vrchní moci soudcovské. Tím bylo povýšení Josefovo dokonáno. U přítomnosti několika nejvyšších dvořeninů bylo od krále vysloveno povýšení Josefovo, a nyní mohlo se to úředně prohlásiti před lidem. Pohlédneme-li však na sv. Josefa, nespatříme pozemského krále, nýbrž věčného Pána nebes, an povyšuje sv. Josefa: nejprve k úžasné vysoké *důstojnosti*, potom k větší ještě *svatosti a nebeské slávě*, jejížto následkem pak jest rozsáhlá *moc a ochrana*. O tom tedy pojednáme nyní.

¹⁾ Gen. 41, 40.

PRVNÍ KAPITOLA.

POVÝŠENÍ SVATÉHO JOSEFA K DŮSTOJNOSTI.

Bůh určil sv. Josefa za chotě Panny Marie, za pěstouna svého vtěleného Syna a za hlavu nejsvětější a nejvznešenější rodiny. Tuto trojici tak velebnou důstojnost líčí evangelium — a o ní nejprve budeme rozjímati.

1. Josef, muž Marie.¹⁾

Sv. Josef je mužem blahoslavené Panny Marie, neboť manželství mezi nimi bylo manželstvím ve vlastním tohohle slova smyslu. „Poslán byl od Boha anděl Gabriel do města galilejského, jemuž jméno Nazaret, k Panně, zasnoubené muži, jehož jméno bylo Josef, z domu Davidova, a jméno panny Maria,²⁾ tak píše sv. evangelista Lukáš. Nutno však pamatovati, že u židů platilo manželství za uzavřené zasnoubením.³⁾ V době zvěstování byla tedy Maria již zákonnou manželkou Josefovou.

¹⁾ Mat. 1, 16. ²⁾ Luk. 1, 26, 27. ³⁾ 5. Mojž. 22, 23, 24.

Brzy po tajemné rozmluvě s Gabrielem, když moc Nejvyššího způsobila zázrak Vtělení, odešla přesvatá Panna na hory, aby navštívila svou příbuznou, Alžbětu, protože anděl jí oznámil, co se stalo v domě Zachariášově. Asi za tři měsíce vrátila se Maria do svého domova v Nazaretě a žila pak s Josefem.

Ačkoli však, jak řečeno, trvalo manželství právně od zasnoubení (nevěsta dopustila se cizoložství; jestliže se poddala jinému a byla za to trestána), zůstávala podle tehdejšího zvyku snoubenka delší dobu, pravidelně jeden rok, v domě svých rodičů. Teprve pak byla odvedena manželka do domu svého chotě za určitých obřadů, k nimžto patřila i hostina a obvyklé při tom požehnání. Ze zasnoubení platilo za sňatek, vychází ze slov evangelistových i andělových. Když pak Josef, „její muž,“¹⁾ zamýšlel Marii tajně propustiti, řekl mu anděl Páně: „Josefe, synu Davidův, neboj se přijmouti Marii, manželku svou, neboť co se v ní počalo, z Ducha svatého jest.“ A Josef poslechl anděla a vzal k sobě svou choť.²⁾

Mezi Josefem a Marií bylo tedy pravé a skutečné manželství. To dokazu-

¹⁾ Mat. 1, 18. ²⁾ Mat. 1, 23.

je i názor jejich spoluobčanů; židé považovali Ježíše za syna Josefova. Toho by však neučinili, kdyby nebyli přesvědčeni o tom, že Josef a Maria byli právně sezdáni. — Mimo to v rodokmenu Kristově, jež nám sděluje z vnuknutí Ducha svatého sv. Matouš,¹⁾ byl zván sv. Josef mužem, to jest chotěm Mariiným. Rodokmenem měl býti potvrzen i královský původ Spasitelův. Ale Synu Panny Marie mohlo se dostat dědičného práva a titulu toliko tím, že Josef byl zákonným chotěm Panny Marie.

Konečně i sama Maria i Josef považovali se za pravé a skutečné, byť panické manžely. A proto chová se i Josef k Marii jako její muž: bydlí s ní, stará se o ní, chrání ji před nesnázemi a pronásledováním. Maria pak, nejčistší Panna, dává se od něho odvésti do jeho domu a provází ho na všech jeho cestách, do Betléma, Jerusalema, Egypta i Nazareta; zřejmý to důkaz, že uznává Josefa za svého řádného muže.

Jaká to však čest a důstojnost, jež tím propůjčena sv. Josefu! Ta, které se nebe obdivuje v hluboké úctě, před nížto se třese peklo, kterou velebí všechen svět jako ženu vznešenou, mocnou, jížto

¹⁾ Mat. 1, 16.

není rovno, považuje Josefa za svého pána, prokazuje mu veškeré pocty i úplnou poslušnost, jak povinna je žena svému muži. Nikdy žádnému muži nebylo tak skvěle splněno zaslíbení Ducha svatého, jako sv. Josefovi: „Úděl dobrý je žena dobrá; za podíl bohabojných bývá dána muži za dobré skutky!“¹⁾

A toto manželství, ojedinělé spojením dvou tak výtečných osob, jest ojedinělé i svou čistotou a svatostí. Jako jest Josef pravým a skutečným manželem Panny Marie, tak jest i panickým manželem — a to do té míry, že v manželství vstoupil s výslovnou vůlí, že panicem zůstane. I Maria byla odhodlána zachovati své panenství; potvrdila zřejmě tento úmysl dokonce slibem čistoty; to je zjevno z jejího určitého, jasného prohlášení k andělovi, že „muže nepoznává“, jinými slovy, že chce pannou zůstat i pannou zůstane.²⁾ A to řekla, když již byla zasnoubena, tedy do stavu manželského vstoupila. Třebaže tedy Písmo svaté nezaznamenává ničeho o tom, že by Josef zaslíbil čistotu, lze přece souditi o jeho odhodlání, vésti život panický, z okolností. Či lze pochybovati, že Maria oznámila Josefovi

¹⁾ Kaz. 26, 3. ²⁾ Luk. 1, 34.

před svým zasnoubením své nezměnitelné rozhodnutí, že bude na vždy žít životem panenským? A že on by byl nepojal Marii za ženu, kdyby nebyl proniknut stejným smýšlením? Tyto nejsvětější osoby stvrdily svůj manželský svazek jedině proto, že v tom poznaly vůli Boží.

Bůh skutečně chtěl toto manželství, aby Kristus, syn Panny, nebyl vydán v podezření narození nemanželského. Toto manželství mělo tedy býti ochranou dobrého jména Matky i Dítěte oproti židům i pohanům. — Bůh chtěl toto manželství i proto, aby Panně a jejímu Dítěti nescházel nutný ochránce a pěstoun; chtěl toto manželství, aby Mesiáš v očích lidu byl jasně potvrzen a dokázán jako potomek Davidův. A konečně chtěl toto manželství proto, aby Maria, druhá Eva, mohla býti matkou všech živých a všem vzorem k následování; neboť právě svým panenským manželstvím se sv. Josefem byla Maria skutečně vzorem pro všechny stavy: panenský i manželský i vdovský.

Ale nebyl slib čistoty, ježž Maria učinila, a oběť čisté zdrženlivosti, kterou přinesl Josef v souhlase s Ní, překážkou, aby vešli ve skutečné manželství? Nikterak. Neboť podle učení Cír-

kve nespočívá podstata manželství ve spojení tělesném, nýbrž v souhlasu vůle ke společnému životu a v přenesení práv vzájemně na sebe. Manželský svazek Josefa a Marie je tedy tím pravdivější a dokonalejší, že se zakládal nikoli v žádostivosti, nýbrž v jednotném poutu *nadpřirozené* lásky. Nikdy nebylo srdcí vroucněji sloučených, jako srdce Mariino a Josefovo.

Podle výroku opata Ruperta byl Duch Svatý netoliko námluvčím při tomto vznešeném manželství, ale, roznítiv v těchto obou srdcích plamen nejčistší a nejčudnější lásky vzájemné, stal se dokonce sám jaksi poutem, jež je pojilo. Kdežto podle Písma sv. manželé jinak jsou dva v jednom těle, vidíme Josefa a Marii dva v jednom duchu, a sice v onom božském Duchu, který je svazkem lásky mezi Otcem a Synem v nejsv. Trojici. Maria a Josef mohli i přes svůj slib právně uzavřít manželství, ježto toto nežádá vykonávání manželských práv a neodporuje zachovávání ustavičné čistoty.

Ale podle vůle Boží manželství mezi Josefem a Marií panenským i býti musilo. Již ve Starém Zákoně nalézáme platný zákon, podle kterého ten, jenž se chce přiblížit k Bohu, musí se zříci

ukojení smyslnosti. Kdykoli měl některý kněz sloužiti v chrámě Hospodinu, musil do svatyně vejíti k oběti, jsa čist na těle i na duši. A zdaž nebyla zdrželivost přikázána všemu lidu, když se měl přiblížiti na hoře Sinai k Hospodinu, aby přijal Zákon?¹⁾ Protože Maria a Josef měli vejíti v tak neobyčejně blízký a zvláštní poměr k Bohu, musil jejich svazek napodobiti netoliko občasnou čistotu kněží a lidu Božího, nýbrž musil býti ustavičně panickým. Tak jako vtčené Slovo, Emanuel, měl býti počat a naroditi se toliko z Panny, — podle předpovědí prorockých, — chtěl Spasitel spočinouti toliko na panenských loktech a přijímati nutnou výživu toliko z panenských rukou.

Josef byl tedy v pravdě chotěm²⁾ Marie Panny a měl oproti ní veškerá práva panického chotě. Výstižně poznamenává sv. Jan Damascenský, že sv. Josefu dostalo se tím, že dostal za snoubenku Marii, zvláštního daru Božího, a že

¹⁾ Ex. 19, 15.

²⁾ Jakkoli Maria a Josef byli skutečnými manželi, vystřihají se evangelisté s něžným jemnocitem slovu „provdati, oženiti“, užívajíce jen slova „zasnoubiti“, nikoli aby popřeli skutečné manželství, nýbrž aby zdůraznili ideálně panický poměr tohoto manželského svazku a naznačili příbuznost smýšlení sv. Josefa s Pannou všech panen.

mu byla propůjčena přednost povýšení nad všelikou chválu. — Všecko, co lze říci ke chvále sv. Josefa, jest obsaženo v slovech: „Josef, muž Marie“. „Tento název,“ praví Suarez,¹⁾ „zahrnuje jako v jádře všecku velikost a výtečnost, kterou vůbec lze mu přičísti“. Bůh mohl ve své všemohoucnosti stvořiti tisíce jiných, krásnějších světů, ale pouhý tvor nemohl býti povýšen k důstojnosti vyšší, než je důstojnost Rodičky Boží. Josef však je mužem, chotěm této vznešené bytosti, tohoto klenotu stvoření, této velikosti, které se nevyrovná žádná jiná velikost stvořená. „Protože Josef“, praví Lev XIII. ve své encyklice²⁾ „byl spojen s blahosl. Pannou zvykem manželským, dosáhl oné vznešené důstojnosti, kterou Bohorodička převyšuje všechny stvořené bytosti, dokonaleji, než kdokoli jiný. Určil-li tedy Bůh sv. Josefa za muže Marie Panny, ustanovil jej zajisté netoliko za jejího druha pro život, za svědka jejího panenství a ochránce její ctnosti, nýbrž právě tímto svazkem za účastníka její vznešené důstojnosti.“

¹⁾ Disp. 8. s. 1. m. 2.

²⁾ Okruž. list „Quam pluries“ z 15. srpna 1889. (Okružní listy papežské zvou se podle začátečních slov.)

„Jaká to nevýslovná pocta!“ volá Gerson, „Matka Boží, vládkyně světa, neměla to pod svou důstojností, zváti tě svým pánem,“ — a my dodejme: i zvláštním způsobem tě milovati! Neboť protože Josef má za choť „Požehnanou mezi ženami“, jest od ní tak velice milován, jakož nemiluje nižádné jiné stvoření. Maria a Josef, jsouce spojeni od samého Boha, milovali se navzájem láskou nejdokonalejší a nejsvětější. Maria vstupujíc v manželství, věnovala mu své srdce a dala mu tím právo, aby mohl říci: Jako muž Marie mám její srdce, nejčistší a nejlíbeznější ze všech srdcí. Svatá Panna nikdy nezapomněla, že Josef stal se jejím chotěm z nařízení Božího, a tato myšlénka rozněcovala vždy znovu její svatou lásku k Josefovi. — Sv. Bernardin Sienský píše: „Když jsme prozkoumali vše, co rozum, osvícený věrou, může poznati o Marii a Josefovi, netroufal bych si popíрати, že blahoslavená Panna dala ve své lásce první místo svému choti, cnostmi jí tak podobnému. Ano, po Ježíši Kristu, svém Synu, nemilovala Maria ani žádného člověka ani kteréhokoli tvora, tak horoucně, jako Josefa“.¹⁾

¹⁾ Sermo de s. Jos. a. 3. c. 1.

Ať tedy pozorujeme ušlechtilost smýšlení těchto svatých manželů, nebo jejich věrnost, lásku a čistotu, není manželství Josefovo předstiženo žádným jiným; a proto jest i ze všech nejpožehnanější. Jeho požehnáním není nikdo menší, nežli vtělené Slovo Otcovo. Jakmile Maria, Panna a přece zároveň choť Josefova, slovy: „Staň se mi podle slova tvého,“ podrobila se zcela vůli Boží a moc Nejvyššího, — jakmile Josef uposlechl rozkazu Božího, aby přijal k sobě Pannu s požehnaným plodem jejího života,¹⁾ stal se panický choť Mariin právě panictvím svého manželství — otcem Ježíšovým. „Pán nezrodil se ze semene Josefova, ač o něm bylo takové mínění, nýbrž Josefově zbožnosti a lásce k Bohu narodil se z Marie Panny jako Syn ten, jenž je zároveň Synem Božím.“²⁾

Jak tedy nutno sv. Josefu blahopřáti k jeho vznešenému postavení jako choti nejsvětější Panny! Kterak děkovati Bohu za tu moudrou a láskyplnou Prozřetelnost, jež způsobila, aby Josef i Maria, ustavičná Panna, mohli uzavřít skutečné manželství Ale jak musíme i sami sobě blahopřáti a z toho se radovati, že

¹⁾ Mat. 1, 20. nn.

²⁾ S. Aug. Sermo 51, 9.

nám, že všemu křesťanstvu dostalo se požehnaných plodů tohoto manželského sňatku!

2. Josef, otec Ježíšův.

„Neni tento Ježíš, syn Josefův?“

Byl-li sv. Josef tak velice povýšen již jako choť svaté Panny, propůjčil mu Bůh ještě jinou důstojnost, vyznamenání, které ono první ještě předčilo; bylť nazván pěstounem a živitelem, protože dle slov Origenových „Spasitele živil“.²⁾ Pěstounem byl nazván, protože božské Dítě pěstoval, pečuje, aby mu nescházelo výživy, obleku, příbytku a všeho, čeho mu bylo potřebí; krátce protože vykonával skutečně všechny služby otcovské.

Uvážíme-li jen to, že sv. Josef vtěleného Syna Božího směl živiti prací svých rukou, jej chrániti a oň pečovati, musíme již vzhledem k tomuto vznešenému úkolu Sv. Josefa obdivovati. Bůh nepohrdá tím, aby prosil o chléb člověka; člověk je šťasten, že smí ve všem sloužiti Synu Božímu, — že smí ukájeti hlad Toho, který všemu stvoření dává život

¹⁾ Jan 6, 42. ²⁾ Hom. 17 in Luc.

a jej udržuje, — odívati Toho, který odívá lilie polní; — chrániti před nebezpečím Toho, který je všemohoucí!

Ale sv. Josef je více nežli Živitel a Pěstoun: zastupuje i otce, an má skutečně práva i povinnosti otcovy. Převzav tento úkol dobrovolně svým sňatkem s Marií, byl vůlí Boží ustanoven a oprávněn ke všemu, co patří k úřadu otcovskému. Abychom si uvědomili ono tajemné postavení, jež Josef zaujímá oproti Božskému Dítěti, musíme si připomenouti výše uvedené slovo sv. Augustina, že Pán nebyl sice ze semene Josefova, ale z Josefovy zbožnosti a lásky k Bohu zrozen z Marie Panny. Josef arci nespolutušil jako fysická příčina k lidské přirozenosti Kristově. Ale jako muž Mariin splnil podmínku, ke které připojil plán Božího narození Spasitelova; a toto spolupůsobení zasloužilo mu toto zvláštní otcovství, tak že plným právem může býti zván otcem Ježíše Krista.

Poznáme to jasněji, jakmile si představíme poměr Marie k Josefovi. Oba byli skuteční manželé. Ale v důsledku manželského svazku trvá mezi manželi společenství majetku, tak že majetek mužův patří i ženě a naopak. Josef neměl ničeho co by zcela nepatřilo i Marii a

blahosl. Panna neměla, co by nebylo spolu i úplným majetkem Josefovým. Jako muž jest dle slov sv. Pavla¹⁾ i pánem Panny Marie. Poněvadž pak pánu a majiteli náleží vše, co roste na jeho půdě, anebo z ní vzniká, náleží Dítko Mariino i sv. Josefovi. Maria byla jeho ženou, a proto byl i Kvítek, z Ní vzrostlý, jeho majetkem. Jemu tedy patřila netoliko Matka, nýbrž i Dítě. Jemu zrodila Maria, „lilie údolní“, ve svém manželství Spasitele; neboť tajemství Vtělení se uskutečnilo teprve tehdy, když Maria a Josef uzavřeli svazek manželský. Kristus není sv. Josefu dítětem cizím, jež by snad byl přijal do své rodiny buď z útrpnosti nebo lásky; nikoli: Kristus patřil sv. Josefovi od prvního okamžiku svého podivuhodného početí skutečně a pravdivě jako syn svému otci.

Tento název „otce“ mohl sv. Josef odvozovati i ze zákona Mojžíšova. Podle něho musil si vzít bratr ženu svého bratra, umřel-li tento bezdětek, aby jaksi daroval zemřelému bratru dítě. Takový sňatek nazýval se levirat. Zemřelý bratr tedy platil podle Zákona za pravého otce dítěte, jehož sám nezplodil.

„Manželství Josefa a Marie není

¹⁾ 1. Kor. 7, 3. 11, 3. Ef. 5, 23.

ovšem manželství leviratské. Ale smysl jeho byl po výtce vštípen ve vědomí Israele pro účel, který byl základem tohoto manželství Josefova. Týž Bůh úmluvy, který může dáti syna zemřelému Israelovi, třebaže tento nikterak k tomu nespolutupůsobil, dává Choti Panny, dokud ještě je živ, Syna, ale z panenské Choti. Je tedy Dítě, — řekl si asi Israelita, — jež daruje nebe manželce Josefově ještě za jeho živobytí, méně synem Josefovým, než kdyby mu byla snad jeho vdova, kterou umíraje opustil bez dítek, porodila po smrti syna a dědice skrze manželství leviratské? I zde i tam je to svobodná ruka Boží, darující Israelitovi proti vši přirozenosti požehnání otectví,“ (praví vykladatel Písma, Grimm¹).)

S tohoto hlediska chápeme, jak plným právem nazývá Maria Josefa otcem Ježíšovým. „Otec tvůj i já s bolestí hledali jsme Tebe“,²) praví Maria Ježíši, když Jej našla v chrámě. A Maria, Panna nejmodřejší, Matka poznání, Osvícená, jistě pochopila správně poměr, kterýžto se Jí dotýkal tak blízce.

Proto dovolává se Jí i sv. Augustin, obhazuje pro Josefa název: „otec Je-

¹) Jednota čtyř evang. 244. ²) Luk. 2, 48.

žíšův“: „Svědectví Mariino přijímá za své i evangelista Lukáš a vtiskuje mu i se své strany jako Bohem osvěcený spisovatel pečeť božského potvrzení. Lze tedy pochybovati, že název otce, jež i Maria i sama věčná Moudrost dává Josefovi, úplně odpovídá přirozenosti a podstatě onoho poměru, k jehož označení byl vyvolen? Můžeme pochybovati, že Josef jako otec Ježíšův, musil mít všecka práva i povinnosti otcovské?“¹⁾ Neboť „jména, — dí Suarez — daná Moudrostí, označují pravidelně i důstojnost i přirozenost i poměry dotyčné věci.“²⁾

Nyní také je zřejmo, jak mohl evangelista Matouš uvést celý rodokmen Josefův, aby dokázal, že v Kristu zjevil se zaslíbený syn Davidův a dědic trůnu jeho. Ale Ježíš mohl skrze Josefa činiti nároky na trůn Davidův toliko tehdy, byl-li Josef, potomek Davidův, více než pouhý otec domnělý, byl-li otcem Ježíšovým se všemi právy i povinnostmi otcovskými.

Pro toto skutečné otcovství přenáší Bůh na něho skrze anděla právo, aby dal Dítěti jméno a tím Mu jaksi na-

¹⁾ Sermo 51. de conc. Mat. et Luc. m. 30.

²⁾ Disp. 8. s. 1. m. 3.

před vyznačil životní úkol. Když totiž Josef ve svých rozpacích chtěl Marii propustiti, vida ji požehnanou z Ducha svatého,¹⁾ oznámil mu anděl ve snách vůli Boží: „Josefe, synu Davidův, neboj se přijati k sobě Marii, manželku svou; neboť co se z Ní narodí, bude z Ducha svatého. Porodí Syna a nazveš jeho jméno Ježíš; on vysvobodí lid svůj od hříchů jeho.“¹⁾

S otcovskými právy nad vtěleným Spasitelem dostává se Josefovi samozřejmě i povinnosti, aby pečoval o to, by Dítě vyspělo ke splnění tohoto úkolu. A jak věrně Josef splnil tuto otcovskou povinnost, dosvědčuje evangelium. Za čtyřicet dní po Jeho narození přináší Dítě do chrámu jerusalemského, aby Je podle Zákona i předpovědí představil a obětoval Hospodinu.³⁾ Zachraňuje Dítě před úklady Herodovými, prchaje s Ním do Egypta,⁴⁾ Potom přivádí Dítě zpět do Nazareta;⁵⁾ tam roste Ježíš,⁶⁾ prospívaje věkem i moudrostí i milostí u Boha i u lidí.⁷⁾ Ježíš sice jako Boho-člověk měl vlité vědění již od prvního okamžiku svého života, ale dospívaje tělesně, rostl jako lidské dítě i ve zku-

¹⁾ Mat. 1, 18, 19. ²⁾ Mat. 1, 20, 21. ³⁾ Luk. 2, 22, 23. ⁴⁾ Luk. 2, 13. nn. ⁵⁾ Mat. 2, 21. nn. ⁶⁾ Mat. 2, 40. ⁷⁾ Mat. 2, 52.

šenosti, — a i na tomto obojím vývoji měl Josef svůj díl. Není to důkazem, jak věrně plnil své povinnosti otcovské, jsa Dítěti i živitelem i ochráncem i prvním učitelem, — krátce klada přirozený základ k rozvoji lidského ducha i tělesných sil Bohočlověka?

Ale nejvýznačnější otcovské právo, shrnující všechna ostatní práva, spočívá v tom, že otec smí a má určovati vše, co se týče příbytku, odívání, zaměstnání a plnění náboženských povinností. Ze Josef i toto otcovské právo vykonával, dokazuje sv. Lukáš: „Odebral se s nimi a přišel do Nazareta a byl jim poddán“.¹⁾ Ježíš tedy uznával své synovské povinnosti k Josefovi a plnil je.

Z toho všeho je patrné, že sv. Josef byl otcem ve smyslu mnohem vlastnějším, než může býti otec adoptivní nebo pouhý pěstoun. Můžeme mu právem vložit v ústa slova: „(Bůh) učinil mne takorčka otcem královým.“²⁾

Čeho nemohl říci žádný anděl Bohu, mohl říci sv. Josef: „Já budu Mu Otcem a On mi bude Synem.“³⁾

Ale v tom spočívá veliká důstojnost, ke které byl povýšen sv. Josef. Jako otec Ježíšův zaujímá v království Božím místo

¹⁾ Luk. 2, 51. ²⁾ Srvn. Gen. 45, 8. ³⁾ I. Paral. 17, 13.

a postavení, ve kterém „on jediný předčí všecky vznešenou důstojností“,¹⁾ mimo Marii, „ze které se narodil Kristus“. — Přirozeným následkem toho bylo, že věčné Slovo pokorně se podrobilo sv. Josefu, jeho bylo poslušno, jemu prokazovalo úctu, jakou mají prokazovati děti svým rodičům,²⁾ praví zase Lev XIII.

„Velcí jsou proroci: neboť dostalo se jim milosti, aby v duchu spatřili Krista a předpovídali o něm. — Velkým, i podle soudu věčné Moudrosti, je Jan Křtitel; neboť jest předchůdcem Páně, hlasatelem, oznamujícím Jeho příchod, připravujícím Mu cestu do srdcí lidských.³⁾ — Velcí jsou svatí Apoštolé, protože byli vyslanci Kristovi, rozdatelé Jeho tajemství, pilíře Jeho věčného království. Proroci, Jan Křtitel i apoštolé měli tedy svou velikost z díla Kristova, při němž velkou měrou spolupůsobili, i z množství milostí, které k tomu dostali. Ale služba Josefova neplatila dílu, nýbrž přímo osobě Kristově, an božské Dítě odíval, pěstoval, vychovával. Čím tedy převyšuje Kristova osobnost Jeho dílo, tím výše stojí v důstojnosti Josef než osoby jmenované.“⁴⁾

¹⁾ Lev XIII. v okr. listě o sv. Jos. ³⁾ Tamže.
²⁾ Mat. 1, 17. ⁴⁾ Dr. Schindler: Sv. Josef str. 76.

„O šťastný muži, svatý Josefe,“ praví se v kterémsi krásné modlitbě, „jemuž bylo dáno, Boha, jehož toužilo tolik králů viděti a neviděli, slyšeti a neslyšeli, netoliko spatřiti a slyšeti, ale i chovati, líbati, oblékati a chrániti!“

Pro toto důvěrné obcování sv. Josefa se Synem Božím požíval tento Světec již zde na zemi v určitém smyslu rozkoší rajských, zvláště i proto, že cítil k Ježíši pravou lásku oteckou. V něm skutečně bilo otcovské srdce; všemohoucnost Boží mu to propůjčila. Stojíť o ní psáno, že stvořila srdce všech lidí a že srdce králů řídí podle svého zalíbení. Můžeme tedy býti jisti, že v srdce Josefovo vlila zvláštní lásku oteckou. Ano, Otec nebeský, který sv. Josefa vyvolil, aby sloužil Jeho Synu, od věčnosti zplozenému, v plnosti času jako otec, jakoby dal v srdce Josefovo přeskočiti jiskře své nekonečné lásky, kterou miluje Syna; a tento paprsek božské lásky naplnil Josefa pravou láskou otcovskou.

Byl-li pak svatý Josef vyvolen od samého věčného Boha, aby na Jeho místě zastupoval milovanému Synu otce; platil-li Josef před Zákonem za právního otce Krista, hlavy všech předurčených a vyvolených, který tudíž mohl se vydávati za syna Davidova, kterým Josef

skutečně byl, pak smí Církev i věřící právem zváti sv. Josefa „patriarchou“. Neboť tímto názvem označujeme ty, kdož byli praotci celých rodů a pokolení, z nichžto se skládal národ vyvolený. Protože pak sv. Josef byl zákonem uznaný otec Toho, který je hlavou všech vyvolených, dává se mu jméno patriarchy vším právem, ježto hodnost tato nezakládá se na původu tělesném, nýbrž duchovním. Tak jest Abraham otcem všech těch, kdož svou věrou jsou podle ducha dítkami Kristovými, ať již podle těla jsou či nejsou syny Abrahamovými. Josef je tedy patriarchou ve vztahu k údům mystického těla, jehož hlavou je Ježíš Kristus, ve kterém všichni jsme se znovuzrodili k životu věčnému.

Radujme se tedy, že i my smíme s Ježíšem zváti sv. Josefa svým otcem, a přičiňme se, abychom byli jeho pravými dítkami, aby i on ráčil nám ukázati, že jest naším otcem.

3. Svatý Josef, hlava sv. rodiny.

„Budeš nad domem mým.“¹⁾

Rodina, první a původní přirozená společnost, má za účel obstarati vše, čeho je člověku potřebí v každodenním

¹⁾ Gen. 4, 14.

životě. Její kořen jest v manželském poměru mezi manželi, ze kterého pak nutně plyne poměr mezi rodiči a dětmi. Jako v každé společnosti, jest i v rodině třeba autority, mající právo, aby nařizovala vše, co je potřebné k účelům rodiny. Tato autorita patří v první řadě otci rodiny. A tuto autoritu dal Hospodin svatému Josefovi.

„Budeš nad domem mým a podle rozkazu tvých úst řídit se bude i lid,“ těmito slovy přenesl Farao na Josefa egyptského vládu nad svým palácem i svou zemí.

„Josefe, synu Davidův, neboj se vzíti k sobě Marii, manželku svou. Porodíť Syna a nazveš jeho Jméno Ježíš.“¹⁾ těmi slovy ustanovil král nebeský Josefa za hlavu svaté Rodiny, a on poslušen jsa božského rozkazu, podrobuje se ochotně úloze naň vznesené. Je to sice úloha těžká, ale nebe, jež mu ji dalo, mu pomůže, aby ji splnil dokonale.

V čem spočívá tato úloha?

Jako hlava rodiny musil ji nejprve na venek před zákonem Mojžíšovým i římským zastupovati. Má býti nositelem jejího jména i rodu. Jeho původ určuje pokolení rodiny. Od Josefa odvozuje i

¹⁾ Mat. 1, 20.

Spasitel, jenž měl vzejíti ze svatyně rodinné, svůj původ z královského rodu Davidova a nároky na jeho trůn. — Jako hlava rodiny byl Josef také povolán, aby dal Emanueli jméno na výsost významné a nejsvětější, jméno: Ježíš; učiniv to, osvědčil a uplatnil svou otcovskou autoritu. V téže vlastnosti vidíme jej, an spěje z Galileje, z města Nazareta, do Judska, do města Davidova, jménem Betlem, aby se dal s Marií, zasnoubenkou svou manželkou, zapsati do rejstříků rodových, neboť „byl z domu a rodu Davidova.“¹⁾

Josef pečuje o to, aby Bohočlověk mohl se před zákonem vykámati jako plnoprávný Israelita, jako syn Abrahamův „podle zaslíbení“²⁾ neboť Ježíš chtěl býti „podřízen Zákonu, aby vykoupil ty, kteří byli pod Zákonem,³⁾ totiž Židy. Proto jako hlava rodiny vykonal podle obyčeje asi osobně obřízku božského Dítka, když mu bylo osm dní, neboť ta platila za znamení, že „jest povinen naplniti celý Zákon.“⁴⁾ Jako mužský prvorozenec musilo Dítě Ježíš, — podle předpisu zákona,⁵⁾ — býti obětováno Hospodinu, a vykoupeno pěti

¹⁾ Mat. 2, 4. 5. ²⁾ Gen. 17, 9. ³⁾ Gal. 4, 5.
⁴⁾ Gal. 5, 3. ⁵⁾ 4. Moj. 18, 15. - 3. 47. 3. Mojž. 27, 6.

stříbrnými šekely na poděkování za zachránění prvorozenců v Egyptě.¹⁾ I to stalo se skrze sv. Josefa, kterýž i později, když Ježíš dosáhl potřebného věku, vzal Jej s sebou k návštěvě chrámu, zákonem předeepsané.

Jako otec rodiny měl sv. Josef starati se i o to, aby jeho svěřenci dosáhli cíle, jenž jim určen, — pomáhati k tomu, aby se splnily úmysly Prozřetelnosti o Ježíši a Marii, jak dávno byly naznačeny od Proroků. Dle předpovědi Isajášovy²⁾ měl býti Spasitel počat a naroditi se z Panny. Sv. Josef byl tu vyvoleným prostředníkem, který měl skrze panické manželství s Pannou Marií potvrditi její ustavičné panenství a Božství jejího Syna a Dítě Ježíše uvésti se ctí do světa. Duch Svatý zdůrazňuje slovy. „Nepoznal jí“³⁾ Josefovou zdržlivost, činí jej „svědkem neporušenosti, záštitou nevinnosti, ochráncem panenství Panny Marie,“⁴⁾ jakož dí sv. Petr Chrysolog, — a spolu ustavičným hlasatelem Bohočiověka z Panny počatého a narozeného.

Josef měl dále pečovati o tělesné i duchovní jejich blaho. Útěkem do Egypta

¹⁾ 2. Mojž. 13, 2. ²⁾ Is. 7, 14, ³⁾ Mat, 1, 25.
⁴⁾ Sermo 145.

zachraňuje Dítku život a tam zůstává až do smrti Herodovy, čímž spolupůsobil na splnění slov, která řekl Hospodin skrze proroka Oseáše:¹⁾ „Z Egypta povolal jsem syna svého.“²⁾ Vrátiv se z ciziny, neusazuje se, jak původně zamýšlel, v Betlemě, své rodné obci, nýbrž z bázně před Archelaem, podobným svému otci Herodovi, uchyluje se do Nazareta. Tak zachraňuje Spasitele po druhé pomáhaje i tu, aby se splnily zámysly Boží. Neboť prorok předpověděl o Spasiteli „Nazaretským bude nazván.“³⁾

Zachováváje zákon Boží a svou zbožností dal Josef své rodině příklad věrného plnění náboženských povinností a všech zákonných ustanovení.

Tak působí Josef ve službě vznešeného úkolu, jež určil Bůh jeho rodině, ale především Dítku Ježíši, a tak i osvědčil se jako nejvěrnější a nejvýtečnější otec rodiny, který stará se o dům svěřený i v bidě a nebezpečí, s obětavostí a oddaností, moudře a tiše. A tento úřad Josefov jako hlavy svaté Rodiny dochází uznání na nebi i od lidí. O jednání vůči svaté Rodině dávají Josefovi namnoze pokyny andělé,⁴⁾ dosvědčující

¹⁾ Os. 11, 1. ²⁾ Mat. 2, 15. ³⁾ Mat. 2, 23. ⁴⁾ Mat. 2, 13 - 15. 19 - 23.

tak, že oni tak jako sám Bůh, jenž je poslal, považují jej za hlavu svaté Rodiny. A to činí i Ježíš i Maria: „Otec tvůj i já s bolestí hledali jsme Tebe,“ praví Maria k nalezenému chlapci Ježíši ve chrámě — a o tomto se dí: „Ježíš byl jim poddán.“¹⁾

Jako Syn Boží nemohl ovšem Ježíš býti sv. Josefu poddán, ale za to ráčil býti poslušen svých rodičů jako člověk podle vůle svého nebeského Otce. A v tom je právě sláva sv. Josefa, že Spasitel ráčil se naroditi v jeho rodině a že podle lidských poměrů ráčil se mu dobrovolně podrobiti a prokazovati mu jako dítě svému otci a hlavě rodiny úctu, lásku a poslušnost.

Tak stojí sv. Josef před námi jako hlava rodiny nejvznešenější. Na něm se uskutečnil způsobem daleko vyšším sen Josefa egyptského, než se stalo na tomto: „Viděl jsem ve snách, kterak slunce i měsíc se mi klanějí.“²⁾ Sv. Josef opravdu spatřil, kterak Ježíš, „slunce spravedlnosti“, a Maria, „krásná jako měsíc“, jsou mu poddáni, nikoli po krátkou chvíli snu, ale po dlouhá léta. Ať se chlubí knížata této země rozsahem a velikostí svých zemí, nebo velkým poč-

¹⁾ Luk. 2. ²⁾ Gen. 37, 9.

tem národů, nad nimiž vládnou: co to je proti vladařství a panovnické důstojnosti Josefově! Měl sice toliko dva poddané, ale jedním z nich je Bůh, druhým pak Matka Boží. Mohla tedy býti propůjčena člověku po důstojnosti tohoto Dítěte a této Matky důstojnost větší, než jakou měl Josef?

DRUHÁ KAPITOLA.

JOSEF POVÝŠEN K PODIVUHODNÉ SVATOSTI.

„Všemohoucí bude ti žehnati hojným požehnáním s nebe shora.“¹⁾

Viděli jsme, že Bůh vybavil toho, jehož povolal k takovým důstojnostem, také ctností a milostí. To jsou dary, které jej činily velkým především v očích Božích, protože jen ony tvoří pravou, vnitřní cenu člověka. Nyní si všimneme blíže, jak rostl ve svatosti.

„Plodným odnožem, jehož ratolesti se rozbíhají po zdi,“ nazval umírající patriarcha Jakob svého syna nejmilej-

¹⁾ Gen. 49, 25.

šího. A Josef egyptský opravdu rostl jak ve cti, tak i ve ctnosti. „Plodným odnožem“ — byl také choť Mariin a náměstný otec Ježíšův; jeho ctnost vzrostla k vrcholu svatosti.

Stačí pohlédnouti na úřad a postavení, k němuž byl Josef povolán, — na srdečný styk s Ježíšem i Marií, — na život, který vedl, — tak, jak nám to vypravují evangelia, a vytušíme stupeň svatosti, k němuž dospěl. Protože měla se s ním zasnoubiti Panna nejsvětější ze všech, jež kdy žily na zemi, majíc na základě tohoto poměru lnouti k němu zvláštní láskou, musil i Josef býti Jí podoben ve ctnostech a býti věrným obrazem její krásné duše.

Následkem úřadu, který měl Josef, byly veškeré práce a námahy jeho celého života v bezprostředním vztahu k osobě Bohočlověka. Z toho uzavírají bohoslovci, že Josef byl nadán nejvýtečnějšími ctnostmi přirozenými i nadpřirozenými, tak, že nežil na světě druhý člověk, který by větší svatostí byl více hoden toho, aby se zasnoubil s blahoslavenou Pannou; ano, milost a ctnost povýšily sv. Josefa tak vysoko nad ostatní syny a dcery lidské, že v řadě světců nikdo se mu nevyrovná. V jeho duši vložil Bůh vrchovatou míru milostí.

Jak skvěle však vzešla tato setba v obcování s Ježíšem a Marií! Jak bohaté byly plody svatosti i jeho starosti a námahy o Dítě a jeho Matku! Jak velkolepé příklady ctností měl stále před očima! Jak ho to asi pudilo, aby byl své choti a svému nejsvětějšímu svěřenci stále podobnější. Neboť ti, kdož s Bohem obcují častěji, připodobňují se Mu den po dni víc a více. Oč krásnějším leskem tedy zářila asi duše Josefova po důvěrných rozmluvách s Ježíšem a Marií!

Návštěvou Marie Panny byl posvěcen Jan Křtitel a Alžběta naplněna Duchem Svatým. Co asi způsobila v Josefovi řada let ustavičného, důvěrného obcování s Ježíšem, svatostí samou a s Marií! A protože milost Boží zajisté se v něm nesešla se žádnou překážkou, protože jeho duše byla vždy žíznivou a plodnou půdou, přinášela sto-, ano tisícero násobné ovoce. Byl skutečně tím, co naznačuje jeho jméno: „plodný odnož“, prospívaje ve všem dobrém a ustavičně vzrůstaje ctností i milostí.

Tento vzrůst a přibývání svatosti objasnil již před pěti sty lety velmi výstižně svatý Bernardin Sienský, tento horlitel o uctívání sv. Josefa, ve svých řečech: „Sv. Josef směl obcovati s Pan-

nou Nejsvětější netoliko obyčejným způsobem. Následkem pravého, platného manželství, které je podle vůle Boží spojovalo, byl Chotěm Požehnané Matky našeho pokolení. Ale to předpokládá nejvyšší stejnotvárnost duší i smýšlení, jaké vyžaduje posvátný stav manželský především. Kdyby nebyl Josef své nejčistší Snoubence podoben, a kdyby nebyl vyzdoben všemi ctnostmi, zajisté by jej Duch Svatý byl nesloučil s Marií manželským svazkem; a proto věřím, že byl Josef zcela čistý a panický, že byl mužem hlubokého rozjímání, nejhlubší pokory, nejžhavější lásky k Bohu! Maria milovala jej jako Snoubence, kterého jí dal Bůh, jako strážce své nevinnosti, který měl se s ní sdíleti o lásku a péči k Synu Božímu. Jestliže pak dosáhla nejsvětější Panna pro hříšníky, pro nepřátele svého Syna, tolik a tak velkých dobrodiní, jakých asi milostí vyprosila pro svého laskavého Snoubence, pěstouna svého Syna, strážce svého dobrého jména! — Ale nad to, majetek a výdělek manželčin patří i muži; proto věnovala Máti Boží sv. Josefu bohaté poklady svého srdce, snažíc se obdařiti jej všelikými milostmi a ctnostmi. A náš svatý Ochránce tak dlouho prodléval zcela na blízku přesvaté Panny; kdož by neznal

mocného vlivu, ježž má styk se šlecht-ným a ctnostným člověkem! Josef však byl živ s Královnou Svatých tolik let --- a ještě více: prokazoval Jí, Matce svého Boha, v hluboké pokoře a lásce, největší služby; jak tedy asi odměnila Panna Maria, jež oplatí každé: Zdrávas — sv. Josefu takovou věrnost a péči!“

Ale toto všecko bylo daleko předsti-ženo novými důkazy božské milosti.

Sv. Josef byl také pěstounem Ježíše Krista a nevzdaluje se od Něho, plnil, jak výše ukázáno, všechny povinnosti otcovské; a Spasitel, nejlepší všech synů, miloval i ctil Josefa jako svého otce. A i to připomíná sv. Bernardin: „Pro-to jest,“ praví, „název otce sám příči-nou mnoha milostí pro sv. Josefa. Usta-vičným srdečným stykem s Ježíšem rostla zbožnost, čistota a svatost Jeho Pěstouna. Ať Syn Boží bděl či spal, ať jedl či pracoval, Josef byl u Něho stále. Kterak tu obdivoval božskou lásku, jež se tak snížila k nám lidem, berouc na sebe všechny slabosti naší přirozenosti! I naše srdce, ač tvrdé jako kámen, trne a obměkčuje se při vzpomínce na tako-vou přízeň; neboť to, že nekonečný Bůh sestoupil k naší bídě, ležel v jeslích, svýma svatýma očima oplakával naši u-bohost, dojíímá duši více nežli divy a

jiné skutky Jeho všemohoucnosti. A nesmíme zapomínati ani na věrnost a oddanost, s kterou Josef pomáhal božskému Dítku ve všech potřebách a těžkostech. Nosil-li Je na loktech, slyšel-li Jeho první slova, i sladké jméno „otče“, hovořil-li s božským chlapcem i jiným, jistě probouzel každý pohled, každé slovo novou, nevýslovnou radost, ale spolu stupňoval i lásku ke svěřenému pokladu a péči oň. Josefu pak se dostávalo od jeho Syna stále nových milostí.

Zdaž si tu nepomyslíme, že božská Moudrost a všemocná Prozřetelnost, když tvořila srdce nejsvětější Panny, tvořila je již napřed podle srdce božského Dítka, které teprve se mělo naroditi? Ale nebyli bychom oprávněni míti i za to, že i nad duší sv. Josefa při jeho narození vylil se takový proud milostí, jenž by i jeho srdce učinil seč možno podobným srdci Páně? A zdaž nemusila tato podobnost býti stále silnější, když Slovo Boží zjevilo se v podobě lidské a na řadu let bylo pokornému tesaři vzorem a učitelem dokonalosti! Čím asi byl tento stálý vliv Bohočlověka pro sv. Josefa, lze poznati z dvou míst Písma svatého. Jen několik okamžiků spočinulo božské Dítě na srdci staříckého Simeona — a jakou radost,

jakou milost mu to přineslo! „Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého v pokoji!“ zvolal zbožný kmet, oplýváje rozkoší; neboť kdo má srdce svého božského Pána, nepotřebuje již ničeho. — A právě tak spočinul svatý miláček Jan při poslední večeři toliko na krátko na srdci svého božského Mistra — a to stačilo, že jeho srdce bylo vzníceno nekonečnou láskou Boží! Ale Božské Dítě spóčívalo na srdci sv. Josefa v Betlémě, na poušti, v Egyptě i Nazaretě, a to mnoho hodin: jaké sloučení srdcí, jaké milosti, jaké rozmnožení lásky to asi mělo za následek! Toho vylicíti nedovede žádný jazyk, žádné péro!

Sv. Alfons píše: „Jaká asi láska hořela v srdci sv. Josefa, když Ježíška choval na rukou, když jej laskal a od Něho byl laskán, když z Jeho úst slychal slova věčného života, jež byla právě tolika šípy lásky, pronikající jeho srdce.“ Kdyby byl Josef žil třicet roků ve společnosti andělských sborů a slyšel, kterak ustavičně pějící chvály Boží, nebyl by roznícen takovou láskou, jako ve společnosti Ježíše a Marie Panny.

Mimo Marii, Matku Páně, nemohl se tedy nikdo honositi větším a vroucnějším spojením s Ježíšem než svatý Jo-

seř, ani nikdo větším bohatstvím ctností. Jeho celý život byl vpravdě zřízen podle slov apoštolových: „Spravedlivý živ je z víry; skryt je v Bohu a Kristu.“

Ano, jak silná a živá byla víra sv. Josefa. Jemu zjevil Bůh skrze anděla vznešená, všečen rozum přesahující tajemství víry: vtělení svého Syna, Jeho podivuhodné početí z Ducha Svatého, jméno Dítěte a Jeho vysoký význam, — že je totiž pravým Mesiášem a Spasitelem světa. To vše věřil Josef bez nejmenší pochybnosti, nežádaje si divů a zázraků, by mohl v to uvěřiti a za pravé to míti. V pravdě, velká a silná to víra! Když sv. Petr vydal svědectví: „Ty jsi Kristus, Syn Boha živého,“ byla víra jeho veliká. Ale víra Josefova byla větší! Neboť apoštolé viděli všemohoucího Divotvorce, Pána moří i bouří, který uzdravoval nemocné a křísil též mrtvé. Ale Josef spatřil toliko slabé, ubohé Dítko v jeslích betlémských — a přece věřil, že je to Král nebes i země! Spatřil Je v celé jeho slabosti — a přece nepochyboval ani na okamžik, že řídí a spravuje všečen svět. Uprchl s ním do Egypta, aby Je zachránil před úklady Herodovými, — a přece byl přesvědčen, že Jeho vládě vše se musí podrobiti. Viděl, kterak Ježíš v domku na-

zaratském koná nejnižší práce — a přece se Mu klaněl jako Pánu a Bohu.

Z evangelia dále poznáváme, jak pokorně se podroboval svatý Josef všelike vrchnosti. Protože tak nařídil pohanský císař, koná Josef obtížnou cestu do Betlema, aby se tam dal zapsati do rodinných rejstříků. A jak přesně plnil předpisy Zákona: předpis o obřízce, když Chlapci bylo osm let, — o obětování v Chrámě a o nařízené pouti do svatyně jerusalémské! Ale v první řadě ukazuje nám evangelista onu dokonalou poslušnost sv. Josefa, když mu anděl ve snách v noci poručil, aby s Dítětem a Matkou utekl do Egypta: vstává ihned a beze slova námitky vydává se na dalekou cestu; nevymlouvá se svou chudobou, ani útlým stavem Dítěte a Matky. Nepohoršuje se takovým rozkazem, ani nepraví andělu: „Dříve jsi mi řekl, že toto Dítě vykoupí svůj lid, a nyní nedovede zachrániti ani sebe.“ Nikoli, ve slepé, ochotné poslušnosti ihned plní rozkaz Boží, nic nedbaje toho, co mu přikázáno, ale kdo to přikazuje. Byla to svatá odevzdanost ve vůli Boží, dokonalá lhostejnost ke tvorům, jež ho činila schopným tak jednati.

A jak podivuhodná je pokora Josefova! Jsa spokojen se svým skrovným,

nepatrným postavením, vedl, ač potomek králů, život skrytý a od světa uzavřený; tvrdou, námahavou prací musil živiti rodinu. Dalek jsa všelike pýchy, obchází potomek Davidův a vyvolený ochránce Spasitele světa domky betlemské, ale všude je pro svou chudobu a nevzhlednost odmrštěn. Vidíme jej u jeslí, potom v domku betlemském, potom ve Chrámě při obětování Dítka a opětně tam, když tam našel po třídní ztrátě svého Svěřence. Pastýři mluví, Simeon i Panna mluví, Maria mluví — ale Josef mlčí. Jako tichý svědek stojí vždy skromně stranou. Kdo dovedl spojovati vznešenou velikost ctností s tak prostou pokorou? Jeho svatost byla zahalena nejvyšší skromností, nikdy se nezmenšujíc.

Ze by byl mimořádně přísně živ, o tom se nevypravuje ničeho. A přece víme, že snášel trpkosti a utrpení, jichž ani on nebyl ušetřen, tiše a odevzdaně. „Mnoho soužení mívá spravedlivý.“¹⁾ Z tohoto pravidla božského řádu nemohl býti vyňat ani Josef, protože byl řádný otec Toho, který přišel na svět trpět a umřít; jsoutě útrapy i dary, jimiž Bůh

¹⁾ Žalm 33, 20.

omilostňuje Svaté na zemi a jimiž zahrnuje zvláště své miláčky.

I když uvážíme vážně to, co v tak nepatrné míře vypravuje evangelium o svatém Pěstounu, postačí to přece, abychom poněkud pochopili, jak velké byly zkoušky Josefovy. Byly to útrapy všeho druhu: vnitřní starost a soužení ducha, trpká chudoba a strádání, kruté pronásledování, jež musil přetrpět i s božským Dítěm od lidí, těžká a v očích světa málo oceněná práce po celý život. Vzpomeňme jen na vypravování evangelisty Matouše. Jak byl brzy po svém sňatku zkormoucen onen spravedlivý muž, neznaje ještě božského tajemství, které nastalo v jeho přesvaté Snoubence! Vzpomeňme na onen první vánoční večer, když Josef za večerního šera bloudil s Marií po ulicích betlemských, klepaje na dvěře domovní, aby si vyprosil přístřeší. Pohledme do pusté a prázdné jeskyně, vysazené všelike nepohodě, v nížto za několik hodin měl se naroditi Syn Panny, Král nebeský! Vmysleme se v onu noční chvíli, kdy anděl Páně volá ke spícímu: „Vstaň, vezmi Dítě i Matku a utec do Egypta!“ Provázejme ubohé vyhnance na obtížné cestě, kterou se ubírá o hladu i žízní, v horku i zimě, znaven a ustra-

šen. Spočítejme strážně, jež vytrpěl za několik let v Egyptě a potom zase v Nazaretě — i krůpěje potu, prolité, aby opatřil svaté Rodině skromné zaopatření. Vzpomeňme na ony hořké dny, když Ježíšc pohřešil a hledal.

To jsou jen ukázky útrap sv. Josefa, jež uvádí evangelium; ale kolik asi bylo těch, o nichžto nevíme! Když kdysi sv. Maria Magdalena z Pazzi ve vytržení shlédla slávu sv. Josefa, zvolala: „Jak značný byl podíl, jež měl slavný Josef na kalichu utrpení Ježíše Krista službami, které prokázal Jeho svatému člověčenství!“ Či neprobodl meč bolesti, který pronikl duši Panny Marie, i jeho srdce při pohledu na chudobu a zimu, kterou pocítil při svém narození Ježíš; při pohledu na krev, vytékající při obřezání Jeho těla; při zprávě, co hrozí Dítěti, i při pohledu na krutý duševní bol, jež musila vytrpěti Marie? Josef musil býti podoben Marii, Královně mučeníků, i Ježíši, muži bolesti.

Bolest těchto zkoušek pochopíme ještě lépe, pozorujeme-li, jak veliká byla jeho láska k Ježíši. Není pochybnosti, že živý Otec tomu, jež ustanovil svým zástupcem na zemi, jemuž svěřil v péči to nejdražší, co měl, svého jednorozenného Syna, ve slabosti a chudobě lid-

ské přirozenosti, vlil také takovou lásku k božskému Svěřenci, jaké asi nemělo žádné lidské srdce po panenském srdci Bohorodičky. Cím však něžnější a vroucnější byla tato láska k božskému Dítku, tím trpčeji cítilo i jeho srdce s opovrženým, strádajícím a pronásledovaným Dítětem. Ale svatý Josef nesl to vše statečně, odevzdaně a trpělivě. I v tom byl „služebníkem dobrým a věrným“; byl věren Bohu i v soužení. Uctívá-li zbožný křesťanský svět rád bolesti sv. Josefa, tak jako sedmero bolestí Panny Marie, projevuje tím výmluvně pevné přesvědčení o svatém klidu Pěstouna Páně, o jeho tiché trpělivosti, o vytrvalosti v plnění povinností jeho povolání, o jeho srdečné lásce k nepřátelům a o tom, jak velebil Boha i uprostřed soužení a strádání.

A o čistotě sv. Josefa co lze říci jiného, než co řekl Rupert Deutz, že totiž slova Velepísně: „Můj Miláček kochá se mezi liliemi“¹⁾, platí o Marii i Josefovi. Marie a Josef jsou tyto lilie, mezi nimiž dlí a žije Ježíš Kristus, milovník čistoty. Že Josef zachoval ustavičnou čistotu, je zdůvodněno jeho postavením a potvrzeno Písmem i tradicí. Kde dlí

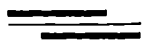
¹⁾ Velep. 2, 16.

Ježíš, nevinnost sama, a Maria, panenská Máti, tam musí jako třetí lilie rozkvétati Josef v něžné, líbezné čistotě. Maria jistě by nebyla přijala Josefa za svého snoubence, kdyby jeho čistota nebyla tak velká. A toto panictví uchoval si Josef až na konec života. „Je jisto,“ praví sv. Jeroným, „že ten, jenž zasloužil býti zván otcem Ježíšovým, zůstal čist tak jako Maria.“ A sv. Tomáš Aquinský se táže: „Ráčil-li Pán své panenské Matce doporučiti panického Miláčka Jana, kterak by byl mohl dovoliti, aby její Snoubenec nebyl a nezůstal čistým panicem?“

Vidíme tedy, že v životě sv. Josefa září všechny ctnosti, které ve svém listě doporučuje Kolosenským svatý Pavel tak důtklivě: „Oblect se jako vyvolenci Boží, svatí a milí, v srdečnou milosrdenost, dobrotu, pokoru, mírnost, shovívavost — ale ke všemu tomu mějte lásku, která je svazem dokonalosti“.¹⁾ Láska však je proto svazem dokonalosti, že, jak učí sv. Jan Chrysostom, spojuje navzájem všechny ctnosti a přivádí je k nejvyšší dokonalosti. Neboť, kdo miluje opravdově, dbá o všechny ctnosti a to dokonale, kdežto bez lásky pravé ctnosti

¹⁾ Kol. 3, 12, 14.

není. Nyní arcí rozumíme, že sv. Josef musí býti z největších Svatých na nebesích.

TŘETÍ KAPITOLA.

POVÝŠENÍ SVATÉHO JOSEFA KE SLÁVĚ.

„Kdo je strážcem svého pána, bude slavný.“¹⁾

Ten, jenž obdržel milost za milostí od Původce milostí, jemuž za života byl tak blízek, stoupal od svatosti ke svatosti. Nyní byla míra milostí naplněna a počet zásluh vzrostl k výši, která byla stanovena pro zákonného otce a ochránce Syna Božího. Úkol Josefův na zemi byl dokonán. A tak měl nyní býti povýšen ke slávě, tak jako byl povýšen kdysi ke vznešenému úřadu a k tak velké svatosti.

Toto oslavení můžeme pozorovati ve třech stupních, totiž: oslavení ve smrti, oslavení, když vešel na věčnost a oslavení dokonalém na nebi.

¹⁾ Přisl. 27, 18.

1. Oslavení sv. Josefa ve smrti.

Zásluhy jeho života měly býti korunovány ve smrti; mělť umříti dříve, než jeho manželka, a i Schovanec měl umříti dříve, nežli by začal Kristus svůj veřejný učitelský úřad. Jediný pohled na život sv. Josefa ukáže nám, jaká bude jeho manželka, a i Schovanec měl umříti do konce životem milosti a lásky k Bohu, byl skvěle uzavřen smrtí, plnou hrdinné lásky. Ačkoli historicky není udán ani čas této smrti, ani nemáme zpráv, jaká byla, lze přece míti za jisto, že skonal v náručí Ježíše i Marie. Pro Ježíše vytrpěl svízele i bolesti, útěk i nebezpečí, Jemu sloužily ruce jeho, pro Něj se nuzovalo a namahalo jeho tělo, pro Něj i Jeho požehnanou Matku, svou Choť, vyčerpaly se jeho síly. To bylo jistě nevýslovnou útěchou pro Josefovou duši. V odměnu za to, že věrně bděl nad Matkou i Dítětem a že je chránil na útěku, bděli i Ježíš i Maria nad ním v jeho poslední hodině.

„Kdož pochopí,“ táže se sv. František Saleský, „jak věrně, horlivě, láskyplně bděl božský Schovanec nad ložem svého otce, slouže mu s nevýslovnou, vroucí oddaností, když se chystal odejíti s tohoto světa! Když byl Spasitel ještě

malým Dítěm, choval Jej Josef tak často na svých loktech; kdož by tedy pochyboval, že nyní zase Ježíš sloužil věrnému otci, jak zasloužil, na konci jeho života — a že jej držel ve svých loktech v hodině smrti.“

Jaké to štěstí! Pán života i smrti vedle svého umírajícího služebníka, který byl před Zákonem i Jeho otcem a zástupcem Jeho Otce nebeského! V náručí Ježíšově, na srdci Ježíšově, jsa podpírán od Marie, vydechl Josef svou duši. Komu na celém světě dostalo se smrti takové? Právě přítomností Spasitelovou byla smrt Josefova tak blažená; tato přítomnost obklopovala jej takovou září! „Přešťastný, blažený muži, při jehožto posledních okamžicích věrně bděli Kristus i přesvatá Panna s tváří nevýslovně laskavou!“ volá Církev (v hymnu k Laudes 19. března), uvažujíc o smrti sv. Josefa.

Právem můžeme si tento okamžik představit tak, jak jej líčí sv. Alfons z Liguori: „Kolem něho bylo plno andělů. Král andělů, Ježíš Kristus, seděl po jedné straně, Maria na druhé straně jeho chudého lůžka. Oba mu děkovali za všecky práce a námahy, za všecku lásku a věrnost, kterou jim věnoval. A v této sladké a blažené společnosti opustil pln

nebeského míru tento bídný svět. — Tichá a blažená byla jeho smrt v přítomnosti Marie Panny i Odchovance, který byl i jeho Spasitelem. Neboť kterak by mohla býti smrt hořká tomu, který umíral v náručí věčného Života? Nikdo není s to, aby vyslovil a pochopil, jak hluboká byla odevzdanost a jak horoucí plamen lásky v srdci sv. Josefa, jež rozněcovala v něm slova věčného Života, šeptaná v těchto posledních chvílích brzy od Ježíše, brzy od Marie.“

Proto se zdá, že je zcela oprávněno mínění sv. Františka Saleského, že sv. Josef zemřel z čisté lásky k Bohu; byla to neodolatelná moc této božské lásky, jež oddělila duši jeho od těla. „Světce,“ tak praví, „když po celý svůj život miloval tak vroucně, nemohl zemřítí smrtí jinou, leč smrtí z lásky. Nejšlechetnější život musila ukončiti smrt, jež byla nejvznešenější ze všech.“

Jak se všeobecně má za to, opustil sv. Josef tento svět dříve, nežli Kristus začal své veřejné působení. Jinak by se Písmo svaté, mluvící opět a opět o Marii a jiných příbuzných Páně, jistě bylo zmínilo i o sv. Josefovi, zvláště při smrti Kristově. A proč by byl Pán svěřil svou Matku sv. Janu, kdyby její zákonný Choť byl ještě živ? Nikoli. Úkol

sv. Josefa, aby byl ochráncem dětství i jinošství i skrytosti Spasitelovy, byl splněn, a protože Kristus se chystal již k blízkému svému apoštolátu a dílu vykupitelskému, chtěl Bůh Josefa uchrániti před dalším zármutkem a utrpením. — Proto propouští jej v pokoji z tohoto slzavého údolí.

2. Oslavení svatého Josefa, když vkročil do věčnosti.

Slavná byla smrt sv. Josefa, ana jej přivedla mezi duše spravedlivých v předpeklí, neboli, jak to vyslovuje Spasitel v podobenství o boháči a Lazarovi, do „lůna Abrahamova“. Jeho duše ovšem nemohla ještě vejíti do nebe, protože bylo všem lidem zavřeno, až bude dokonáno dílo vykoupení a Kristus tam vejde první.

Předpeklí, limbus, nebylo sice nebe, ale bylo to místo útěchy a radostné naděje, neboť skrývalo duše všech těch, kteří umřeli plni víry a očekávání budoucího Vykupitele v milosti Boží. Měli jistou věčnou blaženost; všechny slučovalo pouto lásky, spojujíc je stejnou touhou po Mesiáši a jeho spáse. Čím déle trval tento pobyt v předpeklí, tím

více rostla touha i důvěra ve vysvobození. Počet duší tam shromážděných byl již velmi veliký; ale každá nová duše, jež tam přibyla, musila ostatním zvěstovati: Mesiáš ještě nepřišel. A pokaždé jejich touhy přibývalo a stále vzrůstala jejich žhavá naděje. Konečně přišly duše Simeonova a Hanina a těch spravedlivých, kteří věděli o božském Dítěti, radostně zvěstující: Spasitel je tu! A za nedlouho vznáší se sem duše Josefova v nejjasnějším světle a svatý zástup žasne nad takovou svatostí a uctivě pozdravuje nejvznešenějšího ze všech patriarchů. A v této duši nepřichází toliko posel Mesiášův, nýbrž ten, který v životě byl Spasiteli tak blízek. Jak radostně asi pozdravili tito spravedliví pozemského otce Páně — nejprvé Adam a Eva, kterým se dostalo zaslíbení nejdříve, potom Abraham, praotec Israele, David, královský praotec Josefův, a všichni velcí patriarchové, proroci a Svatí dávných věků!

Příchod Pěstouna Páně byl pro spravedlivé novou pobídkou k nadějeplné touze po brzkém osvobození. A skutečně, netrvalo dlouho a spatřily ve svém středu oslavenou duši Kristovu, jež právě opustila zkrvavené tělo na kříži. Mezitím, co Maria tonouc v zá-

rmutku, klaní se mrtvému a přece s Božstvím stále spojenému Tělu Páně, pozdravuje a vítá duše Josefova v radostné úctě a s plesáním duši svého Schovance. Ale kdo vypíše blaženou útěchu duše Josefovy, když byla svědkem slavného spojení boholidské duše s tělem v hrobě ležícím, když mohla s plesajícími anděly a dušemi arciotců vzkříšenému Vítězi nad peklem i smrtí přinést první daň chvály, díky a klanění!

Největší štěstí však přinesl duši Josefově den nanebevstoupení Páně.

3. Oslava sv. Josefa v nebesích.

Jako povýšení Josefa egyptského začalo, když byl ze žaláře povolán před trůn Faraonův a od tohoto vyznamenán, tak začala oslava sv. Josefa v plném smyslu teprve tehdy, když opustil předpekli a s Kristem vešel do říše věčné slávy. Když Kristus pozdvihl se s hory Olivetské, kde začalo Jeho utrpení, před tváří města, jež Jej přivedlo na smrt, provázely radostně Krále slávy duše zesnulých spravedlivých. Jako převzácnou kořist uvádí je Ježíš do radosti nebeské, v čele však Josefa, vznešenou

postavu, převyšující velebností všechny ostatní.

Jak vysoké místo bylo tu asi vykázáno, jaké odměny se dostalo tomu, jenž z nejčistších pohnutek víry a lásky žil zde na zemi životem vysilující práce, tichého odříkání a velkých útrap, jenž byl nejvěrnějším a nejoddanějším ze všech služebníků Boha, jehož svatost, moudrost a dobrotu ve své osobě představoval, jenž po Marii Panně byl nejčistší a nejsvětější ze všech lidí — a jehož srdce, podobné Nejvyššímu Srdci Ježíšovu a nejčistšímu srdci Panny Marie, stále hořelo plamenem lásky k Bohu!

„Nepovažuji za mínění odvážné nebo pravděnepodobné,“ píše velký teolog Suarez, „nýbrž spíše za zbožné a pravděpodobné, má-li kdo za to, že tento Světec všechny převyšuje milostí a blažeností.“¹⁾

¹⁾ Krátce po prohlášení dogmatu o Neposkvr. Početí Panny Marie pozoroval papež Pius IX. ná-kres obrazu, který měl budoucím pokolením znázorniti tuto slavnost. Když papež spatřil v rohu obrazu postavu sv. Josefa jakoby zastrčenou, řekl umělci: „Nikoli zde dole, nýbrž tamto nahore u blahoslavené Panny, jen o málo doleji, je jeho místo. Neboť toto místo zaujímá v nebi“. Mercier S. J. „Sv. Josef“ str. 339.

Kristus řekl ovšem o sv. Janu Křtiteli, že „mezi syny lidskými nenarodil se větší nad něho.“¹⁾ Ale tím staví sv. Jana nad všechny Proroky starého Zákona, protože spatřil Mesiáše nejen z dáli, nýbrž vlastníma očima, ano i prstem na Něj mohl ukázati a bezprostředně lidi pokáním připravovati na Jeho království. Ale Kristus také dodal: „Nejmenší v království Božím je větší nad něho.“ To znamená: Mezi všemi lidmi, kteří se dosud narodili, ale zůstali mimo můj ústav spásy, mimo království, na něž ukazoval Jan a které jsem hlásal Já, není nikdo větší než Jan; ale každý skutečný občan království nebeského, který na sobě poznal a pocítil požehnání, jež se v něm udílí, stojí výše nežli Jan na své pozemské pouti. Svým výrokem nechtěl tedy Pán nikterak snižovati sv. Josefa.

„Oznamte mému otci všechnu mou slávu i vše, co jste viděli v Egyptě,“²⁾ řekl Josef egyptský svým bratřím, když se vraceli do vlasti. Ti mohli svému otci vylíčiti slávu jeho miláčka přesně, protože ji shlédli na vlastní oči. Ale kterak si představíme my slávu, kterou odměnil Bůh sv. Josefa? Cím jsme

¹⁾ Mat. 11, 11. ²⁾ Gen. 45, 13.

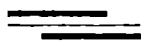
vroucněji spojení s Ježíšem, tím větší je naše zásluha. Kdo však byl s Pánem spojen těsněji a trvaleji, nežli Josef, — kdo měl více příležitosti, aby obcováním s Kristem i Marií se zdokonalil a v milosti rostl jako Josef, a tudíž si získal více zásluh pro nebe, než Josef? Není-li po důstojnosti Bohočlověka a Bohorodičky žádné jiné, jež by se vyrovnala čestnému postavení sv. Josefa, lze si domyslit, jak byl povýšen v nebeském Jerusalemu. O svátku sv. Josefa pje Církev v hymnu ke Chválám: „Odchází se světa jako vítěz nad peklem a sproštěn jsa svazku krve, klidně zesnuv, přesídlí se ve věčné stánky, aby své skráně ozdobil zlatoskvoucí korunou.“ Jsa od Krista oděn nádherným, skvělým rouchem, je nyní chudý tesař nazaretský slavnější než Josef egyptský, zahalený od Faraona v roucho byssové, skvělejší nežli všichni králové tohoto světa. — Protože uvěřil v Syna Božího v jeho chudobě, vidí Jej nyní v lesku božské velebnosti. Bůh Otec oslavil sv. Josefa jako svého zástupce u svého Syna, Bůh Syn jako svého věrného otcovského strážce a živitele, Duch Svatý jako svého zástupce u své nejčistší Snoubenky. Jeho místo v nebesích je vedle Panny Marie, neboť není Světce, který by s

Povýšení svatého Josefa ke slávě.

Ní a s Ježíšem byl spojen svazkem těsnějším. Tam požívá nevýslovné radosti a podle svých zásluh sdílí se o štěstí s blahoslavenou Pannou. Sv. Řehoř Nazianský dí: „Pán sloučil v něm jako v slunci všecek lesk i všecku rozkoš, jíž vynikají ostatní Svatí.“

Jej oslavují kůrové nebeští, jej velebí patriarchové, jemu holdují Svatí. Tak se na něm splňuje, ovšem mnohem výtečněji, sen jeho předobrazu; neboť ten viděl ve snách, kterak se při vázání snopů na poli jeho snop postavil a snopy jeho bratří se před ním skláněly; a dále, kterak se před ním k zemi skláněly slunce, měsíc a jedenáct hvězd.¹⁾ Zatím, co sv. Josefu holdují andělští kůrové a Svatí starého i nového Zákonu, zahrnují jej Ježíš a Maria projevy pocty, jakož činívali již na zemi. Písmo svaté dí: „Kdo je strážcem Pána svého, bude oslaven.“ A sv. Josef béře skutečně věčný podíl na slávě Toho, jehož otcem byl na zemi.

¹⁾ Gen. 37, 9.

ČTVRTÁ KAPITOLA.

POVÝŠENÍ SV. JOSEFA K VELKÉ MOCI.

*„Ustanovil jej pánem domu svého,
a vládcem veškerého majetku svého.“¹⁾*

Když Faraó ve svém královském paláci Josefa tak velice povýšil, řekl mu: „Aj, ustanovuji tě nade vší zemí egyptskou; pouze královským trůnem budu tě převyšovati.“²⁾

Tak jako Josef egyptský, jenž z tmavého žaláře byl vyveden a povýšen až na trůn, tak vystupuje sv. Josef s Kristem z předpekli k nebesům. Syn Boží usedá po pravici Otcově na věčný trůn královský, Jeho strážce pak ustanovuje Otec nebeský v odměnu za všechny služby pánem domu svého a rozdavatelem všech jeho darů. „Ustanovil jej pánem domu svého a vládcem veškerého majetku svého.“ Těchto slov, platících o Josefu egyptském, užívá Církev i o sv. Josefovi. Povýšen byv k slávě, byl spolu povýšen i k nesmírné moci. Slova, která před tím promluvil Josef egyptský ke svým bratrům, může zvolati i sv. Josef

¹⁾ Žalm 104, 21. ²⁾ Gen. 41, 41.

k. nám: „Bůh učinil mne jakoby otcem krále i pánem jeho celého domu a vládcem celé země. Pojdte ke mně... dám vám, co dobrého, a požívati budete nejlepších plodin.“¹⁾)

Uvažujme nejprvé o rozsahu této moci a potom o základu jejím.

Svatý Josef není již ubohý, chudý občan nepatrného městečka, jakým býval. Nyní jest velkým, mocným knížetem v nebi a vládne vší mocí svého božského Svěřence. V odměnu za tolik strázní a bídy, již snášel tak svatě, dostalo se mu nyní této moci. Nepotřebuje jí sice pro sebe, an je neskonale bohat vším dobrým a věčně šťasten; ale dostal ji pro nás a užívá jí toliko pro nás. Jak rozsáhlá je tato moc sv. Josefa, o tom píše sv. učitel církevní, Tomáš aquinský: „Některým Svatým bylo dáno, aby pomáhali v určitých zvláštních potřebách: ale sv. Josefu propůjčena moc, aby pomáhal ve všelike potřebě a v každé záležitosti, aby chránil a těšil všechny, kdož se k němu utíkají s dětinnou důvěrou, a aby všem vycházel vstříc s otcovskou láskou.“ A jak pravdivá jsou tato slova, zakusila svatá Terezie sama na sobě: „Nepamatuji se,“ vyznává, „že bych byla

¹⁾ Gen. 45, 8, 18.

prosila sv. Josefa o něco a on mi toho neudělil. Velké milosti, jichžto mi dopřál Bůh skrze tohoto požehnaného Svatého, i velká nebezpečení těla i duše, z nichžto mne vytrhl, zaslouží opravdového podivu. Zdá se, jakoby Bůh jiným Svatým propůjčil milosti, aby těm, kdož je vzývají o přímluvu, přispěli ve zvláštních potřebách; ale o tomto slavném Světcí mám zkušenost, že pomáhá v potřebě každé.“

Tento svatý patriarcha prokázal nespočetněkrát a nápadně milost těm, kteří se k němu utíkali, což potvrzují oba uvedené výroky; a dále takových případů uvádíme několik.

Když nastal v Egyptě hlad, jež svatý místokrál předpověděl, otevřel všem nouzi trpícím stodoly Faraonovy: „Josef otevřel všechny sýpky a prodával Egypťanům. I přicházely všechny země do Egypta, aby si nakupovaly obilí, aby tak bránily kruté bídě.“¹⁾

Ale sv. Josef otvírá klíčem své přímluvy nebeské zásobárny Boží. S Marií Pannou sdílí se o přednost, že je pomocníkem všeobecným, že pomáhal ve všelikých tísňích a potřebách, ať jsou jakékoli, takže se k němu obracet mů-

¹⁾ Gen. 41, 57.

žeme v každé záležitosti. Sv. František Saleský píše: „Ostatní Svaté vzýváme ve zvláštních potřebách, jakoby zázračné dary a milosti byly mezi ně rozděleny a každý z nich měl určitý díl, ale sv. Josef má prostředky pro veškeré bídy a potřeby tělesné i duševní následkem neomezené moci, kterou má u našeho Pána.“¹⁾

„Jděte k Josefovi!“²⁾ řekl Farao Egypťanům, když hladový lid žebрал o potravu. „Jděte k Josefovi,“ volá i Král nebeský ke všem lidem; jděte k Josefovi netoliko v této nebo oné záležitosti, nýbrž ve všech záležitostech; neboť jemu dána je moc nade vším, „aby, čeho dosáhnouti nemůžeme pro svou nemožnost, bylo nám uděleno na jeho přímluvu,“ praví církevní modlitba.

Tážeme-li se pak po příčině, proč má přímluva sv. Josefa takovou moc, zní odpověď: To plyne z jeho vysokého postavení, z jeho velké důstojnosti a neobyčejné slávy. Sláva a moc jsou v nebi ve stejném poměru, a na stupni slávy závisí síla vlivu na Boží srdce; — a proto mají Maria a Josef největší moc po Ježíši Kristu. K tomu pak přistupuje i Josefovo postavení a důstojnost v říši

¹⁾ Rozml. 19. ²⁾ Gen. 41, 55.

nadpřirozené. Proto mohl papež Lev XIII. v encyklice o úctě sv. Josefa napsati: „Církev slibuje si od ochrany a pomoci sv. Josefa proto tak mnoho, že byl mužem Marie Panny a otcem Ježíše Krista.“ Vyslyší-li Kristus modlitbu Svatých jakožto svých přátel, oč spíše udělí milosti na přímluvu sv. Josefa, jehož miloval jako svého otce. Je zřejmo, jak rozumná je víra, že svatému Josefu prokáže nebeský Otec po Panně Marii největší přízeň, kdyžtě jej za života ozdobil tak vynikající, nesrovnatelnou důstojností a svatostí. Jsa pamětliv neochvějné věrnosti, s níž se Josef zhostil svého životního úkolu, i lásky, s kterou konal Spasiteli všecky služby otcovské, projevuje Tento svou uznalost a vděčnost i tím, že mu po Královně nebeské dal v nebi takovou moc, že převyšuje moc všech Svatých. Ti sklánějí se před jeho zásluhami tak, jako to činily snopy synů Jakobových před snopem jejich bratra Josefa.

Kristus ovšem nemůže již v říši své slávy býti tvorům poddán tak, jako býval na zemi; nicméně však není pochybnosti, že i v nebi uznává sv. Josefa za svého pěstouna a že jej jako takového vyznamenává přede všemi ostatními Svatými, netoliko blažeností,

kterou mu propůjčil, ale i ochotou, s níž vyslýchá jeho prosby. Kdežto ostatní Svatí prosí Ježíše Krista jako služebníci, prosí Josef jako otec; a jeho prosby u jeho Schovance jsou přímo prosbami a přímlovami otcovskými.

Ale i u věčného Otce dosáhl Josef zvláštní přízně, protože býval nejvěrnějším a nejlaskavějším strážcem drahocenných pokladů, jež mu svěřila dobrota Boha Otce, totiž Ježíše a Marie. Zdaž by tedy Otec nebeský nepřijímal a nevyslýchal milostivě proseb, jež sv. Josef přednáší před božským trůnem milosti!

A zdaž odmítne i Duch Svatý toho, který jakožto muž Marie Panny byl jaksi Jeho viditelným zástupcem právě tak, jako zastupoval nebeského Otce jako pěstoun? — Přímlově sv. Josefa dostává se podpory i Panny Marie, jeho Snoubenky; tím tedy, že Josef v jistém smyslu vládne „prosící všemohoucností“, nabývá moc jeho přímlovy nového zvýšení a zesílení.

Jak správné je vše, co jsme o moci sv. Josefa uvedli, je zřejmo a potrzeno velkou důvěrou, které tento Světec požívá v křesťanském lidu, i vyslyšenými prosbami na jeho přímlovu. Tak jako sv. Terezie radostně dosvědčuje, že sv. Josefa nikdy neprosila marně, tak tože

tvrdí přemnoho osob vynikající zbožnosti, učenosti i postavením, uvádějíce až do tohoto dne četné události, jež připisují s vděčným nadšením zakročení sv. Josefa.

Několik příkladů pomoci svatého Josefa.

1. Velké své vítězství nad Turky na Lysé Hoře u Vídně dne 12. září 1683 připisoval císař Leopold přímluvě sv. Josefa, jak vysvítá z jeho dopisu papeži Innocenci XI. ze dne 5. února 1684: „Když všecko křesťanstvo bylo ohroženo, začal rozhodný boj, který skončil porážkou Turků na výšině Lysé Hory, zasvěcené sv. Josefovi. Úspěch ukázal, že milosrdný Bůh, pohnut jsa prosbami tohoto Ochránce církve, ráčil udělití vítězství svému lidu. Majíce za spravedlivé, aby úcta a pobožnost k tomuto Světcí, přesvatému Patriarchovi, Pěstounu Syna Božího a Snoubenci přečisté Panny Marie šířila se den po dni víc a více, prosíme Vaši Svatost s dětinnou důvěrou, aby jméno sv. Josefa vloženo bylo do litanie ke Všem Svatým a aby svátek jeho ochrany byl zaveden všeobecně tak, jak byl povolen otcům bo-

sým Karmelitánům, totiž třetí neděli po Velikonoci.“¹⁾)

2. P. Matyáš Wolff, svým apoštolským působením všeobecně známý představený domu Jesuitů v Nymvegách v Holandsku, rodilý Luxemburčan († 1857 v Lulenburgu v Holandsku), vypravuje neobyčejnou událost z vlastního života. Zmíněný dům v Nymvegách byl velice schátralý a nezdravý, takže P. Wolff byl nucen ohlédnouti se po jiném, vhodnějším. Jeho horlivá námaha byla dlouho bezvýsledna, až konečně sama Prozřetelnost mu pomohla: „Jakási vynikající rodina nabídla nám náhle,“ praví P. Wolff sám, „ke koupi starý, ale pěkný a prostranný dům, nynější naše bydliště. Tento dům vyhovoval všem našim požadavkům a přáním, ale byla tu jediná obtíž: čím ho zaplatit; odkud vzít značnou částku peněz, jež asi bude za ten dům žádána?

Ale i tato starost byla brzy odklizená. Staré katolické rodiny holandské, které nemálo trpěly po dlouhé věky v kalvínské zemi pronásledováním pro víru, jsou velmi štědré, jedná-li se o zájmy náboženské. Byl nám tedy učiněn ná-

¹⁾ Anno Klopp: Rok 1683.

vrh, abychom si dali dům soudně na sebe připsati, na zaplacení že není spěchu; jediné, co jsme měli udělati, bylo, že vystavíme na dotyčnou částku kupní směnku, pak že lze čekati, až se naskytne příležitost, ji vyplatiti. Za takových podmínek nebylo arci nikoho, kdo by proti této koupi čeho namítal. Koupili jsme dům, přestěhovali se tam, plni radosti, že jsme konečně vysvobození ze svého nepříjemného postavení. Netušili jsme, jak slabý základ má naše uspokojení.

Netrvalo dlouho a v oné rodině kdosi umřel. Nastalo dělení — a naši směnku dostal do rukou zednář! Zuře, že ho jesuité, jak se vyjádřil, oklamali o úroky z kapitálu, na domě vězícím, pojal úmysl, že se pomstí. Prostředkem k tomu byla mu směnka na uviděnou, která se musí vyplatiti během dvaceti čtyř hodin po výpovědi; vědět, že v místě tak malém nelze sehnati v době tak krátké částku tak značnou. Ale potom dojde k procesu, který jistě vyvolá mezi lidem, většinou protestantským, mnoho křiku a pohoršení.

Slepá nenávist nepřála mu pokoje: velice vzrušen přiběhl k soudnímu vykonavateli s rozkazem, aby jeho jménem ihned směnku vypověděl.

Tento úředník byl věrným přítelem řeholníků; poznal arciklíčku, jež měla býti hozena jesuitům na krk. Jediná cesta je snad zachrániti, byla: splnění rozkazu musí býti za každou cenu odloženo. Vída onoho člověka tak vzrušeného, vyptává se na celou záležitost a při tom shledává klobouk a hůl. Tak uplynula hodná chvíle. Potom vytáhne hodinky a zvolá: „Jak že? Už je tak pozdě? Hm, milý pane, bude již sotva možno, ještě tohoto večera učiniti, čeho si přejete. Přijdu-li nyní do domu jesuitů, budou hledati představeného a než budu moci směnku předložit, bude soudní hodina pryč. Víte co? Protože i mně na tom záleží, bude má první cesta zítra ráno tam.“ Návrh byl přijat a zednář odešel.

Soudní vykonavatel však nemeškaje, pospíšíl k jesuitům, aby jim sdělil, co jim hrozí. Pochyboval ovšem, že odklad několika hodin změni toto zoufalé postavení, ale myslil si: získáme-li čas, snad bude vyhráno. Lze si pomysleti rozpaky rektorovy. „Zde může pomoci toliko svatý Josef,“ zvolal. „Je nás šest kněží: ráno odsloužíme všichni mši svatou k jeho úctě a pozítří ještě tři. Tak vykonáme před rozhodnou chvílí nověnu — devatero mší svatých.“ Pak na-

stala porada, je-li jaké východisko; dráh ani telegrafů tehdy nebylo, proto bylo nutno hledati pomoc na blízku. P. Wolff chtěl tedy ráno časně odejeti poštou k jakémus příteli, hraběti, který již ne-jednou v soužení pomohl. Nikdo sice vážně nedoufal, že by byl ihned s to, aby takovou částku zapůjčil — ale v nouzi doufá se i proti naději.

V poštovním voze hovořil P. Wolff s cestujícími, všelicos jim vypravuje, brzy veselého, brzy poučného, až nastala výměna koní. V této zastávce přisedl ke knězi — na místo právě uvolněné — jakýsi cizinec a oslovil ho tiše: „Sou-
dím dle vaší řeči, že jste asi katolík?“ „Ovšem, a dokonce kněz.“ „Pak byste mi mohl prokázati jakousi službu a v nějaké věci mi poraditi. Jsem obchodník z Amsterdamu. Na začátku tohoto roku bylo mi oznámeno, že přijíždějí dvě mé lodi z Javy; byly dle mého dohadu asi v Rukávovém průlivu, když vypukly strašné jarní bouře, při nichž se potopilo mnoho lodí. Abych zachránil loď své, učinil jsem slib, že dojedou-li šťastně k cíli, věnuji polovinu čistého zisku k dobrým účelům. A hle, obě mé lodi dorazily do přístavu amsterodamského bez porušení. Zboží se vyprodalo, účty jsou uzavřeny — a tak bych prosil

vaši důstojnost o radu, jak bych svůj slib nejlépe splnil.“

P. Wolff poslouchal kupce všecek užaslý; potom odpověděl: „Pane, věnoval jste mi svou důvěru a zasvětil jste mne do svého tajemství; učiním nyní podobně,“ a vypravoval mu o osudné směnce.

„Na jakou částku zní směnka?“ otázel se kupec, když dokončil kněz. „Tolik a tolik tisíc zlatých (hollandských).“ Kupec s údivem sáhl do kapsy, vytáhl balíček a beze slova ukázal ho knězi; byla na něm napsána právě ta částka, jaké P. Wolff potřeboval: „Zde není potřebí další rady,“ dodal kupec, „svatý Josef má své účetní knihy v dokonalém pořádku a přesně rozvrhuje své „má dáti“ a „dal“. S těmi slovy podal balíček s veselou tváří šťastnému řeholníku, který arci vzdal se další cesty k hraběti. — Ale soudní vykonavatel mohl v určenou hodinu vyměnit obsah balíčku za směnku.¹⁾

3. Abiturienti gymnasia v N. připravovali se na maturitní zkoušky a ve své starosti, aby zkoušky dobře dopadly,

¹⁾ Všecky tyto zprávy nutno míti toliko za *vyšlyšení modliteb*, jež dotyční súčasťně zbožně a s důvěrou ke sv. Josefu konali.

utekli se k Nejsv. Srdci Páně, konajíce devítidenní pobožnost; při tom úpěli i zvláště k sv. Josefovi, „vzoru a ochránci všech ctitelů Nejsv. Srdce Páně“. Tento věrný pomocník získal si již dávno u nás jména „otce abiturientů“; proto i nyní ozdobovali jeho sochu květinami a sví-
cem a přijali svaté svátosti. A sv. Jo-
sef pomohl i tentokráte u Nejsv. Srdce:
všichni žáci dostali velmi dobré vysvěd-
čení. — Bylo by jistě s velkým požehná-
ním, kdyby tento příklad zvláštní úcty
sv. Josefa došel napodobení ve všech
školách; bylo by to požehnáním jak
pro studia, tak i pro vzrůst víry i
mravů katolického života.

4. „Kdysi,“ tak vypravuje zkušený ře-
holník, „navštívil mne chudý řemeslník.
Byl v poměrech velice stísněných; stihly
ho všeliké nehody a přes velikou píli i
spořivost se mu nedařilo, aby jeho po-
stavení bylo snesitelnější. Těšil jsem jej,
jak jsem mohl, ale nemohl jsem více,
leč dodati, že jako řeholník nemám ni-
čeho a pomoci mu nemohu; ať jen se
obráť s důvěrou k sv. Josefovi, který
je věrným ochráncem všech lidí, ale
zvláště pomocníkem všech utištěných a
trpících. Dle mé rady začal usouzený
muž devítidenní pobožnost k tomuto
svatému patronovi. Ale když nověna

byla u konce, navštívil mne onen muž opět a vypravoval, že pomoc nepřišla; že však měl podivuhodný sen: Zdálo se mu, že spatřil sv. Josefa, který mu řekl: Jdi k páteru A., ten ti pomůže, jak potřebuješ. Usmál jsem se a řekl jsem mu, že jako chudý řeholník nemám zcela nic, tím méně částku asi 400 marek. Tolik totiž asi potřeboval onen muž, aby byl sprostěn svých rozpaků. Povzbudil jsem ho opět, aby znovu vzýval sv. Josefa; budu-li snad s to, abych pro něho něco učinil, že naň nezapomenu. Řemeslník slíbil, že začne nověnou druhou a odešel.

Za několik dní navštívil mne jeden duchovní ze sousední diecése. Vykonal před časem pod mým vedením sv. exercicie a nyní přišel, aby si vyžádal rady v jakési důležité věci. Vyslechnuv ho, sdělil jsem mu svůj názor. Kněz poděkoval za radu a pak dodal: „Na konec bych se ještě otázel na nějakou věc. Učinil jsem v jakési záležitosti slib, že věnuji určitou částku k dobrému účelu. Nevíte o nějakém Bohulibém skutku, k jehož uskutečnění bych mohl užítí těch peněz? Bleskem napadla mi myšlenka: „To jest pomoc sv. Josefa!“ Vypravoval jsem mu o bídě dobrého řemeslníka a navrhl jsem mu, aby těch peněz užil k

jeho pomoci. „Velmi rád!“ zvolal kněz, „zde je dvě stě zlatých rak. měny. — Buďte tak laskav a dejte je tomu ubožáku!“ — Lze si představití můj radostný úžas. Chudému dělníku tedy přece — jak se mu zdálo — dostalo se pomoci skrze mne — a sice byla to právě taže částka, které potřeboval, aby okamžitou tíseň překonal. — Svatý Josef nikoho nezklame!

5. V životopise sv. Klementa Dvořáka (Hofbauera) se vypravuje toto: Světec založil ve Varšavě sirotčinec. V roce 1806 nastala taková drahota, že kde kdo musil se v živobytí silně omeziti. Almužny dosud plynoucí tomuto ústavu byly tak skrovné, že konečně všechny zásoby byly vyčerpány. V této velké nouzi vrhl se sv. Klement v kostele před oltář sv. Josefa, prose úpěnlivě o pomoc. Mezitím, co se modlil, objevili se před vraty neznámí lidé, složili zásobu potravin a ihned zase odešli. Zásoba vystačila tak dlouho, až všeobecná nouze přestala.

6. Zaměstnanci, otci četné rodiny, bylo jeho postavení od představených tak ztrpčeno, že i při nejlepší vůli v něm vydržeti nemohl. Proto se místa vzdal, doufaje, že brzy nalezne jiné.

Ale Bůh jej zkoušel těžce: vykonal se svou rodinou novény k Nejsv. Srdci Páně, potom k Blahosl. Panně, potom k sv. Josefovi, učinil velké sliby — vše, jak se zdálo, marně. Jeho příbuzní modlili se s ním a za něho; byly slouženy mše sv. ke cti sv. Josefa a za duše v očistci trpící — nic nepomáhalo. Ubohý muž byl často blízek zoufalství, neboť již rok byl bez zaměstnání. Kolikrátkoli se o některé místo ucházel, vždy dána přednost jinému. I povzbudil jsem ho — líčí tuto událost nějaký zbožný kněz — aby vzbudil ještě jednou hlubokou důvěru k sv. Josefu, vykonal ještě jednu novénu k tomuto velkému Světcí, dal se zapsati do spolku sv. Josefa pro podporu chudých dětí a dal sloužiti mši svatou za určitou duši v očistci. Splnil vše. Bylo to právě v březnu, měsíci sv. Josefa, když vložil svou starost tím důvěrněji v ruce sv. Pěstouna Páně, prose jej úpěnlivě o pomoc. A svatý Josef pomohl! Téměř současně byla mu nabídnuta tři místa. Vybral si nejvhodnější, kde mu bylo nejspíše možno postarati se o rodinu. — Později vypravoval s velikou vděčností svým přátelům, co pro něho učinil sv. Josef, pobízeje je, aby se ve všech svých starostech utíkali k tomuto věrnému Pomocníku.

7. Na počátku 19. století založily zbožné řeholnice, jež francouzská revoluce vypudila z bývalého klášterního domova, v městě N. nový ústav, kde by vychovávaly mládež. Jsouce beze všech prostředků a v městě zcela neznámy, zápasily z počátku s velkou bídou, ke které se brzy přidaly i rozličné choroby. — Jednoho dne prosila sestra ošetřovatelka představenou o peníze, aby nakupovala potřeb pro nemocné. Ta však odpověděla: „Milá sestro, jsme velmi chudé; nemám než dva sou¹⁾; zde jeden vám dám pro nemocné sestry.“ Když sestra odešla, pozorovala představená smutně jediný zbývající sou, teskně uvažujíc, kterak opatří pro velkou domácnost jen to nejpotřebnější. Ale náhle se vzchopila, pospíšila do kaple, kde stojí dosud velká socha sv. Josefa a vrhla se zde na kolena. „Dobrotivý Pěstoune Páně, tys pečoval tak věrně o svatou Rodinu a ač sám chud, nedopustil's, aby jí co scházelo. Vólím tě nyní za správce rodiny mně svěřené a abych ti dokázala svou velkou důvěru, odevzdávám ti nyní všechno své jmění.“ Vložila poslední sou do ruky nového

¹⁾ Franc. drobný peníz, asi našich 10 hal. před válkou.

svatého správce a odešla s novou důvěrou. A hle, netrvalo dlouho, a u fort-ny kdosi zazvonil. Byl to řemeslník, který dříve pracoval pro klášter. „Tehdy,“ řekl, „zaplatily jste mi dvakrát. Svědomí nedalo mi pokoje a nutí mne, abych přepacenou částku vrátil.“ Bylo to 32 franků, částka ovšem značná pro toho, kdo nemá ničeho. Ale nový svatý Správce při tom nezůstal, dobré sestry zakoušely vždy nových důkazů jeho láskyplné a mocné přímluvy. Rodina za rodinou odevzdávala jim děti na vychování, — a byly mezi nimi i rodiny zámožné a uznalé. A roku 1834 řekla představená knězi, který tuto událost zaznamenal: „Hleďte na tento prostorný dům, který jsme si vystavěly: je zcela zaplacen, — ale onen sou je dosud v ruce sv. Josefa. Kdykoli nová novicka, oprašujíc sochu, nalezne tento malý peníz, přinese ho mně: „Velebná matko, nalezla jsem penízek.“ „A kde, mé dítě?“ „V ruce sv. Josefa“. „Dobře, tam je jeho místo, polož ho tam zase.“ —

8. Ve farnosti Böle¹⁾ roznítil místní duchovní správce u svých osadníků takovou důvěru k sv. Josefovi, že se tam událo na přímluvu tichého, ale mocné-

¹⁾ Böle - ve Westfalsku.

ho Pomocníka velmi mnoho podivuhodných uzdravení. — Roku 1868 přilákala tam pověst o pomoci sv. Josefa nějakého pána z Utrechtu (v Holandsku), který trpěl těžkou záduchou a nad to byl slepý. Když se vracel domů, astma zmizelo a bez brejlí mohl čísti nejdrobnější písmo. Za rok přijel opět, aby faráři odvezl překrásné stříbrné ciborium jako projev vděčnosti a na stálou upomínku podivuhodného uzdravení přimlouvou sv. Josefa. — Sestra jednoho faráře z Holandska, mající jednu nohu kratší a chodící o dvou berlách, přišla do Böle a vykonala tam pobožnost; když se vrátila domů, odhodila berly a kratší noha nabyla téže délky jako druhá. — Roku 1867 byl v Böle otec se synem, který byl před pěti lety oslepl černým zákalem očí. Vzáývali s důvěrou sv. Josefa — a hoch se náhle uzdravil, tak že mohl domů jíti zcela bez cizí pomoci.

9. V selské rodině uctívali sv. Josefa, jehož obraz visel na stěně. Stalo se, že 18letý syn byl zachvácen prudkým tyfem; lékaři svorně prohlásili, že není naděje na uzdravení, nepovolí-li nemoc do dvou dnů; třetího dne byl jinoch na radu lékařovou zaopatřen sv. svátostmi. V této úzkosti začala rodina modliti se

litanie k sv. Josefu — a hle hoch procitnuv z hlubokého spánku, požádal, aby mu podali obraz sv. Josefa k políbení, protože Světec mu vyprosil uzdravení. A skutečně od tohoto okamžiku se zlepšil jeho stav tak rychle, že za tři dny byl zcela zdráv.

10. V Toskánsku v Italii žil dváctiletý hoch, který trpěl dvě léta dnou následkem nervové nemoci; nemoha již státi, musil užívat berliček, ale často zachvácen býval závratí tak, až padl na zemi. Mnohdy bolela jej hlava tak, že ztratil všechny síly a klesl jako mrtvý. Podobné záchvaty přicházely při nepatrném nárazu, otřesu a pod. Jeho zrak, původně zcela dobrý, byl tak zeslaben, že vídal předměty dvojité, ano někdy ani nerozeznal a neviděl. Nervosní křeče v životě a žaludku zbavovaly jej veškeré chuti k jídlu, a pojedl-li něco, za chvíli vše zvrátil. Nejlepší lékaři z okolí, ano až z Janova a jiných měst, užili všeho svého umění, ale na konec byli nuceni prohlásiti, že nemoc je nevyléčitelná. I utekli se těžce zarmoucení rodiče důvěrně k sv. Josefu, aby si od něho vyprosili toho, čeho od lékařů dosíci nemohli. Konali novému,¹⁾ ale stav chlapcův se ne-

¹⁾ Každá novéna má končiti přijetím sv. svátostí.

zlepšil ani v nejmenším. Chápajíce, že Bůh žádá od nich *velké víry* a nemění *vytrvalosti*, začali se zvýšenou horlivostí nověnou druhou. Ale i když skončili tu, nebylo ani stopy po zlepšení ve stavu chlapcově, naopak, zhoršil se tak, že se zdálo, jakoby dosáhl vrcholu. Ale rodiče nezakolísali ve své důvěře, dávali hojné almužny a spojovali své modlitby s modlitbou sirotků a chudších. A tato modlitba proučila z víry příliš živé, aby nebyla vyslyšena.

Přiblížil se svátek sv. Josefa. Jako přípravu začali třídní pobožnost: z rána druhého dne procitl hoch ze spánku neobyčejně svěží, vstal z lůžka a cítil nebývalou sílu, oblékl se sám, seskočil s postele a začal choditi k velikému úžasu rodičů. Následky nemoci nezmižely hned, ale zlepšení bylo tak náhlé, a nápadné, že to budilo podiv. Zlepšení postupovalo velmi rychle — a za krátko byl hoch uzdraven dokonale a trvale.

11. Trpěl jsem celý rok těžkým očním neduhem, jenž mi působil i velké bolesti i těžké obtíže, protože ve svém zaměstnání potřebuji dobrých očí nejvíce. Zavolal jsem si svého lékaře a potom i proslulého lékaře očního; ale jejich prostředky nepomohly. Tu přišel čas, kdy se konává pobožnost devíti střed před

svátkem sv. Josefa. Slíbil jsem, že mu tyto dny zvláště zasvětim, uzdraví-li se mi zrak na jeho přímlovu. Splnil jsem slib a obdržel jsem, zač jsem prosil.

12. Pozdě v noci přišel ke známému kanovníku münsterskému Kellermannovi, proslulému svým svatým životem, jakýsi muž až do ložnice a probudil ho se slovy: „Pojďte rychle do ulice N., číslo X.; tam leží jakýsi člověk zcela opuštěn a umírá.“ Horlivý kněz ihned vstal a spěchal, veden jsa poslem, k označenému domu. V komůrce podstřešní našel skutečně starého muže, který byl tak nemocen, že mu zbývalo sotva několik hodin. S největší zbožností přijal umírající svaté svátosti. Když byl svatý úkon hotov, řekl nemocný: „Důstojný otče, ležel jsem zde zcela opuštěn i myslil jsem si, že zemru bez milosti svatých svátostí. Nemělo jsem nikoho, jehož bych poslal pro kněze. Prosím vás, kdo vás sem zavolal?“ Zbožný kněz žasne a ohlíží se po poslu. Ale ten zmizel. Otázal se tedy nemocného, učinil-li kdy v životě něco zvláště dobrého, čím by si zasloužil tak zvláštní milosti. Ten odvětil: „Nevím o ničem. Vím jen to, že jsem denně prosil sv. Josefa, jehož obraz visí nad mou hlavou, za šťastnou hodinu smrti.“ Kněz pohlédne na obraz,

sejme ho se stěny, aby si ho prohlédl blíže a pozná, že posel vypadal právě tak, jako sv. Josef na obraze. „Ano,“ dí nemocnému, „je to právě týž obličej, taže postava. Děkujte sv. Josefu, on sám vyprosil u Boha šťastnou hodinu smrti.“

13. Po smrti otcově bylo velmi nese-
nadno, abych dosáhla u matky dovo-
lení jíti do kláštera tak vzdáleného od
mé otčiny. Utekla jsem se tedy spolu s
několika jinými družkami ke sv. Jose-
fovi. Moje důvěra byla veliká, nikdy v
celém životě jsem se nemodlila tak
vroucně. V předvečer svátku sv. Josefa
byl odpor matčin stejně veliký jako
dříve. Ráno šly jsme společně ke sv.
přijímání; nelze vypověděti, jak jsem
žebřala u nohou Spasitelových i svatého
Josefa. Když jsme přišly domů, řekla
matka náhle: „Nyní můžeš jíti; složila
jsem svůj kříž k nohám sv. Josefa a
bylo mi, jakoby mi řekl: „Nech ji! Je
na dobré cestě.“ A tak nyní jsem šťast-
na, protože jsem našla, co jsem hle-
dala tolik let.“

14. „Kdysi,“ vypravuje ctihodný, starý
kněz, „přišel ke mně hodný, ještě svo-
bodný dělník, se slovy: „Snažně prosím,
rád bych přijal svaté svátosti, protože
za tři dny budu mrtev.“ Z počátku jsem
mu to vymlouval, ale on trval na svém

a na vysvětlenou vypravoval toto: „Stál jsem před vraty stodoly, štípaje dříví. Z nenadání přichází ke mně muž tak asi v prostředních letech. Hleděl vážně a zbožně, tak jakoby to byl svatý Josef, a řekl mi tak jemně, že jsem se pranic neulekl: „Za tři dny přijde tvá chvíle; proto přijmi svaté svátosti.“ Prosím tedy, abych pozítří mohl v kostele tak učiniti.“ A od svého předsevzetí neupustil; obešel své příbuzné, hovořil s nimi velmi klidně a laskavě, pojedl, pil s nimi — a pak se rozloučil. Nikdo ovšem nechtěl věriti člověku zdánlivě zcela zdravému a silnému, všichni nazývali vše utkvělou představou. Ale on v určený den přišel do kostela a zbožně přijal svaté svátosti. Třetího dne zesnul zcela náhle a klidně, téměř nepozorovatelně.“ — A zbožný kněz dodal: „Ať kdo soudí o tom jakkoli, já vím bezpečně, že zemřelý modlil se každodenně třikrát Otčenáš za šťastnou smrt.“

15. Osoba, která se provinila těžce proti slibu čistoty, dala se falešným studem svěsti k tomu, že svůj hřích ve svaté zpovědi zamlčela. Delší dobu setrvala ve stavu tohoto hříchu, ač byla velice bičována výčitkami svědomí. — Nešťastná ta osoba ovšem byla si vědoma, že pokoje nenalezne jinak než

upřímným vyznáním, ale nemohla se k tomu odhodlati. V této svrchované bídě utekla se k sv. Josefovi a modlila se modlitbu k sv. Josefu. Ke konci devátého dne byl falešný stud překonán; vykonala skroušenou svatou zpověď.

16. Zbožný jinoch byl nucen konati svou práci ve společnosti dělníků, kteří se při práci chovali i mluvili velice rozpustile. Jinoch, který dosud v takové společnosti nikdy nebyl, a jehož nezkažená duše dosud byla plna lásky ke vznešené ctnosti čistoty, ošklivil si ono jednání a byl ve velkém strachu o sebe tím více, že pozoroval, že soudruzi si umínili zkaziti i jeho. Pokoušel se, aby představení ho zaměstnali jinde, ale marně. I vzal si útočiště ke sv. Josefovi, vykonal nověnu k jeho cti a slíbil, že se bude denně modliti na poděkování určitou modlitbu, vytrhne-li jej z tohoto nebezpečí a pomůže mu k jinému lepšímu místu. Jeho modlitba byla vyslyšena: jakmile uplynula doba jeho pobožnosti, dostal místo jiné, jež mu vynášelo dvakrát tolik než dosavadní, a kde neviděl ani neslyšel ničeho, co by bylo proti svaté čistotě.

Povýšení sv. Josefa k velké moci.

Kéž nás tyto příklady, jež by bylo možno nesčíslnými jinými rozmnožiti, povzbudí v důvěře k sv. Pěstounu Páně! Ještě vždy a všude stejně dobrým, mocným a ochotným otcem a ochrancem. Právě proto, že svatý Otec Lev XIII. spatřoval ve zvláštní úctě a vzývání sv. Josefa mocný prostředek, aby v těžkých dobách přítomných Bůh se milostivě naklonil k modlitbám křesťanského lidu odporoučel ji ve své encyklice tak důtklivě. „A všelike země přicházely do Egypta k Josefovi, aby nakupovaly obilí aby tak bránily kruté bídě.“¹⁾ A tak přicházejí i dnes, po důrazném vyzvání Velekněze, s dvojnásobnou důvěrou ze všech dílů světa k sv. Josefovi, a nalézají pomoc i vysvobození ve všech svých potřebách tělesných i duševních. Připojme se i my se zvláštní důvěrou k těmto ctitelům sv. Josefa, obračejíce k němu své prosby a modlitby; nikoli však jen ve věcech časných, nýbrž mnohem více v potřebách a záležitostech nadpřirozených, věčných vzývejme sv. Josefa

¹⁾ Gen. 41, 57.

PÁTÁ KAPITOLA.

POVÝŠENÍ SV. JOSEFA K ÚŘADU OCHRÁNCE.

„Tys mi poskytl svoji spásnou ochranu.“¹⁾

To, co tuto vyložíme, není nic jiného, než důsledek a následek toho, co jsme řekli nahoře. Úřad sv. Josefa, spojený s nesmírnou důstojností, jeho život tak vznešené a přece nenápadné svatosti, jeho smrt a oslavení činí jej takoroka rozeným ochráncem všeho křesťanstva.

Vznešené postavení, které mu vyká-
zala božská Prozřetelnost, uskutečňujíc
nejvyšší milosrdný plán vykoupení, i vy-
nikající místo, které zaujímá v nebi v
odměnu za svou obětavou lásku a věr-
nost, vzbudily právem mezi věřícími i
jejich pastýři neomezenou důvěru ke
sv. Josefovi. Jsoutě přesvědčení, jak je
účinná jeho příměluva u trůnu Toho,
jenž ráčil Jej zde na zemi zvátí otcem,
i jak mocná je Jeho ochrana těch, jež
jeho Svěřenec nazývá svými bratry. Zde
působilo vání Ducha Svatého, který sám
vedl i křesťanský lid i jeho Pastýře,
rozněcuje v nich důvěru, která nemůže

¹⁾ Žalm 17, 36.

se zklamati, protože byla vnuknuta od Boha.

Proto právem papež Pius IX., pohnut jsa naléhavými prosbami biskupů na Vatikánském koncilu, prohlásil svatého Josefa slavnostně *Ochránцем celé Církve*, církve v její pospolitosti i v jejích jednotlivých údech i stavech. Tím arcí není řečeno, že by sv. Josef teprvé nyní byl pečliv o Církev.

Tato péče plynula od počátku z jeho úřadu otce a hlavy Svaté Rodiny. — A v tomto smyslu nemůže býti *ochránцем Církve katolické* žádný jiný Světec, ani kterýkoli anděl. Ale ustanovením Pia IX. vzývá nyní Církev sv. Josefa *úředně* o zvláštní ochranu a péči. Tímto povýšením uvědomili si věřící důstojnost a velikost sv. Josefa hlouběji a jejich důvěra a úcta byla oživena a zvýšena. A právem; neboť i pod tímto jaksi novým názvem věnuje sv. Josef celé Církvi svou přímluvu a ochranu.

Jakož již několikrát připomenuto, „učí mnozí církevní Otcové v souhlase s posvátnou liturgií,“ dí papež Lev XIII., „že syn patriarchy Jakoba, Josef, je předobrazem sv. Josefa a že naznačil už napřed úřad i důstojnost ochránce Svaté Rodiny. Nehledíme-li k tomu, že oba mají stejné významné jméno, panuje

mezi oběma i jiná nápadná podobnost, a sice nejprve ta, že Josef našel milost před očima svého Pána a že se mu dostalo od něho zvláštního vyznamenání, když ho ustanovil pánem celého svého domu a že tento dům byl pro Josefa zahrnován štěstím a požehnáním. Další podobnost jeví se v tom, že jsa obdařen od krále nejvyšší mocí, postaven byl v čelo celé země, a když po neúrodě vypukla drahota a hlad, pečoval tak účinně o Egypt i země sousední, že král ho nazval „spasitelem světa“.

Takto vidíme skutečně v onom starověkém patriarchovi předobraz našeho sv. Josefa. Jako onen přinesl do domu svého pána štěstí a požehnání, a podivuhodně zachránil celou zemi: tak i tomuto svěřena jest péče o celé křesťanstvo, a dlužno míti za to, že hájí a chrání dům svého Pána, Církev, království Boží na zemi.

Postavení, které zaujímal na zemi, je předobrazem postavení jeho na nebi. S největší láskou a neochvějnou vytrvalostí bděl nad svou Chotí a jejím božským Synem; prací svých rukou opatroval jim vše, čeho třeba k životu; když božskému Dítěti hrozilo ze záští krále Heroda nebezpečí života, přivedl Je do bezpečí; v obtížích dlouhé

cesty i po celou dobu vyhnanství byl ustavičně průvodcem, pomocníkem i těšitelem blahoslavené Panny i božského Dítka.

Ale Svatá Rodina, kterou řídil Josef otcovskou mocí, je počátkem vznikající Církve. Jako přesvatá Panna jest matkou Ježíše Krista, tak jest i matkou všech věřících; neboť na hoře Kalvarii zrodila je za hrozných bolestí Spasitelových. A Ježíš Kristus právě tak jest prvorozený všech věřících, kteří patří k Církvi, protože jsou vykoupením a přijetím za dítka (adopcí) Jeho bratry. Z tohoto důvodu je pochopitelné, proč svatý Patriarcha považuje všechny věřící k Církvi patřící za své svěřence, kteří jsou mu zvláště doporučení. Pravím: k Církvi, totiž k oné přechetné, po celém světě roztroušené rodině, nad kterou má sv. Josef moc téměř otcovskou, jsa mužem Marie a otcem Ježíše Krista.

Je tedy zcela spravedlivé a sv. Josefa zcela hodno, aby nyní ochraňoval a bránil nebeskou záštitou Církvev Kristovu, tak jako kdysi tak svědomitě ochraňoval rodinu nazaretskou, kdykoli bylo potřebí. A jako svatý Josef je ochráncem velké, od Krista založené rodiny, Církve, tak uctívají Ho právem i jednotlivé rodiny jako svého mocného

patrona. Máť jim pomáhati, aby vždy více byly podobny podivuhodné Rodině, jejíž je hlavou. Pod jeho ochranou mají se státi rodiny křesťanské tak jako svatý domek nazaretský, svatyněmi, ve kterých Bohu se slouží a dostává se náležité chvály, ve kterých spojuje všecka srdce láska, kde práce a pilnost netoliko opatřuje pozemské, pomíjející živobytí, ale zároveň i poklady nebeské.

Jako hlava Svaté Rodiny měl svatý Josef také povinnost, aby Božské Dítě s otcovskou láskou chránil a řídil. — Když viděl, že „roste moudrostí i věkem i milostí u Boha i u lidí,“¹⁾ cítil nejsladší radosti otcovské. Lze tedy právem míti za to, že sv. Josef má zvláštní zájem o *mládež* a že jí věnuje zvláštní ochranu. Lilie v jeho ruce ukazuje mladistvému věku, která ctnost ho zvláště zdobí, a že k tomu jako čistý choť nejčistotnější Panny svou přímluvou rád pomáhá; nástroj v jeho ruce ukazuje přirozený prostředek, jehož má užívatí mládež, aby byla uchráněna před pokušením a svůdnictvím, a tím je práce; neboť zahálka je počátkem všech nepravostí. A konečně Ježíšek na jeho loktech připomíná nejmocnější nebeský prostředek,

¹⁾ Luk. 2, 52.

aby si zachovala jaro mládí v nezkalené kráse, totiž vroucí spojení se Spasitelem modlitbou a přijímáním sv. svátostí.

Takto tedy je svatý patriarcha nazaretský laskavým ochráncem a otcem nás všech. Jako dítky Církve jsme bratry Božského Dítěte a tudíž svěřenci sv. Josefa, dobře zaštitění jeho mocnou ochranou.

Spějme tedy s důvěrou pod tuto jeho ochranu, chvalme Jež pro všechny jeho vynikající vlastnosti, přednosti a práva a oslavujme vděčně věčného, nekonečného Otce nebeského, že svatého Josefa tak zvelebil a povýšil!

ZÁSVĚTNÁ MODLITBA K SVATÉMU JOSEFU.

Veliký svatý Josefe! Ctím a pozdravuji Tě jako přečistého Snoubence vznešené Boží Rodičky — jako hlavu nejsvětější Rodiny, jež kdy na zemi žila — jako Pěstouna Ježíše Krista a věrného Správce pokladů Nejsvětější Trojice! — Velebím v Tobě volbu Boha Otce, který s Tebou ráčil se dělití o otcovskou moc nad svým jednorozeným Synem; volbu

Boha Syna, který ráčil Ti býti poddán a z práce tvých rukou přijímati své živobytí; volbu Boha Ducha Svatého, který Ti ráčil svěřiti svou vyvolenou Snoubenku, jejížto společností Tě ráčil vyznamenati!

Z celého srdce Ti blahopřeji k oné nevypověditelné blaženosti, jež Tě naplňovala, když jsi na loktech choval Ježíše, když spočíval na tvém klíně, když jsi Jej pln lásky tiskl k svému srdci a když jsi plesával radostí, an se k Tobě něžně tulil. Kdož je s to, aby vyličil poklady světla, moudrosti a milosti, jimiž byla tvá duše obdařena a téměř zasypána za řadu let, jež jsi ztrávil s Ježíšem a Marií!

Jsa proniknut city nejhlubší úcty a nejvřelejší lásky při pohledu na tolik milostí i tvé velké slávy, daruji a zasvěcuji Ti své srdce. Po Ježíši a Marii budeš Ty mým pánem a velitelem! Od této chvíle budu Tě považovati za svého otce a strážce: račiž mne přijati za svého svěřence! Dejž, ať poznám, jak veliká je tvá moc u Boha a jak něžná je tvá láska ke mně, ubohému hříšníku! Vypros mi dokonalé obrácení i všechny milosti, kterých je mi potřebí, abych vyplnil přesvaté úmysly Boží. Vypros mi ony ctnosti, které zdobily Tebe, onoho

ducha sebraného, onen vnitřní život, ono vroucí spojení s Bohem, onu hlubokou pokoru duše, ono dokonalé podrobení se vůli Boží, onu trpělivost v soužení a strastech, onu důvěru v láskyplnou Prozřetelnost, ale především onu žhavou lásku k Ježíši a Marii, jež sám jsi pociťoval.

A konečně Tě prosím, velký Světče, vypros mi pro svou přeblaženou smrt v náručí Ježíše a Marie smrt podobnou, abych jako Ty zemřel v dokonalé zkroušenosti a v odevzdanosti do vůle Ježíše a Marie Panny. Amen.

II. DÍL.

KTERAK MÁME PROJEVOVATI ÚCTU K SV. JOSEFU.

ČÁST PRVNÍ.

DŮVODY ÚCTY K SV. JOSEFU.

*„Oslavujeme Boha úctou svatého Josefa
našeho ochránce.“ Invitatorium¹⁾*

Úctou rozumíme projevy vážnosti, kterou chováme k někomu pro jeho dobré vlastnosti. K úctě patří dvě věci: *uznání* něčí výbornosti a *projev* vážnosti a oddanosti k vyššímu. Základem a podstatou úcty jest ochotné a radostné uznání zpozorovaných dobrých vlastností, kdežto zevní chování k osobě vynikající jest jen jejím výrazem. Tyto dobré vlastnosti jsou buď osobní a jimi právě zaslouží si někdo uznání od jiných, anebo je to vznešenost postavení nebo úřadu, ke kterému člověk byl povolán.

Vnitřní dokonalost spočívá v tom, že člověk má milost posvěcující a nadpřirozené dary a ctnosti, milost provázející. Čím více je těchto milostí a ctností, tím vyšší je stupeň dokonalosti a vnitřní

¹⁾ Invitatorium je chvalozpěv, kterým se začínají hodinky jitřní.

výbornosti. Ale i když nehledíme k vnitřním osobním výborným vlastnostem, vyžaduje již něčí úřad, postavení, důstojnost toho, aby se mu prokazovala úcta. Ano, i kdyby vnitřní dokonalost neodpovídala vynikajícímu postavení, je i toto důvodem k úctě. Ovšem však, spojují-li se vlastnosti čistě osobní se vznešeným postavením, jest úcta největší.

Víme, že Bůh obyčejně nenechá těch, které sám vyvolil ke vznešenému úřadu, bez milostí jemu odpovídajících, a tak nenechal bez nich ani sv. Josefa.

Náboženská úcta, prostě zvaná kultus, je toliko projev úcty, kterou Církev prokazuje Bohu a Svatým. Arci úcta k Bohu není stejná s úctou k Svatým, a Církev to také vyjadřuje různými jmény: úcta, jež patří toliko Bohu, zve se *latría*, totiž úcta, náležející Mu jakožto nejvyššímu Pánu a Původci všech věcí, a záleží v klanění a přinášení oběti.

Andělům však a Svatým prokazuje Církev úctu podřízenou, totiž toliko s ohledem k Bohu, protože všechny dary a přednosti, jež mají, jsou toliko účast a podíl tvorů na nekonečné dokonalosti Boží, na Jeho velikosti a dobrotě. Tato úcta zve se *dulia*.

Zvláštní úcta, kterou Církev prokazuje Panně Marii pro její jedinečné

přednosti, jimiž vyniká nad všechny anděly a Svaté, a pro její úzké spojení s Bohem jakožto Matce Spasitele, nazývá se *hyperdulia*.

Mezi ostatními Svatými vyznamenává se sv. Josef netoliko svatostí dosvědčenou Písmem svatým, ale i svým postavením a úzkým vztahem k Bohočlověku. — Název Otce Ježíše Krista, vtěleného Syna Božího, a chotě Panny bez poskvrny počaté a nejblahoslavenější Boží Rodičky, dodává sv. Josefu důstojnosti, s kterou nelze srovnati důstojnosti ostatních Svatých, ani apoštolů, ba ani Předchůdce Páně. Proto také mu patří úcta zvláštní. Sv. Tomáš Aquinský dí: „Nejvyšší úcta patří člověku pro jeho zvlášť úzký vztah k Bohu.“¹⁾ A pro tuto zvláštní úctu sv. Josefa nalezen název: *protodulia*.

Vykladatel Písma, Cornelius a Lapide (van den Steen, † 1687) mluví o této zvláštní úctě při evangeliu svatého Matouše,²⁾ kde píše: „Byla jediná rodina na zemi, nejdůstojnější, nebeská a božská, ve které byl Josef otcem, hlavou a velitelem — matkou blahoslavená Pan-

¹⁾ Maxima reverentia debetur homini ex affinitate quam habet ad Deum. 2. 2. q. 102, a 4. ad 2.

²⁾ Comm. in 1. Math.

na — Synem však Kristus. V této rodině byly tedy tři osoby na celém světě nejvyšší a nejdokonalejší. Prvou byl Kristus, jakožto Bůh i člověk; druhou pannenská Bohorodička, jako přirozená matka; třetí Josef, jakožto Pěstoun Kristův, následkem svého manželství s Marií. — Proto patří Kristu kult klanění a latríe, blahosl. Panně kult hyperdulie, Josefovi nejvyšší kult dulia.“¹⁾)

A kardinál Gotti učil ve století 18. ve svém díle o křesťanském náboženství stejně: „Svatému Josefovi musíme ovšem prokazovati úctu menší než Kristu, kterému patří kult latríe, a než Marii, které patří kult hyperdulie, ale jak rád vyznávám, nejvyšší úctu dulia; a protože kult je projevem úcty a výtečnosti, zdá se, že výtečnost Josefova je nejvyšší po Kristu a Marii Panně.“²⁾)

Lze tedy pochopiti, že před léty našla dotyčná prosba, — která toliko pro zevní okolnosti nebyla apoštolskému Stolci podána, — souhlas a podpisy 30 kardinálů, 112 patriarchů, primasů a ar-

¹⁾ Quasi pater Christi matrimonialis. Právem manželského společenství nabyl sv. Josef, jak výše řečeno, i práv Marie Panny nad vtěleným Synem Božím. (Luk. 2, 48.)

²⁾ Verit. rel. christ. t. 4. c. 4. §. 7. n. 88.

cibiskupů, 362 biskupů, 9 apošt. vikářů, 17. řád. generálů opatřená, zněla takto:

„S mnoha kardinály, arcibiskupy a biskupy prosí podepsaný: Jeho Svatost, slavně panující papež Leo XIII. račiž ze své plné moci ustanoviti:

1. aby sv. Josefu, kterýž jako otec Kristův jaksi „tím, že přednější jest nad všecky ostatní tvory, čím znamenitější jméno zdělil než oni“,¹⁾ dekretem kongregace ritů přiznán byl kult nejvyšší úcty v Církvi katolické, a ve veřejné Bohoslužbě (liturgii) první místo po blahoslavené Bohorodičce přede všemi ostatními nebešťany;

2. aby úctyhodné jméno Josef, jakožto nejvyššího ochránce katolické Církve po Matce Boží, při mši svaté vzýváno bylo po sladkém jménu Panny Marie, totiž při Confiteor, v modlitbách: *Suscipe, sancta Trinitas,*²⁾ — *Communicantes,*³⁾ *Libera nos.*⁴⁾ —

¹⁾ St. Joseph colendum esse cultu quidem minori quam Christum, qui latriae culta colendus est, et Mariam, cui hyperduliae cultus debetur, sed summo duliae cultu lubens annuo, cum cultus sit testificatio honoris et excellentiae, excellentia Joseph infra Christi excellentiam et Mariae videtur summa.

²⁾ Při obětování. ³⁾ V kánonu.

⁴⁾ Po „Pater noster“. (Podobný prosebný spis byl dle zpráv novinářských podán r. 1923 Svatému Otci Piu XI. p. p.)

Uváživše základ, na němžto spočívá úcta a kult sv. Josefa, uvažme nyní ještě jiný důvod, proč máme sv. Josefa obzvláště ctíti. Tato úcta totiž je bohatým pramenem milostí. *Komu ji vnukne Bůh, tomu dává opravdu poklad.*

Úcta ke sv. patriarchovi je zvláště velice prospěšna:

1. k dosažení dobra duchovního.

Zádáš-li si daru modlitby a sebrano-
sti ducha: sv. Josef je v tom výtečným
učitelem.

Zádáš-li si světla v pochybnostech, jas-
nosti ve zmatku a klidu ve vzrušení:
sv. Josef je bezpečným rádcem.

Potřebuješ-li síly v soužení a ná-
tiscích: sv. Josef je mocnou oporou.

Má-li se ztlumiti a překonati vznícení
buřičského těla proti duchu, utec se
k sv. Josefovi; on ti vyprosí nezkalenou
čistotu srdce. K němu pospěš v každém
jiném pokušení, neboť zlí duchové jeho
jména se děsí. Od sv. Josefa dosáhneme
pokoje a svornosti v rodinách, dobrých
mravů dítek. Vyzváním sv. Josefa ulehčí
se odtržení se a odvyknutí hříchu a u-
přímný návrat k Bohu tak, jako podle
svědectví sv. Františka Saleského na-
bude skrze něho všelike ctnosti, zvláště

dokonalé čistoty těla i duše, nejlíbeznější pokory, vytrvalosti, statečnosti, — vesměs cností, kterými přemůžeme své nepřátele a otevřeme si bránu věčného života.

Kdož by tedy nechtěl vzdávati tomuto svatému patriarchovi úctu zvláštní, když-
tě mu vyprosí tak veliké milosti ke spáse duše?

2. Ale i *tělesných statků*, pokud mohou sloužiti k pravému blahu duchovnímu, vymůže nám vřelá úcta ke sv. Josefovi. Sv. Terezie dosvědčuje, že ve svém mládí, když se smrtelně rozstonala, a lékaři se vzdali vší naděje, ohlédla se po lékaři nebeském a že si vyvolila za přímluvce a ochránce sv. Josefa, jemuž se co nejvroucněji poručila. A tu zřejmě poznala, že tento otec zachránil ji z tohoto soužení — a i mnoha jiných, ještě větších, daleko lépe, nežli sama si troufala ho prositi. K tomu pak dodává, že úžas budí velké milosti, jež jí propůjčil Bůh prostřednictvím tohoto požehnaného Světce, právě tak, jako nebezpečí, ze kterých ji Bůh zachránil. A to zakusili i mnozí jiní, kterým poradila, aby se mu doporučili.

3. Úcta ke sv. Josefu jest prospěšna i k tomu, aby člověk dosáhl *šťastné*

smrti. — Svatý Pěstoun Páně pro svou velkou svatost nepoznal úzkostí, jež bývají při smrti často tak těžké při vzpomínce na spáchané hříchy, z bázně před nastávajícím soudem, z nejistoty osudu na věčnosti. Svatý Josef zemřel smrtí nejblaženější, protože jej Ježíš a Maria ve smrti těšili, stojíce u něho — jak zpívá Církev — s veselou tváří, aby hodina rozloučení této vyvolené duše a její odchod do lůna Otcova byla slavná a radostná. A tak dává sv. Josef, jakož učí přechastá zkušenost, svým ctitelům okusiti část onoho pokoje, oné veselosti a svaté lásky, jichžto okusil sám. Svatý patriarcha ve své dobrotě neodepře ve chvíli největší úzkosti své pomoci svým ctitelům, kteří mu prokazovali za života zvláštní úctu a to výslovně s tím úmyslem, aby jim byl v hodině smrti milostivým pomocníkem.

4. Úcta ke sv. Josefovi odpovídá také zcela *potřebám nynější doby*. Či nebylo přímo úmyslem Prozřetelnosti, aby nynější pokolení mělo svůj podíl na povýšení sv. Josefa a na vzmachu pobožnosti k němu? „To, čeho potřebuje naše doba, jest muž práce, vážné, svědomité práce; muž nesobeckého plnění povinnosti, muž podrobující se Bohu i všelike právní vrchnosti, muž bázně Boží a pravé

lásky k Bohu i bližnímu, muž tichý, a prostý, třebas pohrdaný od světa, ale svou spravedlivostí velký před Bohem. A vzor takového muže a nad to silného, bezpečného pomocníka máme ve svatém Josefovi. On jest pravým mužem pro naši dobu, tak vrtkavou a nestálou, jež nikdy neobrací očí k Bohu; pro dobu nekonečného sobectví, chtivosti peněz a požitků; pro dobu pyšného sebezbožňování a soběstačnosti, která odpoutavši se od zákona i Boha, chce zřídití svůj trůn na troskách starého řádu světového.“¹⁾

V nesmírné zpupnosti prohlásili lidé lidský rozum za měřítko víry a požadavky zkažené přirozenosti za směrnici života. Nestarajíce se o Zjevení a Boží přikázání, chtějí míti za pravé jen to, co chápou svým omezeným rozumem, činiti nebo nečiniti toliko to, co se zamlouvá lidské samolásce. Tu pozdvihla Církev sv. Josefa na tak vysoký stupeň úcty, ukazujíc nevěřícímu, domýšlivému, sobeckému světu tohoto pokorného, dobrého a věrného služebníka, tohoto muže víry a poslušnosti, který svůj rozum vždy prostě podroboval vůli a slovu Božímu, slepě jsa poslušen rozkazu an-

¹⁾ Meschler: Katolický církevní rok I. 231.

dělova, jenž k němu mluvil ve jménu Božím.

Jiným zlem doby jest rozvrat života rodinného. Manželství je zbaveno vznešené důstojnosti božské svátosti, výchova dítek prohlášena za záležitost státní. Průmysl odluzuje pracovní síly vždy více domovu. Místo, aby mohli hledati a nalézti živobytí u tichého krbu rodinného, jsou mnozí a mnozí nuceni vydělávati si vezdejší chléb v ohlušujícím ruchu továrním. A tak se zdá, jakoby se vše spiklo, aby pouta rodinná byla stále více uvolňována. Aby tomuto zlu zabránila, vybízí Církev křesťany — mimo jiné prostředky — i k úctě sv. Josefa. Představuje nám jej jako vzor manželů, jako hlavu rodiny láskou a věrností co nejúžeji spojené, abychom ho následovali. Byloť arcí manželství mezi sv. Josefem a Pannou Marií přechisté a panické; ale i tak jest nejjasnějším vzorem vzájemných povinností manželských. Toto manželství Josefa a Marie chtěl sám Bůh; a tak i každý, jenž chce vstoupiti do stavu manželského, má nejprvé Boha prositi o radu a osvětlení. Přesvědčení a vědomí toho, že povolání dává jen Bůh, dodává člověku sil k plnění tolika těžkých povinností, které berou manželé na sebe. Kdo tedy v tomto stavu už žije,

uč se od sv. Josefa vzájemné věrnosti, čisté, vážné, svaté lásce, pravému způsobu, jak zacházeti s manželem či manželkou, jak vychovávatí dítky, jak žíti pro časné i věčné blaho svých drahých, jak se modliti i trpěti. A šťastná smrt sv. Josefa v náručí Ježíšovu i Mariinu zdaž není pobídkou pro členy rodiny, aby vytrvali ve vzájemné věrnosti a s láskou si pomáhali až na konec života?

Pohled na sv. Josefa ukazuje nám dále, že práce, a to ani tvrdá, nízká práce, nezaslouží pohrdání, ale naopak, nejvyšší úcty. Boháč a člověk vysokého postavení ovšem shlíží snadno na dělníka s nadutou pohrdlivostí. Ale toto nespravedlivé jednání přináší škodu i boháči i chudšasovi; a to proto, že znevrdečného, nelaskavého pohrdání stavem i zaměstnáním dělnickým se strany toho, jemuž přálo štěstí, vzniká ona nedůvěra, závist, nenávist a rozhořčení oproti boháčům, jež zachvátily velkou část našeho dělnictva. Kterak odstraniti tuto stěnu, vyrostlou hlavně z moderního pohanství odpadem od víry a náboženství, kterak znovu obnoviti pravou, nadpřirozenou vzájemnou úctu a lásku mezi dítkami Adamovými? V této nesmírné tísní zasáhl Spasitel světa: vyvedl chudého tesaře nazaretského z temna skrytosti a

dal mu zazářiti před očima světa v plném světle velikosti a slávy.

Jak si váží stavu dělnického, toho nejmocnějším výrazem jest volba chudého, prostého řemeslníka k onomu vznešenému úřadu, který tak podivuhodně sloučen jest s nepochopitelným tajemstvím Jeho Vtělení a Jeho boho-lidského života, a který přinesl Josefovi nejvyšší milosti a vyznamenání. — Patří-li kdo na vznešenou hlavu s vírou a úctou Svaté Rodiny, kterak by mohl pohrdati lidmi nízkého stavu a vylučovati je ze své lásky? Kdo by si troufal znevažovati řemeslo a dělnickou práci, kterou Josef živil Božské Dítě a které naučil i Syna Božího jako chlapce a jinocha? Živil-li svatý Josef podle vůle Boží Svatou Rodinu svou prací, dal nám naučení, že i my si máme žítí vydělávati poctivě a že věrná, svědomitá práce má právní nárok na spravedlivou mzdu a výdělek.

Příklad sv. Josefa staví nám na oči ještě jednu pravdu, jež dnes potřebuje obhájení, totiž onu pravdu, že Bůh nezavrhne majetek sám o sobě, naopak, že podle Jeho vůle člověk na nějaký majetek má právo. Vždyť i Pěstoun Páně měl vlastní, třeba skromný dům v Nazaretě a Syn Boží, nežli začal své

veřejné působení, měl na něm podíl. Bůh tedy nestanovil, že majetek je hřích, ani ho neponechal všem jako cosi bezprávného. Světec nazaretský svým skromným majetkem je předobrazem a vzorem pro většinu lidí, jichžto losem není ani bohatství, ani žebrácká bída; tím je učí střídmosti, umírněností, spokojeností a sebeovládání. Kdo zajisté měl větší právo na bohatství nežli Pěstoun Pána světa, který musil opatrovati životní potřeby pro Syna Božího ve jménu samého Otce nebeského? — A přece zůstával v poměrech skromných, protože se spokojil skromným; ale poctivým výdělkem prací svých rukou.

Že však i vzdor práci a chudobě může v rodině panovati mír a spokojenost, vidíme zase na svatém Josefovi. Podle slov Spasitelových budou chudí vždycky. Ať se snaží křesťanská dobročinnost osud trpících nouzi ulehčovati, ať stát působí moudrými a spravedlivými zákony proti bídě pauperismu: rozličné lidské schopnosti, okolnosti a proměny lidského života vždy budou příčinou, že počet chudých převýší počet zámožných. Ale ani oněm nebude scházeti radostí a požehnání, zachovají-li si víru a ctnosti křesťanské.

Ve sv. Josefovi vidí křesťan, který

namáhavou prací musí si vydělávat skromné živobytí, člověka, kterého Bůh po Panně Marii miloval nejvíce, a který stál pod péčí Jeho zvláštní prozřetelnosti; byl živ v poměrech stejně skromných a zevně i tvrdých, a přece byl člověkem nejbohatším a nejšťastnějším. Živě Spasitele v chudobě a namáhání a skrytosti, měl podíl na Jeho kříži, kterému se nesmí vyhýbatí nikdo — ale současně měl Boha vši útěchy jako své dítě, měl lásku Královny nebeské. Důvěrné obcování s těmito zástavami, od Boha svěřenými, bylo mu nad všeliký pozemský majetek a požitky. A tohoto štěstí může býti účasten každý, kdo se drží pevně zásad křesťanských. V chudobě, kterou neseme trpělivě a s vírou v práci pilné a poctivé je skryt věčný nevyčerpatelný poklad. Život sv. Josefa to živě potvrzuje. Je to něco, oč má chudšas více nežli všichni boháči a k čemu boháč nedospěje, nebude-li chudý aspoň duchem, to jest, neodtrhne-li své srdce od hamižnosti a *hříšného* zisku a bohatství. Chudoba a strádání přináší větší velké bohatství. V nich roste víra v odplatu na onom světě; rozkvétá naděje v lepší, věčnou budoucnost; zde přebývá pokora a skromnost křesťanská; zde se uplatňuje odříkání, trpěli-

vost a odevzdanost do vůle Boží, vesměs nejvznešenější a u Boha nejvzácnější ctnosti. Jedním slovem: zde spočívá požehnání kříže, který arci světu je pohoršením a bláznovstvím, ale vyvoleným Božím moudrostí a plnou útěchou.

ČÁST DRUHÁ.

KTERAK PROJEVOVATI ÚCTU KE SVATÉMU JOSEFU.

„Tebe můj chvalozpěv opěvuje vždycky.“¹⁾

Jako každá úcta, tak i úcta sv. Josefa je dvojí: vnitřní a zevní. *Vnitřní* spočívá v lásce, důvěře a následování sv. Josefa, *zevní* se projevuje určitými pobožnostmi a skutky.

1. Vnitřní úcta ke sv. Josefu.

Úctu prokazujeme sv. Josefovi především srdečnou *láskou*. A věru, svatý Josef si zaslouží, abychom ho milovali. Uchvacují-li ctnost a svatost, dobrota a velkomyslnost lidské srdce tak, že se cítí jaksi puzeno, aby milovalo toho,

¹⁾ Žalm 70, 6.

jenž oněmi ctnostmi jest ozdoben, kdo si zaslouží naší lásky po Ježíši Kristu a Panně Marii více, nežli sv. Josef? Na tomto svatém patriarchovi není nic odpuzujícího či odstrašujícího, ale za tím více přitažlivého; vše na Něm dýše blahovůlí, roztomilostí, mírností a dobrotou.

Sv. Josefa uctíváme i velkou, neochvějnou *důvěrou*. Když Otec nebeský svěřil svého Syna sv. Josefovi do péče a ochrany, Syna, nad něhož nebylo ani nebude lepšího, světějšího a líbeznějšího, propůjčil mu i otcovské srdce, jež láskou a něžností převýšilo srdce všech otců. Ale v toto srdce neměl býti uzavřen toliko Jeho Božský Syn, ale všichni lidé, kteří křtem sv. stali se bratřími Ježíše Krista a tudíž i svěřenci sv. Josefa. Je tedy všecky objímá nejněžnější láskou otcovskou a jest jejich pomocníkem a těшитelem v jakékoli bídě. Církev, jsouc přesvědčena o této útěchoplňné pravdě, vybízí věřící, aby se ve všech svých záležitostech obraceli k sv. Josefovi, čekajíce od jeho otcovské velkomyslnosti jistou pomoc.

„Jděte k Josefovi!“ volá k chudým a trpícím, „tísnil-li vás chudoba a starost o živobytí. Zná vaše potřeby a pomůže

vám! — Jděte k Josefovi, smutní a zarmoucení, nenalézáte-li útěchy u lidí; Josef okusil všeliké hořkosti smutného postavení a potěší vás! — Jděte k Josefovi, opuštění a pohrdání! I jemu se tak dělo v Betlemě a ví, jak to bolí! Jděte k Josefovi, ustaraní otcové i matky, které tíží starost o děti! Zná vaše těžké povinnosti a pomůže vám při výchově dítek! — Čeho je vám více potřebí, abyste nabyli neomezené důvěry k velké a otcovské moci sv. Josefa?“

Uctíváme sv. Josefa i *následující* jeho ctností. Souhlas smýšlení a mravů poutá srdce vzájemnou láskou. Učme se od nejdokonalejšího, ale i nejskrytějšího z lidí křesťanské pokoře, od nejtiššího ovládati hněv a pomstychtivost, učme se od něho lásce, trpělivosti a tichosti; vůní lilie, jež drží v ruce, rozněcujme se, abychom si uchovali svatou čistotu!

Třebaže nezachovalo nám Písmo svaté z úst Josefových ani jediného slova, napomenutí nebo poučení, dal nám tento spravedlivec nazaretský poučení způsobem nejvýmluvnějším a nejmocnějším, totiž svým příkladem. Josef byl muž mlčelivý, ale věru, právě v tom jej máme a i chceme následovati, krotíce zlý jazyk a stále konající dobré skutky.

2. Zevní úcta k sv. Josefu.

Vnitřní úcta musí se bezděky tu a tam projevit i na venek, skutky. Taková zevnější znamení, modlitby, úkony a služby jsou netoliko výrazem a projevem úcty vnitřní, ale i prostředky, aby se udržela živá a aby zesílila.

Pravá úcta k sv. Josefu váží si jeho obrazů, navštěvuje zbožně oltáře jemu zasvěcené, vzývá vroucně jeho jméno, rozjímá občas o jeho radostech i bolestech, rozdává z lásky k Němu almužnu a koná jiné dobré skutky; bývá přítomna k jeho počtě na mši svaté, spojujíc své úmysly s oněmi úmysly, jež plnily srdce sv. patriarchy při obřezání a obětování Ježíška ve chrámě, rozplamenující Jej ke každé oběti. Takovými a podobnými službami lze projevit lásku a úctu i důvěru, jež ke sv. Josefovi chováme.

Zvláště neopomeňme jediného dne, abychom se k sv. Josefu pomodlili nějakou modlitbu. Zasvěťme mu středu každého téhodne zvláštní některou modlitbou a seč jen možno tím, že k jeho úctě budeme na mši svaté. Slavme s radostí a horlivě jeho svátky a posvěťme mu měsíc březen malou denní pobožností; sv. Josef to jistě oplátí.

SVÁTKY SV. JOSEFA.

ÚVAHY PRO SVÁTKY SV. JOSEFA

(Poznámka předběžná.) Předmět slavností sv. Josefa tvoří důstojnost, události a vlastnosti vyložené na stránkách předcházejících. Následující rozjímání nemohou tedy poskytnouti již ničeho nového, nýbrž mají býti toliko opakováním toho, co řečeno, ovšem jinou formou a přizpůsobena k dotyčné slavnosti, aby tak poskytovala látku k rozjímání pro jednotlivé památné dny sv. Josefa.

1. Slavnost Svaté Rodiny.

(V neděli po Zjevení Páně.)

Rodina nazývá se právem kolébkou lidstva. — Bůh učinil nebe i zemi a lesy i vody i povětří naplnil tvory. Zbývalo vykonati ještě dílo hlavní: „Učiňme člověka k obrazu a podobě naší,“ řekl sám k sobě Bůh Trojjediný. „A Bůh stvořil člověka podle obrazu svého, k obrazu Božímu stvořil ho, muže a ženu stvořil je. A požehnal jim Bůh, řka: Rostte a množte se a naplňte zemi.“¹⁾

¹⁾ Gen, 1, 26,

Tímto tvůrčím činem a slovem Božím byla založena rodina. A jaksi zdaleka měla odrážeti vznešený předobraz, je-
muž děkuje za svůj původ, Nejsvětější Trojici: tři osoby v jediném Božství, a spolu i nejbohatší plodnost, jelikož Syn zplozen jest od Otce a Duch Svatý vychází od obou.

Tím, že Hospodin spojil Adama a Evu v manželství, a tím že se na rozkaz Boží toto první manželství rozšířilo v první rodinu, naznačil, že je to rodina, kde každý člověk podle plánu Božího má svůj počátek, v jejíž lůně vyrůstá a ve které nabývá prvního duševního i tělesného vzdělání. Ale následkem prvního pádu a pro hříchy lidí hluboce kleslo i pokolení lidské a tudíž i rodina. Tu přišel Kristus a obnovil tvářnost země, a i rodiny v její původní čistotě a svatosti, povýšil i manželství, základ rodiny, k důstojnosti svátostné!

Ale Pánu nestačilo, že rodinu povznesl výše svým učením, příkazy a svátostnou milostí; sestoupiv na tuto zemi jako Spasitel lidstva, ráčil se zjevit v rodině a býti živ jako její člen. To mělo býti začátkem Jeho díla vykupitelského. Proto jest ona rodina, ze které vzešel vtělený Syn Boží, rodinou první a nejvznešenější — a papež Lev

XIII. zasvětil jí právem zvláštní slavnost dnešního dne; a podíl na ní mají všichni členové této rodiny, přijímající od křesťanského světa hold — a proto lze dnešní svátek nazývati právem i svátkem sv. Josefa.

Svatá Rodina nazaretská stojí vysoko nad všelikou jinou rodinou, protože jejím členem je Syn Boží; je to Rodina *vznešená, blažená* a nejen požehnaná, ale i *požehnání rozsévající*.

1.

Svatá Rodina jest *vznešená* pro své *členy*. — Pozorujme *Dítě!* Není to obyčejné dítě lidské, nýbrž Dítě, kterému náleží klanění všeho tvorstva; neboť není to toliko člověk, nýbrž i Bůh a člověk zároveň, Bůh a člověk v jediné osobě. V Něm je spojeno i to nejvyšší i nejnižší, věčné i časné, nezměnitelné i měnitelné, tak že o Něm lze říci i to i ono; toto Dítě je věčné i v čase narozené, jest nekonečně vznešené i svrchovaně ubohé a chudé, nezměnitelné, všemohoucí a všudypřítomné a přece i měnitelné, slabé, podrobené času i prostoru.

Pozorujme *Marii*, Pannu bez poskvrny a při tom i *Matku* — a *Josefa*, pra-

vého Chotě panenské Matky, jenž nemá sobě rovného.

Vznešeny jsou *vztahy* tohoto Dítěte k Marii a Josefovi. Je to skutečně *jejich* dítě. Maria, jsouc zastíněna Duchem Svatým Je počala, a v Betlemě ve svaté noci porodila; je tedy jejím pravým dítětem. Ale i Josef, ačkoli byl otcem božského Dítěte jen před zákonem, mohl Je zváti svým synem, protože byl Chotěm Jeho Matky, a od Boha postaven byl v čelo Svaté Rodiny. Ježíš byl tedy jejich dítětem, ale spolu i jejich Tvůrcem a Pánem. Byl jim poddán, poslouchaje jich ochotně ve všem, ale současně měl právo a moc jim poroučeti. Od nich byl živen, opatrován a chráněn, ale zároveň udržuje, řídí a vede všechno tvorstvo. Jaké tedy divy, jaká tajemství skrýval prostý domek nazaretský pod svou nízkou střechou, když v něm obývala Svatá Rodina! Jak tam i odtamtud pospíchali andělové, aby se kochali a těšili tímto divadlem!

Vznešené jsou *vztahy* tohoto Dítěte. Jakým nebeským světlem září svatost božského Dítka! Ve svém Božství jest nekonečně svaté, bezmezně svaté, pramenem vši svatosti. Ale i jako člověk je svatým jako nikdo jiný; neboť toto Jeho člověčenství je s Božstvím spojeno

v jediné, a to božské Osobě, jsouc lidskou přirozeností Syna Božího; a proto všechna jasnost Jeho božské svatosti rozlévá se nad ní plnými paprsky; dle slov svatých Otců je „božskou svatostí pomazána“. A tak Dítě Ježíš je netoliko prosto všelikého hříchu, nýbrž naprosto neschopno zhřešiti; a proto shledáváme v Něm nejen všechny možné ctnosti, ale i v nejvyšší dokonalosti.

Tato skvělost nejdokonalejší svatosti Kristovy rozlévala se i na Jeho rodiče. Maria, Matka Ježíšova, byla pro své božské Dítě počata bez hříchu a pro své Dítě zůstala po celý život prosta jakékoli, i nejmenší poskvrny hříchu osobního; pro své Dítě byla plná milosti, ozdobená všemi ctnostmi, hlavně láskou k Bohu i bližnímu, jež mezi lidmi rovné nemá.

A vedle nich vidíme Josefa, otce Ježíšova před zákonem, čistého Chotě Mariina, jehožto ctnost a svatost vysvítá již z toho, že byl povýšen ke vznešené důstojnosti hlavy Svaté Rodiny.

A tak máme ve Svaté Rodině nazaretské věrný obraz a vzor oné nekonečně Svaté Rodiny, jejížto hlavou jest Bůh Otec, a dalšími členy Syn Boží i Duch Svatý.

2.

Svatá Rodina nazaretská je *nejblažnější a nejšťastnější*. Její členy sloučil sám Bůh: za její hlavu určil Bůh muže svatého a spravedlivého; ještě více nadpřirozených pokladů přinesla Maria, milosti plná; ale bohatství vtěleného Syna Božího nevylíčí nikdo na světě. A to bylo *přípravou i základem* rodinného štěstí; tím blaženost rodinného života začala.

Josef, choť a ochránce panenské Bohorodičky, má býti zástupcem Otce nebeského. Jsa šťastnější než Josef egyptský, od Krále všehomíra ustanoven nikoli Jeho úředníkem, nýbrž knížetem a vládcem Rodiny nevyrovnatelně. Má ji svou prací živiti a šatiti, bdíti nad ní svou péčí, těšiti ji svou odevzdaností, vésti a řídití svou opatrností, zastupovati ji s plnou mocí hlavy rodinné. — K Josefovi byl poslán anděl. Maria i Ježíš poslouchají ho radostně a ochotně. A sv. Josef dělá vše, seč jsou jeho síly, aby členy své rodiny učinil šťastnými.

Nikdy a nikde nebylo čistší, upřímnější a dokonalejší lásky manželské jako mezi sv. Josefem a Pannou Marií, a nikdy také vroucnější lásky dětinné a rodičské jako mezi Ježíšem a Marií a

Josefem. Nikde se nenalezne taková jednota, ani takové vzájemnosti. Maria Panna oblažovala sv. Josefa svou ochotností a laskavostí, rozlévající po domě sladký půvab a roztomilost, a Dítě, prospívající na duši i na těle, a jsouc předmětem zalíbení božského i lidského, bylo oblažujícím středem Svaté Rodiny. Soulad těchto tří srdcí nerušil nijaký zlozvuk. Dům nazaretský byl odrazem nebes, malým rájem blaženosti. V pravdě: „blahoslavení, kdož přebývají ve tvém domě, Hospodine; na věky budou Tě za to velbiti“.

Tuto nerozlučnou jednotu vyjadřují ona místa Písma svatého, jež Církev pojala do svátečního oficia jako *antifony*: „Jakob byl otcem Josefa, muže Marie, z které se narodil Ježíš, jenž slove Kristus.“ — „Anděl Páně ukázal se ve snách Josefovi, řka: Josefe, synu Davidův, neboj se přijmouti k sobě Marii, manželku svou.“ — „I pospíšili pastýři a našli Marii a Josefa, a Dítě, ležící v jeslích.“ — „Když pak přinesli rodiče Dítě Ježíše do chrámu, pojal je Simeon na lokty své.“ — „Mudrci vešedše, našli Chlapce s Marií, Jeho Matkou.“ — „Povstav Josef, vzal Dítě a Matku Jeho a utekl s nimi do Egypta.“ Když Maria a Josef našli třetího dne

Svátky sv. Josefa.

v chrámě dvanáctiletého Ježíše, jehož ztratili, řekla Matka Ježíši: „Synu, proč jsi nám tak učinil? Hle, otec tvůj a já s bolestí hledali jsme Tebe.“ I sstoupiv s nimi (Ježíš), byl jim poddán.“

Toto veliké štěstí a tuto vzájemnou lásku opěvují radostně i *chvalozpěvy*¹⁾ svátečního officia:

O lux beata coelitem,
et summa spes mortalium
Jesu, o cui domestica
arrisit orto caritas.

Světlo štěstí nebešťan
všech,
jistá smrtelníků naděje
Ježíši, kterého v jeslích ji
uvítala láska mateřská,

Maria, dives gratia,
o sola, quae casto potes
fovere Jesum pectore,
cum lacte donans oscula.

Marja, plná milosti, sama
na světě, jež Božské
Děťátko
chovati smíš, čistým
prsem svým
kojiti a něžně laskati.

Tuque, a vetustis patribus
delecte custos Virginis,
dulci patris quem nomine
divina Proles invocat.

I Ty, strážcem Panny
přesvato
z patriarchů všechněch
zvolený
jehož ráčí věčný Boží
Syn
sladkým jménem Otce
nazývat . .

Tak zní hymnus v *nešporách*.

¹⁾ hymny.

A hymnus ve „*Chvalách*“ („*Laudes*“) začíná blahopřáním:

O gente felix hospita
augusta sedes Nazarae,
quae fovit alma ecclesiae,
et protulit primordia.

Ó jak šťasten jsi, vzne-
šený dome nazaretský,
který skrýváš takové
hosty! Z tebe vyšel a v
tobě pěstěn byl vznešený
počátek, a prvotiny
Církve!

A dále se praví:

Qua mente Jesus, qua
manu
optata patris perficit!
Quo Virgo gestit gaudio
materna obire munera!

„Jak ochotně a jak obrat-
ně vykonává Ježíš všechna
přání svého otce; a jak
radostně se snaží Panna
plnit všechny služby
mateřské!

Adest amoris particeps
curaeque Joseph coniugi,
quos mille jungit nexibus
virtutis auctor, gratia.

S Josefem, svým chotěm,
sdílí se o lásku i péči.
Milos., základ všechněch
cností, pojí je poutem
nerozvížitelným.

Hi diligentes invicem
in Jesu amorem con-
fluunt,
utrique Jesus mutua
dat caritatis praemia.

Milujíce se navzájem,
jsou sloučeni láskou k
Ježíši, Ježíš pak oplácí
jim láskou svou“.

Tato odplata pak, toto požehnání ne-
bylo však omezeno na svatý dům naza-
retský, nýbrž rozlilo se i na všechnu
zemi.

Neboť Svatá Rodina nazaretská jest rodinou *milostiplnou* pro veškeré lidstvo; její požehnání rozlévá se na všechny národy všech dob.

3.

Syn Boží ráčil zvláště proto tak dlouho žíti uprostřed rodiny, aby všechny rodiny posvětil a pro ně získal milost Boží. Ani to nebylo nahodilé, že svůj první zázrak v Káně vykonal v zájmu rodiny. Uvažujme tedy o požehnání, které nám přinesla Rodina nazaretská.

V této Svaté Rodině vzešlo *světlo*, osvěcující všecken svět — světlo oněch nebeských pravd, které ukazují a ozařují lidstvu cestu k nebi, udílejí zarmouceným útěchu, trpícím statečnost a důvěru, a všem, kdož je přijímají s věřícím srdcem, poskytují předchuť radostí nebeských.

Zde se nejen připravovaly, s hůry přitahovaly a zasloužily pro nás ony *milosti*, které nás činí schopnými, abychom byli živi jako dítky Boží; ale z lůna Svaté Rodiny plynou zvláště i bohaté milosti na rodiny křesťanské a všechny jejich členy. Otcovství, mateřství i sy-

novství dochází posvěcení a povýšení skrze přesvaté Osoby, jež tvořily Rodinu nazaretskou. A třebaže byl jediným původcem těchto milostí sám Ježíš Kristus, Syn Boží, způsobili Panna Maria a sv. Josef svými modlitbami a zásluhami, že plynou hojněji a bohatěji. Či neměli Maria a Josef také podíl na všem, co učinil Ježíš ke spáse lidstva? Toliko se svolením přesvaté Panny mělo vzestíti lidem slunce milosti; pod péčí Marie Panny a sv. Josefa vyrostl a dospěl Beránek Boží, který měl nésti všechny viny a hříchy. A sv. Josefu zvláště bylo uloženo, aby byl ochráncem Božského Dítka i Jeho Nejsvětější Mateře.

Požehnaná a spásonosná byla Svatá Rodina i svým *příkladem*, — poučením, které dala svým příkladem i rodinám i lidem všem. Ukazuje nám, jaké *ctnosti* mají zdobiti rodiny křesťanské. Maria a Josef, ač byli potomci židovských králů, byli chudými dělníky, a Dítko chudé. Choti sv. Josefa dává se nazývati „synem tesařovým“, dělníkovým. A přece tento pracující otec je vznešeným a velikým Světcem a z nejznameníjších mužů v království Božím; a tato chudá Matka jest přece královnou andělů — a toto Dítko je věčný Bůh. Jaké to poučení!

A proto spěchejte k Ježíši, Marii a Josefovi všichni *bohatci!* Oni naučí vás pokoře ve velikosti, odříkání v přebytku a přepychu, horlivému konání skutků lásky k bližnímu, pravé zbožnosti! Neboť věčně pravdivé je slovo Šalomounovo: Všechno je marnost, nemilujeme-li Boha a nesloužíme-li Jemu jedinému. — Proto i Spasitel nás napomíná: „Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho a vše ostatní bude vám přidáno!“

A vy *chud'asové*, pojd'te do Nazareta a podivte se, jak Bůh ctí chudé, ač jsou-li oddáni ve vůli Boží — nikoli nespokojené a reptající a závistivé — chudé, kteří milují a modlí se, nikoli takové, kteří nenávidí a klnou. Pohleďte na Ježíše, Marii a Josefa, že chudoba není hanbou, bohatství že není štěstím. Učte se od nich prostotě, skromnosti, pokoře! Josef, chudý, nepatrný tesař, neznající pýchy, vládl již zde na zemi tajemstvím nebe i země — pokorná Dívka, služebnice, byla stolicí moudrosti — Dítě bylo vševědoucnost sama! Ale jen pokora je povznesla na nejvyšší trůny nebeské. Učte se zbožnosti, duchu víry, lásce k modlitbě, svěcení dní svátečních, zachovávání božích přikázání! Na Svatou Rodinu lze zvláště obrátiti slova Zjevení:

„Vznesla se vzhůru vůně kadidla z modliteb Svatých.“¹⁾

S modlitbou spojovali pilnou, pokornou *práci*. Neboť musili si dobývati chléb vzdejší v potu tváří svých. Tuto práci, na kterou pohrdavě shlíží pýcha jako na cosi otrockého a sebe nedůstojného, posvětila Svatá Rodina a dodala jí cti a vážnosti.

Sv. Josef je příkladem *věrného chotě* svou láskou. Láska spočívá na stejném smýšlení; nuže, Maria a Josef byli jedno srdce, jedna duše. Neboť manželství má býti spíše spojením srdcí, nežli spojením těla. — Josef je vzorem věrného manžela i svou ochotnou službovolností. — Živil Marii Pannu prací rukou svých, v Betlémě Ji hledal a připravil přístřeší, utekl s Ní do Egypta, hledal s Ní ztracené Dítě Ježíše. Marii Pannu neopustil nikdy. A přece jeho spojení s Ní přineslo oběma — po lidsku řečeno — více trní nežli růží, více bolestí než radostí. Manželé musí k sobě navzájem býti laskavi. „Každý miluj manželku svou tak, jako sebe sama. Manželka pak boj se muže svého,“ dí sv. Pavel.²⁾ — Manželé musí býti jedné mysli, jednoho srdce: „Jsou v pravdě dva v jednom těle, jedno tělo,

¹⁾ Zjev. 8, 4. ²⁾ Efes. 5, 33.

jeden duch; spolu se modlí i postí; spolu chodí do chrámu Páně; vzájemně se poučují, povzbuzují a podporují," píše již Tertullian. — Manželé snášejí se v lásce; a „láska je shovívavá, dobrotivá láska nezávidí, nechlubí se, nenadýmá se neroztrpčuje se, nemyslí o zlém, ... všechno snáší, všemu věří, všeho se naděje, všechno přetrpívá.“¹⁾

Sv. Josef jest vzorem i *věrného otce*. Ví, že jest zástupcem Boha a stínem nebeského Otce; poroučí — a Maria i Ježíš poslouchají. — Josef byl vzorem otce věrného a bdělého, neboť splnil tak skvěle úkol ochránce v Betlemě i v Egyptě, v Nazaretě i v Jerusalemě. Hle, s jakou láskou opatroval božské Dítě! Když ztratil Ježíše v Jerusalemě, jaká to byla pro něho bolest! A Bůh dopustil naň tuto strast, protože mu chtěl dopřáti zásluhy, aby Jej zase našel, aby Jej tak postavil za příklad všem otcům.

V Panně Marii mají zase nedostižný vzor *manželky a matky*. Její ctnosti, její skromnost, horlivost v modlitbě, její láska, její pracovitost činí z domku nazaretského domov tichý, klidný a spokojený. Panna Maria ozařuje a oslazuje

¹⁾ 1_Kor. 13, 4. nn.

rodinné starosti a útrapy. Maria Panna byla *ženou statečnou* i při své chudobě v Betlemě, i při zdrcujícím proroctví Simeonově ve chrámě, i na útěku do Egypta i za pobytu ve vyhnanství. Její celý život byl přípravou na Velký Pátek. A tak zhusta jedná Bůh i s rodinami nejlepšími a nejšlechetnějšími; v bolech a v utrpení halí se přecasto nejlaskavější úmysly Boží, a Jeho podivuhodná Prozřetelnost vede rodiny nezřídka středem velkých soužení; neboť byly vytrpěné pro Boha bývají kořenem radostí nebeských.

Maria Panna nesla své kříže pokorně a trpělivě; ale ulehčení jí dodali ti, kdož byli s Ní. V domě nazaretském ulehčovala ctnost všelikou tíhu, tvrdost obračela v příjemnost, trpkosti v sladkosti; láska k Ježíši, drahému Dítěti, působila, že Maria necítila oné tvrdosti a tíhy.

A jak pečliví byli Josef a Maria o poklad sobě svěřený! Jejich všecka starost, jejich práce a námaha platila Jemu a jeho blahu; viseli celou duší na Božském Chlapci. Pro Něj žili, podnikali daleké cesty a dnem i nocí myslili na Něj, starali se o Něj, bděli nad Ním, zasvěcujíce mu všechny síly těla i ducha. I rodiče mají míti ustavičně na mysli tělesný i duchovní prospěch svých dětí, mají je chrániti před nebezpečím nejen

těla, ale ještě více duše. Mají v nich probouzeti a pěstovati ducha zbožnosti, mají je vésti k lásce, k práci a spořivosti, zvykati střídmosti a skromnosti — a v tom všem jim i dávati dobrý příklad.

Dítě Ježíš konečně, střed svatého domku, byl samozřejmě nejdokonalejším vzorem všem dětem — svou skromností a poslušností, svou trpělivostí i pílí, svým roztomilým, jemným chováním. — „Pán učí nás svým cestám a my kráčeti budeme po jeho stezkách“ — praví se v hodinkách svátku Svaté Rodiny. — A v antifoně k „Benedictus“ prosí Církev: „Osvěcuji nás, Hospodine, příkladem své (Svaté) Rodiny a obrať naše kroky na cestu pokoje.“ Ve chvalozpěvu nešporním pak se modlí: „Pomozte nám, prosíme, aby naše domácnost podobala se vaší, jsouc ozdobena ctnostmi, jež jedině a opravdově jsou s to, aby učinily nás šťastnými a bohatými.“

Prosme tedy za milost, abychom dovedli své rodiny vésti a řídit podle příkladu Svaté Rodiny, aby naše dítky uctivou poslušností prokazovaly poctu Ježíši Kristu, jenž byl poddán Panně Marii a sv. Josefu. Kdyby křesťanské rodiny všemi silami se snažily, aby se podobaly Svaté Rodině nazaretské: bázní Boží, radostným plněním povinností,

láskou, snášlivostí, pořádkem, pěstováním pobožnosti domácí i účasti na Bohoslužbě společné, pak by v nich vládlo více pokoje a štěstí, pak by nezapomínaly na Boha, i kdyby se jim dařilo dobře, ani by neznaly zoufalosti, kdyby je potkalo neštěstí. Smutným zhusta stavem v rodinách vinni bývají příliš často manželé sami; neboť jim schází nezřídka vzájemná láska a úcta, stejné smýšlení a bázeň Boží. „Manželství,“ připomíná sv. Petr Chrysolog, „je zvláštním štěstím, je-li a zůstává-li v obou jedno srdce, a pakliže oba vedou život zbožný.“

Co však často pozorujeme? Základem mnoha manželství nebývá pravá, čistá láska, nýbrž hřích; časný prospěch a touha po jmění, snad i zvučný titul vede tak mnohé mladé lidi do tohoto důležitého stavu; na vše se hledí a pamatuje, jen souhlasu povah se nedbá. Kterak tu lze najíti mír, štěstí a spokojenost? „Kde není lásky,“ praví právem sv. Ambrož, „tam zavládne hašteřivost a hněv.“ Scházívá často vzájemná úcta, zašlapaná předchozím hříchem, ač jen ona udrží a uchrání lásku; scházívá duch obětavosti. Snášeti se navzájem je v manželství nutnější, nežli se milovati, neboť kdo je bez chyby?

A nedbají-li manželé a rodiče toho, aby jejich rodina byla dobrá, čistá a svatá, jak mohou takovými býti děti? Tolik se za naší doby naříká na zesurování a darebnost mládeže. Že tak mnohý lidský květ tak záhy upadá v mravní zkázu, je nejvíce proto, že tolik ubohých jinochů a dívek nepoznalo spořádaného rodinného života. Tak jako čistá voda tryská toliko z čistého pramene, tak může i čisté, zdárné pokolení vzejíti toliko z dobré a čisté a zbožné rodiny. Rodina více než Církev je povolána a způsobilá, — ač-li jest taková, jakou býti má, — vytvořiti z dorůstajících dětí řádné lidi a občany a dobré křesťany; mnohým lidem, kteří ztratili víru, nescházela ani Církev, ani škola, ale dobrý a spořádaný život rodinný. Ovšem u mnohých mladých lidí zavinila jejich zkázu dnešní škola i tam, kde z rodiny byla naděje na pokolení lepší; školy katolické, konfesní, musí býti cílem, k němuž všemi silami musí směřovati pečliví, své zodpovědnosti vědomí rodiče.

Jak důležitou tedy je dobrá, křesťanská rodina! Vším právem a zcela důvodně přáli si velcí papežové posledních dob, Lev XIII., Pius X., Benedikt XV., aby všecky rodiny katolické celého

Svátky sv. Josefa.

světa přistoupily za členy „spolku Svaté Rodiny“, tak, aby často vzhlížejíce na rodinný život a nevýslovné ctnosti Svaté Rodiny nazaretské, majíce na paměti její příklad a jsouce podporovány přímluvou Panny Marie a sv. Josefa, zasloužily si, aby byly od Pána Ježíše přijaty do stánků věčných.

Ů. Sstoupil Ježíš s Marií a Josefem do Nazareta.

Ř. A byl jim poddán.

Modleme se:

Svatý Josefe, hlavo Svaté Rodiny, jenž jsi byl šťastnější v chudém domku nazaretském nežli knížata ve svých nádherných palácích, protože's tak důvěrně byl živ s Ježíšem i Marií, jsa svědkem, jak Syn Boží domácí rodinný život okrášlil a posvěcoval nevýslovnými ctnostmi: vypros mně té milosti, abych žil v ustavičném spojení s Ježíšem a Marií, a tak si zasloužil jejich společnosti věčné. Amen.

PAMÁTKA ZASNOUBENÍ PANNY MARIE SE SV. JOSEFEM.

23. ledna.

Jako svátek Svaté Rodiny, tak i tato Památka je svátkem i Svaté Rodiny i sv. Josefa zároveň; a protože tímto tajemstvím byl sv. Josef vlastně povýšen ke své důstojnosti, lze je spíše považovati za svátek sv. Josefa než za svátek Marianský.

1.

Účel a význam tohoto Zasnoubení.¹⁾

Toto zasnoubení bylo poslední zevnější přípravou na narození *Kristovo*, na jeho viditelný příchod na tento svět. Jím měl býti dle předpovědi Amosovy²⁾ „zřízen stánek Davidův“, aby vznešená ratolest domu Jakobova, Ježíš Kristus, mohl se bez pohoršení a se ctí objeviti před lidem israelským; mělť býti založen domov, ve kterém by vtělený Syn Boží,

¹⁾ Myšlenky tohoto i následujícího rozjímání převzaty jsou namnoze z knihy M. Meschlera S. J.: *Katolický církevní rok a život Pána našeho Ježíše Krista.*

²⁾ Amos 9, 11.

obklopen jsa nevýslovnou láskou, péčí i úctou, strávil nejkrásnější a nejsladší hodiny svého pozemského života; jím mělo se dokázati, že mu právem náleží jméno „syna Davidova“, kterým měl býti s takovou důvěrou vzýván od tolika nemocných a trpících v bídě a zoufalosti, a jež tvořilo jednu z přirozených předností a poct Jeho lidské přirozenosti, pýchu a naději Israele.

Tímto zasnoubením měl býti dále dokázán pravý původ Kristův z domu Davidova a přirozené právo na jeho trůn přede vším národem.

A konečně neměla Božímu Dítku, když vstoupilo na tento svět, scházeti ochrana ani v Betlemě, ani v Egyptě, ani v Nazaretě.

Ala i pro *Pannu Marii* mělo toto Zasnoubení nemalý význam. Byloť záštitou Jejího života, aby nebyla ukamenována jako cizoložnice, aneb aby neztratila čest, i kdyby snad vyvázla životem.

Protože Její choť, jsa ochranou Jejího panenství, pečoval o Její výživu, mohla se Panna Maria tím bezstarostněji věnovati péči o domácnost, o Dítě i Josefa.

Nemenší význam má toto Zasnoubení i pro *Církev* a lidstvo. Okolností, že kdosi třetí byl přibrán v tajemství Vtělení, značně se utvrdilo a váhy nabylo

svědectví pro Božství Dítka i pro panenské zrození i pro neporušené panenství Mariino. Církvi se dostalo panickým manželstvím Josefa a Marie krásného podobenství: tak jako byli úzce navzájem spojeni Maria s Josefem, tak jsou úzce spojeni i Kristus a Církev, panicky a přece nerozlučně. Proto jest i spojení Kristovo s Církví opět obrazem a pramenem milosti pro křesťanské manželství, ono „veliké tajemství“.

Zasnoubení panického Josefa s Panou ustavičně čistou má naznačiti, že obojí stav, panictví i manželství, jest stavem svatým, — ač ovšem panictví a panenství dlužno ceniti výše.

2.

Jak se toto Zasnoubení slavilo.

Slavnost Zasnoubení konala se pravděpodobně v Nazaretě, tichém horském městečku luzné Galileje, a to nepochybně tak, jak bylo u Židů zvykem. Podle toho přišel ženich po uplynutí doby zasnubní — trvající jeden rok — do domu nevěstina, jsa provázen od několika soudruhů. Nevěsta objevila se před ním ve slavnostní výzdobě, ale pod závojem, jsouc rovněž obklopena svými družkami,

připojila se k průvodu snoubencovu, načež celý průvod vrátil se za hudby a zpěvu do domu mladého muže. Zde se konala svatební, byť skromná, hostina, při které bylo novomanželům blahopřáno a dáno požehnání. Tato slavnost byla ovšem posvěcena a zušlechtěna vzácnými ctnostmi snoubenců, vlídností a skromností Panny Marie a sv. Josefa. Jestliže měl Bůh i švati andělé zalíbení a radost při některé svatbě, bylo to jistě při této.

Svět ovšem ani neměl tušení o této na výsost důležité události, tak úzce spojené se vznešeným tajemstvím vykoupení. Tím však větší bylo plesání v nebesích, tím radostněji zněly chvalozpěvy kůrů andělských; vždyť byl uzavřen svazek mezi dvěma osobami nejsvětějšími a nejvznešenějšími, — svazek, který ustanovil a žehnal sám Bůh, — svazek, který měl nejvyšší význam pro všechn svět.

3.

Výhody a čest ze Zasnoubení pro sv. Josefa.

A jaké pocty vyplynuly z tohoto manželství pro sv. Josefa? Onen den přinesl mu čest, štěstí a bohatství.

Povýšení jeho vznešeného a líbezného předobrazu, Josefa egyptského, z nepatrnosti a skrytosti na místokrále země Faraonovy nelze s tím ani srovnati. Neboť Josef Nazaretský byl povýšen k oné důstojnosti, nad niž po božském Mateřství větší není. „Chceš-li seznati,“ praví sv. Bernard, „jak sv. Josef je vznešený, uvaž jen to jediné, že jej Pán ustanovil snoubencem Panny Marie!“ Před tímto názvem, před touto důstojností mizí všeliký jiný lesk a jiná vznešenost, všeliká velebnost pozemských králů, všeliká vznešenost knížat nebeských. Neboť jako Snoubenec Panny Marie je sv. Josef hlavou nejvýtečnější Rodiny mezi všemi, jest pánem a velitelem Panny Marie, ano i Toho, jemuž „dána byla všeliká moc na nebi i na zemi“. „Jaká to vznešená důstojnost, jak nevyrovnatelná vznešenost!“ volá v oprávněném úžasu Gerson, „Matka Boží, Královna nebes zve Tě svým „pánem“, vtělený Syn Boží nazývá Tě „otcem“ a je Ti poddán!“

Duch Svatý velebí jako blahoslaveného muže, „který našel ženu zdatnou (dobrou a ctnostnou); nad skvosty zdaleka má cenu“.¹⁾ Jak tedy šťast-

¹⁾ Přísl. 31, 10.

ným mužem učinil Josefa onen svatební den! Snoubenka, již mu dal Hospodin, slučovala v sobě všelike ctnosti a milosti, jakých je pouhý tvor vůbec schopen; bylať zcela bez poskvrny i v očích Toho, jenž nalézá skvrnu i na andělich. Marii Pannu předčil krásou a dokonalostí toliko Bůh, Jehož je věrným, nejdokonalejším odrazem a nejkrásnějším mistrovským dílem.

A s touto nejčistší, nejsvětější Pannou, jižto nebyl hoden ani z velkých patriarchů ani slavných pozemských knížat ni jediný, zasnoubil se Josef, Ji dostal za nejvěrnější družku života svého i svých zkoušek i útrap, s Ní se měl dělit o práci i starosti. A neměl býti Jejím sluhou, nikoli: Jejím chotěm, Jejím pánem a velitelem!

Jeho čisté srdce cítilo dobře, že se mu dostalo štěstí největšího, jež mohlo potkati smrtelného člověka, ale jehož v celé velikosti ani nechápal. Mohl toliko s pokorným srdcem děkovati Bohu za nevýslovné milosti, že jeho svatou Snoubenkou jest ona Panna, od proroků předpověděná, jež měla poroditi zaslíbeného a toužebně očekávaného Vykupitele, ale při tom zůstati i Matkou i Pannou. Mohl, směl doufati více? Tajemným řízením Prozřetelnosti, z výslovné vůle

Boží mělo se mu dostati Snoubenky, nad niž světější, milosti plnější nebylo, Snoubenky, kterou blahoslaviti budou jako Matku Spasitele a Královnu nebes i země všichni národové ve všech pokoleních. Jak vysoce si vážil Bůh sv. Josefa, jakých milostí mu udělil!

Jako sv. Josef do svého manželství nepřinesl velkého bohatství, za to však zlaté, dobré, láskyplné věrné srdce, tak i jeho Snoubenka byla chudá na pozemské statky. A přece, kdo byl kdy bohatší pravými, trvalými statky? Jako Snoubenka panenská měla neposkvrněné, milostí oplývající srdce; a z toho dělila se co nejštědřeji se svým Snoubencem, seč jen mohl pojmouti. Jako panenská Matka odevzdala v jeho ruce nevyčerpatelný zdroj všelikého požehnání, vtěleného Syna Božího; a on požíval jeho nejdůvěrnějšího obcování téměř třicet let. Přinesla-li archa úmluvy do domu Obedomova, kde byla uložena tři léta, přebohaté požehnání nebes, co vymohla pravá a živá Archa, Panna Maria Josefovi, který ji měl v domě ustavičně! V pravdě, není muže bohatšího na nadpřirozené milosti, dary a požehnání než byl sv. Josef!

Proto radujme se z tohoto jeho nevýslovného štěstí, slavme s Církví pa-

Památka Zasnoubení Panny Marie se sv. Josefem

mátku tohoto Zasnoubení, abychom Pánu děkovali za všechno požehnání, jehož dostalo se Církvi z tohoto sňatku; — blahopřejme sv. Josefu k těmto milostem a přednostem i k tomuto požehnání, jež naň splynuly v den jeho Zasnoubení s Pannou Marií!

Ů. Slavme dnes radostně a zbožně Zasnoubení blahosl. Panny Marie se sv. Josefem.

R. Aby za nás orodovali u našeho Pána, Ježíše Krísta.

Modleme se:

Blahopřeji Tobě, svatý Josefe, žes od Boha byl vyvolen za Snoubence Neposkvrněné Panny, oné Panny, ze které ráčil se naroditi Dárce všelike milosti a svatosti. V pravdě, Tys onen čistý Cherub, jenž byl ustanoven, aby střežil tuto Archu nového Zákona; Tys onen Seraf, láskou planoucí, který má ochraňovati panenský trůn Královny nebeské! Vypros dnes mé ubohé duši částku oné milostiplné útěchy, které bylo plno tvé srdce při tvém svatém Zasnoubení, jakož milost, abych jednou směl se objeviti při věčné hostině svatební. Amen.

SVÁTEK SVATÉHO JOSEFA.

19. března.

Papež Lev XIII. přál si, aby svátek sv. Josefa slavil se všude, kde ještě se neslaví jako svátek nařízený, aspoň jako svátek zasvěcený z dobré vůle věřících. (Novým kodexem pak byl tento den jako svátek nařízený zaveden po celé Církvi, by věřící jej mezi zasvěcenými svátky světili. P. p.) Tohoto vyznamenání sv. Josef, jakožto třetí člen pozemské trojice, jistě zaslouží, vždyť jemu patří taková pocta, protože jsme mu ji dlužni za tolik milostí.

Máme slaviti tento svátek:

1.

S díky Bohu i sv. Josefu.

Význam Svaté Rodiny, jejíž hlavou, ochráncem a otcem byl sv. Josef, není toliko soukromý, ale i všeobecný. Lze jej správně chápati toliko v nejužším vztahu k božskému plánu vykupitelskému, neboť v této Rodině byla založena a připravena spása světa. Čím byl tedy sv. Josef Svaté Rodině, co jí dal a v ní vykonal, to učinil i nám i Církvi, krá-

lovství Božímu na zemi. Čím byl však celý život sv. Patriarchy leč dlouhou řadou nesčetných, důležitých služeb, jež prokázal v lůně rodiny nazaretské Božímu Slovu, Jeho Vtělení i Jeho výchově. Zdaž nebyl jejím těшитelem, živitelem, ochráncem?

Nuže, právě takové byly i jeho služby, jež prokázal nám a zásluhy, kterých si získal o království Boží. Vychovatel knížecího dítěte, který zastává svůj úřad obratně, věrně a úspěšně, zaslouží uznání a díků všeho lidu.

Vždyť jako Bůh vyslal Josefa napřed do Egypta, aby bratry a v nich celý národ zachránil, povýšil a šťastny učinil, aby jim připravil pokrm a spásu, učinil jej pánem Egypta a takorčka otcem Fa-raonovými¹⁾ —, tak i my abychom byli zachráněni, zachránil svatý Josef našeho Spasitele, prchnuv s Ním do Egypta a pomáhal k tomu, aby nám vyrostl Chléb života. Tehdejší lid Boží cítil velikou vděčnost ke svému patriarchovi a zachraniteli, neboť ubíraje se z Egypta, vzal s sebou podle jeho posledního přání kosti Josefovy a pohřbil je u Sichemu.

¹⁾ Srv. Gen. 45, 5. nn.

Ukažme i my svou vděčnost, následující příkladu sv. Josefa a milující Ježíše i Marii.

2.

S radostí.

Dnešní svátek máme slavit s radostí — a to proto, že sv. Josef na zemi byl tak povýšen a milostmi obdařen, tam pak nahoře že došel takové slávy a blaženosti.

Byltě od věčnosti vyvolen ke vznešenému úřadu, aby pomáhal při velkém díle vykoupení. Za tím účelem byla jeho duše ozdobena drahocennými milostmi, jemu svěřil Bůh to nejdražší na nebi i na zemi: blahoslavenou Pannu jako snoubenku a choť a Její božské Dítě jako schovance — ano ještě více, téměř jeho vlastní dítě, se všemi otcovskými právy nad Ním. Jest v čele své jediné Rodiny, ve které byla založena a připravena spása světa; jest jejím živitelem, těшитelem, ochrancem, sdíleje s Ní její radosti i žaly.

A byl-li sv. Josef tak velký na zemi, není menší ani na nebi. Maje nezměrný poklad zásluh, jsa ozdoben nejvzneše-

nejšími ctnostmi, odešel do věčné vlasti. Tam dána mu byla koruna spravedlnosti a jeho údělem je nevýslovná čest a radost a sláva. Jeho trůn je zcela na blízku Krista, vítězného Krále věků a Marie, Královny Svatých. On požívá největšího zalíbení a nejvřelejší lásky Ježíše i Marie; stačí jeho jediné slovo a jest vyslyšeno. Nepotřebuje ovšem prositi za sebe, nýbrž za velkou rodinu, kterou dal Kristus v jeho ochranu jako odměnou za jeho věrnost a obětavost ke Svaté Rodině.

Uvážíš-li vše, nemáš toliko příčinu k tomu, abys se radoval z vyznamenání, důstojnosti, svatosti a slávy sv. Josefa, nýbrž i k tomu, abys s radostí si blaho-
přál, žes v Josefovi obdržel ochránce a pomocníka tak mocného a laskavého.

3.

S chvalořečením.

Projevuj vždy a všude velkou úctu tomu, jehož Kristus vyznamenal svou poddaností na zemi a nevylicitelnou slávou na nebi a jehož i Maria chce, by milovali a ctili všichni jako jejího přemilého Snoubence a Chotě. Oslavuj

jeho důstojnost, jeho zásluhy, jeho moc i jeho dobrodiní! Miluj jeho obrazy, sochy i oltáře! Slav radostně jeho svátky, odporučuj a rozšiřuj při každé příležitosti, která se ti naskytne, jeho úctu i velkou k němu důvěru! Tak ozdobíš hlavu svatého Patriarchy korunou cti a slávy. A tento diadém bude pro něj tím čestnější, přidáš-li k němu jako drahokamy vznešené ctnosti, kterými se tak skvěje: víru, jakou měl sv. Josef, — naději, neochvějnou jako byla důvěra jeho, — čistotu, jakou on zářil, se spravedlností, statečností, prostotou, opatrností a moudrostí, umírněností a oddaností, tak pravou a líbeznou, jako byla každá z těchto ctností u tohoto velikého muže Božího.

4.

Důvěrnou modlitbou.

S důvěrou v moc a dobrotu sv. Josefa máme podle rady sv. Alfonse z Liguori prositi zvláště za tři milosti: za odpuštění našich hříchů, za velkou lásku k Ježíši a za šťastnou hodinu smrti.

„*O odpuštění hříchů,*“ dí sv. Alfons, „pravím toto: Kdyby byl za pozemské-

ho života Pána Ježíše v domku nazaretském někdo žádal Pána za odpuštění hříchů, nebyl by našel bezpečnějšího prostředníka, jako sv. Josefa. Chceme-li se tedy smířiti s Pánem Bohem, pospěšme k sv. Josefu, kterého nyní Spasitel v nebi miluje daleko více, nežli jej miloval na zemi.

Dále prosme sv. Josefa *za lásku k Pánu Ježíši*, neboť mám za jisto, že hlavní milost, kterou vyprosí sv. Josef svým věrným služebníkům, je vroucí láska ke vtělenému Slovu Božímu. Mocná tato přímluva jest odměnou za převelikou vroucí lásku jeho k Ježíši Kristu, kterou byl proniknut zde na zemi.

A konečně Jej prosme *za šťastnou smrt*. Jestliť uznanou skutečností, že je sv. Josef patronem dobré smrti, protože byl tak šťasten, že zemřel v náručí Pána Ježíše a Panny Marie. Proto mohou ti, kdož jej uctívají, doufati, že jim s Ježíšem a Marií přispěje v poslední hodince.“

Ale i té milosti vyprošujme si od něho: neochabující lásky k Panně Marii, jakož i umění, jak bychom podle jeho příkladu šťastně dovedli spojovati život vnitřní se zevnějším. Ve všech těchto věcech je zvláštním a osvědčeným pomocníkem a orodovníkem.

Svátek sv. Josefa.

Proto uctívejme v tento den sv. Josefa s díky Pánu Bohu a radostnou láskou ke sv. Josefovi, snažíce se, abychom si zajistili jeho přímluvu a pomoc věrnou službou, jakož i tím, že následovati budeme jeho prostých a přece tak velkých ctností!

Ů. Velká je sláva tvá ve spáse tvé.

R. Slávou a velkou zdobou korunoval's jej.

Modleme se:

Slavný svatý Josefe, Tebe dnes radostně uctíváme, blahopřejíce Ti k vysoké slávě, kterou Tě Bůh korunoval i k nevýslovné blaženosti, kterou Tě obdařil. Ty's již ve šťastném domově my však dosud ve vyhnanství; Ty's dospěl do přístavu, ale námi ještě zmítá rozbouřené moře tohoto světa. Pomoz nám a zachraň nás, abychom jistě dospěli do nebeské vlasti, abychom na Tebe i Marii a Ježíše věčně patřili a ve vaší společnosti byli blaženi na věky Amen.

SLAVNOST SV. JOSEFA,

(dříve svátek Ochrany sv. Josefa)

ve středu třetího téhodne po Velkonoci.

Církev svatá slaví 19. března výhradně účast a podíl sv. Josefa na díle spásy, jeho vznešené přednosti, ctnosti a jeho blaženou smrt; při dnešní „Slavnosti“ však vyniká zvláště postavení, které zaujímá svatý Pěstoun Páně v království Božím: Čím býval Spasiteli za Jeho pozemského života, tím má býti i Jeho tajemnému, mystickému tělu, Církvi katolické a všem jejím údům, totiž ochráncem a strážcem všeho křesťanstva. Dávno již vzývaly sv. Josefa jednotlivé řády, země i města jako ochránce, a leckde slavili druhý svátek ke cti sv. Josefa, aby mu děkovali za jeho ochranu a inadále si ji vyprošovali. Pius IX. zasvětil jej, nařídív tuto slavnost dekretem z 10. září 1847 po všem křesťanstvu, zvláště tím, že na vatikánském církevním sněmu 8. prosince 1870 prohlásil slavnostně panického Chotě panenské Matky, zákoného otce Ježíše Krista, Bohočlověka, za ochránce celé Církve katolické. Papež pak Pius X. nazval tuto památku krátce „slavností sv. Josefa“, rozšířiv ji na celou oktávu.

Jaký je tedy základ, rozsah a význam této ochrany?

1.

Základ slavnosti (ochrany) sv. Josefa.

Ochrana (patronát) není sice otcovstvím, ale z něho se odvozuje; patron čili ochránce plní povinnosti otcovské, zastupuje otce. Otec však, totiž jediný a vlastní Otec, postavil svého Syna pod ochranu svatého Josefa, jakoby byl řekl tomuto: „Buď ochráncem Ježíšovým“ a tím vložil na něj povinnost, aby Ho chránil. A sv. Josef bděl nad vtěleným Synem Božím tak dlouho, až dosáhl samostatnosti. Bůh Otec tedy přenesl na sv. Josefa svou otcovskou autoritu a Ježíš měl býti Josefa poslušen, jemu poddán; ano Otec nebeský docela připustil, aby jeho jednorozený Syn, Ježíš Kristus, za svého dlouhého, skrytého života v Nazaretě platil před lidmi za syna Josefova.

Podle učení sv. Pavla¹⁾ je Kristus hlavou, my pak údy. Hlava to je, „ze které celé tělo upravováno a spojováno jsouc klouby a svazy, roste vzrůstem Božím²⁾ „v muže dospělého, v míru věku plnosti Kristovy“.³⁾ Takto je Kristus živ v nás ustavičně. Protože tedy Je-

¹⁾ Kolos. 1, 18. ²⁾ Kolos. 2, 19. ³⁾ Efes. 4, 13.

žíš byl postaven pod ochranu Josefovou a tento nazván byl ochráncem Hlavy, musí býti také ochráncem Jeho údů, protože v plánech a dílech Božích vládnou jednota a soulad. Jak by tedy mohl Otec nebeský zbaviti ochrany Josefovy údy, učinil-li Jej ochráncem a hlavou jejich? Důvěra Hospodinova zklamána nebyla; Josef bděl věrně nad Hlavou, a a byl-li hoden tohoto nejvznešenějšího úřadu strážcovského, je hoden daleko více i úřadu druhého; zastával-li dobře úřad první, svěří mu vděčná láska Boží jistě také ochranu údů. A Bůh tuto svou vůli také jaksi projevil. Ježíš byl v plné síle mužné, když se zjevil jednoho dne nebi i zemi.

Nebyl tehdy toliko Ježíšem nazaretským, ale byl to Ježíš Církve, a právě vyšel z domova, aby ji založil. A tu zjevil Bůh své právo, své otcovství nad Ním a spolu slovy, jež bohonadšený evangelista připojuje, i práva sv. Josefa jako ochránce. Sv. Lukáš totiž píše: „Stalo pak se, když všecken lid dal se pokřtít a když i Ježíš byl pokřtěn a modlil se, otevřelo se nebe a Duch Svatý v tělesné podobě jako holubice sestoupil na něj a s nebe zazněl hlas: „Ty jsi Syn můj milý, v Tobě se mi zalíbilo. A ten Ježíš, když počínal, byl asi ve třiceti

letech, jsa, jak se domnívali, syn Josefov.“¹⁾

Jak již naznačeno, byl Ježíš v den svého křtu pánem a zástupcem celé církve. Svatý Augustin praví: „Bylo by nesrovnalostí, kdybychom se domýšleli že Ježíš Kristus dal se ve věku třiceti let pokřtiti, aby přijal Ducha Svatého. Ježíš ráčil spíše při této příležitosti předobrazovati Církev.“ Praví-li se v Písmě hned po zprávě o křtu Ježíše zástupce Církve, že byl od lidu považován za syna Josefova, a tak jaksi uznáno bylo zákonné otcovství Josefovo, ukazuje toto spojení obou skutečností netoliko vznešenou důstojnost sv. Josefa ve skvělém světle, nýbrž připomíná spolu že zaujímá postavení otce i vůči tajemnému tělu vtěleného Syna Božího, an vykonává otcovskou ochranu nad Církví.

Papež Lev XIII. vysvětluje to takto „Svatý dům, jejž řídil Josef jako otec, choval v sobě počátky budoucí církve. Nejsvětější Panna, jako jest matkou Ježíše Krista, tak je matkou i všech křesťanů, které u paty kříže zrodila za největších bolestí Spasitelových. Ježíš Kristus je však jaksi prvorozený z křesťanů, kteří stali se vykoupením

¹⁾ Okružní list z 15. srpna 1889.

adopcí Jeho bratry. Proto považuje blahoslavený patriarcha všecko křesťanstvo za sobě zvláště svěřené, — totiž všechny křesťany, tvořící Církev, tuto nesčetnou, po celé zemi rozptýlenou rodinu, nad kterou má moc takoruka otcovskou, protože je chotěm Panny Marie a otcem Ježíše Krista.

To, co tu řečeno, dochází potvrzení tím, že řada církevních otců, s nimiž i liturgie v tom souhlasí, je toho mínění, že onen Josef starozákonný, syn patriarchy Jakoba, předobrazoval osobu i úřad našeho Josefa a že svou velikostí naznačoval velikost příštího Strážce Svaté Rodiny. Nehledíme-li ani k tomu, že oba mají stejné, nikoli bezvýznamné jméno, jeví se mezi nimi i ještě jiné nápadné podobnosti, především pak ta, že starší Josef našel milost u svého pána, požívaje zvláštního jeho zalíbení a že když byl od něho ustanoven správcem jeho domu, byl tento dům pro Josefa zahrnut štěstím a požehnáním.

A ještě důležitější je další podobnost, že z rozkazu krále dostalo se mu nejvyšší moci a že byl postaven v čelo celé říše. A když potom následkem neúrody nastala bída a drahota, pečoval tak znamenitě o Egyptany i sousední národy, že ho král nazval spasitelem světa.

Tak lze viděti v pradávném patriarchovi předobraz našeho Josefa. Tak jako onen přinesl do domu svého pána štěstí a požehnání a potom podivuhodně zachránil celou zemi, tak i tomuto svěřena jest ochrana celého křesťanstva a nám dlužno míti za to, že hájí a chrání i církev, pravý dům Páně a království Boží na zemi.¹⁾

V pravdě, tak jako Josef byl ochráncem Svaté Rodiny nazaretské, tak jest jím i velké rodině katolické, jejíž typem a předobrazem byla Svatá rodina. — Byl-li tedy strážcem skutečného těla Ježíšova, je spravedливо, jest-li strážcem Jeho těla mystického, totiž Církve. — Byl-li první časnou hlavou církve, dokud ještě se skrývala v domku nazaretském, jistě nepřestal bdíti nad ní, když se rozšířila po celém zemském okršku.

Z toho plyne, že pravda o ochraně sv. Josefa nad Církví a křesťanstvím odůvodněna jest ve víře.

2.

Význam ochrany sv. Josefa.

Není bez významu, že sv. Josef byl tak slavně prohlášen za ochránce Církve a

¹⁾ Okružní list z 15. srpna 1889.

křesťanstva právě v minulém století. Zdá se, jakoby tato zářící hvězda skrývala se za dvojnásobným leskem Slunce spravedlnosti a Jitřenky, jež Je porodila, a že vyšla teprve nyní proto, že právě naše doba tolik potřebovala pomoci. Ochrana sv. Josefa je *lékem* proti všemu zlu naší doby.

Právě za našich dnů opovažuje se namnoze lidský rozum zatlačiti *víru* a vtírati se na její místo, pozdvihuje se proti Zjevení. Nechať Bůh učí a přikazuje cokoli, lidé nechtějí ničeho přijati, leč to, co se jim zdá shodné s jejich vlastním úsudkem, ani ničeho konati, leč co je podle jejich chuti. Uprostřed této nevěřící společnosti, této pyšné, opovážlivé vědy, tohoto nevěřícího světa, pozdvihuje Církev na vrchol li'urgické pocty sv. Josefa, tohoto prostého muže víry, tohoto věrného služebníka, který bez váhání podroboval svůj rozum Zjevení Božímu a který svědomitě poslouchal vůle Boží, jak mu ji zjevil anděl. Josef byl po výtce onen spravedlivý, který byl živ z víry; jeho pozemský život byl ustavičným úkonem této ctnosti. Viděl Ježíška v jeslích betlemských a věřil, že je to Tvůrce světa; viděl Je, an leží na slámě, a klaněl se Mu jako Králi slávy a Bohu, jehož trůnem jsou nebesa a podnožím země.

Jiným zlem naší doby jest oslabení *ducha rodinného*. Manželství bývají zkažena nomnoze již v kořenu; jejich pramenem nebývá čistá láska, nýbrž tělesná vášeň nebo časný zisk. Schází křesťanská trpělivost, tiché snášení vzájemných chyb, obapolné porozumění, schází duch podrobenosti, píle a spořivosti, za to však v nich zhusta vládne hněv, klení, opilství, nevěra, ano i nevěrnost a bezbožnost. Odtud tolik nepokoje, hádek a sporů, tak málo požehnání a tak mnoho rozchodů a rozvodů a rozluk, tolik špatně vychovaných dětí, kletby lidské společnosti. A v této bídě staví nám Církev před oči obraz sv. Josefa, toho vzoru všech mužů, i této Rodiny, nejsvornější a nejpříkladnější, jež právem se nazývá „Rodina Svatá“. Josefova autorita byla uznána a vážena: k němu se obrací anděl, nikoli k Panně Marii; jeho poslouchá i Maria i dokonce sám Ježíš. Na tuto chudou domácnost vrhá pracovitost, pořádek i prostota takové světlo, že probouzí radost a rozkoš ve všech, kteří milují to, co je svaté, dobré a spravedlivé.

Třetím zlem naší doby je *nebezpečí sociální*. Bohatí a mocní až příliš často se snaží utlačovati slabé a nespravedlivě využítkovati jejich bídy ke svému pro-

spěchu. Podřízení však, lid pracující, činí často nespravedlivé nároky — a při tom mizí láska i důvěra; kdo jsou nižšího postavení, setkávají se s pyšným pohrdáním a za to se bouří proti těm, kdo se tak necitelně nad ně vypínají. Kde kdo hledá toliko svého vlastního zájmu a prospěchu a kdo má moc, odstrčí slabšího a deptá jej. Lidé zapomněli na slovo Spasitelovo: „Hledejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho,“ — chtějí býti bohatými, sledující toliko zájmy pozemské. A i tu staví náhle Církev před oči světa, jak bohatým, tak chudým, jak mocným, tak podřízeným onoho Světce, který, ač byl z krve královské, přece byl mužem z lidu, který pílí a zbožností, v pokoře a spokojenosti, tuhou prací sloužil Bohu i své rodině. Jeho čisté srdce neposkvrňoval ani stín zavržitelné samolásky a sobectví. A pohnutkou k této těžké, všední práci byla vůle Boží a svatá láska k Ježíši i Marii. Zmizí-li mezi lidmi hříšné sobectví, nízká honba za bohatstvím, budou-li všichni pamatovati na to, aby opatřili denní živobytí pro sebe a pro své drahé tak, že především budou dbáti spásy duše své vlastní i duší svých miláčků, pak se značně změní velká nerovnost, ba propast mezi bo-

hatstvím a chudobou a osud chudších, sloužících a pracujících tříd bude snesitelnější, jako ovoce křesťanské lásky a lidské vzájemné šetrnosti.

Papež Lev XIII. v encyklice uvedené (z 15. srpna 1889) píše velmi duchaplně: „Ti, kdož pocházejí z rodu vznešeného, mají hleděti na obraz sv. Josefa, aby zachovali svou důstojnost i v trpkém postavení. Bohatí mají chápati, po jakých statecích by se měli píditi nejvíce a ze všech sil. Ubozí dělníci však a řemeslníci mají zvláštní právo, aby se utíkali ke sv. Josefu a od něho se učili. Neboť, byť byl z rodu královského a Chotěm největší a nejsvětější mezi ženami, a byť byl považován za otce Syna Božího, byl přece po celý život prostým řemeslníkem, vydělávaje prací svých rukou vše, čeho k živobytí je třeba. Pozoruje-li tedy t. zv. „malý muž“ tento život v pravém světle, nemusí se stydět za svůj stav a své nízké postavení. Jakákoli práce nejen že není nečestná, nýbrž nabývá vysoké ušlechtilosti, je-li spojena s ctností. Josef byl spokojen s tím, co měl, třebaže toho bylo poskrovnu, a proto snášel klidně a velkodušně všechny obtíže a útrapy, plynoucí nutně z tohoto skromného postavení a nesl bídu a strádání zcela podle příkladu svého Syna,

který vzal na sebe podobu lidskou, ač byl Pánem všech věcí.

Takovými úvahami mají se chudši i dělníci síliti a konejšiti. Při tom však *nikdo jim nesmí brániti*, aby se poctivě vymaňovali ze své nuzoty a opatřili si postavení lepší. Ale převraceti pořádek od božské Prozřetelnosti stanovený zakazuje i rozum i právo. Užívati hned násilí a chtíti něčeho dosíci vzpourami a nepokoji, je počínání pošetilé, protože právě tím se ponejvíce zhorší ony nesrovnalosti, které se chtějí odstraniti. Chudí tedy mají býti opatrní a nepropůjčovati sluchu slibům agitátorů, nýbrž utéci se pod ochranu sv. Josefa a řídit se jeho příkladem.

Sv. Josef jest patronem celé Církve i všeho křesťanstva, a proto tato jeho ochrana je velice rozsáhlá. Beze vší pochybnosti je po Marii Panně ze všech Svatých nejvíce uctíván. A lze to snadno vysvětliti z onoho tak důvěrného poměru ke Spasiteli a Jeho vykupitelskému dílu, neméně pak z jeho vlastní osobnosti, jeho ctnosti i jeho celého života. Dávno před tím, než Jej papež prohlásil za ochránce, požíval sv. Josef důvěry všech tříd věřících, která byla stále potvrzována přecetnými milostmi a skutky

tohoto velkého patriarchy. Máť býti ochráncem všech čtyř lidských věků.

Dítky, tato vzácná, drahocenná naděje rodiny, jsou bezpečny pod pláštěm sv. Josefa. Bylť pěstounem Dítka Božího a otcovská péče, s kterou bděl nad Spasitelem, ručí za to, že i je má v srdci jakožto miláčky Spasitelovy. — Křesťanští rodičové, chcete-li své děti vychováti ve zbožnosti a nevinnosti, odevzdejte je sv. Josefovi; navykejte je, aby rády a s důvěrou pospíchaly k Němu, aby jim zachoval bílé roucho křestní milosti bez poskvrny a nedal nikdy vyhasnouti životodárnému světlu milosti!

Sv. Josef je patronem *mládeže*, jež bývá prudká a plná života. Od čistého, panického Chotě nejsvětější Panny učí se mladistvý věk milovati čistotu a dbáti jí, v jeho mocné přímluvě nabývá silné opory a záštity proti pokušení ke zlému a proti žáru vášni. Jinoši i panny, chcete-li si uchovati bez poskvrny něžný květ liliový na duši, odevzdejte ji pod ochranu sv. Josefa!

Manželé mají v Josefovi věrného ochránce a udržovatele své svaté lásky, svornosti a věrnosti manželské. On vyprosí rodičům, otcům rodin, požehnání pro výchovu jejich dětí a představeným

milost, aby své podřízené vedli dobře a bezpečně. — Chceš-li tedy, muži i ženo, stojící na prahu vážné dráhy životní, jednati správně, obrať se na Josefa. Ten, jehož sám Bůh určil k povolání a úřadu tak vznešenému, jest ochráncem při volbě rozhodující pro celý život. — A ve spleťtém, ba i zoufalém postavení s důvěrou a úspěchem obraťte se každý k Tomu, který sám okusil v životě hořkosti pochybností, úzkostí a bezradnosti.

Sv. Josef je patronem *řeholníků*, zvláště vnitřního života, protože dovedl skvěle spojovati život rozjímavý se životem činným. Vždyť strávil život v ustavičné přítomnosti vtěleného Slova, pozoruje, rozjímaje a napodobuje pokoru a ponížení pracujícího, poddaného a v tak nuzných poměrech žijícího Syna Božího.

A zdaž není i patronem *kněží*, jichžto ruce dotýkají se Těla Páně každodenně? Vždyť obětoval Bohu prvotiny Krve Kristovy při Obřezání, nosil Božské Dítě s místa na místo, jsa předobrazem apoštolů, jichž úlohou jest nésti Krista do celého světa!

A konečně vzývá Jej veškeren křesťanský svět jako patrona dobré, *šťastné smrti*. Tato důvěra je podepřena sku-

tečností, že sv. Josef, tak jako byl toliko pro Ježíše a Marii živ, také dokonal v jejich loktech, s jejich útěchou, jsa od nich žehnán; opírá se i o víru, že Spasitel udělil mu za odměnu péče, s kterou Jej zachránil před ukrutností Herodovou, zvláštní výsadu, aby chránil umírající, kteří se ho dovolávají, před úklady satanovými i věčnou smrtí. Patří tedy staří lidé zvláště mezi chráněnce sv. Josefa, protože stojí na sklonku života, spějíce rychlými kroky ke svému věčnému určení.

Takto objímá ochrana sv. Josefa celou Církev, protože lidé každého věku, světští i duchovní, v bídách i úzkostech a bojích, ať v dílně nebo v rodině, krátce v nejrozmanitějších životních okolnostech, vždycky něco u sv. Josefa naleznou, aby všichni nabyli k němu zvláštní důvěry jako ke svému zvláštnímu ochránci a všcobecnému orodovníku.

Ale protože se zalíbilo Božskému Spasiteli, nejvyššímu Pastýři Církve, aby právě v naší době, pro tuto nevěstu Kristovu tak bolestné, dostalo se skrze Jeho viditelného náměstka ve sv. Josefovi zvláštního ochránce, můžeme býti jisti, že ráčí stísněné a pronásledované Církvi právě přímluvou sv. Josefa dopřáti o-

chrany a spásy. Proto děláme dobře, uctíváme-li sv. Josefa úctou zcela dětinou, vzývajíce Jež s plnou důvěrou ve všech potřebách Církve a katolických národů i ve všech záležitostech svých vlastních.

Ů. Chvalme Boha, Pána našeho.

Ř. Uctívajíce sv. Josefa, našeho ochránce.

Modleme se:

Mocný ochránce Církve, slavný svatý Josefe, který's na zemi zachránil život Spasitele našeho, vytrhnuv Jež z úkladů Herodových, zachraň nyní i Církev svatou, náměstka svého Svěrence i všechny věrné křesťany. Buď s námi v zápasech, jež nám nastávají s nevěrou, pochybovačností, nespravedlností i nenávistí zlého světa. Spoj prosby své s prosbami Marie Panny, své nejčistší Snoubenky, aby hněv Boží se utišil, aby hříšníci se obrátili, a nám aby se dostalo milosti a požehnání. Ukaž, že jsi naším otcem, tak aby nikdy nebyli zahanbeni ti, kdož Tě vzývají s vírou a důvěrou. Amen.

BŘEZEN, MĚSÍC ZASVĚCENÝ SV. JOSEFU.

Zbožná mysl věřících nespokojila se jen svátky sv. Josefa, nýbrž chtěla mítí jeho úctu ještě delší, a proto již řadu desítiletí zasvěcuje sv. Pěstounu Páně z téhodne středu a z celého roku měsíc březen. Církev to schválila. Pius IX. povolil 27. dubna 1865 všem, kdož konají po celý tento měsíc (nebo — dle reskriptu z 18. července 1877) — měsíc od 19. února do 19. března) nějaké pobožnosti s cvičením některé ctnosti ke cti sv. Josefa, odpustek 300 dní za každý den, a jednou — v libovolný den — odpustek plnomocný za obvyklé podmínky: přijetí sv. svátostí a modlitby na úmysl papežův.¹⁾

Lev XIII. pak praví v okružním listu z 15. srpna 1889: „Je spasitelné a vši chvály hodné zasvětití měsíc březen, jak již se na mnoha místech děje, sv. Josefu, každodenní pobožností. Kde by to nebylo snadno, tam aspoň je žádoucí, aby před svátkem sv. Josefa v hlavním kostele konala se pobožnost třídní.“

Měsíc březen je nepochybně proto zasvěcován úctě sv. Josefa, že v tomto měsíci připadá hlavní jeho svátek — a nad

¹⁾ Ke splnění této poslední podmínky stačí aspoň pětkrát Otče náš a Zdravas.

to 25. dne téhož měsíce Zvěstování P. Marie, památka Vtělení Syna Božího, — a Choť Marie Panny je přece úzce spojen s tímto tajemstvím! Mimo to pak je důvodem zvláštního uctění sv. Josefa v tomto měsíci i ta okolnost, že jest úzký vztah mezi březnem a dobou přípravy na svátky velkonoční. Neboť v našich krajinách připadá v březnu astronomický přechod k jaru, jehož posly jsou skromné, ale tím líbezněji vonící fialky. Sv. Josef pak, ač vypučel ještě v zimě Starého Zákona, měl štěstí, že po Panně Marii na něho nejdéle svítilo vycházející Slunce spravedlnosti, Ježíš Kristus. — V záři Jeho milosti rozvil se v tichý, ale tím líbeznější a zářivější květ svatosti ke slávě Boha Nejvyššího, k radosti andělů i jeho věrných ctitelů. — Tiché pak a tajemné, nezadržitelné působení přírodních sil v této roční době jest líbezným obrazem sv. Josefa, jeho pozemského života, jeho lásky i trpělivosti, jeho ochrany a pomoci, jeho mlčelivého, nehluchého působení ve Svaté Rodině i v díle vykoupení. A je-li v církevním ohledu jarní měsíc dobou, ve které Církev kráčí plna útrpnosti a žalu po křížové cestě své neviditelné hlavy, Krista, není to přece žal a pokání, prázdne útěchy. Brzká slavnost

velkonoční vrhá v tuto vážnou dobu jasné červánky radostného vítězství.

Sv. Josef, který zachránil z ruky Herodovy 'Ioho, který vytrhl všechn svět z moci ďáblovy a z jícnu pekel; který směl živiti 'Ioho, který sám je Chlebem života, je také povolán k tomu, aby s Marií nám pomohl, bychom zlého nepřítele přemohli, říši hříchu a zlého ztroskotali, dobře se připravující ke přijetí velkonočního Beránka, závdavku pravé velkonoční radosti, a abychom plně získali ovoce vykoupení.

Chceš-li tedy zbožně slaviti měsíc březen, můžeš učiniti toto: Ozdob obraz sv. Josefa květinami a světlem. Pokud ti možno, zúčastni se denně mše svaté, konej každý den některou modlitbu k sv. Josefu, přečti si něco z této knihy, plň věrně podle příkladu Světcova povinnosti svého stavu, uděluj v tomto měsíci k uctění Svaté Rodiny zvláštní almužnu a přijmi buď ve svátek sv. Josefa nebo kdykoli v tomto měsíci svaté svátosti.

Podle nařízení papeže Lva XIII. lze nazvati — aspoň částečně — i měsíc *říjen* měsícem úcty ke sv. Josefu. Neboť v uvedené encyklice vybízí Svatý Otec nejprve, abychom říjen zasvětili Panně Marii, Královně posvátného rů-

žence, ale pak napomíná všechny věřící: „Máme však mimo to ještě jiné přání: Aby totiž Bůh vyslyšel tím spíše naše modlitby, a za pomoci i jiných přímluvčí tím rychleji a vydatněji nám pomohl, máme za velmi prospěšné, aby si křesťané navykli vzývati vedle Blahoslavené Panny a Rodičky Boží Marie také Jejího přecistého Chotě, sv. Josefa s velkou důvěrou a zvláštním způsobem.“ A pak nařizuje papež, aby se k povinnému růženci přidávala i nařízená *modlitba k sv. Josefu*, dodává: „Tak se bude dít i nadále každý rok. — Každému, kdo se tuto modlitbu pomodlí nábožně, udělujeme *odpustek* sedmi let a sedmi kvadragén po každé.“

VÝROKY SVATÝCH A JINÝCH O SV. JOSEFU, PRO KAŽDÝ DEN MĚSÍCE BŘEZNA.

Abys měsíc březen zbožně zasvětil, můžeš každodenně — nejméně až do svátku sv. Josefa — uvažovati k oslavě jeho jeden výrok; jsou vyňaty většinou z církevních Otců nebo vynikajících církevních spisovatelů. Potom přidej *vždy krátkou modlitbu*, schválenou od papeže Pia X. (nebo některou jinou).

1. b ř e z n a: „Jak podivuhodný čestný název pro sv. Josefa! Rodokmen Pána našeho Ježíše Krista, který ukázán byl kdysi Jakubovi ve spánku v podobě nebeského řebříku, uvádí sv. Matouš tak, že ke Kristu dochází skrze sv. Josefa. Ano, zdá se dokonce, jakoby Pán se chtěl opíratí o Josefa jako nějvyšší příčel onoho řebříku. A zdaž se oň neopíral, když přišel na svět jako jeho schovanec, totiž bez otce pozemského, použiv ho se svou panenskou Matkou za oporu?“ (Sv. Petr Canisius.)

Modlitba odpustková.

„Josefe, panický otče Ježíšův, nejčistší Snoubenče Panny Marie, pros za nás každodenně téhož Ježíše, Syna Božího, abychom podporování jsouce Jeho milostí, řádně bojovali v životě a od něho korunováni byli ve smrti.¹⁾

2. b ř e z n a: O častém opakování jména sv. Josefa v evangeliu praví blah. Albert Velký: „Bůh ráčil zjeviti spravedlivost sv. Josefa tím, že označil vý-

¹⁾ O Joseph, virgo Pater Jesu, purissime Sponse Virginis Mariae, quotidie deprecare pro nobis ipsum Jesum, Filium Dei, ut armis suae gratiae muniti legitime certantes in vita, ab eodem coronemur in morte. — Odp. 100 dní. Pius X. 11. října 1906.

slovně jeho jméno v evangeliu i v knize života. Chtěl ukázati, že muž, jehož vyvolil za ochránce Panny Marie, nebyl neznámý Jeho miláčkům. Chtěl zvěčniti památku jména muže, který byl považován za otce Syna Božího“ — Odp. modl. jako 1. března (nebo jiná).

3. března: „Bůh, Jehož oko se zalíbením spočinulo na panenství Mariině, hledal strážce, jemuž by je dal pod ochranu. A volbu Hospodinovu upoutala čistota Josefova. Bůh měl k němu takovou důvěru, že jej učinil netoliko ochráncem tohoto panenství, ale i jeho majitelem.“ — Odp. modl. jako 1. března.

4. března: „Josef mnoho vytrpěl, a to nejochotněji a s ohnivou láskou — pro Marii, vzav na sebe pro Ni přetěžné útrapy. Proto a následkem úřadu, který byl svěřen Josefovi, upevnilo se mezi oběma svaté přátelství.“ (Suarez III. d. 8. s. 1.) — Odp. modl. jako 1. března.

5. března: „Ty pravíš: Maria pannou nezůstala. Já však tvrdím právem, že i Josef zůstal skrze Marii panicem, aby z tohoto přecčistého manželství narodil se panický Syn.“ (Sv. Jeronym proti Helvidiovi n. 19.) — Odp. modl. jako 1. března.

6. března: „Pro své věrné manžel-

ství zasloužili oba býti nazýváni rodiči Kristovými, nikoli jen Maria Jeho matkou, ale i Josef Jeho otcem, ježto byl manželem Panny Marie; ale i toto obojí jen podle ducha, nikoli podle těla. Ale třebaže jest Josef otcem toliko podle ducha a Maria podle těla, rodiči jsou oba.“ (Sv. Augustin: De conc. et nupt. l. 1. c. 11. n. 12.) — Odp. modl. jako 1. března.

7. b ř e z n a: Sv. Jan Chrysostom klade v ústa andělova tato slova k Josefovi: „Třebaže nemáš podílu na tomto zplození, přece ti rád přiznávám to, co je právem otcovým, co však nezatemňuje důstojnosti panenské, totiž to, že novorozenému Dítku dáváš jméno; ty je první pojmenuješ. Neboť ačkoli není synem tvým, prokážeš Mu přece péči a starost otcovskou — a proto tě s ním spojuji již od toho okamžiku, kdy Mu bylo dáno jméno.“ (Hom. 4. in Matth. n. 6.) — Odp. modl. jako 1. března.

8. b ř e z n a: „Duch Svatý, vládnoucí v obou (Marii i Josefovi), svěřil svou Choť tomuto věrnému muži, a když utvořil z těla Panny člověka, vlil tomuto muži zvláštní otcovskou lásku k Dítěti, jež se narodilo.“ (Rupert z Deutzu in Matth. I.) — Odp. modl. jako 1. března.

9. března: „Ve své nevýslovné moudrosti a prozřetelnosti propůjčil „spravedlivý“ Bůh své jméno, které náleží toliko Jemu, i sv. Josefovi. Jaká tedy asi jest důstojnost, ke které povýšil tohoto muže!“ (Suarez. I. c.) — Odp. modl. jako 1. března.

10. března: „Sv. Josef byl otcem Kristovým ve smyslu mnohem užším, nežli kdyby Ho byl adoptoval, a to proto, že se narodil z jeho manželky.“ (Paschasius Radbert. Comm in ev. s. Matth.) — Odp. modl. jako 1. března.

11. března: „Bůh ráčil tajiti tajemství Vtělení až do onoho dne, ve kterém podle Jeho určení mělo býti zjeveno světu. Proto hledal duši, jež byla tak pokorná a sebe zapomínající, že netoužila po tom, aby obracela k sobě úctu lidí.“ — Odp. modl. jako 1. března.

12. března: „Kdo by popíral, že Kristus, když Ho Josef nosil na loktech jako Dítě, nebo když si s Ním pohrával, když dorůstal, rozlil nad ním nevýslovnou radost a že při každém svém dětském pohledu, slovu i objetí uděloval mu svou milost?“ (Sv. Bernardin Sienský, Ser. 1. de s. Jos.) — Odp. modl. jako 1. března.

13. b ř e z n a: „Sv. Josefovi nedostalo se toliko jména otce Kristova, nýbrž i toho, co je základem tohoto jména, pokud to lze bez tělesného zplození.“ (Suarez in part. III. Summ. s. Thomae.) — Odp. modl. jako 1. března.

14. b ř e z n a: „Josef egyptský uschoval obilí netoliko pro sebe, ale i pro lid. Sv. Josef obdržel živý Chléb, pocházející s nebe, aby jej opatroval jak pro sebe, tak pro celý svět.“ (Sv. Bern. hom. 2. super Missus.) — Odp. modl. jako 1. března.

15. b ř e z n a: „Byl jim poddán.“ Kdo? Komu? Bůh lidem, Bůh, pravím, jehož poslouchají andělé, jemuž poddána jsou Knížetstva i Mocnosti, byl poddán Marii. Ale netoliko Marii, také sv. Josefu pro Marii. Obdivuj to obé, tázaje se spolu, čemu více se diviti: zda nejdobrotivějšímu ponížení Synovu, či nevýslovně vysoké vznešenosti rodičů. — Obojí je obdivuplné, obojí úžasné: i to, že Bůh poslouchá lidí, což je bezpříkladná pokora, — i to, že člověk poroučí Bohu, což je vznešenost nemající sobě rovně.“ (Sv. Bern. hom. 1. sup. Missus.) — Odp. modl. jako 1. března.

16. b ř e z n a: „Josef, který měl podle vůle Krista, Syna Božího, platiti za

Jeho ochránce a otce, který byl hlavou Svaté Rodiny s mocí otcovskou, kterému ve věrnou ochranu svěřena je Církev, vyniká tímto vznešeným postavením tak, že se mu nikdy nemůže prokázati úcta dostatečná.“ (Z breve Lva XIII. biskupům španělským ze dne 28. ledna 1890.) — Odp. modl. jako 1. bř.

17. března: „Pozoruješ-li sv. Josefa v jeho poměru k celé Církvi Kristově, zdaž to není onen muž vyvolený, nemající sobě rovného, skrze kterého a pod jehož péčí a stráží byl Kristus počestně a řádně uveden na svět? Jest-li tedy Církev zavázána panenské Matce, že skrze Ni obdržela Krista, jest po Marii povinna i sv. Josefa zvláštní vděčností a úctou,“ dí sv. Bernardin. — Odp. modl. jako 1. března.

18. března: „Všemohoucí Bůh vyvolil vznešeného Patriarchu, sv. Josefa, přede všemi Svatými za čistého a pravého Snoubence Neposkvrněné Panny na zemi, chtěje, aby byl považován za otce Jeho jednorozeného Syna. A aby toto poslání svrchovaně vznešené mohl splniti, obdařil Jej přebohatě zvláštními, neobyčejnými milostmi. Proto prokazuje mu Církev katolická, an byl korunován ctí a slávou na nebi, rovněž zvláštní úctu, oslavujíc Jej s vroucí

láskou a oddaností na zemi.“ (Pius IX. v breve o ochraně sv. Josefa ze 7. července 1871.) — Odp. modl. jako 1. března.

19. března: Viz rozjímání pro svátek sv. Josefa na str. 172.

20. března: Některé z rozjímání o radosti či bolesti sv. Josefa (viz níže).

Modlitba

k sv. Josefu za ctnost čistoty.

Svatý Josefe, otče a ochránce duší čistých, jehožto věrné péči svěřena byla zosobněná nevinnost, Ježíš, i Maria, Panna panen, prosím tě pro Ježíše a Marii, tyto dvě vzácné záruky, vyžádej mi té milosti, abych, jsa prost vši úhony, sloužil Ježíši a Marii čistou duší, čistým srdcem i čistým tělem, a v této vytrvalé službě zachoval si dokonalou neporušenost. Amen. (100 dní denně. Pius IX. 4. února 1877.)

21. března: Některé rozjímání (jako 20. března). — Odp. modl.: Svátý Josefe, vzore a ochránce ctitelů nejsv. Srdce Ježíšova, oroduj za nás. (100 dní denně. Lev XII. 19. prosince 1891.) — Dej, Josefe, nám žíti v nevině, chraň bezpečně nás v každé hodině. (300 dní denně. Lev XIII. 18. března 1882.)

22. března: Rozj. jako 20. března.

K sv. Josefu, patronu pracujících.

Slavný sv. Josefe, vzore všech, jimž na zemi je práce údělem, vypros mi té milosti, abych pracoval s myslí kajícnou na smíření svých četných hříchů — abych pracoval svědomitě, dávaje přednost plnění svých povinností před svými přirozenými náklonnostmi; abych pracoval se srdcem radostným a vděčným, pokládaje si za čest, že mohu vlohy od Boha mně udělené svou prací uplatňovati a dále rozvíjeti; abych pracoval v pořádku a klidně, mírně a trpělivě, nelekaje se únavy ani obtíží, — ale zvláště, abych pracoval, zapíraje sám sebe, s čistým úmyslem, maje stále před očima svou smrt — jsa pamětliv toho, že budu jednou skládati účty z toho času, který jsem promarnil — i ze vloh, kterých jsem neužil či zneužil — z dobra, které jsem opomenul — jakož i z ješitné samolibosti nad dobrým úspěchem, která je tolik na úkor cti a slávě Boží!

„Všecko pro Ježíše! Všecko pro Marii! Všecko podle tvého příkladu, sv. patriarcho Josefe!“ — toť heslem mým v životě i smrti. Amen. (300 dní denně. Pius X. 23. listopadu 1906.)

23. března — jako 20. března.

Responsorium ke cti sv. Josefa.

Chceš-li bez hříchu živ býti,
a po smrti šťastně vjíti
do života věčného,
Josefa cti svatého.

1. Snoubencem Onť Panny čisté,
Spasitele v loktech nosí, —
toho spasení je jisté,
za koho On Boha prosí.

Chceš-li atd.

2. U jeslí se Dítku klaní,
Herodu Ho zhubit nedá,
na pouti Ho pilně chrání,
ztraceného s pláčem hledá.

Chceš-li atd.

3. Ten, jenž vesmír slovem tvoří,
od něho se živit dává,
jeho rozkazům se koří,
jeho vůli vykonává.

Chceš-li atd.

4. U lože jeho smrtelného
Ježíš se svou Matkou stojí,
sílí v boji zesláblého,
když se duše s tělem dvojí.

Chceš-li atd.

5. Sláva Otcí i Synu i Duchu
Sv. atd.

Chceš-li atd.

Antifona: Viz služebníka věrného
a opatrného, kterého ustanovil Pán nad
rodinou svou.

Ř. Oroduj za nás, svatý Josefe.

Ť. Abychom atd.

Modleme se:

Bože, který jsi ve své nevýslovné Pro-
zřetelnosti ráčil vyvoliti sv. Josefa za
Snoubence své Nejsvětější Rodičky:
uděl nám, prosíme, abychom Toho, jejž
jako Ochránce ctíme na zemi, zasloužili si
míti Přímluvcem na nebi — jenž jsi
živ a kraluješ na věky věkův. Amen.
(Odp. 1 rok po každé. Pius VII. dne 6.
září 1808.)

24. března — jako 20. března. —
(Odp. 1 rok po každé. Pius VII. dne 6.

Svatý Josefe, pamatuj na nás a po-
máhej nám svou mocnou přímluvou u
svého Svěřence; — a sjednávej nám i
přízně Blahoslavené Panny Marie, kte-
rá jsouc tvojí Snoubenkou, jest Matkou
Toho, který s Otcem i Duchem Svatým

živ jest a kraluje po nekonečné věky věkův. Amen. (100 dní denně. Lev XIII. 14. prosince 1889.)

K uctění sv. Josefa za umírající.

1. Věčný Otče — pro lásku, kterou lneš ke svatému Josefu, jehož jsi vyvolil přede všemi, aby Tě zastupoval na zemi, smiluj se nad námi — i nad ubohými umírajícími.

Otče náš. Zdravas Maria. Sláva Otci.

2. Věčný Synu Boží — pro lásku, kterou lneš ke sv. Josefu, který Tě na zemi tak věrně opatroval, smiluj se nad námi — i nad ubohými umírajícími.

Otče náš. Zdravas. Sláva Otci.

3. Věčný Duchu Svatý — pro lásku, kterou lneš ke sv. Josefu, který tak pečlivě ochraňoval Tvou nejmilejší Nevěstu, přesvatou Pannu Marii, smiluj se nad námi — i nad ubohými umírajícími. — Otče náš. Zdravas. Sláva Otci. (300 dní denně. Lev XIII. 17. kv. 1884.)

25. března — jako 20. března.

„Vzpomeň“ — ke sv. Josefu.

Vzpomeň, svatý Josefe, nejčistší Choti Panny Marie a laskavý, můj Ochránce, že nebylo slýcháno, že by zůstal bez

útěchy, kdo Tebe vzýval o pomoc a u Tebe hledal ochrany. S touto důvěrou i já přicházím k' Tobě a Tobě se poroučím se vší vroucností. Ach, nepohrdej mou prosbou, Pěstoune Spasitelův, ale přijmi ji milostivě. Amen. (300 dní denně. Pius IX. 26. června 1863.)

26. března — jako 20. března.

*Záslibná modlitba k sv. Josefu,
patronu Církve katolické.*

Slavný svatý Josefe, Tebe, jenž jsi od Boha byl vyvolen za Pěstouna Ježíše Krista, za nejčistčího Snoubence Neposkvrněné Panny Marie a za hlavu Svaté Rodiny, — a proto též od náměstka Ježíše Krista byl zvolen za nebeského patrona a ochránce Církve od Ježíše Krista založené, — prosím dnes s největší důvěrou, abys mocně pomáhal celé Církvi bojující. Opatruj svou láskou v pravdě otcovskou zvláště našeho Svatého Otce..., jakož i všechny biskupy a kněze, kteří žijí ve věrném spojení se sv. stolcem Petrovým. — Budiž obhájcem všech, kdož pracují na spáse duší prostřed útrap a soužení tohoto života, — a učiň, aby se všichni národové světa ochotně podrobili svaté

Církvi, která pro všechny jest nutným prostředkem k dosažení spásy. — Nejdražší svatý Josefe, přijmi milostivě tento projev, kterým se Tobě zaslibuji! Tobě zcela se věnuji, abys mi vždycky byl otcem, ochráncem a vůdcem na cestě spásy. Vypros mi dokonalou čistotu těla i duše a vroucí lásku k životu vniternému. — Učiň, aby všechny mé skutky podle tvého příkladu směřovaly k větší cti a chvále Boží, — a to ve spojení s božským Srdcem Pána Ježíše i s nejčistějším Srdcem Panny Marie i s Tebou. — A konečně oroduj za mne, abych se stal také účasten míru a radosti, které jsi sám zakusil, šťastně umíraje. Amen. (300 dní denně Lev XIII. 18. července 1885.)

27. března. — V graduálu mše sv. o Slavnosti sv. Josefa vkládá Církve svatému Pěstounu do úst tato slova: „Ať v jakékoli bídě a potřebě budou ke mně volati, vyslyším je a budu jejich ochráncem a pomocníkem.“ Buďme tedy vděční, že máme tak mocnou ochranu a pomoc! — Odp. modl. jako 20. března.

28. března. — „Jak mocným a spolu laskavým pomocníkem je svatý Josef v kterékoli záležitosti, jež tíží nás, ubohé syny lidské, dokazují

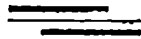
velké a osvědčené osobnosti. Jak důtklivě odkazují nás na sv. Josefa! Tak činil kdysi Bernard, — tak i sv. Terezie, tak sv. biskup ženevský, František Saleský, — tak sv. misionář Leonard a Porto Maurizio, — tak i církevní učitel, proslulý vůdce duší, sv. Alfons z Liguri.“ — odp. modl. jako 20. března.

29. března. „Srdce, které bylo tak na blízku nejlaskavějšímu Srdci Spasitelovu, jako srdce sv. Josefa, nemůže nebýti plno útrpnosti a něžného slitování s každým, kdo je v nějakém soužení.“ — Odp. modl. jako 20. března.

30. března. „Je jistě snadno tomu, kdo dostal tak velkou moc i nad samým Synem Božím, — tomu, jemuž Ježíš po léta prokazoval dětinnou lásku i dětinnou poslušnost, jakožto zástupci nebeského Otce, a jenž byl navzájem tak věrným a obětavým pěstounem a strážcem, aby dosáhl všeho, čeho potřebují jeho chráněnci.“ — Odp. modl. jako 20. března.

31. března. — „Vznešené důstojenství a zvláštní úctyhodnost sv. Josefa, jehož Písmo zove výslovně mužem „spravedlivým“, spočívá tedy, — abychom shrnuli všechny dosavadní chvály v jednu, — ve dvojí, jedinečné přednosti: že byl i Otcem Ježíšovým před zá-

konem, i Chotěm Marie Panny. Proto mívá zbožný katolický lid často v životě a ještě více ve smrti na rtech svatá jména: Ježíš, Maria, Josef, arcí s vroucí úctou i hlubokou důvěrou, stavě se pod zvláštní ochranu této pozemské trojice, nejdokonalejšího vzoru rodiny, opravdu a cele křesťanské.“ — Odp. modl. jako 20. března.

MŠE SVATÁ KE CTI SV. JOSEFA.

Sv. Josef je ve zvláštním vztahu k' oběti Nového Zákona. Vždyť podle plánu nejsv. Trojice svým úřadem spolupůsobil k tomu, aby věčné Slovo, které jednou mělo býti obětováno na oltáři kříže, přijalo na sebe tělo lidské. Mimo to však i zachránil tento obětní dar, totiž život neposkvrněného Beránka, ze všelikého nebezpečí, opatroval jej a živil svou prací a námahou. A to jen za tím účelem, aby Spasitel jednou stal se obětí za lidi, jejich spásou a pokrmem božského života.

O této budoucí oběti věděl sv. Pěstoun jak z proroků, zvláště z Isajáše¹⁾,

¹⁾ Kap. 53, 5, 7.: Raněn byl pro hříchy naše, roztlučen byl pro nepravosti naše; tresty pro naši spásu

tak i ze slov andělových. Podle jeho slova dal sám z rozkazu Božího i ze své otcovské pravomoci budoucímu obětnímu Beránku jméno: *Ježíš*, to jest Spasitel, Zachránce, — a tím naznačil již napřed Jeho budoucí oběť. A Kristus, když odrostl, jistě také leckdy v domu nazaretském mluvil o tom, co musí kdysi v Jerusalemě splnit; neboť kříž měl Pán ustavičně na mysli, čině tak svůj pozemský život ustavičnou obětí. Podle toho lze právem říci, že Josef stále byl přítomen této oběti, od prvního okamžiku, kdy počala, třebaže nebyl svědkem toho, kdy byla dokonána. Ano, svatý Pěstoun nebyl toliko při oběti Ježíšově, nýbrž v jistém smyslu měl na ní účast a podíl svým úřadem a soucitnou láskou. Tak jako Panna Maria ustavičně cítila ve svém srdci meč bolesti, tak asi i Josef pil po všechna léta, co byl živ s Ježíšem, z kalicha utrpení. Nesčíslněkrát, ale zvláště na bolestné cestě k Obětování i při Obětování samém ve Chrámě jeru-

na něho dolehly, a jeho jizvami jsme uzdraveni. My všichni jako ovce zbloudili jsme, každý na svou cestu uchýlil se; i složil Hospodin na něj nepravost všech nás. Obětoval se, protože sám chtěl, a neotevřel úst svých, jako ovce na porážku vedená, a jako beránek před tím, kdo ho stříhá, němý bývá, neotevřel úst svých.

salémském, s blahoslavenou Rodičkou Boží obětoval nebeskému Otci Spasitele světa ke spáse pokolení lidského. Takto byl jaksi s Kristem prvním knězem a tak i zasloužil si práva ochrany nad kněžstvem; proto také se doporučuje kněžím, aby přinášeli přesvatou oběť s podobnou čistotou duše i těla, s podobnou láskou k Bohu i lidem, jako to nejdříve činili Panna Maria a sv. Josef. Z toho však je zjevno, že nelze sv. Josefa uctívati lépe, než jsi-li k jeho počtě přítomen při svaté oběti co nejzbožněji!

MEŠNÍ POBOŽNOST.

(Dle formuláře ze dne 19. března s vloženými jinými modlitbami.)

Modlitba přípravná.

Všemohoucí, věčný Bože, v nejhlubší pokoře a s vroucím přáním, abych Tě důstojně oslavil, obětuji Ti tuto přesvatou oběť, kterou ustanovil Tvůj milovaný Syn, Ježíš Kristus, při poslední večeři a dokonal krvavě na dřevě kříže.

Tohoto milného Syna, který jest i

naší pravou obětí i naším Veleknězem, obětuji tvé věčné velebnosti; skrze Něho klaním se Tobě jako svému Pánu a Bohu; skrze Něho děkuji Ti neskonale jako svému Tvůrci a nejlaskavějšímu dobrodinci; skrze Něho úpím za odpuštění hříchů a nepravostí svých i všech lidí a spolu prosím za milosrdenství pro trpící duše v očistci; skrze Něho volám i o milost a přispění ve všech potřebách duševních i tělesných.

Zvláště přináším Ti tuto svatou oběť, abych Ti díky vzdal za podivuhodné milosti, jimiž jsi povýšil sv. Josefa za pěstouna svého jednorozeného Syna i za velkou slávu, kterou jsi korunoval jeho zásluhy na nebi. Kéž jeho přímluva, Tobě tak milá, podporuje mou slabou modlitbu, abych dosáhl vyslyšení před trůnem tvého milosrdenství.

A ty, svatý Josefe, můj přelaskavý ochránce, vypros mi pravou, srdečnou zbožnost při této mši svaté, které chci býti přítomen ke tvé úctě, abych v hojné míře byl účasten požehnání této nekoněčné velké oběti a byl vyslyšen v této své záležitosti, totiž... Amen.

Modlitba stupňová.

Vyznávám Bohu všemohoucímu, blahoslavené a vždy čisté Panně Marii,

svatému Josefu, sv. Michaeli archandělu, sv. Janu Křtiteli, sv. apoštolům Petru a Pavlu, i všem Svatým, že jsem mnoho zhřešil myšlenkami, slovy i skutky: má vina, má vina, má největší vina! Proto prosím blahoslavenou, vždy čistou Pannu, sv. Josefa, sv. archanděla Michaela, sv. Jana Křtitele, sv. apoštoly Petra a Pavla i všechny Svaté, aby za mne orodovali u Pána Boha našeho.

Sejmi s nás, Hospodine, naše nepravosti, abychom byli hodni, vstoupiti do tvé svatyně se srdcem čistým. Prosíme pro zásluhy sv. Josefa i všech Svatých, bys nám naše hříchy ráčil milostivě odpustiti. Amen.

Introit.

(Žalm 91.) Spravedlivý zkvete jako palma a vzroste jako cedr libánský; štípen jest v domě Hospodinově, kvete v nádvoří domu Boha našeho. (Aleluja, aleluja).¹⁾

Introit líčí obrazně „Spravedlivého“, jak se totiž zvláště v Písmě sv. Josef nazývá, a vyzývá k oslavě Boha, který jest velký a podivuhodný ve Svatých

¹⁾ Toto i následující aleluja připojí se jen tehdy, je-li svátek přeložen do doby velkonoční.

svých. „Spravedlivý“ zkvete jako palma, kněžna mezi stromy roviny; svůj štíhlý kmen vypíná jako sloup, vysoko a volně do vzduchu, zdobí se bohatými květy a přináší stonásobné plody.“ Toť výstižný obraz „spravedlivého“, který jsa povznešen nad vše nízké, vzpíná se přímo myslí k nebi, sluní se ve světle věčné pravdy a jsa požehnán květy i plody milosti a ctností, je k občerstvení a radosti všem. To platí zvláště o sv. Josefovi; vedle Marie Panny jestiž nejkrásnější a nejušlechtilejší mystickou palmou. Jak nadzemská to vznešenost smýšlení, jak vzácné ctnosti, jaká vytrvalost i v bídě a soužení, jak velebná důstojnost ochránce Boží Matky i jejího božského Syna! A tento požehnaný strom štípen jest „v domě Boha našeho“, ve svatém domku nazaretském. Proto je slušno, abychom velebili Pána i svaté jméno Jeho za slávu, kterou udělil tomuto Světcí.

Žalm. 91. — Sladko je oslavovati Hospodina, opětovati jméno tvé, Svrchovaný!

Ť. Sláva Otci atd. — Spravedlivý atd.

Kyrie.

Pane, smiluj se (3 krát). Kriste, smiluj se! (3 krát). Pane smiluj se! (3 krát.)

Gloria.

Sláva na výsostech Bohu, — a pokoj na zemi lidem dobré vůle — Tobě pro velkou slávu tvoji, Hospodine, Bože, nebeský Králi, — Bože, Otče všemohoucí! Chválíme Tě, dobrořečíme Tobě, klaníme se Tobě¹⁾, děkujeme Tobě, Pane Ježíši Kriste, jednorozený Synu, Hospodine, Bože, Béránku Boží, Synu Otce, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi! Ty, jenž snímáš hříchy světa, přijmi prosby naše! Ty, jenž jediný jsi Svatý, jediný jsi Pán, jediný Nejvyšší, Ježíši Kriste, — s Duchem Svatým ve slávě Otce. Amen.

Modlitba (orace).

Prosíme Tě, Pane, dej, ať nám pomohou zásluhy Snoubence tvé přesvaté Rodičky, aby se nám jeho přímluvou dostalo toho, čeho pro svou nedostatečnost dosáhnouti nemůžeme, — jenž jsi živ atd. (Pak orace z příslušného dne doby postní.)

Epištola.

(Z knihy Moudrosti 45, 1, 6.)

1.) Milý Bohu byl i lidem a jeho panátka jest v požehnání. (2.) Proslavil

¹⁾ Čili velebíme Tebe.

ho podobně jako Svaté, velkým učinil ho na postrach (nepřátel). Slovy jeho příšerné úkazy zkrotil, slavným učinil ho před králi. (3.) Dal mu přikázání pro svůj národ, a svou velebnost mu ukázal. (4.) Pro jeho věrnost a tichost (si zasvětil jej), vyvolil ho z veškerého lidstva. (5.) Dopřál mu slyšet Boha, mluvu jeho, a kázal mu, aby vstoupil do oblaku. (6.) Tváří v tvář dal mu přikázání, zákon života a osvícení...

Graduale.

(Žalm 20.) Hospodine vyšel's mu vstříc s požehnaným štěstím, vsadil's mu na hlavu korunu z drahokamů.

Ť. Život žádal od Tebe, — dal's mu tedy život dlouhý na věky a na vždy.

Traktus. (Žalm 111.) Blaze tomu, kdo se bojí Hospodina, a v jeho příkazech velikou zálibu má.

Ť. Mocné v zemi bude potomstvo jeho, rodu poctivých bude požehnáno.

Ť. Hojnost a bohatství je v domě jeho, a jeho spravedlnost zůstává na věky.

Evangelium.

(+ Slova sv. Evangelia podle Matouše 1, 18—21.)

(18.) „Když byla zasnoubena matka Ježíšova, Maria, Josefovi, nalezena jest

dříve než se sešli, těhotnou z Ducha Svatého. (19.) Josef pak, muž její, jsa spravedlivý, a nechtěje vystaviti ji na odiv, odhodlal se tajně ji propustiti. (20.) Když však o tom přemýšlel, hle, anděl Páně ukázal se mu ve snách a řekl: „Josefe, synu Davidův, neboj se přijmouti Marii, manželku svou; neboť, co se v ní počalo, z Ducha Svatého jest. (21.) Porodí pak syna a nazveš jméno jeho Ježíš (Spasitel), neboť on spasí lid svůj od hříchů jejich.“

Sv. Josefe, který's neopustil Marie Panny, neopouštěj ani mne, svého svěřence. Pro milostiplné tajemství Vtělení Syna Božího, jež ti zjevil anděl, a jehož památka se na oltáři obnovuje, vypros mi odpuštění všech hříchů mých i pomoc ve všelikých potřebách. Amen.

Credo.

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele . . atd.

Obětování. (Offertorium.)

(Žalm 88, 25.) „Věrnost má a milost bude s ním, a mým jménem zdvihne se čelo jeho.“

Bůh prokázal sv. Josefovi své zalí-

bení na nebi i na zemi a propůjčil jeho přímluvě velkou moc.

(Modlitba církevní dle misálu.)

Přijmiž svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, tento neposkvrněný dar, který podávám já nehodný Tobě, svému živému a pravému Bohu, za své nesčíslné hříchy, urážky a nedbalosti, i za všechny zde přítomné, ale i za všechny věřící křesťany, živé i zemřelé, aby (tento dar) byl mně i jim ke spáse pro život věčný. Amen.

Obětujeme Ti, Hospodine, kalich spasení, prosíce tvou dobrotivost, aby před božskou velebností vystoupil jako vonná oběť ke spáse naší i celého světa. Amen.

V Duchu pokory a se srdcem skroušeným kéž nalezneme u Tebe, Hospodine, vlídného přijetí a naše oběť nechať dnes je tak vykonána, aby se Ti zalíbila, Pane Bože náš!

Přijď, Posvĕtiteli, všemohoucí, věčný Bože, a požehnej tuto oběť, připravenou tvému svatému jménu.

Přijmiž, svatá Trojice, milostivě tuto oběť, kterou Ti podáváme v upomínku na utrpení, vzkříšení i nanebevstoupení našeho Pána, Ježíše Krista, jakož i ke

cti blahoslavené vždy čisté Panny Marie i svatého Josefa, sv. Jana Křtitele, svatých apoštolů Petra a Pavla a všech Svatých, aby byla jim ke cti, nám pak ke spasení, — oni pak, jichžto památku konáme na zemi, aby za nás orodovali na nebi, skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Modlitba tichá (sekreta).

Tobě, Hospodine, zasvěcujeme služby své, vroucně prosíme, abys v nás uchoval svou milost na přímluvu blaženého Josefa, snoubence Rodičky tvého Syna, našeho Pána, Ježíše Krista, k jehož uctění přinášíme Tobě tuto vzácnou oběť, — skrze Ježíše Krista, tvého Syna, Pána našeho, který s Tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha Svatého, Bůh na věky věkův. Amen.

Preface.

Svatý, Svatý, Svatý Pán Bůh zástupů! Plna jsou nebesa i země slávy tvé! Hosanna na výsostech! Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně! Hosanna na výsostech!

Před proměňováním.

Prosíme Tě, Pane, bys nás ve své dobrotivosti zbavil všelikého pouta hří-

chu, a na přímluvu blažené, vždy čisté Rodičky Boží, Panny Marie a sv. Josefa, sv. Apoštolů Petra a Pavla i všech Svatých bys nás, své služebníky, i naše příbytky zachoval ve vší svatosti, — jakož i abys všecky naše domácí, příbuzné a známé očistil od nepravostí a ozdobil ctnostmi, — abys nám udělil pokoje, — abys od nás vzdálil nepřátele viditelné i neviditelné, — abys krotil žádosti tělesné, nám dopřál zdraví, našim přátelům i nepřátelům vštípil lásku, — abys naši obec žehnal, — abys zachoval našeho nejvyššího Pastýře... a všecky duchovní představené, všecky vladaře i všecken křesťanský lid chránil před všelikým neštěstím. Nechať s námi vždy je tvé požehnání, — všem pak věrným zemřelým račiž uděliti pokoj věčný. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Věčný Otče, obětujme Tobě utrpení, krev i smrt Ježíše Krista, bolesti blažené Panny Marie i sv. Josefa na zadosťučinění za naše hříchy, k útěše duší trpících v očistci, za potřeby svaté matky, Církve katolické i za obrácení hříšníků. Amen. (Dop. 100 dní denně. Pius IX. 30. dubna 1860.)

Zachovej, Pane, pokoj a mír za dnů našich, něcht' není jiného, jenž by za nás bojoval, jedině Ty, Bože náš.

Ť. Budiž pokoj a mír z moci tvé.

Ř. A hojnost ve věžích tvých.

Modleme se: Bože, od něhož pocházejí svaté žádosti, dobré úmysly a spravedlivé skutky, uděl svým služebníkům onoho pokoje, jehož svět dáti nemůže, aby naše srdce byla oddána tvým přikázáním a naše doba, jsouc prostá bázně před nepřáteli, plynula pod tvou ochranou v pokoji. Amen. (Odp. 100 dní pokaždé. Pius IX. 18. května 1848.)

Při pozdvihování:

Pán můj a Bůh můj!

(Když se ukazuje sv. Hostie): Klaním se Ti, nejsvětější Tělo Páně! Ježíši, smiluj se nade mnou, Ježíši, slituj se nade mnou! Ježíši, odpusť mi hříchy mé. Amen. — Spasiteli světa, smiluj se nad námi! (Odp. 50 dní denně. Lev XIII. 31. července 1897.)

(Když se ukazuje kalich): Klaním se Ti, nejsvětější krvi Páně! Přesvatá Krevi, smyj mé hříchy! Drahocenná krevi, splať mé zasloužené tresty! Milostná krevi, volej k Otci o slitování a milost!

Věčný Otče, obětuji Ti nejdražší krev Ježíše Krista k zadostiučinění za mé vi-

ny a za potřeby Církve svaté. (Odp. 100 dní po každé. Pius VII. 22. září 1817.)

Po pozdvihování.

Shlédni, Otče, milostivě a dobrotivě na tuto oběť a přijmi ji se zalíbením, jako jsi se zalíbením přijal oběť svého spravedlivého sluhy Abela i dary arcioťce Abrahama i svatou, neposkvrněnou oběť, kterou Ti podal tvůj velekněz Melchisedech.

V nejhlubší pokoře prosíme Tě, všemohoucí Bože, abys dal si tuto oběť přinést rukama svého anděla na svůj oltář před svou božskou velebností, tak abychom všichni, kdo se účastníme této oběti a požíváme nejsv. Tělo i Krev tvého Syna, naplněni byli milostí a nebeským požehnáním; skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Vzpomeň také, Pane, na své sluhy a služebnice, kteří nás předešli se znamením víry a nyní odpočívají v pokoji, — na naše drahé zemřelé, na dobrodince, přátele i na všecký, za něž jsem si umínil, nebo jsem povinen se modlit, — i na ty duše v očistci, které za živa byly zvláštními ctiteli sv. Josefa, i na které nikdo nepamatuje. Těmto i všem v Pánu zesnulým račiž, Pa-

ne, popřáti místečka a příbytku občerstvení, světla i pokoje — skrze téhož Krista Pána našeho. Amen.

Ale i nám hříšným svým služebníkům, kteří doufáme ve velké tvé slitování, račiž popřáti účasti a společnosti se sv. Josefem, všemi sv. apoštoly a mučedníky i všemi svými Svatými. Dejž, ať se dostaneme mezi ně, nikoli pro naše zásluhy, ale odpust nám naše viny, pro Krista, Pána našeho. Skrze Něho, v Něm a s Ním budiž Tobě, Bože, všemohoucí Otče, v jednotě Ducha Svatého, všecka čest a sláva na věky věkův. Amen.

Otče náš... Prosíme Tě, Hospodine, zbav nás ode všeho zlého, minulého, přítomného i budoucího, a na přímluvu blažené a slavné, vždy čisté Panny a sv. Josefa, sv. Apoštolů Petra a Pavla i Ondřeje i všech Svatých, dej milostivě pokoj v době naší, abychom z tvého milosrdenství stále byli živi v míru a prosti nejen hříchů, ale i všelikých nepokojů, skrze téhož Ježíše Krista, Pána našeho, tvého Syna, který s Tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha Svatého, Bůh na věky věkův. Amen.

Agnus Dei.

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi! Beránku Bo-

ží, který snímáš hříchy světa, slituj se nad námi! Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, uděl nám pokoje.*)

Před sv. přijímáním.

Pane Ježíši Kriste, Synu Boha živého, který jsi podle vůle svého Otce, za spolupůsobení Ducha Svatého, daroval skrze svou smrt světu život, zbav mne skrze toto nejsv. Tělo i Krev svou ode všech mých hříchů i všelikého zlého; uděl mi, abych byl stále živ podle tvých přikázání, a nedopust, abych se kdy odloučil od Tebe, — který s Otcem a Duchem Svatým živ jsi a kraluješ Bůh na věky věkův. Amen.

Pane nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rci slovo, a uzdravena bude duše má. (Třikrát.) Tělo a krev Pána našeho Ježíše Krista uchovej duši mou k životu věčnému. Amen.

Blažený svatý Josefe, jemužto Bůh propůjčil milosti, abys Jeho jediného Syna, kterého tolik králů žádalo spatřiti, ale nespatri, slyšeti a neslyšeli, nejen viděl a slyšel, ale i s otcovskou láskou na loktech choval: kéž bych i já, jsa

*) totiž pokoje vnitřního v duši.

roznícen příkladem tvým, a posílen přímlovou tvou, svému Pánu a Spasiteli v nejsv. Svátosti se klaněl se stejnou úctou i láskou, ale i Jeho přijímal tak, abych byl hoden, po tomto životě v nebesích naň patřiti a Jeho požívatí věčně. Amen.

Communio.

(Mat. 1, 20.) „Josefe, synu Davidův, neboj se vzíti k sobě Marii, manželku svou, neboť co se v Ní počalo, z Ducha Svatého jest.“

(Působením a mocí Ducha Svatého stala se Maria Panna příbytkem věčného Slova, Jeho živým svatostánkem, sv. Josef pak věrným strážcem a ochráncem Matky i Syna. Ve sv. přijímání*) přijali jsme do srdce Spasitele, jakožto pokrm eucharistický, a tak jako Maria stali jsme se živým svatostánkem Boha Nejvyššího.)

Sv. Josefe, neodpírej mi toho, abys mne přijal také za svého chráněnce; bdi nade mnou, aby mi nebyl urván drahocenný poklad, který byl mi darován ve sv. přijímání.*)“

*) i duchovním!

Postcommunio.

Milosrdný Bože, prosíme Tě, přispěj nám a na orodování sv. Josefa chraň v nás milostivě své dary. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Poslední evangelium.

(Jan 1, 1.—14.)

(1.) Na počátku bylo Slovo a Slovo bylo u Boha a Bůh bylo Slovo. (2.) To bylo na počátku u Boha. (3.) Všecky věci povstaly skrze Ně a bez Něho nepovstalo nic (z toho), co povstalo. (4.) V něm byl život — a ten Život byl světlem lidí, (5) a Světlo ve tmě svítí, a tma Ho nepojala. — (6.) Vystoupil pak jeden člověk, byv poslán od Boha, jméno jeho bylo Jan. (7.) Ten přišel na svědectví, aby vydal svědectví o Světle, aby všichni uvěřili skrze něho. (8.) On nebyl Světlem, nýbrž (přišel), aby vydal svědectví o Světle. (9.) Bylo však Světlo pravé, kteréž osvětluje každého člověka, přicházejícího na tento svět. (10.) Na světě byl, a svět povstal skrze Něj, ale svět Ho nepoznal. (11.) Do vlastního přišel, a svoji Ho nepřijali. (12.) Kolikokoli však Jej přijali, těm dal moc státi se dítkami Božími, těm (totiž), kteří věří ve jméno Jeho, (13.) kteří se

zrodili nikoli z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, — nýbrž z Boha. (14.) A Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi, — a viděli jsme slávu Jeho, slávu jako Jednorozeného od Otce, plného milosti a pravdy.

Díkůčinění po mši svaté.

Budtež Tobě, Pane Ježíši, věčné díky za tuto obět, kterou jsi přinesl ke spasení mé ubohé duše, hladovící a žíznící po milosti a posvěcení života! Ach, kéž bych se byl zcela obětoval s Tebou ke chvále a díkůčinění svému Bohu ve spojení s touto tvou obětí svými ubohými modlitbami: jak bohatě bych byl odměněn milostí a požehnáním! Seč tedy nebyla moje nedostatečnost, doplň sám na mocnou přímluvu sv. Josefa, svého Pěstouna, k jehož uctění jsem této svaté oběti byl účasten. Amen.

K NEŠPORÁM O SV. JOSEFU.

Antifony:

1. chodívali rodiče Ježíšovi každého roku do Jerusalema na slavnost velkonoční. — Žalm 109.*)

*) Žalmy v krásném překladu dr. Hejčla vydalo „Dědictví Svatojanské“.

2. Když pak se vraceli, zůstal pacholík Ježíš ve chrámě, a nepozorovali toho rodiče jeho. — Ž. 110.

3. Nenalezše Ježíše, vrátili se do Jerusalema, hledajíce Ho, i stalo se, že po třech dnech našli Ho ve chrámě, an sedí mezi učiteli (zákona), poslouchaje a dotazuje se jich. — Ž. 111.

4. Řekla k Němu Matka jeho: Synu, proč jsi nám tak učinil? Hle, otec tvůj a já s bolestí hledali jsme Tebe. — Ž. 112.

5. I odešel s nimi a přišel do Nazareta a byl jim poddán. — Ž. 116.

Kapitulum:

Muži věrnému bude požehnáno, a kdo pečuje o Pána svého, dojde úcty. (Přísl. 28. a 27.)

Hymnus.) Te, Joseph.*

1. Nechať slaví Tě, Josefe, zástupové nebeští, i sborové křesťanští ať tě vroucně velebí, an pln jsa zásluh, v čistém jsi spojen manželství s Pannou Marií.

2. Když v úžasu spatřil jsi svoji Choť, ana nosí vznešený Plod, úzkosti jímají

*) Hymny pro svátek sv. Josefa složil papež Klement XI., který zemřel roku 1721.

tě pochybnosti, až anděl tě poučil, že z Ducha Svatého jest, co se v Ní počalo.

3. Po zrození s plesáním objímáš Pána, prcháš s Ním do dálného Egypta ztraceného s bolestí hledáš po Jerusalemě, a nalézáš, — a bolest vystřídá se s radostí.

4. Jiné smrtelníky zdobí koruna a po zbožné smrti, a jen kdo si jí zasloužil, přijímá palmu v odměnu, — ty však podoben jsi andělům, hledíš na Pána živého, šťastnější jsi nežli všichni Svatí.

5. Přesvatá Trojice, račiž ušetřit nás prosících, ať pro slavné zásluhy Josefovy vkročíme nad hvězdy, abychom vděčně Ti na věky zpívali radostné pochvaly. Amen.

Antif. k Magnifikat. Ejhle služebníků věrný a opatrný, kterého ustanovil Pán nad rodinou svou.

Modlitba, jako na str. 218.

Úvaha o hymnu: Te, Joseph, celebren agmina coelitem.

(Tento hymnus čili chvalozpěv líčí krát kými slovy celý život sv. Josefa.)

1. *sloha.* — Protože sv. Josef požívá velké lásky i u Boha i u lidí, a jeho pa

mátka je požehnaná, protože jest velká jeho sláva u trůnu Božího, který jej korunoval ctí a slávou: proto vybízejí se nebesa i země, aby velebily zásluhy sv. Josefa. I my se připojme svou účastí k tomuto všeobecnému holdu! Uvažujme o osobních cnostech tohoto velkého Světce, — o velké důstojnosti naň vložené, — o věrné a opatrné pečlivosti, s kterou plnil své vznešené povolání, — a o blažené útěše, které v něm požíval již zde na zemi.

2. *sloha*. Ač pocházel, jak dokazuje sv. Matouš, z královského rodu Šalamounova, byl přece sv. Josef jen chudým, prostým řemeslníkem. Ale v očí Božích stál tím výše. Písmo vydává mu svědectví, že byl „spravedlivý“, a to v každém ohledu; bylť bohabojný, věrný, poslušný, střídmy, poctivý, pracovitý, na těle i duši čistý, jednoduchý a mírný ke všem lidem. Proto také byl vyvolen, aby vešel v panické manželství s čistou Chotí Ducha Svatého. To pak stalo se proto, aby Spasitel projevil se synem Davidovým dvojím způsobem: netoliko svým původem z Panny Marie, jejíž původ odvozuje sv. Lukáš z Davida skrze jeho syna Nathana, ale i původem z domnělého Jeho otce Josefa; ale pak i proto, aby se předešlo tomu,

by Maria neupadlá ve zlé řeči a tresty, když se ukázalo, že je v jiném stavu bez manžela.

Josef však ničeho nevěděl o tajemství, že by jeho Snoubenka měla se státi Matkou Páně a že již počala z Ducha Svatého. Maria však mu tohoto tajemství nesvěřila ze skromnosti, nýbrž ponechala vůli Boha samého, aby mu to zjevil. Když tedy sv. Josef shledal svou Snoubenku v jiném stavu, jaké to byly pro něj rozpaky, jaký zármutek! Nemoha si příčiny toho vysvětliti, ale nepochybuje ani potom o ctnosti své Snoubenky, odhodlal se jako muž poctivého smýšlení, aby ušetřil cti i života jejího, k prostému propuštění bez obvyklých formalit, tak aby každý bydlil jinde. Tu však mu dal Bůh skrze anděla ve snách oznámiti, aby neváhal přijmouti Marii Panu k sobě, protože stala se Matkou Spasitele z Ducha Svatého. Tak byl Josef za krátkou zkoušku bohatě odměněn. Byl první po Marii, jenž zvěděl o vtělení Syna Božího. Jsa poslušen rozkazu Božího, přijal přesvatou Pannu k sobě a byl podle vzájemného svobodného dohodnutí živ v ustavičné zdrželivosti až do smrti.

3. sloha. Podle rozkazu římského císaře Augusta musil Josef brzy nato odebrati

se s Marií do města Davidova, Betlema, z něhož oba pocházeli, aby se tam dal při sčítání lidu zapsati. Zde narodil se ve stáji Syn Boží. S jakou úctou a láskou klaněl se Josef svému Svěřenci, svému Pánu a Bohu; jak Jej uvítal, k srdci tiskl, a jak se od té chvíle věrně staral o Něho i Jeho panenskou Matku!

Herodes, krutý tetrarcha, byv upozorněn příchodem východních mudrců na narození nového královského Dítka, rozhodl se, že Spasitele usmrtí. Bůh však zase skrze anděla oznámil to Josefovi a poručil mu, aby Dítě zachránil útekem. Světec nic nemeškaje, uposlechl a ihned odebral se s Dítětem i s Matkou, spoléhaje na prozřetelnost Boží, do vzdálené země egyptské a tam o ně pečoval tak dlouho, až ho anděl vyzval, aby se vrátil do Palestiny. Za trvalý příbytek zvolil si Nazaret.

Když bylo Ježíši dvanácte let, šel s rodiči do Jerusalema na svátky velkonoční. Tam Ho svatý Pěstoun ztratil a s bolestí hledal, až třetího dne Ho zase s Marií našel. Úzkost a strach změnily se v radost.

4. *sloha*. Věru, Josef okusil již napřed na zemi blaženosti budoucího života. Maje svého Boha u sebe, cítil nevýslovné štěstí, těše se z rozkošného

obcování s Ním, z Jeho slov plných moudrosti a lásky, z Jeho božského příkladu, z Jeho útěchyplných vroucích společných modliteb, ano i Jeho ochotných a pozorných služeb a jeho oddanosti, — až za přítomnosti Ježíše i Marie zesnul smrtí spravedlivých.

Na nás čeká toto štěstí až v nebesích, ač-li překročíme práh věčnosti milosti Boží. Ale pak budeme jasně nezahaleně patřiti na vtěleného Syna Božího i celou nejsvětější Trojici.

5. sloha. Kéž nás Bůh na přímlyvu a pro zásluhy sv. Josefa milostivě chrání přede vším zlým a jednou nás milostivě přijme do své blažené říše tam nahoře!

Hymnus k matutinu (jitřním hodinám): Coelitum, Joseph, decus.)*

(Ve volném překladu.)

Josefe, ozdobo zástupů nebeských jistá naděje našeho života,¹⁾ ochránce světa,²⁾ přijmi milostivě chvalozpěvy

¹⁾ Ježto Bůh nenechá nevyslyšenu přímlyvu sv. Josefa, smí se tento právem zváti: jistou nadějí našeho života.

²⁾ Sv. Josef jest ochranou, sloupem, podporou světa zvláště od té doby, co Jej Pius IX. prohlásil za ochránce celé církve.

Hymnus k laudám.

které Ti, ty dobrotivý svatý Pěstoune, s radostí pějeme.

Stvořitel všehomíra ustanovil Tebe snoubencem Panny vždy čisté, chtěje, abys byl zván otcem Slova a propůjčiv Ti, abys byl sluhou vykoupení.³⁾

S nesmírnou radostí hleděl's na Spasitele, ležícího v jeslích, jehož předpověděla řada proroků, a klaníš se pokorně Bohu, který sstoupil na zemi.

Tobě poddán byl Bůh, Král králů, panovník všehomíra, k jehož pokynu třesou se zástupové pekelní, jemuž pokorně slouží celé nebe.

Vznešené Trojici, která Ti propůjčila pocty nebeské, buď věčná chvála; pro tvé zásluhy kéž i nám popřeje radostí blaženého života. Amen.

Hymnus k laudám (chválám): Iste, quem laeti

(Ve volném překladu.)

Josef, jehož my věřící radostně uctíváme, jehož vznešené vyznamenání opěvujeme, došel dnes radostí života věčného.

Šťastný, přeblažený Muži, při jehož

³⁾ Jako ochránce a živitel Spasitele a Jeho svaté Matky spolupůsobil sv. Josef v jistém smyslu v díle vykoupení.

poslední hodině života bděli Kristus i svatá Panna, jak radostně jsi této chvíli hleděl vstříc.¹⁾

Jako vítěz nad peklem, prost jsa tělesných pout, odchází tiše zesnuv, do věčných sídel, a jeho čelo jest ovinuto věncem jasného světla.

Proto volejme k Němu, an sedí na trůnu slávy, aby i nám přispěl, vymohl nám odpuštění našich vin a připravil pro nás dar nebeských radostí!

Tobě, Bože trojjediný, budiž čest a plesání, an panuješ a udílíš zlatou korunu věrnému služebníkovi, na věky. Amen.

MŠE SVATÁ O SLAVNOSTI SV. JOSEFA. *)

(Ve třetí středu po Velikonocích.)

Introit.

Žalm. 32, 20.—21. Pomocník¹ a ochránce náš jest Pán; z něho raduje se

¹⁾ Smrt sv. Josefa neměla nic hrozného pro něho; ďábel neměl k němu žádné moci, a tak snad bez smrtelného zápasu, bez bolestí zesnul, aby přijal odměnu za své zásluhy.

*) Svátek zavedený od Pia IX. „ochrana svatého Josefa“ zove se nyní takto, a je svátkem 1. tř. s oktávou. — Přípravnou a stupňovou modlitbu viz na str. 214 nn.

srdce naše, a v jeho svaté jméno doufáme. Aleluja, aleluja.

Žalm 79, 2. Poslyš ty, jenž řídíš Israele, ty jenž vodiš Josefa²⁾ jako ovečku. Sláva Otci atd.

Orace.

Bože, jenž jsi v nevyslovitelné prozřetelnosti ráčil svatého Josefa vyvoliti za snoubence přesvaté své Rodičky, uděl, prosíme, abychom toho, jejž jako ochránce uctíváme na zemi, zasloužili si míti přímluvcem na nebi. Jenž žiješ

Lekce (epištola).

Čtení z knihy Genesis (49, 22-26.)

Plodným odnožem jest Josef, plodným odnožem a krásného vzezření; jeho ratolesti se rozbíhají po zdi. Dráždí ho, roztrpčují a závidí mu lučištníci. Avšak neochvějně trvá jeho luk; pouť rukou i ramen jeho rozvázala ruka Silného (Boha) Jakubova; odtud stal se pastýřem a skalou Israelovou. Bůh otce tvého bude tvým pomocníkem, a Všemohoucí bude ti žehnati hojným požeh-

²⁾ Josef, praotec dvou pokolení, stojí zde jako vynikající zástupce celého národa israelského.

náním s nebe shora, hojným požehnáním hlubin odpočívajících dole, hojným požehnáním prsů i lůna. Toto požehnání tvého otce bude větší, než požehnání otců jeho, dokud nepřijde touha pravěkých pahorků. Tato požehnání sneste na hlavu Josefovou, na téměř toho, jenž jest knížetem mezi bratry.

(V epištole předvádí se prorockými slovy žehnajícího otce Jakuba první Josef (egyptský) jakožto předobraz Josefa druhého; onomu věští patriarcha (Gen. 49.) nesmírné požehnání, které potrvá tak dlouho, až Bohem zaslíbený Mesiáš zjeví se v plnosti času; pak začne úřad Josefa druhého, úřad pomoci a ochrany, jaký měl Josef prvý).

Aleluja, aleluja. V. V kterékoliv tísní budou ke mně volati, vyslyším je a budu jim vždycky ochráncem. Aleluja. V. Učiň, Josefe, ať nevinný travíme život a ať je stále bezpečen pod tvou ochranou. Aleluja...

Evangelium.

Slova sv. evangelia podle Lukáše
(3, 21—23).

Za onoho času stalo se, když všecken lid dal se pokřtít a když i Ježíš byl pokřtěn a se modlil, otevřelo se nebe; a

Duch Svatý v tělesné způsobě jako holubice sestoupil na něj a hlas s nebe zazněl: Ty jsi Syn můj milý, v Tobě se Mi zalíbilo. A ten Ježíš, když počínal, byl asi ve třiceti letech, jsa, jak se domnívali, syn Josefův.

Credo.

Ofertorium. (Obětování.)

Žalm 147, 12 a 13. Chval, Jerusaleme, Hospodina, neboť upevnil závory bran tvých, požehnal dětem tvým v tobě. Aleluja, aleluja.

Sekreta. (Tichá modlitba.)

Spoléhajíce v ochranu Snoubence přesvaté tvé Rodičky, Pane, prosíme milostivost tvou, bys učinil, aby srdce naše pohrdala vším pozemským a tebe, pravého Boha, milovala láskou dokonalou. Jenž žiješ

Communio. (K přijímání.)

(Mat. 1, 16.) Jakub pak zplodil Josefa, muže Marie, z níž se narodil Ježíš, jenž slove Kristus. Aleluja.

Postcommunio. (Po přijímání.)

Občerstvení jsouce pramenem božského daru, prosíme, Pane Bože náš, abys,

jako nám dáváš radovati se z ochrany svatého Josefa, tak nám dal jeho zásluhami a přimluvou míti účast na slávě nebeské. Skrze Pána...

NEŠPORY.*)

Antifony: 1. Jakub pak zplodil Josefa, muže Marie, z níž se narodil Ježíš, jenž slove Kristus. Aleluja.

2. Poslán jest anděl Gabriel od Boha do města galilejského, jemuž jméno Nazaret, k Panně zasnoubené muži, jemuž jméno bylo Josef. Aleluja.

3. Odešel pak Josef z Galileje, z města Nazareta do Judska, do města Davidova, jež slove Betlem. Aleluja.

5. A Ježíš, když počínal, byl asi ve třiceti letech, jsa, jak se domnívali, syn Josefův. Aleluja.

Kapitulum.

(Gen. 49.) Požehnání tvého otce bude větší, než požehnání otců jeho, dokud nepřijde touha pravěkých pahorků; tato požehnání sneste na hlavu Josefovou, na téměř toho, jenž jest knížetem mezi bratry.

R. Bohu díky.

*) Tytéž žalmy, jež jsou na str. 230, vloží se mezi tyto antifony. Ostatní vše, jako v nešporách na str. 230 n.

Hymnus.

Te, Joseph, celebrent (na str. 231).

Ů. Ve stínu toho, po němž jsem toužil, jsem usedl, aleluja.

R. A jeho plody jsou sladké hrdlu mému, aleluja.

Antifona k Magnifikat.

Synu, proč jsi nám tak učinil? Hle, otec tvůj i já s bolestí hledali jsme tebe. Aleluja.

Modlitba.

(jako na str. 218.)

POBOŽNOST O SEDMI BOLESTECH A RADOSTECH SV. JOSEFA.

(Jako pobožnost o sedmi bolestech, Panny Marie je velmi oblíbená, tak ctitelům sv. Josefa bude asi vítána pobožnost o tajemstvích sedmi bolestí v životě sv. Josefa.)

1. Nejčistší Snoubenče přesvaté Panny, slavný svatý Josefe, jako veliká byla tvá úzkost a starost v nejistotě, máš-li propustiti svou neposkvrněnou Snoubenku, tak nevýslovná byla tvá radost, když

ti anděl zjevil vznešené tajemství Vtělení. — Pro tuto bolest i pro tuto radost prosím Tě, abys potěšil srdce mé i nyní i v úzkosti smrtelné útěchou z bezúhonného života a svatou smrtí, jež by byla jako tvá smrt oblažena přítomností Ježíše i Marie.

Otče náš. Zdrávas. Sláva Otci...

2. Přesťastný patriarcho, slavný svatý Josefe, jenž jsi byl zvolen za Pěstouna vtěleného Slova: bolest, kterou jsi pocítil, když jsi viděl Božské Dítě narozené v takové chudobě, proměnila se rázem v nebeskou radost a plesání, když jsi uslyšel chvalozpěvy andělské a spatřil slávu oné přejasně noci.

Pro tuto tvou bolest i pro tuto tvou radost prosíme Tě, vyžádej nám té milosti, bychom po tomtoездеjším putování byli hodni, abychom také slyšeli chvalozpěvy andělské a potěšení byli skvělostí nebeské slávy. Otče náš. Zdrávas. Sláva Otci...

3. Nejposlušnější plniteli zákona Božího, slavný Josefe, předrahá krev, kterou prolilo Božské Dítě, náš Spasitel, při obřízce, zranila tvé srdce, — ale jméno Ježíš, které Mu při tom dáno, brzy tvé srdce potěšilo a naplnilo radostí.

Pro tuto svou bolest i tuto svou radost vypros nám, snažně žádáme, té milosti, abychom se po celý život uvarovali všeliké nepravosti a jednou loučili se s tímto světem se sladkým, nejvyšším jménem Ježíš na rtech i v srdci.

Otče náš. Zdrávas. Sláva Otci ...

4. Nejvěrnější Světče, kterýs měl podíl na tajemstvích naší spásy, slavný, svatý Josefe, ač předpověď Simeonova o útrapách, jež měli vytrpěti Ježíš a Maria, způsobila ti smrtelná muka, přece zase spása a slavné vzkříšení nesčetných duší, jež podle téhož proroctví mělo následovati po oněch mukách, naplňnily tě blaženou radostí.

Pro tuto tvou bolest i tuto radost prosíme Tě, vypros nám, abychom byli v počtu těch, kdož jednou pro zásluhy Ježíše Krista a na orodování Panny Marie slavně vstanou z mrtvých. Otče náš. Zdrávas. Sláva Otci ...

5. Nejbdělejší strážce a nejdůvěrnější příteli vtěleného Syna Božího, slavný svatý Josefe, kolik práce a námahy ti dalo, abys Syna Boha Nejvyššího zachránil a vychoval, zvláště když jsi s Nim musil prchnouti do Egypta; ale jak veliká byla tvá radost a útěcha, žes svého Boha měl stále kolem sebe, a žes

patřil na to, jak modly egyptské řítí se k zemi!

Pro tuto bolest i radost tvou voláme k Tobě, vypros nám té milosti, abychom pekelného nepřítele vždy od sebe odehnali, zvláště útekem před nebezpečnými příležitostmi, tak aby všeliké modly pozemských žádostí v srdci našem se zhroutily, a abychom oddávíce se zcela službě jen Pána Ježíše a Panny Marie, jen pro ně byli živi a s nimi blaženě zesnuli. Otče náš. Zdrávas. Sláva Otci . . .

6. Pozemský anděle, slavný svatý Josefe, jenž jsi patřil na to, jak král nebeský poslouchá každého tvého pokynutí, třebaže tvá radost, žeš Ho přivedl zpět z Egypta bez porušení, byla zakalena obavami před králem Archelaem, přece dostalo se ti upokojení skrze anděla, tak žeš radostně a vesele bydlil s Ježíšem a Marií v Nazaretě.

Pro tuto bolest i tu radost prosíme abys nám vyprosil, by naše srdce byla prostá všeliké škodlivé bázně, a aby nás stále blažil pokoj dobrého svědomí, tak abychom žijíce bezpečně s Ježíšem a Marií, také v jejich společnosti a přítomnosti loučili se jednou se světem. Otče náš. Zdrávas. Sláva Otci..

7. Vzore vší svatosti, slavný, svatý

Josefe, když jsi bez své viny ztratil chlapce Ježíše, hledal's Ho tři dlouhé dny s nevýslovnou úzkostí; ale když jsi Ho, svůj život a své všechno, našel ve chrámě mezi učiteli, naplněn jsi byl nesmírnou radostí a plesáním.

Pro tuto bolest i radost tvou k Tobě voláme úpěnlivě srdcem i ústy, oroduj za nás, aby se nikdy nestalo, že bychom těžkým hříchem ztratili Ježíše! Ale i kdyby nás takové neštěstí přece potkalo, kéž bychom Ho neúnavně hledali, proniknutí jsouce vnitřní bolesti, tak dlouho až bychom zase našli Jeho i milost a odpuštění Jeho, — hlavně však v hodině smrti naší, abychom neztratili nebe, ale vešli v radost Pána svého, kde bychom u tvých nohou věčné pěli chvalozpěvy Jeho božského slitování. — Otče náš. Zdrávas. Sláva Otci...

Antif. — Ježíš pak, když počínal, byl asi ve třiceti letech, jsa, jak se domnívali, syn Josefův.

Ť. Oroduj za nás sv. Josefe.

Ř. Abychom byli hodni učinění za slíbení Kristových.

Modlitba, jako na str. 218.

(Odp. 100 dní jednou za den; odp. 300 dní každou středu, jakož i po vše-

chny dny obou novén před svátkem (19. března) i slavností sv. Josefa (ve třetí středu po Velkonocích). — Plnom. odp. jednou měsíčně — v den libovolný — modlíme-li se tyto modlitby celý měsíc denně. Podmínka: přijmouti sv. svátosti. — Plnom. odp. v oba jmenované svátky, podmínkou je přijetí sv. svátostí. Pius VII. 9. prosince 1819.)

ZÁSLIBNÁ MODLITBA K SV. JOSEFU.

Vznešený svatý Josefe, mé srdce oplývá radostí, uvažuji-li tvé přednosti a vzácnou důstojnost, jimiž ses skvěl uprostřed Svaté Rodiny a jež Tě i dnes na nebi staví tak blízko ke trůnu Pána Ježíše a Panny Marie. Kéž bych 'Ti mohl s dostatek vysloviti své blahopřání ke slávě tvé, jak si zasloužíš! Kéž bych mohl vysloviti vroucí radost, plnicí mé srdce, vzpomenu-li štěstí, že jsem přijat mezi tvé svěřence!

Spojuji se s velkým zástupem tvých ctitelů a služebníků, abych 'Ti pokorně projevil svou prevelikou úctu a dětinou lásku. Ano, mé srdce, horoucně tě, svatý Josefe, milující, přeje si upřímně, abys nacházel mezi lidmi nejvyšší chvály, a abych se sdílel, s nimi o štěstí, jež mi působí uctívání Tebe. Proto si pev-

ně umiňuji, že od této chvíle vše nasadím, aby se tvá úcta všemožně šířila. Kéž Ti je toto mé rozhodnutí milé, a kéž je provází tvé požehnání!

Ty pak, svatý Josefe, poskytni své ochrany mně i všem těm, kteří jsou nadšeni stejným přáním, abychom vytrvali v duchu pravé horlivosti a křesťanské lásky. Vypros nám především milosti, abychom věrně následovali tvé velkomyšlné obětavosti ve službách Ježíše i Marie, tím že si oblíbíme modlitbu, evangelní chudobu i práci; že budeme se cvičiti horlivě a vytrvale v sebezapírání, pokoře a tichosti, poslušnosti a čistotě; že z ruky Boží ochotně přijímati budeme utrpení a poneseme je s vytrvalou trpělivostí; a konečně, že zcela pohrdneme světem i jeho falešnými zásadami, jeho marnivostí a zkázonosnou nádherou. Kéž u Tebe, předobrotivý náš Ochránce, nalezneme rychlou pomoc ve všech potřebách životních a bezpečnou oporu v rozhodném okamžiku posledního zápasu.

Ale mimo to mám ještě zvláštní záležitost, kterou mám na srdci a kterou chci na Tebe složit. Doporučuji Ti ji, můj svatý orodovníku, s dětinnou důvěrou, že se jí milostivě ujmeš a že ji

u trůnu božského milosrdenství budeš podporovati ze vší své síly. Prosím Tě tedy, abys mi vyprosil... (zde pověz onu svou zvláštní záležitost, — a pak pokračuj:)

Pane Ježíši, Spasiteli můj, a Maria, má dobrá Matičko, doufám, že se slitu-jete nade mnou v této věci. Vždyť i dnes ještě v nebi považujete, tak jako kdysi v domku nazaretském, každou prosbu, kterou vám přednese svatý Josef, jaksi za rozkaz. Vzpomeňte na všechny služby, které vám tehdy prokazoval s tak věrnou láskou, že mu u vás získala nároky na vaši vděčnost a že ve vás vzbudila přání, aby jeho jméno na zemi bylo oslaveno!

A to se stane jistě, projevíte-li moc jeho přímluvy na svém služebníkovi, byť nejnehodnějším. To se stane, dopřejete-li mi, abych se radoval z důkazů milosti a dobroty tohoto přesvatého patriarchy, — jakož i posvěťte-li svůj život, jsa provázen jeho požehnáním a jeho mocnou přímluvou; ale zvláště buďte-li k němu připojen v nebeské blaženosti, kdež budu vás společně s ním chváliti a velebiti a milovati na věky věkův. Amen.

HODINKY K SV. JOSEFU.*)

Na jitřní.

Pane, rty mé otevři, — a ústa má
budou zvěstovati chválu tvou!

Ježíši, Marii, Josefu budiž chvála —
od této chvíle až na věky!

Bože, na pomoc mou pomni, — Pa-
ne, pomáhat mi pospěš!

Sláva Otci atd.

Hymnus.

Josefe, ty vzácná ratolesti
z kmene krále Davida,
velký jménem otce Ježíšova,
svědku divů největších!
Slavný tím, že Tobě daroval Bůh
samu Matku svoji za snoubenku!
Josefe, v tvé ruce skládám celý
život svůj i okamžik své smrti;
Otče všechněch chudšů,
i mně podej ruku svou:
s důvěrou v tvou velkou dobrotivost,
volám k Tobě o pomoc.

Buď pozdraven, ty zdobo patriarchů
a správce svaté Církve Boží, kterýs

*) t. j. druhá pobožnost k uctění sedmi bolestí
a radostí sv. Josefa.

nám uchoval Chléb života a pokrm vyvolených!

Ť. Ustanovil ho pánem domu svého,

Ř. a vladařem všeho statku svého.

Ť. Oroduj za nás, svatý Josefe, —
abychom .

Možlitba: Prosíme Tě, Pane, aby nám zásluhy Snoubence tvé nejsvětější Rodičky pomohly, by čeho pro svou nedostatečnost dosáhnouti nemůžeme, bylo nám uděleno na jeho přímluvu, jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Ke chválám.

Ježíši, Marii atd. jako nahoře.

Hymnus:

(První bolest, první radost.)

Seznal Josef, jeho Snoubenka že
vznešený plod počala,
cítí v srdci teskné pochybnosti,
nejistotu mučivou.

V těchto zápasech a souženích
dílo Boží zjeveno mu divem,
jeho srdce štěstím zaplesalo,
Boží úradek když pochopilo.

Sklíčí-li mne úzkosti,
bída, starost, soužení,
svému Bohu vyleji své srdce:
trpícím Bůh pomáhá.

„Když Matka Ježíšova, Maria, byla zasnoubena Josefovi, nalezena jest prve, než se sešli, těhotnou z Ducha Svatého; Josef pak, muž její, jsa spravedlivý a nechtěje postavití ji na odiv, odhodlal se propustiti ji tajně.“ (Mat. 1., 18. 19.)

Ů. Josefe, synu Davidův, neboj se přijmouti Marii, manželku svou, k sobě.

R. Neboť, co se v ní počalo, z Ducha Svatého jest.

Ů. Oroduj za nás — atd.

Modlitba.

Nejblaženější Josefe, jehožto věrnost a víra musily projíti ohněm zkoušky vnitřních bojů, protože's byl Bohu milý, prosíme Tě vřele, vymoz nám svou mocnou přímluvou milost, abychom se ve všelikém pokušení proti lásce k bližnímu a kterékoli jiné křesťanské ctnosti vždycky hned upamatovali, že doba protivitství a zkoušek je příležitostí, ve které má se ukázati naše věrnost a láska k Bohu i bližnímu i ctnosti skutkem, — abychom je statečně přemáhali a

tak dosáhli útěchy vnitřní i oné odměny, kterou slíbil Ježíš Kristus těm, kdo zvítězí, — který s Otcem i Duchem Svatým živ jest a kraluje na věky věkův. Amen.

K primě.

Ježíši, Marii atd. — jako nahoře.

Hymnus.

Druhá bolest i radost.

Josef s bolestí, ach, dlouho hledal
nocleh Božské pro Dítě.

Jeho duše byla zkormoucena,
lid tak tvrdý když našel.

Jeho zármutek však utišil se,
Synáček když Boží narodil se,
vesmír jásal, plesal, ozýval se
sborů andělských sladký zpěv.

I pro mne ses narodil,
Spáso, Boží Synáčku,
bez Tebe bych dávno ztracen byl; jen
Tebou spáasy došel jsem.

„I porodila syna svého prvorozeného
a obvinula Jej plénkami a položila
Ho v jeslích, poněvadž neměli místa
v hospodě.“ (Luk. 2, 7.)

Ť. Zvěstuji vám radost velikou, která
bude všemu lidu,

Ř. Narodil se vám dnes Spasitel v městě Davidově.

Ť. Oroduj za nás atd.

Modlitba.

Prosíme Tě, Pane a Spasiteli náš, Ježíši Kriste, uchraň nás všeliké vzdorovitosti srdce a propůjč nám na přímluvu Panny Marie, své Rodičky, a svého Pěstouna Josefa, abychom vždycky byli ochotni poslechnouti hlasu tvého božského vnuknutí, abys k nám s radostí zavítal se svou milostí a nalezl u nás příjemný příbytek, až nás pozveš do svých věčných stánků a propůjčíš nám milosti, bychom v Tobě se radovali, jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův. Amen.

K terci.

Ježíši, Marii — atd. jako nahoře.

Hymnus.

Třetí bolest i radost.

Pro nás podstoupil Pán obřezání;
že nás něžně miluje,
tuto bolest na Sebe rád přijal.

Josef cítí bolest s Ním;
jménem „Ježíš“ osvěžen však,
které hlásá spásu všechněm lidem,
roznícen jest ohněm lásky vroucí,
takže všecka bolest rázem mizí.

Jméno Páně budu ctít,
útěchou mi bude v soužení,
lásku moji k Pánu rozplamení,
osladí mé hořkosti.

„Když se naplnilo dní osm, aby Dítko
bylo obřezáno, nazvali jméno Jeho Je-
žíš, kterým bylo nazváno od anděla,
prve než se počalo v životě.“ (Luk. 2., 21.)

Ť. Dal mu jméno,

Ř. které jest nad všeliké jméno.

Ť. Oroduj za nás atd.

Modlitba.

Nejmilejší Ježíši, kterýs hned po
svém narození při obřezání ráčil za nás
proliti svou svatou krev, ach, nedopusť,
aby tvá božská krev byla za nás vy-
lita marně, nýbrž očisti naše srdce ode
všech zlých žádostí a rozněť v nás pra-
vou horlivost, abychom smyslnost vy-
trvale umrtvovali, tak abys nám byl
opravdu „Ježíšem“, Spasitelem. Pro nej-
čistší, vši pozemské náklonnosti zbave-
né srdce tvého svatého Pěstouna pro-
síme Tě za tuto milost, Ježíši, jenž

s Otcem i Duchem Svatým jako pravý
Bůh jsi živ a kraluješ na věky věkův.
Amen.

K sextě.

Ježíši, Marii atd. — jako nahore.

Ctvrtá bolest i radost.

Hymnus.

Nový bol rve srdce Josefovo,
Simeon když zvěstuje,
srdce Marje že proniknou meče,
Syn až bude trpěti.
Od proroka slyší však i slova,
útěchu, jež nesou mu:
Ježíš hojně duši osvobodí,
od vin zachrání je, spasí věčně.
Hříchu chci se vystříhati,
a tak zmírnit bolest tvou, —
potom, Pane, muka tvoje budou
spásou také duši mé.

„Hle, tento jest ustanoven ku pádu a
ku povstání mnohým a na znamení, je-
muž budou odpírati.“ (Luk. 2, 34.)

Ů. Vysvobodí lid svůj.

Ř. od hříchů jeho.

Ů. Oroduj za nás atd.

Modlitba.

Jaká hrůza jímá srdce mé, slyším-li,
že Ježíš postaven je k pádu mnohým,

totiž k záhubě těch, kdož v Něj nevěří,
nebo nežijí podle Jeho božských přiká-
zání. Přeblažený svatý Josefe, vypros
nám i s Marií, Rodičkou Boží, u Je-
žíše hojnou milost, abychom tak, jako
Ho uznáváme svou vírou za svého Bo-
ha a Pána, za svého Mistra a za vzor
všech ctností, i svůj život zřídili podle
Jeho učení a božského příkladu, a tak
nalezli svou věčnou spásu. Skrze Kri-
sta Pána našeho. Amen.

K noně.

Ježíši, Maria atd. — jako nahoře.

Hymnus.

Pátá bolest i radost.

Před krutostí prchat musí Josef,
která Dítě zničit chce,
do Egypta musí odejít!
Jaká úzkost jala ho!
Jeho soužení však mizí v zemi
zaslepení, když spatřuje modly
pohanské se hroutit k zemi, jak jen
přiblíží se na dohled Syn Boží.
Pane, milost svou mi dej,
navštiv i mne nuzného,
srdce moje od vin všechněch obmyj,
ať jen tvým je na věky.

„Vstaň a vezmi Dítě i Matku jeho, a utec do Egypta, a buď tam, až povím tobě. Neboť Herodes bude hledati Dítěte, aby je zahubil.“ (Mat. 2, 13.)

Ť. Aj, Hospodin usedá na lehký mráček a přichází do Egypta,

Ř. A před jeho tváří chvějí se bůžkové egyptští.

Ť. Oroduj za nás, sv. Josefe, atd.

Modlitba.

Pane Jesu Kriste, Bože všeliké útěchy, který's dopustil sice, aby tvůj Pěstoun Josef ve strachu o Tebe byl sklíčen úzkostí, ale zase potěšen byl radostí, která potom následovala: hle, my zbožně uctíváme i jeho úzkosti a bolesti i ty radosti, pokorně spolu prosíme, abys i nám ráčil na jeho orodování všechny hořkosti v životě i smrti osladiti a nás k věčným radostem přivésti; kterýž s Bohem Otcem i Duchem Svatým rovný Bůh živ jsi a kraluješ na věky věkův. Amen.

K nešporám.

Šestá bolest i radost.

S žalem bloudí Josef celým městem.
Božské Dítě ztraceno!

Jeho starost, kdož tu je s to, aby cítil,
rovnou lásce nesmírné!
Po třech dnech však nalézá Je v chrámě
mocnou bolest vystřídá zas radost,
všechn strach je zapomenut: Toho,
jenž je jeho radost všechna, našel!
Jak často jsem ztratil též
milost Boží vinou svou,
Jeho hlasu nedbal, — On však přece
se mnou bídným soucit měl!

„Synu, proč jsi nám tak učinil? Hle,
otec tvůj i já s bolestí hledali jsme Te-
be“. (Luk. 2, 48.)

Ť. Po třech dnech našli Ho v chrá-
mě mezi učiteli,

R. an poslouchá a otazuje se jich.

Ť. Oroduj za nás — atd.

Modlitba.

Svatý Josefe, kterýs byl s Marií prá-
vě tak potěšen, naleznuv zase Ježíše
v chrámě, jako's byl zarmoucen, ztrativ
Ho, prosíme Tě: vypros nám od Je-
žíše té milosti, abychom jasně poznali,
jakým neštěstím je pro nás, ztratíme-li
hříchem Ježíše, abychom plni lítosti a
bolesti nad takovou ztrátou, brzy zase
svého Spasitele našli; a když jsme Ho
pravým pokáním zase našli ke své ra-

dosti, pomoz nám sám, abychom následující jeho ctností, potom nerozlučně spojeni byli a zůstali s Ježíšem, Pánem naším, který s Otcem atd.

Ke kompletáři.

Sedmá bolest i radost.

Josefe, již smrt se blíží, jež tě
od Marie odloučí
i od Ježíše, jenž tolikrát ti
všecku bídu osladil.

Ty však v Ježíšově náruči, hle,
umíráš, a z Jeho úst ti znějí
slova lásky jen a slitování.

Ach, jak blažená to chvíle smrti!

Kéž já také pokojně tak zesnu,
lásky pln a lítosti!

Abych s Tebou jistě nebe našel,
pomoz, svatý Josefe!

„Ježíš, když počínal, byl asi ve třiceti letech, jsa, jak se domnívali, syn Josefův.“ Luk. 3, 23.)

Ť. Ach, kéž zesnu smrtí spravedlivých,

Ř. a konec můj je jako konec tvůj.

Ť. Oroduj za nás — atd.

Modlitba.

Přeblažený Josefe, kterýs loučil se s tímto životem v útěchyplné přítomnosti a za přispění Ježíše a Marie, prosíme tě snažně, pospěš nám na pomoc s Ježíšem a Marií Pannou, zvláště v hodině smrti, a vypros nám té útěchy, abychom se jmény: Ježíš, Maria, Josef šťastně odešli z tohoto světa, abychom pak v nebesích s Tebou věčně milovali a chválili Ježíše, kterýž s Otcem a Duchem Svatým živ jest a kraluje na věky věkův. Amen.

K RATŠÍ MODLITBY K SV. JOSEFU.

1. Zásvěcení srdce sv. Josefu.

Svatý Josefe, kterého evangelium chválí jako muže „*spravedlivého*“, a jenž jsi byl povýšen k důstojnosti Pěstouna Páně a Snoubence Panny Marie, s pokorným srdcem a zbožnou myslí, s úctou a láskou největší klečím u tvých nohou, prose Tě vroucně, bys ráčil s výsosti své slávy shlédnouti na mne ubohého hříšníka a přijal mé nehodné srdce, které Ti podávám v oběť ve vší věrnosti na poděkování za všechna dobrodiní, která jsem skrze Tebe přijal od

Boha. Budeš-li mé srdce míti zcela Ty, sv. Josefe, budu jist, že bude milé Ježíši i Marii na věky — a to je jediným přáním a jedinou touhou srdce mého. Amen.

2. Odporučení se do ochrany sv. Josefa.

Svatý Josefe, nejvěrnější Pěstoune Ježíše Krista, Syna Božího, a nejčistší Choti Panny a neposkyrněné Matky Boží Marie, s dětinnou důvěrou a zvláštní láskou a pobožností přicházím k Tobě, jako k mocnému svému ochránci, prose pokorně, abych Ti směl dnes a povždy doporučiti duši svou i tělo své, všecko, co konám i opomím, všecky své myšlenky, slova i skutky, svůj život i svou smrt. Přispěj mi ve všelikých potřebách i křížích i trampotách, — ve všem utrpení a protivenství pospěš mi na pomoc; v nebezpečí proti všem viditelným i neviditelným nepřátelům stůj při mně a odvráť ode mne všecko, co by mohlo uškoditi tělu nebo duši.

Můj předobrotivý Strážce, prosím Tě pro onu horoucí lásku, kterou povždy jsi miloval Ježíše a Marii a kterou i oni milovali Tebe, abys mi ráčil vyprositi skrze své zásluhy milosti, bych vás všechny tři miloval celým srdcem, — aby se

všecko mé jednání řídilo podle vaší vůle a vašeho zalíbení; abych vám sloužil s horlivou zbožností a láskou, přičiňuje se všemožně, aby vaše chvála a čest a pravá zbožnost k vám, kde jen možno, se šířila a množila.

To vše uděl mi dobrotivý a milosrdný Ježíš na hojnou přímluvu Panny Marie, své milé Matky, i svatého Josefa, svého věrného Pěstouna, mého přemilého pomocníka a ochránce. Amen.

3. Za dosážení ctností a milosti.

Svatý Josefe, Tobě býval na zemi poddán a tebe poslušen sám Ježíš Kristus; učinil, co chtěl. Takové cti a důkazu lásky dostalo se od jednorozeného Syna Božího toliko Tobě! Ale ani nyní, ve svém nebeském království, kdež odměňuje tvé věrné služby, neodepře Ti ničeho. Pros tedy, svatý Josefe, za mne, abych s Jeho milostí uchránil se všech hříchů i nedokonalostí, které se Bohu, mému Pánu, ve mně zvláště nelíbí; abych napravil svůj život a rostl ve všech ctnostech: v čistotě duše i těla, v božské lásce, pokoře, umrtvování, trpělivosti a poslušnosti. — Spolu pak Tě prosím, přeblažený Otče, bys mi u Pána Ježíše vyprosil, aby všechna sou-

žení mne tížící, (zvláště...) ode mne odňal, abych takto mohl Mu tím svobodněji sloužiti a Jemu se spíše líbiti. Ale ne má, nýbrž Boží vůle staň se! Tobě, nejlaskavější Orodovníku, můj nejvěrnější Ochránce, můj vyvolený Otče, odevzdávám všecko. Svatý Josefe, neopouštěj svého svěřence. Amen.

4. Modlitba v soužení.

Svatý Josefe, nejvěrnější Pěstouně Syna Božího a nejčistší Choti neposkvřené Panny a Rodičky Boží Marie, z tisíců vyvolený, k Tobě se utíkáme ve svém soužení a k Tobě voláme: shlédni s nebes na nás, patř na těžké útrapy, jimiž spravedlivým soudem Božím pro své hříchy jsme navštíveni. Budiž, nejslavnější Josefe, naším orodovníkem, prostředníkem a smírcem u Ježíše, Syna Božího, kterýž Tobě neodpře ničeho. Vypros nám míru a pokoje, abychom v jednotě svaté víry katolické mohli svému Bohu a Pánu sloužiti v pokoji a bezpečnosti! Vypros, svatý Josefe, všem zarmouceným a usouženým manželům, vdovám i sirotkům pomoci a potěchy! A na konec prosíme: vypros nám, svým služebníkům, blažený konec! Stůj při nás a přispěj nám v posledním okamžiku i se svou Snou-

benkou, nejsvětější Pannou Marií, a pomoz nám, abychom v této rozhodné hodině s důvěrou bojovali a šťastně zesnuli. Amen.

5. *Prosba.*

Bože, který's od věčnosti vyvolil sv. Josefa, aby sloužil tvému jednorozenému Synu a jeho přeslavné Matce, Panně Marii, prosíme Tě pro jeho věrné služby, jež prokázal na zemi Ježíši a Marii, abys nás ráčil učiniti hodnými jeho přímluvy a abys nás jednou ráčil přijmouti do radostné své společnosti na nebi na věky. Pro Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

6. *Pozdrav (Ave).*

Buď pozdraven, svatý Josefe, synu Davidův, spravedlivý Snoubenče Panny Marie, z nížto se narodil Ježíš. — Svatý Josefe, Pěstoune Ježíše Krista, pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší. Amen.

7. *Záslibná modlitba.*

(Od P. Martina z Kochemu.)

Přeslavný, požehnaný svatý Josefe, buď ode mne tisíckrát pozdraven, neb Tě ctím z celého srdce! Blahopřeji Ti ke

tvé velké slávě nebeské a doporučuji se zvláště skrze tvé zásluhy ve tvou svatou přímlovu. A proto Tobě zasvěcuji své nehodné, hříšné srdce a kladu je ke tvým nohám. Ačkoli je v něm tak málo toho, co by se ti mohlo líbiti, je přece plno pravé lásky k Tobě a zbožnosti. Víš, že Tě miluji celým srdcem a že mi působí velkou radost, ctí-li Tě a milují i jiní lidé. A víš také, že mám nesmírné zalíbení ve tvé velké svatosti, jsa šťasten, že Tě Bůh povýšil k tak vznešené důstojnosti. A konečně víš také, že skládám všecku důvěru v tvé přímlovy i tvé veliké zásluhy, jsa jist, že mne Bůh nezavrhne, pokud budu pod tvou mocnou ochranou.

Proto si Tě volím za svého patrona a chci Tě ctíti celý svůj život a vytrvati ve tvé službě. Stůj při mně s Ježíšem a Marií v každý čas, chraň mne před zlým nepřítelem, ale zvláště v hodině smrti doprovod mne do věčné blaženosti, kde bych Tě se všemi Svatými chválil a Tobě děkoval věčně. Amen.

8. Dvě denní modlitby k sv. Josefu.

1.

Buď pozdraven skrze nejsladší Srdce Ježíšovo, svatý Josefe, jehož tak vroucně

a vděčně milovala jako svého Snoubence panenská Rodička Boží, — Pěstouně Pána našeho Ježíše Krista, — spásonosný závěrečný kamene řady patriarchů, založený na pokoře, — neochvějný ve víře i lásce, — planoucí láskou, — vynikající životem rozjímavým, — přehorlivý v dobročinění, — naplněný péčí o spásu všech lidí, — neposkvrněný ve svém panictví, — podobný Matce Boží, své Snoubence, dokonalostí ve všech ctnostech! Oroduj za mne i mé drahé a za všechny dobré křesťany, aby jejich počet se rozmnožoval, aby prospívali v duchu opravdu křesťanském, aby jejich ctnost se posilovala a pokračovala, a aby lid, sloužící Bohu, v naší době rostl i počtem i zásluhami. Amen.

2.

Ó přeblažený a nejvěrnější Strážce mého Pána Ježíše Krista, panický Choti neposkvrněné a nejčistší vždy Panny a Matky Boží Marie, já... zasvěcuji se Tobě a volím si Tě (dnes) za svého zvláštního ochránce a přímluvce u Boha. K Tobě volám z hloubi srdce, aby ses ujal mne, ubohého hříšníka a vyprosil mi živou víru, neochvějnou důvěru, i vroucí lásku k Bohu! A spolu

vypros mi nepřekonatelnou trpělivost ve všelikém protivenství, srdečnou lítost a dokonalé obrácení. Vyžádej mi i vytrvalost v dobrém až do konce. A pak mi přispěj v hodině smrti; s blahosla-venou Pannou Marií račiž mi pospí-šiti na pomoc, chraňte a braňte mne a přijměte duši mou, a ukažte jí Ježíše, našeho Spasitele a Oblažitele. Amen.

9. Modlitba za zbožný život a šťastnou smrt.

Svatý Josefe, od Boha vyvolená hla-vo Svaté Rodiny, tobě dopřáno štěstí, žes nosil Spasitele světa na svých lo-
ktech, žes Ho k srdci mohl tisknout a v potu své tváře jako svého svěřence živit. Vytrpěl jsi mnoho starostí a stra-
stí, ale tvé něžné otcovské srdce bylo v přesvatou vůli Boží odevzdáno jak ve chvílích radosti, tak i ve dnech soužení. Vypros mi, svatý Josefe, u Boha té mi-
losti, abych následoval Tě zbožným ži-
votem, abych se ve všem statečně po-
droboval svaté vůli Boží a v útrapách nezapomínal, že jsem svými hříchy za-
sloužil si trestů mnohem větších.

Mocný svatý Josefe, velký ochrán-
ce umírajících, ty's byl tak šťasten, žes
umíral v rukou Ježíše a Marie Panny;

s dětinnou důvěrou Tě prosím, abys i mně přispěl v hodině smrti! Posilni mne v úzkosti smrtelné, vzpomínaje na mé tolikeré modlitby; svou přímluvou mi vymoz dokonalou lítost nad mými hříchy a pevnou důvěru v milosrdenství Boží, abych s živou vírou v Ježíše čekal svou smrt a svého ducha odevzdal v ruce svého nebeského Otce, vzýváje nejsvětější jména: Ježíš, Maria, Josef! Vypros mi tuto milost skrze Ježíše Krista, svého božského Svěťence, který s Otcem i Duchem Svatým živ jest a kraluje na věky věkův. Amen.

10. K vyprošení zvláštní milosti.

Svatý Josefe, od Boha vyvolený ochránce a živiteli božského Dítka Ježíše, věrný druhu Matky našeho Spasitele, přicházím k Tobě s dětinnou důvěrou jako ke svému zvolenému patronu a orodovníku u Boha, prose za tvé přispění ve své těžkosti: Pomoz mi svou přímluvou, aby Bůh vyslyšel moji pokornou modlitbu v nynější mé potřebě. Jsem sice hříšník, nehodný toho, aby Bůh ke mně obrátil tvář svou; ale právě proto volám o tvou přímluvu a pomoc. Svatý Josefe, ty sám musil's snášeti ve svém životě mnoho strastí,

starostí a zármutku; víš tedy velmi dobře, co znamená míti srdce usoužené a zarmoucené. A právě protoúpím s důvěrou za tvou pomoc u Boha a za přímlovu u Ježíše, tvého božského Scho-vance.

Ty, velký a mocný Orodovníku, jsi tak blízko trůnu Božího, a tvá přímlovu mnoho zmůže u Boha. Proto volá mé utrápené srdce hlasitě: Jdi k Josefovi, spravedlivci, jemuž byli svěřeni pod ochranu Syn Boží a Choť Ducha Svatého! Ach, svatý Josefe, s vroucí prosbou vztahuji k Tobě své ruce. Obrať svou tvář s nebes sem ke mně a potěš mé lkající srdce! Vypros mi nejprve pravou lítost nad mými hříchy, dokonale polepšení života a milost, abych svého milosrdného Pána a Boha miloval láskou tak čistou a vroucí, jako's Ho vždy miloval Ty! A potom mi vypros vyslyšení v záležitosti, kterou Ti nyní pokorným srdcem přednáším: —

Svatý Josefe! vyslyšel's podivuhodným způsobem již tolik lidí, kteří Tě vzývali ve svých potřebách za pomoc; měj soustrast i se mnou v této mé nynější úzkosti, předlož mou záležitost před trůnem Božím a vymoz mi pro své zásluhy a svou přímlovu, aby Bůh vyslyšel

prosbu mou — skrze Ježíše Krista, Pána našeho Amen.

11. K sv. Josefu, ochránci čistoty.

Velebím a miluji Tě, od Boha vyvolený druhu Marie Panny, který jsi podle úradku Božího v dokonalé čistotě a posvátné stydlivosti před Boží Snoubenkou, jež své panenství zaslíbila Bohu, byl ochráncem něžné Panny po celý pozemský život uprostřed velkých nebezpečí. Nevěště Bohu zasvěcené byl jsi oddán s nejhlubší uctivostí a spolu s nejvroucnějším přátelstvím; tvá duše je čistá jako zlato a bílá jako něžná lilie, a proto byl's před Bohem shledán za hodna, bys byl živ ve společnosti Té jediné bytosti mezi miliony, která byla vyvolena od Boha za Matku Jeho jednorozeného Syna. Učiň, abych byl připojen k čistým duším, tak jako Tys byl spojen s Nejčistší mezi dušemi čistými. Uchraň mne od styku s lidmi, kteří svatou cudnost porušují řečmi i chováním; uzavři mé oči před všelikou nečistotou, odvráť uši mé ode všeho, co duši poskvrňuje, uchovej mé srdce před jakýmkoli stínem zlé žádostivosti a mou obrazotvornost před jakoukoli zlou představou a myšlenkou! Kéž v ruce mé

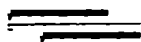
kvete lilie nevinnosti tak, jako kvetla v ruce tvé, věrný, druhu Nevěsty Boží. Amen.

12. K uctění sv. Josefa.

Věčný Bože, který jsi svěřil svatému Josefu svou Rodičku, ano i sám Sebe, uděl nám pro jeho nesmírné zásluhy život tak čistý, abychom byli hodni toho, bys ve svatém přijímání i nám byl svěřen jako nejdražší poklad duše. Amen.

Pane Ježíši Kriste, Slovo Otce věčného, jenž jsi ráčil býti svatému Josefu poddán, a jenž jsi ráčil býti považován za jeho Syna, prosíme Tě pokorně, abys nám na přímluvu svého svatého Pěstouna udělil pravou *pokoru* a spolu nás naučil, bychom Tebe, svého Pána a Boha, ve všem byli poslušni. Amen.

Králi panen, Ježíši Kriste, Tys dal svého Pěstouna, sv. Josefa, lilií, kterou drží v ruce, věřícímu lidu za vzor panické *čistoty*; propůjč, abychom na jeho přímluvu rozmnožili zástup panen i počtem i zásluhami. Amen.

MODLITBY ODPUSTKOVÉ.*)

1. Modlitba za Církev.

Mocný patriarcho, svatý Josefe, ochránce celé církve katolické, která Tě v každé době vzývala ve svých soužních a potřebách, shlédni se vznešeného trůnu své slávy milostivě na katolický svět! Kéž tvé otcovské srdce se pohne pohledem na mystickou nevěstu i na zástupce Kristova, bolestí sklíčené a od mocných nepřátel pronásledované! Pro své tak velice trpké útrapy, jež jsi vytrpěl na zemi, usuš dobrotivě slzy vznešeného velekněze, ochraňuj ho, vysvobod' ho, a přimlouvej se u Dárce pokoje, lásky, aby celá Církev, zbavena jsouc všelikého sužování a roztržek bludařských, mohla Bohu požehnanému sloužiti v dokonalé svobodě. Amen. (Odp. 100 dní denně. Lev XIII. 4. března 1882).

2. Modlitba za Církev katolickou

(zvláště pro měsíc říjen).

K Tobě, sv. Josefe, utíkáme se ve svém soužení, prosíme s důvěrou za tvou ochranu, tak jako jsme vzývali za pomoc nejsvětější Snoubenku tvou. Pro

*) viz i str. 198, 204, 207, 209 a násl.

lásku, která Tebe spojovala s Neposkvrněnou Pannou a Rodičkou Boží, a pro otcovskou lásku, s kterou jsi objímal malého Ježíška, prosíme Tě úpěnlivě, abys milostivě shlédl na dědictví, které vykoupil Ježíš Kristus krví svou, a abys naší bídě mocí svou přispěl. Opatruj, pečlivý strážce Svaté Rodiny, vyvolené potomstvo Ježíše Krista; chraň nás, milostivý Otče, všelike náklady a nepravosti, přispěj nám s nebe, silný ochránce, v boji s mocnostmi temností, — a jako jsi kdysi vysvobodil malého Ježíška z největšího nebezpečí života, tak i nyní braň Církev Boží proti úkladům nepřátelským — a zastři nás všecky stráží ustavičnou, abychom podle tvého příkladu s tvou pomocí svatě žili, svatě umřeli a v nebesích dosáhli blaženosti věčné. Amen. (Odp. 300 dní jednou denně; 7 let a 7 kvadragen po každé, kdykoli v měsíci říjnu připojí se tato modlitba k veřejné modlitbě růžencové. Lev XIII. 21. září 1889.)

3. Svatý Josefe, vzore a ochránce ctitelů Nejsv. Srdce, oroduj za nás. (Odp. 100 dní jednou denně. Lev XIII. 19. prosince 1891.)

4. Dej, Josefe, nám žítí nevinně, chraň bezpečně nás v každé hodině. (Odp. 300

dní jednou denně Lev XIII. 18. března 1882.)

5. Svatý Josefe, Pěstoune Pána našeho Ježíše Krista, a pravý Choti Marie vždy čisté Panny, oroduj za nás. (Odp. 300 dní jednou denně. Lev XIII. 15. května 1891.)

6. Vzpomeň na nás, svatý Josefe, a buď svou mocnou přímluvou naším Prostředníkem u svého Svěřence; a vypros nám i přízně blahoslavené Panny, své Snoubenky, která jest Matkou Toho, jenž s Otcem i Duchem Svatým živ jest a kraluje na věky věkův. Amen. (Odp. 100 dní jednou denně. Lev XIII. 14. prosince 1889.)

7. Ježíši, Maria, Josefe, vám daruji srdce své, tělo své i duši svou!

Ježíši, Maria, Josefe, přispějte mi v zápase smrtelném!

Ježíši, Maria, Josefe, kéž duše má s vámi v pokoji odejde! (Odp. 300 dní po každé. Pius VII. 28. dubna 1807.)

8. Ježíš! Maria! Josef! (7 let a 7 kvadragen po každé.) Pius X. 16. června 1906.)

POBOŽNOST PRO SEDM STŘED PŘED SVÁTKEM SV. JOSEFA.

(Podle sv. Alfonsa z Liguori.)

První středu.

Rozjímání.

Bolesti a rãdosti sv. Josefa při narození Kristovã.

„Odešel Josef z Galileje z města Nazareta do Judska, do města Davidova, jež slove Betlem.“ (Luk. 2, 4.)

Poslyš v duchu svatý hovor mezi Marií Pannou a Josefem na cestě z Nazareta do Betlema. Obdivovali dobrotu nebeského Otce, který seslal svého Jednorozeného Syna, věčné Slovo, na svět, aby vykoupil pokolení lidské. Diví se lásce tohoto Syna, jenž přichází do tohoto slzavého údolí, aby za hříchy lidí zadost učinil svým utrpením a svou smrtí.

Jak velká asi byla bolest sv. Josefa, když v oné svaté noci, kdy mělo se naroditi božské Dítě, byl nucen, vyhledati nocleh v jeskyni za Betlemem, protože ho obyvatelé městečka tvrdě odmítli! Jaký zármutek ho pojal, když viděl, jak jeho přesvatá Choť krátce před narozením Dítka, v oné vlhké, větru i zimě vysazené jeskyni chvěje se zimou!

Ale uvažuj o velké radosti, kterou pocítil Josef, když Marie o půlnoci k němu zvolala: „Pojď rychle, Josefe, a klaň se Bohu; v této jeskyni právě přišel na svět v podobě slabého Dítka! Pohleď, jak je krásné! viz, jak leží Král světa jako ubohé Dítě na hromádce slámy! Pohleď, jak se chvěje zimou Ten, jenž působí, že Serafíni láskou hoří! Kterak pláče Ten, jenž je radostí nebes!“

Jako paprsek světla, pronikající bez překážky a beze stopy křišťálem, opustilo božské Dítě, „když tiché mlčení všechno zabíralo, a noc ve svém běhu na půl cestě byla“, (Moudr. 18, 14.) neporušený svatostánek, v němž se skrývalo devět měsíců, a nyní spočívá v náručí své Matky.

Jsa přesvědčen o tomto nadpřirozeném zrození, „které nestalo se ani z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, nýbrž z Boha“ (Jan 1, 13), bere sv. Josef božské Dítě na své lokty, a uzavírá Je jako své vlastní ve své srdce i ve svou duši; Jemu věnuje všechnu svou lásku ze vší své síly a s celou vroucností. Není Jeho otcem po způsobu lidí, nýbrž způsobem zcela novým, způsobem duchovním.

A nyní uvažuj o lásce, jež vzplála v srdci sv. Josefa, když hleděl vlastníma

očima na Syna Božího jako božské Nemluvňátko! Klesá na kolena a propuká v radostná slova: Klaním se Ti, Pane a Bože můj! Jak veliké je mé štěstí, že jsem po Marii první, jenž smí na Tebe právě narozeného patřiti, tím spíše, an vím, že se Ti zlíbilo, abys byl zde na zemi považován za mého syna. Dovol mi tedy, abych směl říci: Můj Bože a můj synu, Tobě, božské Dítě se zcela zasvěcuji! Můj život bude náležití Tobě a užiji ho jen k tomu, abych Tobě, Pánu svému, sloužil!

Ale jak vzrostla ještě radost Josefova, když v téže noci přišli pastýři, od anděla poslaní, aby se podívali na novorozeného Spasitele; když mu vypověděli, co jim anděl oznámil; jak rozkošně zněl zpěv nebeských zástupů; s jakou rozkoší patřil na to, když klaněli se Mesiaši pastýři, skládající k Jeho nohám chudé své dary!

A nová radost zalila jeho nitro, když později objevili se svatí Mudrci od východu, aby prokázali pocty Králi nebeskému, který sestoupil se svého nebeského trůnu, aby svůj lid oblažil. Jeho srdce asi oplývalo štěstím, když podivuhodná hvězda přivedla je z dalekých krajů pohanských, aby se první klaněli Spasiteli. Prvních Letnic se dožítí ne-

bylo dopřáno sv. Josefovi, ale zdaž ne-
bylo radostné divadlo klanění Magů
krásným předobrazem a prorockým po-
ukazem na onu příští křesťanskou slav-
nost?

Modlitba.

Svatý Josefe, pro ony bolesti, které's
zakusil, když jsi spatřil božské Slovo
ve chlévě, tak chudičké a ubohé, jak
v chladné noci zimou pláče, prosím Tě,
bys mi vyprosil pravou lítost nad mými
hříchy, neboť jen ty byly příčinou, že
Ježíš tehdy plakal.

Ale i pro onu útěchu, kterou's pocí-
til, když jsi prvně shlédl rozkošné Je-
zulátko v jeslích, — neboť od onoho o-
kamžiku zahořel's láskou k Dítku tak
roztomilému, — vypros mi milost, abych
již zde na zemi byl roznícen velkou lás-
kou k Pánu Ježíši, abych Ho jednou
v nebesích požíval na věky. Amen.

Ty pak, Máti Boží, i Matko má, do-
poruč mne svému Synu, a vymoz mi od-
puštění všech urážek, které jsem Mu
učinil, — i milost, abych Ho již nikdy
neurazil.

Ano, nejdobrotivější Ježíši, odpusť mi
pro Marii a Josefa! Uděl mi nevýslov-

nou milost, abych Tě jednou spatřil v ráji, abych tam miloval a velebil tvou božskou krásu a dobrotu, jež Tě pohнула, aby ses z lásky ke mně stal dítětem. Nekonečná dobroto, miluji Tě; ó Bože, můj Bože a mé všecko, miluji Tě. Amen.

Druhou středu.

*Poslušnost sv. Josefá a jeho odevzdá-
nost do vůle Boží.*

„Anděl Páně ukázal se ve snách Josefovi, řka: Vstaň, vezmi Dítě i Matku Jeho a utec do Egypta.“ (Mat. 2, 13.)

Když Herodes seznal, že se Mudrci k němu nevrátili, rozhněval se a poručil, aby byli usmrceni všichni pacholíci od dvou let a níže v Betlemě i všem okolí. Bůh však nechtěl, aby jeho Syn byl nyní vydán smrti; i dal Josefovi skrze anděla oznámiti, aby s Dítěm a Jeho Matkou utekl do Egypta.¹⁾

To bylo dílo božské moudrosti a lásky; kdyby byl Bůh dopustil, aby Ho Herodes zabil, co by bylo z našeho vykoupení? Mimo to mělo se splnit to, co

¹⁾ Odedávna pronásledovaní Židé hledali útočiště v Egyptě. V době Kristově byly tam četné židovské osady.

bylo pověděno od Pána skrze proroka¹⁾ slovy: „Z Egypta povolal jsem Syna svého.“ (Mat. 2, 15.)

Všecko tedy musilo přispěti k tomu, aby se splnila vůle Boží a úmysly Prozřetelnosti. I Herodes svým ukrutným pronásledováním byl nástrojem nebes, tak jako císař Augustus svým rozkazem o sčítání lidu.

Uvažuj nyní o živé víře a ochotné poslušnosti svatého Josefa! — Věří pevně slovu andělovu. Ač hodina jeho cesty určena nebyla, je hned hotov na cestu, bez nejmenšího odmlouvání, netázaje se, kdy ani kde v Egyptě se má usaditi. Neprodleně sděluje rozkaz Marii Panně, sbírá skrovný majetek a vydává se samotěn s Marií, svou Chotí, a s Dítětem na dalekou²⁾ cestu do Egypta, nemaje průvodčího, — přes hory, po strmých stezkách, většinou osamělou, vyprahlou pouští. Jak rychlá to poslušnost!

Ale jak velký byl zármutek Josefův, když viděl, co vše na tomto obtížném útěku zakouší jeho Snoubenka i s útlým Dítětem, nemoha jim pomoci! Potravý se jim asi nedostávalo; často,

¹⁾ Oseáš 11, 1.

²⁾ přes 600 km.

ne-li stále, přenocovali pod širým nebem, a vedrem pouště trpěli velice. Svatý Josef podrobil se jistě vůli Boží dokonale, když věčný Otec chtěl, aby Jeho Syn začal trpěti již jako dítě k odčinění lidských vin. Ale i tak bylo něžné, milující srdce Josefovo nadmíru sklíčeno, když viděl svaté Dítko vysazeno tolikेरé strážni.

A dále rozjíměj o jejich strádání za víceletého pobytu uprostřed cizího a modlářského lidu. Podle sv. Bernarda musil se sv. Josef velice namáhati, aby uživil svou ubohou Choť i božské Dítě, které přece živí všecky pozemské tvory. A nenalezl-li někdy nikde výdělku a nedostal-li skrovné mzdy své, byla bída tím citelnější, zvláště proto, že rodiče více bolelo, nedostávalo-li co božskému Dítěti, nežli trpěli-li tuto bídu sami.

Z ustavičného protivenství, jež stíhalo Josefa od té doby, co se stal strážcem Kristovým, se učme, že takový poklad nelze uchovati bez bolesti a třeba býti připravenu na utrpení, chceme-li zůstat Bohu věrni.

Modlitba.

Svatý můj Orodovníku, jako Ty's vždy tak rychle uposlechl vůle Boží, tak i

Pobožnost pro sedm střed před svátkem sv. Josefa.

mně vypros od Pána Ježíše milost, abych jeho přikázání plnil rychle a dokonale; opatruj mne na pouti do věčnosti, na níž se setkám s tolika nepřáteli. Dej, abych vždycky zůstával ve společnosti Ježíše a Marie, neboť pakliže mne doprovodí oni, bude mi i všeliká námaha životní i sama smrt sladká a líbezná. Amen.

Maria Panno, Matko Boží, pro ony útrapy, které's vytrpěla jako útlá panna na cestě do Egypta, vypros mi milost, abych snášel všeliké protivenství a kříže s trpělivostí a odevzdaností.

Nejmilejší Ježíšku, smiluj se nad mnou! Ty, jenž jsi „můj Pán a Bůh můj“, ráčil's již jako dítě za mne mnoho nevinně trpěti. Já však, který jsem si již tolikrát zasloužil pekla, bývám tak netrpěliv a mrzut, i když musím trpěti jen dost málo! Chci tedy nadále snášeti všeliké protivenství, jež na mne sešleš.

Ale račiž mi pomoci svou milostí, neboť jinak nevytrvám věrně! „Miluji Tě, Ježíši, Bože můj, nade všecko“ a chci Tě stále milovati, a abych se Ti líbil, budu trpěti, kolik se Ti zlíbí. Amen.

Třetí středu.

*Bolesti sv. Josefa a Marie Panny při
ztrátě Ježíšově.*

*„Pacholík Ježíš zůstal v Jerusalemě, aniž
to zpozorovali rodiče jeho.“ (Luk. 2, 43.)*

Když Herodes zemřel a nastal čas, aby se Svatá Rodina vrátila z Egypta, vybídl zase anděl sv. Josefa, aby se vrátil s Marií a Dítěm do země israelské. Na cestě slyšel Josef, že v Judsku vládne po svém otci Herodesovi Archelaus, známý v lidu svou nedůvěřivostí a ukrutností. Odébral se tedy Josef do Galileje, a usadil se v Nazaretě; tento kraj byl tehdy pod vládou Herodesa Antipy, kterého nebylo třeba báti se tolik jako otce i bratra. V Nazaretě bydlela Svatá Rodina, „aby se naplnilo, co bylo předpověděno skrze proroky, že Nazaretským¹⁾ slouti bude.“ (Mat. 2, 23.) Na tomto pokojném, odlehlém místě, obklopeném věncem líbezných, zelených pahorků „dorůstalo a sílilo Dítě, jsouc plno moudrosti, a milost Boží byla v NĚm.“ (Luk. 2, 40.)

Od roku dvanáctého svého věku byli

¹⁾ Podle sv. Jeronyma (Comm. in Matth. c. 2) znamená slovo to květ, ratolest. Nazaret = květ Galileje; Ježíš, květ, ratolest z kořene Jesse.

Židé zákonem zavázáni, aby o velkonoči putovali do chrámu jerusalemského. Když tedy dospěl Ježíš tohoto věku, vzal Ho sv. Josef s sebou. Ale když se rodiče vraceli, zůstal Chlapec pozadu a nezpозorovali toho rodiče jeho, domnívajíce se, že jest u karavany.

Muži totiž i ženy putovali v oddělených skupinách, děti pak mohly se bez rozdílu připojiti k těm, či oněm. Pochopíme, jak se sv. Josef ulekl a jaká bolest sevřela mu srdce, když zpozoroval ztrátu Chlapce, zvláště, když ve své pokoře myslil, že snad nějakým proviněním si zasloužil, aby Ježíš odmítl jeho společnost i ochranu i otcovský úřad.

Pro duši, která lne vši svou láskou toliko k Bohu, není větší trýzně, než obava, že Ho urazila. Proto byly ony tři dny pro Marii i Josefa, dny největší úzkosti a tesklivých starostí; nemohli nic jiného, než s pláčem hledati svého Miláčka, jakož to sama Svatá Panna vyznala, když Ho v chrámě našli: „Synu, proč jsi nám to učinil? Hle, otec tvůj i já s bolestí hledali jsme Tebe.“ (Luk. 2, 48.) Synu, jak hořký smutek způsobil's nám v těchto třech dnech, kdy jsme Tě s pláčem hledali, ale nenalezli, ani zprávy o Tobě nedostali.

Ale s druhé strany uvažujme i o ra-

losti Josefově, když Ježíše zase spatřil a od něho slyšel, že ho Ježíš neopustil, — byť jen na krátko — jeho vinou, nýbrž z úmyslu vyššího, aby totiž splnil vůli Otce svého. A proč to byla vůle Boží? Asi také proto, abychom poznali, jak kruté je pro nás, Ježíše jen na čas ztratiti, — ale největším neštěstím, ztratiti Ho navždy. Sv. Jan Zl. k tomu poznamenává (hom. 8. in Matth.), že Bůh jednal s Josefem tak, jako se všemi Svatými, jež nenechává v radosti nebo v zármutku stále, nýbrž jejichžto život spřádá ze zármutku i radosti v podivuhodné rozmanitosti.

Modlitba.

Svatý Josefe, ty pláčeš, že's ztratil svého Ježíše; miloval Tě přece vždy, a jeho láska k Tobě je tak velká, že si Tě zvolil za svého Živitele a Strážce. Dejž, ať spíše pláči já, jenž jsem tolikráte opustil svého Pána a Boha, pohrdnuv Jeho milostí pro stvoření a abych mohl hověti svým vášním. Pro zásluhy oněch svých bolestí vypros mi milost, abych stále oplakával urážky, které jsem způsobil svému Spasiteli. A pro ony radosti, které's pocítil, když se's sešel s Pánem Ježíšem v nebi, učiň, a-

bych také já Ho našel, a až se se svou milostí vrátí v srdce mé, abych Ho již nikdy neztratil. Amen.

A Ty, Maria, Matko má, útočiště hříšníků, měj se mnou útrpnost a nepouštěj mne! Urazil-li jsem tvého Syna, lituji toho nyní z celého srdce a jsem ochoten raději tisíckrát ztratiti život, nežli jeho milost. Pros Ježíše, aby mi odpustil a propůjčil mi daru svaté vytrvalosti. Amen.

Ty však, nejdobrotivější Pane můj, Ježíši Kriste, račiž mi odpustit! Oškličím si a nenávidím všechny nepravosti, jež Tě tak zarmoutily, a přál bych si bolestí nad nimi zemřít. Miluji Tě nad vše, — a protože Tě miluji, vážím si tvé lásky a milosti více nežli všeho bohatství světa. Pomoz mi, Pane, abych Tě miloval stále, bez přerušení a bez ustání a nikdy Tě již neurazil. Amen.

Čtvrtou střed.

Ustavičné obcování sv. Josefa s Ježíšem.

„Ježíš odebral se s nimi a přišel do Nazareta a byl jim poddán.“ (Luk. 2, 51.)

Když Maria a Josef našli zase Ježíše, vrátili se všichni do Nazareta. Ve

chrámě zjevilo se jaksi Božství Ježíšovo; ale po kratičkém, skvělém zjevení uchyluje se zase do skrytosti. Líbezný květ nazaretský, který se na okamžik rozevřel, zavírá se zase na řadu let, jež evangelista shrnuje v krátká slova: „Přišel do Nazareta a byl jim poddán.“ Věčné Slovo tedy, které stalo se člověkem, bydlilo v nuzném domku u sv. Josefa, poslouchajíc Ho jako svého otce až do jeho skonání.

Rozjímej tu o *svatém životě*, kterým žil Josef ve společnosti Pána Ježíše a Panny Marie. V této Svaté Rodině vládlo jediné přání: líbiti se Bohu. Bůh, který postoupil sv. Josefu pocty a práva, patřící Otci jediného Syna, chtěl také, aby plnil všechny povinnosti tohoto úřadu. Jistě však první, nejdůležitější a nejčestnější povinností Josefovou bylo, pečovati o pokrm pro Dítě Boží. Tento úkol Živitele spojoval Ježíše se vtěleným Synem Božím. I když tento spravedlivý muž neměl účasti na prvních počátcích člověčenství Kristova, bylo přece vůlí Boží, aby hojně napomáhal k Jeho rozvoji a zdokonalení. Ježíš chtěl býti zavázán výživě Josefově za své zdraví, vzrůst i svůj život. Ale pokrm, jehož požíval Syn Boží, nepocházel ze jmění předků, z majetku

zděděného, nýbrž z denního výdělku práce chudého tesaře, z denního ovoce potu jeho tváří. Jako Maria darovala světu oběť vykoupení, tak ji Josef živil ke dni obětování. Chléb Josefův posiloval Spasitele světa, který měl umřít na kříži; z něho pocházela krev, kolující v žilách Syna Božího, která měla býti prolita na Kalvarii.

A toho byli si asi Maria i Josef dobře vědomi. Kolikrát asi rozmlouvali vespolek o lásce, kterou dluží lidé Bohu, — o nekonečné lásce, kterou má Bůh k lidem, a která zjevila se zvláště v tom, že poslal na svět svého jednorozeného Syna, aby trpěl a svůj život dokončil ke spáse lidského pokolení v moři bolestí a útrap! Jistě asi jen se slzami vzpomínali Maria a Josef, hledíce na Ježíše, a znajíce dobře Písma svatá, na smutné proroctví Simeonovo: „Hle, tento jest ustanoven na znamení, je muž budou odpírati“ a: „Tvou duši pronikne meč.“ (Luk. 2, 34. 35.) Úzkostí a obavami plnila jejich duše myšlenka, že jejich milený Syn bude oním mužem bolesti, o kterém předpověděl Isajáš, že jeho nepřátelé tak Ho ztýrají, že nikdo v něm nepozná nejsličnějšího mezi syny lidskými; že Jeho svaté tělo bude metlami zbito tak, že bude ranā-

mi pokryto jako tělo malomocného, On však, Vykupitel, bude jako beránek, který oněmí před ukrutníky, vše trpělivě snese a dá se ochotně vésti na smrt. Jaká asi bolest, jaká láska a úzkost pronikala při tom srdce sv. Josefa!

Modlitba.

Svatý Josefe, pro slzy, jež jsi proléval, když jsi uvažoval budoucí utrpení svého svatého Svěřence, vypros mi milost, abych stále pamatoval na bolesti svého Spasitele s něžnou zbožností. Pro svatý žár lásky, který vzplanul ve tvém srdci, když jsi vzpomínal na smrt svého Spasitele nebo o ní hovořil, dej, ať se dostane jediné jiskřičky z oné lásky mně ubohému, který jsem byl svými hříchy příčinou utrpení Ježíše Krista. Amen.

A ty, blahoslavená Panno, která's tolik vytrpěla při pohledu na muka i smrt svého přemilého Syna v Jerusalemě, vypros mi velkou, pravou lítost nad mými nepravostmi. Amen.

Pane Ježíši, který's trpěl i zemřel z lásky ke mně, bídnému hříšník, dej, ať nikdy na lásku tak velkou nezapomenou. Tvá smrt, ó Spasiteli, je mou jedinou nadějí; věřím, že's umřel i za

mne; miluji Tě celým srdcem, více než koho jiného, více než sama sebe! Miluji Tě — a z této lásky jsem ochoten snášeti všechny bolesti. Lituji z hloubi srdce, že jsem Tě, nejvyšší Dobro, kdy urazil! Nežádám si ničeho, než Tebe milovati a Tobě se líbiti! Pomož mi, Pane můj, a nedopusť, abych se kdy od Tebe odloučil. Amen.

Pátou střed.

Láska sv. Josefa.

„*Silná jako smrt je láska.*“ (Velep. 8, 6.)

Uvažuj nejdříve o lásce sv. Josefa k jeho nejčistší Choti. — Maria byla ze všech žen, co jich kdy bylo a bude, nejušlechtilejší; bylať duší nejtišší, nejpokornější, nejvíce milovala Boha; zasloužila si tedy plně lásky Josefovy, který dovedl tak velice ceniti ctnosti.

Uvaž spolu, jakou láskou lnula i Panna Maria k Josefovi, takže jemu jistě ve své lásce dávala přednost přede všemi tvory. Josef považoval Marii Panu za Miláčka Božího, jehož Bůh sám vyvolil, aby byla matkou věčného Slova.

Z toho pochopíš, jak velká byla láska a věrná oddanost věrného a vděčného

srdce Josefova k Choti tak nevýslovně láskyhodné.

A pak uvažuj o lásce sv. Josefa k Ježíši. Bůh ho učinil svým zástupcem jako otce Ježíše; ale tím mu jistě dal i lásku otcovskou, an byl otcem Syna tak láskyhodného, který je spolu sám Bůh! Proto láska Josefova nebyla toliko láskou, jako láska jiných otců, nýbrž byla to láska nadlidská, neboť viděl v jedné a téže osobě spojeného svého Syna i svého Boha. Vědělť Josef z božského zjevení, jež dostal skrze anděla, dobřc, že jeho Schovanec je Synem Božím, který stal se člověkem z lásky k lidem a z lásky k němu. Věděl také, že právě Jeho vyvolil si ze všech lidí za strážce svého života a že ráčil se nazývati jeho synem.

Když tedy Josef uvažoval tyto milostiplné vztahy, jakým asi plamenem lásky bylo rozníceno jeho srdce, kdykoli božské Dítě choval na rukou, a jeho láska byla oplacena láskou Jeho, — kdykoli pohleděl na svého Pána, tak ochotně mu při práci pomáhajícího, ve všem mu poddaného, a nic nechtějícího učiniti bez jeho souhlasu a schválení!

A tato láska rostla a vzmáhala se víc a více, když Josef slýchal od bož-

ského Jezulátka slova života věčného, ranící jako šípy lásky jeho srdce, — a zvláště když pozoroval svatý příklad, jímžto Ježíš skvěl se ve všech ctnostech. Dlouhý, důvěrný styk mezi osobami, které se milují, působí, že láska snadno ochladne, protože lidé, obcující spolu, tím více poznávají navzájem i své chyby. Ale u sv. Josefa nebylo tak; čím více obcovał s Ježíšem, tím více a jasněji poznával Jeho svatost. Z tolikaletého tedy společného života poznáš, jak velká byla láska Josefova ke Spasiteli. „Může někdo skrývati na prsou oheň,“ tak asi dí Duch Svatý, „aby jeho šaty nechytly?“ a on sám ohněm nebyl zasažen a ztráven? Nuže, Josef nosil na svých prsou Toho, který později ukázal své srdce, planoucí žářem lásky boholidské. Zdaž tedy nemusil býti roznícen horoucí láskou ke svému Svěťenci? Ano, Josef byl i Cherubem skrze poznání nebeských tajemství i Serafem svou láskou k Bohu!

Modlitba.

Svatý Josefe, raduji se z velkého štěstí a vysoké důstojnosti, které se Ti dostalo, an jsi mohl poroučeti Tomu, jemuž poddána jsou nebesa i země. Rá-

čil-li tě poslouchati Bůh, chci i já se oddati ve službu tvou. Ode dneška chci Ti sloužiti, budu Tě uctívati a milovati jako svého pána a velitele. Jen mne přijmi pod svou stráž — a pak se mnou číň, co Ti libo, neboť vím, že vše, co mi uložíš, je k mému dobru a má za účel čest a slávu mého i tvého Spasitele. Svatý Josefe, oroduj za mne u Ježíše Krista! Protože zde na zemi vykonal vše, co's Mu poručil, neodepře Tobě ničeho ani nyní. Pros Ježíše, aby mi odpustil urážky, kterých jsem se dopustil; pros Ho, aby sám způsobil, bych vždy více odumíral sobě i stvoření; pros Ho, aby v mém srdci rozžehl svou svatou lásku a pak ať se mnou učiní, co se mu zlíbí. Amen.

Nejsvětější Panno, pro lásku, kterou cítíš k Josefovi, vezmi mne pod svou ochranu a pros svého přecistého Chotě, aby mne přijal do počtu svých služebníků.

A Ty, nejmilejší Ježíši, který se's tolik ponížil, že's i člověka byl poslušen, abys zadostučinil za všelikou mou neposlušnost, dej mi pro zásluhy oné poslušnosti, kterou jsi na zemi prokazoval sv. Josefu, milost, abych se ode dneška podroboval ochotně všelikému tvému řízení. Pro lásku, kterou jsi cítil

Pobožnost pro sedm střed před svátkem sv. Josefa.

k Josefovi, a Josef k Tobě, propůjč mi velkou lásku k Sobě, Ty nekonečná dobroto, která zasloužíš býti milována z celého srdce, odpusť mi urážky, které jsem Ti učinil, a slituj se nade mnou! Ježíši, lásko má, miluji Tě! Miluji Tě, můj Bože, a chci Tě milovati povždy. Amen.

Šestou středu.

Smrt sv. Josefa.

„Vzácná je v očích Hospoďinových smrt svatých jeho“. (Žalm 115, 15).

Rozjímej o tom, jak sv. Josef, slouživ Ježíši a Marii tolik let s neúmorňnou věrností, blížil se svému konci. V domku nazaretském vypustil duši v přítomnosti Ježíše, svého Soudce a Spasitele, a Marie Panny, své nejčistší Choti, tedy ve společnosti nejsvětější a nejvznešenější; za jejich přítomnosti byla jeho smrt ovšem sladká a vzácná. A jak by mohlo býti trpké jeho umírání, an usínal v náručí Života! Kdo popíše a pochopí tu čistou radost, tu útěchu a blahou naději, tu odevzdanost i žhavou lásku, která vzbudila v srdci Josefově slova Ježíšova a Mariina! Právem

tedy má sv. František Saleský za to, že sv. Josef zemřel z čisté lásky k Bohu.

Dobrý konec dobrého života lze srovnati s krásným večerem po horkém, namáhavém letním dnu. Ale takový večer se svou posvátnou náladou jest jen slabým obrazem onoho nadpřirozeného klidu, který v srdce Josefovo přinesla blížící se hodina smrti, a který vesele se ohrázel na jeho čele. Smrt svatých duší činí drahocennou zvláště dobré skutky, které vykonali, pokud byli živi. A nekonal sv. Josef dlouhá léta skutků, nezastával úřadu, jež byly v úzkém spojení se vznešeným tajemstvím vykoupení? Všecko, cokoli Josef myslil, mluvil, činil, bylo čisté a svaté, a utrpení dodalo všemu, co dělal i nedělal, tím větší záslužnosti. V pravdě: „blahoslaveni jsou ti, kteří v Pánu umírají, neboť skutky jejich jdou s nimi.“ (Zjev. 14, 13.)

Smrt Josefova byla zcela míruplná, tichá a bez úzkosti smrtelné, protože i jeho život byl vždy svatý. Ale takovou nemůže býti smrt těch, kdož Boha mnohokráte urazili a trestů pekelných si zasloužili. Zato však bude nám velkou útěchou vědomí, že umírajíce, jsme pod ochranou sv. Josefa. Kterak by mohli odolati nepřátelé naší spásy tomu, je-

muž ráčil býti poddán i Syn Boží, až se objeví u našeho úmrtního lože se svou ochranou! Proto šťastná ona duše, které v rozhodném okamžiku dostane se pomoci tohoto mocného Orodovníka! On, jenž zachránil božské Dítě v nebezpečí života útekem do Egypta, a jenž dokonal v přítomnosti Ježíše a Marie, obdržel za to v odměnu výsadu, že pro své ctitele je patronem blažené smrti.

Modlitba.

Sv. Josefe, Tobě právem se dostalo blažené smrti, protože's byl po celý život svatě živ. Ale já! oh, jak se děsím a třesu, pomyslím-li na svůj poslední okamžik, kdy se rozhodne můj osud pro celou nekonečnou věčnost! Kdo mně dá záruku, že smrt mne nezastihne nepřipraveného, ale naopak ve stavu milosti Boží? Ty, slavný Světče, Ty mi můžeš vyprositi šťastný konec. Pro své četné hříchy zasloužím sice smrti nešťastné; ale přispěješ-li mi Ty, pak nezahynu na věky. Vždyť jsi býval ochráncem a živitelem Toho, jenž mne bude soudit, a Ježíš mne nezavrhně, ujmeš-li se mne Ty! Proto odporoučím Ti s plnou důvěrou svůj konec a pro-

sím Tě pro onu útěchu, kterou Ti v posledních chvílích tvého života poskytl Pán Ježíš a Panna Maria, by se's mne ujal v mých posledních okamžicích, bys mne potěšil a posílil ve smrtelném zápase, mou duši přijal a dovedl ji k mému Pánu a Spasiteli, Ježíši Kristu. Amen.

Nejsvětější Panno, má naděje, Ty víš, že doufám, že toliko pro zásluhy Tvého božského Syna a na Tvou mocnou přímlovu zemru blaženou smrtí a budu blažen. Ach, Máti má, neopouštěj mne! Ale zvláště v rozhodném okamžiku smrtelném mi přispěj! Vypros mi milost, abych odešel se světa se svatými jmény: „Ježíš, Maria, Josef.“

Ty však, nejdobrotivější Spasiteli, který jednou budeš mým soudcem, odpusť mi všechny viny, kterými jsem Tě tenkrát urazil a zarmoutil a kterých celou duší lituji. Ale odpusť mi je, prosím, již nyní, dříve nežli mne zastihne hodina smrti, kde budeš mým soudcem! Nejsladší Ježíši, buď mi Spasitelem a ne Soudcem! Ach, mne ubohého, který ztratil tolik let a Tebe nemiloval! Propůjč mi milosti, abych Tě miloval, a to nade všechno, aspoň v té době, ať kratší či delší, jež mi ještě zbývá! A až se přiblíží hodina mého odchodu z tohoto

světa a otevře se mi věčnost, dejž, abych odtud odešel s horoucí láskou k Tobě! Můj Spasiteli, můj Bože, má lásko, mé všechno, miluji Tě a nežádám si jiné milosti, než abych Tě celou bytostí miloval! Toužím po nebi jen proto, abych Tě tam ze vší síly své a po celou věčnost miloval! Ježíši! Maria! Josefe! dopřejte mi, bych zesnul ve vaší společnosti. Amen.

Sedmou středu.

Sláva sv. Josefa.

„Služebníku dobrý a věrný, že jsi nad málem byl věrný... vejdi v radost Pána svého.“ (Mat. 25, 21.)

Sláva, kterou udílí Bůh svým Svatým v nebi, odpovídá svatosti jejich života na zemi. Abychom pochopili svatost svatého Josefa, postačí, uslyšíme-li to, co o něm dí Písmo svaté: „Josef pak, její muž, byl spravedlivý“ (Mat. 1, 19.). Mužem spravedlivým nazývá se v Písmě jen ten, kdo má všechny ctnosti; neboť toho, jemuž chybí ctnost jen jediná, nelze již zváti spravedlivým: uvaž tedy, jaké přemíry božské lásky a všech ctností nabyl tento Světec z rozmluv a ustavičného obcování se svou nejsvětější

Chotí, dokonalým vzorem všech ctností. Dostačilo-li jediné slovo Panny Marie, aby Jan Křtitel byl posvěcen a Alžběta byla naplněna Duchem Svatým, k jak vysokému stupni svatosti dospěla krásná duše Josefova dlouholetým, důvěrným stykem s Pannou Marií! A nadto: jak nesmírně vzrostly ctnosti a zásluhy sv. Josefa na této zemi tím, že po takovou dobu obcoval na této zemi s Ježíšem Kristem, jenž je svatost sama, že Mu sloužil, Jej živil a zde na zemi Mu pomáhal! Slibuje-li Bůh odměnu již tomu, jenž z lásky k Němu podá ubožáku doušek čerstvé vody, uvaž, jaká sláva udělena na nebi sv. Josefu, jenž Ho zachránil před úklady Herodesa, jenž Mu opatroval pokrm a oděv tolik let, jenž Ho nosil na rukou, a s takovou láskou o něho pečoval! Můžeme zcela jistě míti za to, že život Josefův ve společnosti Ježíše a Marie, které ustavičně spatřoval před sebou, byl ustavičnou modlitbou, bohatou úkony víry i důvěry i lásky, odevzdanosti a obětavosti. Ježto pak odměna věčná odpovídá zásluhám tohoto života, lze tušiti, jak velká je sláva sv. Josefa v nebesích. Jestliť ovocem milostí, které za živa dostal. Ale jest i odměnou za jeho dobrou vůli, za jeho věrnou a obětavou oddanost.

Svatý Augustin srovnává ostatní Svaté s hvězdami, ale sv. Josefa se sluncem. Suarez tvrdí, že je zcela rozumno míti za jisté, že sv. Josef po Panně Marii předčí všechny ostatní Svaté zásluhami a slávou. A ctihodný Bernardin z Bustis soudí, že sv. Josef, chce-li vyprositi svým ctitelům nějaké milosti, s neomylnou jistotou toho od Ježíše a Marie dosáhne.

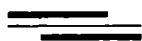
Modlitba.

Svatý Josefe, nyní trůníš ve své slávě vysoko v nebesích na blízku svého drahého Ježíše, který Ti na zemi byl poddán. Měj útrpnost se mnou, ježž obkličuje tolik nepřátel, ďábel i mé zlé náruživosti, stále proti mně bojující, aby mi uloupili milost Boží. Pro velké štěstí, jehož jsi požíval na zemi, jsa živ v ustavičné společnosti Pána Ježíše a Panny Marie, vypros mi milost, abych v letech života mi ještě zbývajících vytrval ve spojení s Bohem, abych odolal útokům pekla a zemřel v lásce k Ježíši i Marie, tak abych, s Tebou jsa spojen, mohl požívati jejich společnosti v království blaženosti. Amen.

Matko má, Panno Maria, pro tvou lásku k Josefovi, nejčistšímu tvému Choti,

prosím Tě, stůj při mně v každý čas, ale zvláště v posledním okamžiku života; neopouštěj mne, dokud mne nespatriš v počtu vyvolených nebešťanů.

I. Tebe, Pane Ježíši, můj nejdobrotivější Bože a Pane, prosím pro zásluhy sv. Josefa, kterého jsi na nebi tak oslavil, a pro zásluhy tvé nejsvětější Matky nedopusť, abych se kdy od Tebe odloučil, nýbrž byl hoden jednou vejíti do nebeské vlasti, kde bych Tě v lásce požíval a tvé smilování velebil věčně. Amen.

DEVÍTIDENNÍ POBOŽNOST KE SV. JOSEFU.

Chceš-li, aby sv. Josef měl z této tvé pobožnosti větší radost, konej ji s pobožností co možno největší a s pevnou důvěrou, hled se každodenně v něčem zapříti a překonati, a pokud můžeš, učiň nějaký skutek lásky.

1. Přeslavný svatý Josefe, pro onu živou víru, kterou si's uchoval ve všech změnách životních, vypros mi od Pána, abych si tento drahý poklad zachoval neporušený a podle zásad víry byl živ i umřel.

Sláva Otci atd. atd. — třikrát.

2. Slavný svatý Josefe, pro onu pevnou naději v nebeské dary, která Tě povždy ozařovala, dejž, aby se nikdy nezmenšila v mém srdci naděje a důvěra, že pro zásluhy Ježíše Krista s pomocí svých dobrých skutků dostanu se do nebeského ráje. — Sláva Otci atd. třikrát.

3. Přeslavný sv. Josefe, pro svou vroucí lásku k Bohu i bližnímu, vypros mi milost, abych miloval Boha více než všeliké stvoření a bližního jako sebe samého. — Sláva Otci... třikrát.

4. Přeslavný svatý Josefe, pro onu hlubokou pokoru, jež Ti získala požehnání nebes, vypros mi, abych se zcela vystříhal pýchy, bych si zasloužil milosti zaslíbené pokorným. — Sláva Otci... třikrát.

5. Přeslavný sv. Josefe, pro onu neposkvrněnou čistotu, která Tě učinila důstojným Snoubencem a Ochráncem Královny panen, vypros mi na Pánu, abych si uchoval tuto ctnost zcela neporušenou. — Sláva Otci třikrát.

6. Přeslavný svatý Josefe, pro onu okamžitou a ochotnou poslušnost, s kterou jsi vždy plnil vůli Boží, vypros mi, abych se rozkazům a vůli Boží vždycky s radostí podrobil i svých před-

stavených věrně vždy poslechl. — Sláva Otci... třikrát.

7. Přeslavný svatý Josefe, pro onu nezlomnou trpělivost, s kterou jsi snášel útrapy životní, vypros mi, abych oddaně a pokojně nesl všeliké utrpení, kterým Bůh mne ráčí navštívit. — Sláva Otci... třikrát.

8. Přeslavný, svatý Josefe, pro ono dokonalé zřeknutí se všech věcí na světě, ve kterém se's vytrvale cvičil, vypros mi, abych své srdce očistil od hříšné náklonnosti a daroval je jedinému Bohu. — Sláva Otci... třikrát.

9. Přeslavný svatý Josefe, pro ono podivuhodné sloučení všech ctností, jež ti zasloužilo od Ducha Svatého jména „spravedlivého“, vypros mi, abych ustavičně žil jako dobrý křesťan, cviče se ve všech ctnostech, a tak svůj život dokončil smrtí podobnou smrti tvé ve společnosti Ježíše a Marie. — Sláva Otci... třikrát.

MODLITBA KE SV. JOSEFU VE ZVLÁŠTNÍ ZALEŽITOSTI.

S pokorným srdcem přicházím k Tobě, svatý Josefe, nejvěrnější Pěstoune Ježíše Krista, abych si vyprosil tvé

mocné přímluvy a přispění ve své nynější potřebě.

Vím a věřím pevně, že zmůžeš u Boha vše, a že Ježíš, který Ti byl na zemi poddán, nyní v nebi neodepře Ti žádné prosby. To zkusila i tvá věrná ctitelka, serafínská světice Terezie, která vyznává, že Ti nepřednesla ani jediné prosby, aby nebyla vyslyšena. Proto vybízela všechny lidi, aby si vzali útočiště k Tobě, ujišťujíc, že jich ne necháš bez útěchy.

Slibem tímto jsa povzbuzen, utíkám se k Tobě, požehnaný svatý Josefe, nejdůstojnější Pěstoune Pána Ježíše a nejčistší Snoubenče Panny Marie, a prosím Tě pro onu vroucí lásku, kterou jsi k oběma choval na zemi: potěš mne v tomto soužení, přispěj mi a vypros mi skrze Ježíše a Marii, aby Bůh vyslyšel mou prosbu. Podáš-li Mu ji Ty, doufám, že v této své záležitosti budu jistě vyslyšen. Ale líbí-li se Bohu, abych tento kříž snášel dále, staň se Jeho svatá vůle! Veleben buď Bůh i v mých úzkostech a útrapách! Podle Jeho svaté vůle chci žít i umřít!

Buď pozdraven, přeblažený svatý Josefe, skrze lásky nejhodnější Srdce Pána Ježíše a Panny Marie! Ze všech lidí Ty jediný jsi došel cti, abys byl

zástupcem nebeského Otce; Tobě byl poddán věčný Boží Syn ve svém člověčenství, Tebe byl poslušen, a Tobě svěřil Bůh Duch Svatý svou nejmilejší Snoubenku, Pannu Marii. Pro tuto nevýslovnou vznešenost, pro tvé podivuhodné přednosti Tě prosím, svatý Josefe, pospěš mi ku pomoci ve všech mých úzkostech, potřebách a trápeních. Ale zvláště vypros mi u Boha, aby zbavil mne milostivě tohoto soužení (či udělil mi tuto milost).

Svatý Josefe, vyslyš prosbu mou a nenech mne odejítí bez potěšení, pokud se to shoduje s vůlí Boží, které se zcela poddávám. Amen.

TŘÍDENNÍ POBOŽNOST K SV. JOSEFU.*)

1. K sv. Josefu, Snoubenci Panny Marie.

V pokorné úctě klečíme zde, slavný Patriarcho, sv. Josefe, (před tvým obrazem), obdivujeme tvou vznešenou důstojnost, jakožto Snoubence Blahoslavené Panny Marie. Tak jako Ona jsi

*) Jako příprava na svátek sv. Josefa konati se má ve farních kostelích třídenní pobožnost.

ušlechtilou ratolestí z domu Davidova, Jí také jsi podoben nejvýtečnějšími ctnostmi, neboť kdož by neznal tvé živé víry, tvé pevné naděje, tvé vřelé lásky! Kdož neobdivuje tvé pokory, tvé tichosti, tvé trpělivosti, především pak tvé panické čistoty, kteráž Tě vysoko povznesla nad všechny anděly i Svaté. Proto byla Ti od Boha samého svěřena Nejčistší Panna panen. Jsa s Ní jednoho srdce, jedné mysli, bděl jsi nad malým Ježíškem, jenž z Marie Panny se narodiv, odevzdán byl do tvé otcovské péče. Po Jejím boku pak vytrval jsi věrně v dobách zkoušek tak, jako v hodinách radosti.

Kéž by tento tvůj příklad, skvějící se před celým světem, měli na paměti zvláště všichni manželé, aby poznali, že jediné ctnost křesťanská, nadpřirozená je s to, aby sloučila srdce a propůjčila svědomitost v povolání.

Otče náš. Zdrávas. Sláva Otci...

2. K sv. Josefu, Pěstounu Ježíše Krista.

V jaké obdivuhodné velikosti stojíš před námi, svatý Josefe, jako Snoubenec Panny Marie! Ale ještě skvěleji září tvá důstojnost jako Pěstouna Ježíše Krista, důstojnost to přesahující

všeliký lidský pojem. S Bohem věčným a nekonečným děláš se o jméno otce, Tobě dána otcovská práva nad Ježíšem, Jeho jednorozeným Synem. Kdo se smí, ať na nebi nebo na zemi, honositi takovou ctí! Ani andělům a archandělům, ani Cherubínům a Serafům, ani velikánům tohoto světa nebyla propůjčena podobná moc a sláva a čest. Jedině ty, slavný patriarcho, byl jsi od Boho vyvolen, abys nesl i jméno i starosti jako otec božského Dítka, abys Je opatroval, vedl a vychovával. Josue kdysi poručil stvořenému slunci; ale jak nepatrná to moc proti moci tvé, svatý Josefe, jenž jsi směl poroučeti Slunci věčnému, nestvořenému.

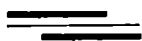
Raduj se, blažený Patriarcho, z nevýslovné slávy a rozkoše, které nyní požíváš na nebi; ale shlédni milostivě ze své nebeské slávy laskavě na své chráněnce, které přijal za své Ježíš, tvůj božský Svěřenec! Učiň nás hodnými oné péče, kterou jsi věnoval Jemu! Budiž naším otcem, pomáhej nám, braň nás, a veď nás tímto slzavým údolím do blažené vlasti, kdež, jsouce od Tebe zachráněni, budeme tvou otcovskou lásku chváliti a velebiti věčně. — Otče náš. Zdrávas. Sláva Otci...

3. *K sv. Josefu, patronu Církve.*

Slavný svatý Josefe, Snoubenče nejblahosl. Panny a Pěstouně Ježíše Krista, hledíc k této tvé dvojí důstojnosti zvolila si Tě Církve svatá katolická, naše matka, jsouc vedena Duchem Svatým, za svého Patrona. Bůh sám ustanovil Tě hlavou Svaté Rodiny, abys ji chránil a opatroval; dopřej tedy své otcovské péče a záštity také velké rodině Boží, katolické Církvi. Shlédni na její nynější stísněnost a pronásledování. Popatři na její soužení na všech stranách, kterak ji zapírají a hanobí i její vlastní synové! Víme, že zmůžeš vše u Srdce Ježíše Krista, známe tvou lásku k této svaté Církvi, — a proto jsme plni důvěry, že užiješ své moci k útěše a úlevě stísněné nevěsty Ježíše Krista a zjednáš jí brzy ztraceného pokoje i svobody a jednoty. A proto se všemi údy katolické Církve vroucně prosíme: Splň naši společnou dychtivou prosbu: znič úklady jejích nepřátel, odstraň všelike překážky a útlisky, vztáhni svou ruku k ochraně Boží nevěsty a mystického těla Ježíšova, ved' ji k vítězství! Ukaž, že jsi skutečně laskavým Ochráncem, mocným a věrným, Církve Kristovy! Otče náš. Zdrávas. Sláva Otci...

A n t i f o n a: Josefe, synu Davidův, neboj se vzíti Marii, manželku svou, k sobě, neboť co se v Ní počalo, z Ducha Svatého jest. I porodí Syna a nazveš jméno jeho Ježíš.

Ť. Oroduj za nás, sv. Josefe! Ř. Abychom... Modlitba — jako na str. 207.

P O B O Ž N O S T P R O S V A T E K S V. J O S E F A.

Klaňme se Kristu, věčnému Synu Božímu, který pro naše spasení ráčil se nazývati synem Josefovým. Ť. Hospodin byl s Josefem a získal mu milost u správce. Ř. A ten mu dal do moci všechny vězně.

Ť. Cokoli se dalo, podléhalo jeho nařízení. Ř. Neboť Hospodin byl s ním a řídil všechny jeho činy.¹⁾

Modleme se:

Všemohoucí, věčný Bože, velebíme úradky tvé moudrosti, podle kterých jsi vyvolil svatého Josefa za Pěstouna svého Syna a Snoubence Jeho panenské

¹⁾ Gen. 39, 21—23.

Matky. Děkujeme Ti za všechny milosti a dary, jimiž ho tvá moudrost a láska opatřila k povolání tak vznešenému. Dejž, abychom jasně poznali jeho ctnosti a přednosti a důstojně uctívali jeho zásluhy! Uchraň skrze něj svou svatou Církev všech úkladů nepřátelských a propůjč nám milost, abychom jeho ctností horlivě následovali, abychom s ním byli hodni odměny věčné. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

1. Svatý Josefe, jehož v Betlemě všude odmítli a tak Tě donutili, aby ses uchýlil s Marií do chléva, vypros nám tu milost, abychom pohrdání lidí trpělivě snášeli, v bídě a soužení podrobili se úradku Božímu. Pomáhej nám ve všelikém nebezpečí a v pronásledování, tak jako byls na útěku do Egypta věrným strážcem božského Dítka a Jeho svaté Matky. A kdyby nás potkalo neštěstí, že bychom hříchem ztratili Boha, přispěj nám svou mocnou přímluvou, abychom poznali své poblouzení a upřímným pokáním k Bohu se vrátili.

Ů. Věrný muž dojde pochvaly. Ř. A ten, jenž je strážcem Pána svého, bude oslaven.

Ů. Doufejte v něho, všichni národové. Ř. A vylejte před ním srdce svá.

— Modlitba — jako na str. 207. Otče náš. Sláva Otci...

2. Svatý Josefe, blahoslavíme Tě pro velké vyznamenání, jehož se Ti dostalo jako Pěstounu Syna Božího a jež pro Tebe bylo pramenem svatých radostí a sladké útěchy. Tobě bylo dopřáno, abys s Marií, požehnanou Matkou, nejdříve se klaněl božskému Spasiteli v jeslích, když se narodil. Tys byl svědkem víry a zbožnosti, s kterou pastýři i svatí Mudrci padli na kolena před božským Dítěm. Tys byl shledán hodným, abys Pána světa choval na loktech svých a Jej živil prací rukou svých. Král nebes byl Ti poddán a Stvořitel světa byl tvým pomocníkem při práci. Ustavičně byl jsi spojen s Ježíšem a Marií, a na konci Tvého života dostalo se Ti velké milosti, žes skonal v náručí Ježíšově. — Pomáhej tedy i nám svou mocnou přímluvou, abychom vytrvali v pevné, živé víře v Ježíše, Pána našeho, a abychom Mu sloužili až do konce. V hodině smrti pak přispěj nám, abychom také zemřeli tak, jako Ty, a v přítomnosti Ježíše i Marie odevzdali duši svou v ruce Otce nebeského.

Ů. Ejhle, služebník věrný a opatrný.
Ř. Kterého ustanovil Pán nad rodinou svou.

Ů. Své dítky vezme pod svou ochranu, aby ve stínu jeho ratolestí chráněni byli před vedrem.

R. Neboť jeho sláva spočine na nich.

Modlitba. Bože, který jsi vyslovil sv. Josefa za Pěstouna jednorozeného Syna svého, a i nás svěřil jeho otcovské péči, dej, ať pod jeho ochranou překonáme všelike nebezpečí, tak abychom jednou měli účast na jeho slávě, pro Krista, Pána našeho. Amen.

Otče náš. Zdrávas. Sláva Otci...

Svatý Josefe, muži podle Srdce Božího, který's na zemi žil v důvěrné společnosti Ježíše Krista, který i mezi námi je přítomen v Nejsvětější Svátosti jako Bůh i člověk, vypros nám u něho té milosti, abychom téhož Ježíše ve velebné Svátosti přijímali s vírou tak pevnou a s takovou úctou, s jakou Tys Ho bral na lokty své. Pomáhej nám, bychom k této božské Svátosti blížili se vždycky s duší čistou a ve svatém přijímání obdrželi ony milosti, které Tobě přineslo obcování s Kristem. A přispěj nám také, abychom před svým odchodem s tohoto světa hodně přijali Nejsvětější Svátost jako posilu pro věčnost a silou tohoto nebeského pokrmu přemohli hrůzy smrti.

Ť. Volal lid o pokrm. Ř. A řekl král: Jděte k Josefovi.

Ť. Pojdte ke mně a opatřím vám všechny statky nebeské. Ř. A budete jísti z tučnosti země.

Modlitba: Propůjč nám, Pane, na přímluvu sv. Josefa čistoty těla i duše, abychom jsouce zbaveni všeliké poskvrny a ozdobeni bělostným rouchem, byli přijati k svatební hostině života věčného, skrze Krista Pána našeho. Amen. Otče náš. Zdrávas. Sláva Otci...

4. Svatý Josefe, kterýž nyní dlíš ve slávě nebeské, povýšen jsa ke trůnu svého božského Svěřence, kde jsi naším přímluvčím a prostředníkem, Tobě doporučujeme *křesťanské rodiny*. Jako Jsi býval na zemi hlavou Svaté Rodiny, o ni pečuje, ji chráně a řídě, tak bdi také nad námi. Pomáhej rodičům, aby vychovávali své děti v dobré křesťany, — pomáhej dětem, aby své rodiče ctily a jich poslouchaly, tak jako Syn Boží ctil Tebe a Tobě byl poddán. Vypros, aby v našich rodinách panoval duch pravé pobožnosti a bázně Boží, a aby nikdy z nich nevymizela křesťanská kázeň a mravnost. — Ale doporučujeme Ti také onu velkou rodinu Boží na zemi, svatou katolickou Církev, jež si

Tě vyvolila za svého stálého ochránce. Braň ji přede vším nebezpečím, chraň ji přede všemi nástrahami, pomáhej jí ve všelikém soužení a pronásledování. Ale především shlédni milostivě na nejvyšší hlavu svaté Církve, našeho Svatého Otce Pia, pomáhej mu, aby stádce Kristovo na zemi řídil tak, by ve spojení s ním dostalo se tam, kde všechny věrné dítky Boží těší se z blaženého společenství svého nebeského Otce a Spasitele Ježíše Krista. Amen.

Ť. Velká je jeho sláva pomocí tvou.

Ř. Velebností a vznešeností korunoval jsi Ho.

Ť. Čest a bohatství je v domě Jeho.
Ř. A jeho spravedlnost trvá na věky věkův.

Modlitba. Bože, který jsi vyvolil svatého Josefa za ochránce a pěstouna Syna svého a za Snoubence Blahosl. Panny Marie, a jemu zjevil tajemství lásky své: prosíme Tě, bys svou přímlovou i svými zásluhami zaštilil Církev svatou, nevěstu Syna svého, a všechny zbloudilé duše přivedl k poznání pravé víry, skrze Krista Pána našeho. Amen.

Otče náš. Zdrávas. Sláva Otci...

LITANIE K SV. JOSEFU.

(Povolení této litanie pro veřejnou pobožnost v celé katolické církvi propůjčil sv. Otec Pius X. sv. Josefu vyznamenání, jehož se mimo Rodičku Boží nedostalo žádnému Světci. Skládá se z 24 invokací, které lze rozdělit na tři části: prvních sedm vztahuje se k důstojnosti a k výtečností, které sv. Josefovi Bůh udělil, a jež vzaty jsou z Písma sv. — Od invokace osmé až ke třinácté včetně velebeny jsou velké ctnosti jeho, rovněž v Písmě sv. naznačené. — Posledních čtrnáct obsahuje tituly, jimiž má právo na zvláštní naši důvěru.)

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi!

Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, uslyš nás!

Kriste, vyslyš nás!

Otče s nebes, Bože, smiluj se nad námi!

Synu, Vykupiteli světa, Bože, smiluj se nad námi!

Duchu svatý, Bože, smiluj se nad námi!

Svatá Trojice, jeden Bože, smiluj se nad námi!

Svatá Maria,
Svatý Josefe,
Slavný potomku Davidův,
Světlo patriarchů,
Snoubenče Boží Rodičky,
Cudný ochránce přesvaté Panny,
Pěstouně Syna Božího,
Bedlivý strážce Kristův,
Hlavo svaté Rodiny,
Josefe nejspravedlivější,
Josefe nejčistotnější,
Josefe nejmodřejší,
Josefe nejstatečnější,
Josefe nejposlušnější,
Josefe nejvěrnější,
Zrcadlo trpělivosti,
Milovníče chudoby,
Vzore dělníků,
Ozdobo života domácího,
Ochránce panen,
Oporo rodin,
Útěcho ubohých,
Naděje nemocných,
Patrone umírajících,
Postrachu zlých duchů,
Záštito Církve svaté,

Oroduj za nás!

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa,
odpusť nám, Pane!
Beránku Boží, který snímáš hříchy světa,
vyslyš nás, Pane!

Modlitba k Ježíši, Marii, Josefovi.

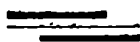
Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi!

Ů Ustanovil ho pánem domu svého.

R. A knížetem všeho statku svého.

Modleme se:

Bože, který jsi v nevýslovné prozřetelnosti ráčil vyvoliti svatého Josefa za snoubence nejsvětější Rodičky své: dej, prosíme, bychom zasloužili si mítimocným přímluvcem v nebesích toho, jehož vzýváme jako ochránce na zemi. Jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen. (Odp. 300 dní jednou za den, i dušem v očištcí věnovatelné. Pius X. 18. března 1909.)

MODLITBA K JEŽÍŠI, MARIÍ, JOSEFOVI.

Modlitba k Ježíši, Marii, Josefovi.

Ježíši, Maria, Josefe, vám věnuji své srdce i své tělo i svou duši, se všemi, kdož mi patří, i se vším, co jsem i co mám.

Ježíši, Maria, Josefe, vezměte pod svou péči a stráž mne i mé drahé, a buďte našimi ochránci a průvodci na

rozbouřeném moři tohoto bídneho života pozemského.

Ježíši, Maria, Josefe, přispějte mi ve všelikých potřebách a souženích, (zvláště v této záležitosti...), ale hlavně v potřebě poslední, v hodině smrti.

Ježíši, Maria, Josefe, stůjte při mně ve všech příhodách životních a řiďte vše, co se se mnou bude dít, k větší cti a slávě Boží a ke spáse mé duše. V radosti mne mírněte, v utrpení těšte, v potřebách pomáhejte, ve všelikém pokušení a v nástrahách mne posilujte a všelikým nebezpečím této doby dovedte mne do bezpečného přístavu věčné blaženosti. — Ježíši, Maria, Josefe, vy tři nejsvětější osoby, kéž líbezný příklad vašeho pozemského života vznáší se stále před očima všech křesťanských rodin, povzbuzuje jich k následování, aby se v nich zase brzy uhostila nevinnost a čistota mravů, upřímnost a prostosrdečnost, bázeň Boží a spravedlnost a všechny křesťanské ctnosti! Ať zavládne ve všech příbytcích i srdcích láska, mír a svornost, tak jako kdysi mezi vámi, a ať se starou zbožností a poctivostí vrátí se do nich zase staré rodinné štěstí. Amen.

OBSAH.

	Strana
Předmluva spisovatelova . . .	3
Slovo překladatelovo. Ex voto	3
Úvod. Dějiny úcty sv. Josefa	5
I. díl. Proč uctíváme sv. Josefa?	22
1. Vyvolení sv. Josefa	22
2. Příprava a výbava sv. Josefa	31
3. Povýšení sv. Josefa	41
1. kapitola. Povýšení sv. Josefa k důstoj-	
nosti	43
1. Josef, muž Marie	43
2. Josef, otec Ježíšův . . .	53
3. Josef, hlava sv. Rodiny	62
2. kapitola. Josef povýšen k podivuhodné	
svatosti	68
3. kapitola. Povýšení sv. Josefa ke slávě	82
1. oslavení sv. Josefa ve smrti . . .	83
2. Oslavení sv. Josefa, když vkročil	
do věčnosti	86
3. Oslava sv. Josefa v nebesích	88
4. kapitola. Povýšení sv. Josefa k veliké moci	93
Několik příkladů pomoci sv. Josefa .	99
5. kapitola. Povýšení sv. Josefa k úřadu	
ochránce	119
Zásvětná modlitba k sv. Josefu	124
II. díl. Kterak máme projevovati úctu	
k sv. Josefu	127
Část 1. Důvody úcty k sv. Josefu . . .	127
Část 2. Kterak projevovati úctu	
ke sv. Josefu	141
1. Vnitřní úcta ke sv. Josefu	141
2. Zevní úcta k sv. Josefu	144
Svátky sv. Josefa. Úvahy pro svátky	
sv. Josefa	145

	Strana
1. Slavnost Svaté Rodiny	145
2. Památka Zasnoubení Panny Marie se sv. Josefem	164
3. Svátek sv. Josefa	172
4. Slavnost sv. Josefa	179
B ř e z e n, měsíc zasvěcený sv. Josefu	194
V ý r o k y s v a t ý c h a j i n ý c h o s v. Josefu, pro každý den měsíce března	197
M š e s v a t á k e c t i s v. Josefa (v den hlav- ního jeho svátku)	212
M e š n í p o b o ž n o s t	214
K n e š p o r á m o s v. Josefu (v den hlavního jeho svátku)	230
C í r k e v n í h y m n y k e c t i s v. Josefa	231
Hymns k nešporám: Te, Joseph, celebrent	231
Hymnus k matutinu: Coelitum, Joseph, decus	236
Hymnus k laudám: Iste, quem laeti co- limus	237
M š e s v a t á o S l a v n o s t i s v. Josefa	238
N e š p o r y o S l a v n o s t i s v. Josefa	242
P o b o ž n o s t o s e d m i b o l e s t e c h a r a - d o s t e c h s v. Josefa	243
Záslibná modlitba k sv. Josefu	248
H o d i n k y k s v. Josefu	251
K r a t š í m o d l i t b y k s v. Josefu	262
M o d l i t b y o d p u s t k o v é	274
P o b o ž n o s t p r o s e d m s t ř e d p ř e d s v á t k e m s v. Josefa	277
D e v í t i d e n n í p o b o ž n o s t k e s v. Josefu	303
M o d l i t b a k e s v. Josefu ve zvláštní záležitosti	305
T ř í d e n n í p o b o ž n o s t k s v. Josefu	307
P o b o ž n o s t p r o s v á t e k s v. Josefa	311
L i t a n i e k s v. Josefu	318
M o d l i t b a k J e ž í š i, M a r i i, J o s e f o v i	319

Opravy.

- Str. 12 ř. 19 místo „Isolami“ čti: „Isolani“.
- Str. 13 ř. 30 místo „Pfulf“ čti: „Pfülf“.
- Str. 16 ř. 22 místo „Jesu“ čti: „Jesus“.
- Str. 20 ř. 9 místo „323“ čti: „3, 23“.
- Str. 38 ř. 16 místo „o jeho spravedlnost“ čti „pro jeho spravedlnost“.
- Str. 46 v poznámce ¹⁾ místo „Kaz. 26, 3“ čti „Sir. 26, 3“.
- Str. 51 ř. 7 a 8 místo „jest od ní tak velice milován, jakož nemiluje...“ čti: „jest od ní tou měrou milován, jakouž nemiluje...“
- Str. 62 v poznámce ¹⁾ místo „Gen. 4, 14“ čti: „Gen. 41, 4“.
- Str. 64 ř. 12 místo „zasnoubenkou“ čti: „zasnoubenou“.
- Str. 76 ř. 1 místo „Nazaratském“ čti „Nazaretském“.
- Str. 83 sazba počátku odstavce toho při tisku byla pomíchána; text zníti má takto: „Zásluhy jeho života měly býti korunovány ve smrti; měl umřít dříve, než jeho manželka a i Schovanec. Měl umřít dříve, nežli by začal Kristus svůj veřejný učitelský úřad. Jediný pohled na život sv. Josefa ukáže nám, jaký bude jeho konec, jaká bude jeho smrt. Byl-li jeho život od počátku až do konce...“
- Str. 87 ř. 8 místo „Hanina“ čti „Annina“.

Seznam knih a obrázků vydaných „Dědictvím Svatojanským“, pokud ještě jsou na skladě.

Prohlédněte bedlivě a objednejte!

Doporučte svým přátelům!

I. Písmo svaté.

A) Veliké vydání.

Bible Česká. I. Písmo sv. Starého zákona. Přeložil a výkladem provází dr. Jan Hejčl. Lidové vydání. Svazek I. Pátero knih Mojžíšových. Část 1. 5 Kč. Část 2. 5 Kč. — Sv. II. Ester — Kniha Sirachovcova 49 Kč (váz. 75 Kč), pro členy Dědictví 44 Kč (váz. 70 Kč). — Sv. III. Isajáš — Čtvrtá kniha Esdrášova. 113 Kč (váz. 145 Kč), pro členy Dědictví 103 Kč (váz. 135 Kč).

Bible Česká. II. Písmo sv. Nového zákona. Přeložil a výkladem opatřil dr. J. L. Sýkora. — Část I. Evangelia a Skutky apoštolské. 38 Kč (váz. 50 Kč), pro členy Děd. 34 Kč (váz. 46 Kč). — Část II. Listy apoštolské a Zjevení sv. Jana. 32 Kč (váz. 50 Kč), pro členy Děd. 28 Kč (váz. 46 Kč). — Obě části dohromady svázané 90 Kč, pro členy Dědictví 82 Kč.

Upozorňujeme odběratele I. vydání Č. B., pokud nemají ještě svazek II. a III. St. Zák., aby si je opatřili, neboť I. vydání těchto dílů bude již brzy úplně rozebráno. — Desky na celé dílo (4 svazky) 50 Kč.

B) Zkrácené otisky z velikého vydání.

Evangelia se stručnějším výkladem. — Svazek I. Evangelium sv. Matouše. 6 Kč, pro čl. Děd. 5·40 Kč. — Svazek II. Evangelium sv. Marka 2 Kč, pro členy Děd. 1·80 Kč — Svazek III. Evangelium sv. Lukáše. 3·50 Kč, pro čl. Děd. 3·10 Kč. — Svazek IV. Evan-

gelium sv. Jana. 3 Kč, pro členy Děd. 2·70 Kč. --
Všechny 4 svazky najednou zakoupené 14 Kč, pro členy
Dědictví 13 Kč.

C) Kapesní vydání.

Nový zákon. Přeložil dr. J. L. Sýkora. — Část I. Evan-
gelia. 3 Kč, (váz. 12 Kč). Část II. rozebrána.

Žaltář. Přeložil a výkladem opatřil dr. Jan Hejčl, 8 Kč,
pro čl. Děd. 7 Kč ve vazbě celoplátěné 20 Kč.

D) Otisky z kapesního vydání.

Evangelia: Evangelium sv. Matouše, 1 Kč.

E) Perikopy.

Perikopy čili Výňatky ze Starého i Nového zákona. Upravili
dr. J. L. Sýkora a dr. J. Hejčl. 10·50 Kč, váz. 25 Kč,
v červené vazbě se zlatou ořízkou 45 Kč.

II. Spisy nábožensko-poučné.

Katolická mravouka. Napsal dr. K. L. Řehák. 4·50 Kč.

Liturgika o posvátných dobách svaté katol. církve.
Sestavil Bohumil Fr. Hakl. Cena 4·50 Kč.

Epištoly nedělní a sváteční celého roku. Výklad sepsal
Jan Felizna. Cena 6 Kč.

Výklad katechismu. Napsal dr. A. Podlaha. Ctih. Tomáše
Kemp. Čtvero knih o následování Krista. Cena 9 Kč.

Milosrdný Samaritán. Poučná a modlitební kniha pro
nemocné a jejich ošetřovatele. Cena 6 Kč.

**Křesťansko-katolická domácí kniha na každý den
v roce.** Napsal J. P. Silbert, přeložil Frant. Klíma.
Cena 6 Kč.

Pravdou k životu. Katolické vodítko. Upravil František
Synek. Dva díly. Cena 3 Kč.

**Tomáše Kempenského Čtvero knih o následování
Krista.** S obrazy od Führicha. Přeložil a modlitby při-
pojil dr. Jan Nep. Sedlák. 14 Kč, váz. v celoplát. vazbě
28 Kč., v pegamoidu se zlatou ořízkou 38 Kč, v kůži
47 Kč.

Soustavná věrouka pro lid. Napsal P. Frant. Žák T. J.
Díl I. 9 Kč. — Dílu II. část I. 7·50 Kč. — Část II.
10 Kč. — Díl III. 40 Kč, pro členy Dědictví 38 Kč.
— Díl IV. 20 Kč, pro členy 18 Kč.

- Dědův odkaz.** Kniha pro dospívající jinochy. Napsal K. Balík. Cena 3 Kč.
- Květnice.** Kniha pro dívky. Napsal K. Balík. Cena 5 Kč, váz. 16 Kč.
- Otec.** Kniha pro otce. Napsal K. Balík. Cena 4 Kč.
- Pane, nauč nás modliti se!** Několik slov o modlitbě Páně. Sepsal Ant. Melka. Cena 6 Kč, pro členy Dědictví 5 Kč.
- Nedělní a sváteční čítanka.** Napsal Karel Balík. Cena 15 Kč.
- Druhá nedělní a sváteční čítanka.** Napsal Kar. Balík. Cena 15 Kč.
- Třetí nedělní a sváteční čítanka.** Napsal Karel Balík. Část I. Cena 5 Kč. Část II. Cena 5 Kč.
- Z duchovního života.** Napsal P. Alois Stork T. J. 2. vyd. Cena 6 Kč, váz. 12 Kč.
- Život podle Bož. Srdce Páně.** Napsal P. Jos. Jaroš S. J. II. vyd. váz. 32 Kč.
- Buď — anebo!** Napsal Robert Mäder. Přel. D. Antonín Bořek Dohalský. Cena 4 Kč.

III. Modlicí knížky.

- Rímský Misál česko-latinský.** Úplné vydání. Vázaný v pegamoidu s červenou ořízkou 70 Kč, vázaný v kůži se zlatou ořízkou 90 Kč.
- Útěcha duše.** Modlitby, které upravil dr. J. Nep. Sedlák. Cena 3 Kč, pro členy Dědictví 2.50 Kč. V lepší úpravě, vázané 10 Kč.
- Hodinky Marianské.** Přeložil dr. Jan Hejčl. Cena 1 Kč.
- Modlitby za zemřelé.** Napsal dr. Jan Hejčl. Cena 5 Kč.
- Na slavnost Božího Těla.** Napsal dr. Jan Hejčl. Cena 4 Kč.

IV. Knihy pro děti.

- Cestou za štěstím.** Napsal K. Balík. Cena 3 Kč.
- Prvosenky.** Čítanka pro školy obecné. Díl I. váz. 10 Kč.

V. Životopisy a úcta svatých.

- Čtrnácte ctihodných mučedníků Pražských z řádu sv. Františka.** Napsal P. Klemens Minařík. Cena 3 Kč.

- Svatá Lidmila.** Napsal dr. F. Stejskal. Cena 7·50 Kč, pro členy Děd. 6 Kč.
- Svatý Jan Nepomucký** Napsal dr. Frant. Stejskal. — Díl I. Životopis 12 Kč. — Díl II. Úcta, kanonisace a obrana, Cena 14 Kč.
- Co sluší uvážiti o sv. Janu Nepomuckém.** Napsal Jos. Rybák S. J. — **Proč nedošlo již dříve k svatořečení Jana Nepomuckého.** Vysvětluje dr. Jan Nep. Sedlák. Cena 2·50 Kč.
- Svatý Václav.** Jeho život a úcta. Napsal dr. Fr. Stejskal. Cena 25 Kč, pro členy Dědictví 20 Kč.
- Nedej zahynouti nám ni budoucím!** Napsal Josef Rybák S. J. Cena 2·50 Kč.
- Svatý František Serafinský.** Od P. B. J. Wilhelma. I. 7 Kč, II. 7 Kč.
- Církev vítězná.** Napsal F. Ekert. I., II. a III. díl s poštovným 32 Kč. Díl IV. rozebrán.

VI. Spisy dějepisné.

- Troji Řím** Od Msgra Gauma, přelož. A. Koutný. Díl I. 4·50 Kč. — Díl II. 6·50 Kč.
- Posvátná místa král. Českého.** Sepsal dr. Antonín Podlaha. Díl I. Vikariáty: Českobrodský, Černokostelecký, Mnichovický a Prosecký. 6 Kč. — Díl II. Vikariáty: Berounský, Bystřický a Plzeňský. 6 Kč. — Díl III. Vikariáty: Kralovický, Vlašímský a Zbraslavský. 6 Kč. — Díl IV. Vikariáty: Kolínský a Rokycanský. 4·50 — Díl V. Vikariát Libocký. 3 Kč. — Díl VI. Vikariáty: Sedlčanský a Votický, 5·20 Kč. — Díl VII. Vikariát Slánský. 6 70 Kč.
- Svatý Hostýn ve svém původu a svých osudech.** Vypравuje Frant. Vídenský S. J. Cena 4·50 Kč.
- Lid český s hlediska prstonárodně náboženského.** Napsal Karel Procházka. Cena 4·50 Kč.
- Paměti Františka J. Vaváka,** souseda a rychtáře Milčického, z let 1770—1816. Knihy I. část I. 4·50 Kč, — část II. 4·50 Kč. — Knihy II. část I. 3 Kč, — část II. 3·70 Kč. — Knihy III. část I. 3·70 Kč, — část II. 3·70 Kč, — část III. 3·70 Kč, — část IV. 10 Kč, pro členy Dědictví 8 Kč.
- Světový eucharistický kongres v Chicagu a účast**

katolíků z Československa. Napsali dr. Josef Hanuš a poslanec Václav Myslivec Cena 5 Kč.
Apoštol Indiánů P. Petr Jan de Smet S. J. Napsal Jos. Kinzig. Aut. překlad Antonína Sehnala. Cena 6 Kč.
Mistr Jan Hus. Napsal Dr. Augustin Neumann O. S. A. Cena 5 Kč.

VII. Povídky.

Mžikové obrázky. Napsal Jindřich Š. Baar. — Řada I. 1·50 Kč. — Řada II. 1·50 Kč. — Řada III. 3 Kč.
Na cestě k lepšímu. Napsal Alois Dostál. Cena 1·50 Kč.
Z měst a městeček. Napsal Alois Dostál. Cena 3 Kč.
Od Krkonoš. Krátké povídky z pohorského kraje. Napsal J. Ježek. Cena 3 Kč.
Irena. — Pro Boha a pravdu. Povídka. Z polštiny přeložili Václav T. Kamejský a Josef T. Kajetán. Cena 10 Kč.
Z nedávných dob. Různé obrázky a povídky. Napsal Julius Košnář. Cena 1·50 Kč.
Selská pýcha. Obraz ze života lidu. Napsala Vlasta Pittnerová. 3 Kč.
Rozvětvená rodina. Povídka. Napsal Al. Dostál. Cena 3 Kč.
Fabiola neboli církev v katakombách. Napsal N. P. S. Wiseman, přeložil dr. K. Vrátný. Cena 7 Kč.
V různých barvách. Napsal Jindřich Š. Baar. Cena 3·70 Kč.
Rodina Kulichova. Napsala Vlasta Pittnerová. Cena 7 Kč.
Cestou — necestou. Napsal Julius Košnář. Cena 5 Kč.
Vlna zkoušky. Napsal Alois Dostál. Cena 2 Kč.
Biblické povídky. Napsal Prokop Holý. Cena 7 Kč.
Jan Prchalů. Napsal Josef Pospíšil. 8 Kč, na velínovém papíru 12 Kč.
David a Saul. Napsal P. Vinc. Zapletal O. P. Cena 12 Kč.
Podvod Fulgenta Ohma. Napsal Ant. Thein. Cena 3 Kč.
Po cestách pokroku. Napsal Václav Špaček. Cena 4 Kč.
Levohradecké pomněnky. Napsal V. Beneš Třebízský. Vybral Vilém Bitnar. Část I Cena 5 Kč. Část II. Cena 5 Kč.

VIII. Umělecky v barvách provedené obrázky (k vložení do modlitebních knížek) a dopisnice.

Sv. Václav (Fr. Urban). — Sv. Lidmila (Fr. Urban).
— Svatá Lidmila učí sv. Václava dobročinnosti
(Josef Hellich). — Svatý Vojtěch (Fr. Urban). —
Sv. Prokop (Fr. Urban). — Sv. Jan Nepom. (Fr.
Urban). — Ctih. Milada (Fr. Urban). — Cena
jednoho obrázku 30 hal., 10 kusů za 30 Kč. — Umě-
lecké dopisnice Oldř. Blažíčka: velechrám sv. Víta, cena
50 hal. za kus.

Objednati lze tyto knihy a obrázky u

**Ředitelství „Dědictví sv. Jana Nepom.“
v Praze-IV. (Hradčany),
Hradčanské náměstí č. 60.**

*Ceny v dřívějších seznamech uvedené pozbývají
platnosti.*

Při objednávce knih nebo obrázků nutno příslušný obnos,
jakož i poštovné (do 5 kg 7 Kč, do 10 kg 13 Kč) zaslati
předem.

**Knihy zasílají se jen buď proti hotovému zaplacení
předem nebo na dobírku. Na úvěr „Dědictví“
knih dávatí nemůže!**

Zprávy o Dědictví Svatojanském.

I. Přehled členů koncem roku 1930.

Zakladatelů jest .	8
Spoluzakladatelů	69
Členů první třídy	32
Členů druhé třídy	139
Členů třetí třídy . . .	<u>41.012</u>
Úhrnem zapsáno členů žijících i zemřelých	41.260
Z toho jest: 1. rodů	6.949
2. spolků, škol, knihoven atd. . . .	1.679
3. členů duchovního stavu (kněží, bohoslovců)	4.706

Během roku 1930 přistoupilo k „Dědictví“ 145 nových členů (mezi nimi jest 6 rodů, 8 spolků a 2 osoby duchovního stavu); od uveřejnění jejich jmen bylo nutno upustiti pro velikou drahotu tisku.

Během roku 1930 došlo ředitelství „Dědictví“ oznámení o úmrtí 13 členů.

II. Pravidla „Dědictví Svatojanského“.

1. Vklad člena třetí třídy obnáší jednou pro vždy 80 Kč (z toho připadá 60 Kč na vklad, 5 Kč na diplom a 15 Kč na zásilku starších knih, darem dáványch). Člen třetí třídy dostává každého roku jeden výtisk podílu.

2. Za rod, školu, obec, spolek, knihovnu a pod. platí se za členství třetí třídy jednou pro vždy 170 Kč (z toho připadá 150 Kč na vklad, 5 Kč na diplom a 15 Kč na zásilku starších knih darem dáványch).

3. Člen druhé třídy se vkladem 140 Kč dostává dva výtisky, člen první třídy se vkladem 200 Kč dostává tři výtisky podílu. Rody, školy,

obce, spolky, knihovny a pod. platí za členství druhé třídy **320 Kč**, za členství první třídy **470 Kč**. Doplněním vkladu možno postoupiti do třídy vyšší.

4. Spoluzakladatelem „Dědictví“ se stává, kdo složí jednou pro vždy nejméně **1000 Kč**; dostává ročně čtyři výtisky podílu.

5. Vklady dlužno složiti v plném obnosu na jednu; splátky se nepovolují.

6. Kdo k „Dědictví“ přistoupiti hodlá, nechť zašle poštovní poukázkou příslušný obnos pod adresou „Ředitelství Dědictví Svatojanského v Praze-IV. (Hradčany)“ a na odštířku poukázky nechť napíše své jméno, příjmení, stav a bydliště, pak svou osadu farní a diecési, ke kteréž přináleží. Jde-li o členství rodu, budiž udáno jméno jak manžela, tak manželky i s jejím příjmením, které měla za svobodna.

7. Každý člen ať si lístek na odebírání knih dobře uschová a každého roku před vyzvednutím nového podílu od svého duchovního správce podepsati dá. Na tento lístek může si pak člen, žije-li v Čechách, podíl v knihkupectví B. Stýbla v Praze, Václavské nám. čis. 30n., vyzvednouti (lístky mají barvu zelenou). Členové v olomouckém arcibiskupství vybírají knihy svého podílu v knihkupectví R. Prombergra v Olomouci (lístky jsou barvy červené), členové pak z biskupství brněnského nechť se o podíl hlásí v knihkupectví Karla Winikera v Brně (lístky jsou barvy žluté). Ostatní členové z jiných diecézí vybírají své podíly u toho knihkupectví, které mají na lístku udáno. Každý člen povinen jest o podíl svůj každoročně hlásiti se u toho knihkupectví, které na přední straně jeho odběrného lístku jest vyznačeno, a nikoliv u ředitelství, jak omylem se stává.

8. Každý člen bez výjimky, nechť přistoupil kdykoliv, povinen jest každého roku při vybírání podílu v příslušném knihkupectví zapraviti **2 Kč** ve prospěch „Dědictví“ a knihkupci za vydání podílu **50 h**, celkem tedy **Kč 2.50**, jinak by mu podíl nemohl býti vydán.

9. Kdo by si přál, aby mu knihkupec knihu poštou

zaslal, nechť připojí ještě příslušný obnos na poštovné. Členové z Ameriky nechť složí v knihkupectví B. Stýbla v Praze jistou část peněz jako zálohu na další zasilání ročních podílů.

10. Přestěhuje-li se některý člen z Čech na Moravu, nebo odeběře-li se z brněnského biskupství do olomouckého, nebo naopak, ať to oznámí ředitelství a připojí svůj odběrný lístek dosavadní, načež mu ředitelství pošle nový lístek na odebrání knih, aby mu pak v příslušném knihkupectví vydávány byly.

11. Poněvadž členský či podílný lístek může se ztratiti nebo i odcizen býti, každý si číslo jeho pro takový případ na jiném místě, na př. v modlitební knížce, zaznamenej; když skutečně ztráta se udála, požádej ředitelství o nový lístek s udáním čísla listku ztraceného nebo aspoň čísla diplomu a zašli zároveň **20 Kč** jakožto poplatek za vydání listku nového. Připomínáme však, že kdyby se potom pohřešovaný lístek zase našel, týž žádné platnosti již nemá. Podobně, kdo by z jiné příčiny potřeboval lístek nový na př. je-li dosavadní lístek jeho již vyplněn, ať pošle jej ředitelství a přiloží **20 Kč**, načež mu bude zaslán lístek nový.

12. Když by člen umřel, žádáme snažně pozůstalých přátel, aby úmrtí jeho poznamenali na jeho podílný lístek a tento ředitelství „Dědictví“ buď sami zaslali nebo požádali svého pastýře duchovního, aby lístek ředitelství zaslal.

13. Knihy za rod se odebírají tak dlouho, pokud jméno rodu toho se neztratí. Není-li synů, odebírají knihy dcery zakladatele rodu, dokud žijí; dítky jejich však, jiné jméno již nesoucí, nemají práva toho; rod vymřel.

14. Každý nově přistoupivší člen dostane mimo podíl toho roku, kdy se přihlásil, ještě darem některé starší knihy dle ustanovení ředitele (nikoliv dle vlastní volby přistoupivšího člena!)

15. **Kdo si nevyzvedne podíl během dvou let po jeho vydání, pozbývá naň práva; podíl ten propadá. Povolení k dodatečnému vybrání propadlých podílů v žádném případě se nedává.**

16. Knihy „Dědictvím“ vydané, pokud jsou na skladě, lze objednat přímo u ředitelství „Dědictví“. Ředitelství vyřizuje objednávky, pokud možno, obratem pošty. Při objednávce knih budtež příslušný obnos za knihy i poštovné zapraveny vždy předem, a to jak od jednotlivců, tak od knihkupectví. Na úvěr, na účet nebo na dluh „Dědictví“ knih nedává. **Knihy zasílají se jen buď proti hotovému zaplacení předem nebo na dobírku!**

17. Členy stavu kněžského snažně žádáme, aby, jak veškerí členové očekávají, mezi oktávem svatého Jana Nepomuckého oběť mše svaté za živé i mrtvé členy „Dědictví“ každoročně obětovali. Ostatní členové nekněží budtež v označeném čase s týmž nábožným úmyslem přítomni mši svaté. U hrobu svatého Jana Nepomuckého v Praze slouží ředitel „Dědictví“ každého roku ve dnech svátku svatého Jana Nepom. blízkých dvě zádušní mše svaté: jednu za všechny v Pánu zesnulé členy a druhou za Antonína Hanikýře, zakladatele „Dědictví“.

III. Činnost „Dědictví Svatojanského“ v roce 1931.

Jakožto podíl na rok 1931 vyšly tyto dvě knihy: 1. Bible Česká. (Lidové vydání.) Přeložil Dr. Jan Hejčl. Díl první: Knihy Starého zákona. Svazek I. Patěro knih Mojžíšových. Část II.: Levitikus, Numeri a Deuteronomium. Cena 5 Kč. — 2. Jděte k Josefovi! Napsal P. Ludvík Soengen T. J. Přeložil a upravil Prokop Holý. Cena 10 Kč. **Celkem obnáší cena letošního podílu 15 Kč!** Jak veliký to úrok z nepatrného vkladu 80 Kč jednou pro vždy složeného!

Mimo podíl vydána byla velice důležitá knížka pro každého katolického křesťana: **Římský misál.** Úplné vydání. Přeložil a liturgickými poznámkami opatřil P. Marian Schaller, benediktin v Emauzích. Krásně tištěná tato kniha prodává se ve prospěch „Dědictví“ vázaná v pegamoidu s červenou ořízkou za 70 Kč, v celokožené vazbě se zlatou ořízkou za 90 Kč.

IV. Dary pro »Dědictví Svatojanské«.

Bartovský K., farář, Citov Kč 100.—, Ing. Beneš, Vinohrady Kč 40.—, Bubeník Jos., Veselí Kč 50.—, Dolanský Kar., Vr. Lhota Kč 3.—, J. M. Dr. Dvořák Lad., prelát, Č. Krumlov Kč 1000.—, H. J. Kč 1000.—, Jeřábek K., katecheta, v Líšni Kč 35.—, Konopa Fr., Vrcov Kč 20.—, N. N. k uctění pam. dr. J. Sedláka Kč 100.—, Nejdí Jiří, strojník, Kč 30.—, Podstarová Jos., učitelka, Praha Kč 50.—, Sál Václ., spirituál, Slatinany Kč 26.—, Skála J., děkan, Kladno Kč 25.—, Šít Ferd., St. Rožmitál Kč 20.—, Šrámek Josef a Anna, v Holešově Kč 50.—, Vacková Mar., učitelka, Bohuslavice Kč 100.—, Vokrouhlík J., soukr., Dublovice Kč 5.—, Vrabec Fr., far., Vraný Kč 30.—, Znojemská K., Praha Kč 80.—.

V. Stručné dějiny »Dědictví Svatojanského«.

Kněz Ant. Hanikýř věnoval r. 1831 jistinu 1000 zl. stří. k založení fondu pod názvem „Dědictví sv. Jana Nep.“, z jehož příjmů by se vydávaly užitečné knihy v jazyku českém pro katolický lid. Jistinu tu zaslal konsistoři Pražské, žádaje, aby věci té se ujala. Teprve r. 1833 schválila vláda „Základní pravidla“ Dědictví, jež vešlo v činnost teprve po smrti zakladatelově (r. 1833) přičiněním prvního ředitele a redaktora Dědictví metropolitního kanovníka Václava Pešiny r. 1835. První knihou nákladem Dědictví vydanou byl spis Jana Valeriána Jirsíka „Proč jsem katolíkem?“ Pešina staral se nejen všemožně o získávání údů Dědictví, jichž počet, jenž obnášel roku 1846 toliko 1151, zvláště od r. 1847 rychle se množil, takže r. 1857 dostoupil výše 16.492, ale i o utěšenou činnost vydavatelskou, takže možno nazvati jej právem druhým zakladatelem Dědictví. Roku 1855 bylo Dědictví od Apoštolské Stolicе schváleno a odpustky obdařeno. Po Pešinovi (r. 1857) následovali v úřadě ředitele a redaktora Dědictví: Dr. Innocenc Frencl 1858—1862 a Vincenc Bradáč 1862 až 1874; r. 1874 oddělen byl úřad ředitele

od úřadu redaktora. V úřadu ředitele vystřídali se: K. Schwarz 1874—1884, Dr. Kl. Borový 1884—1895, Dr. Jan Nep. Sedlák 1896—1908, Dr. Jos. Tumpach 1909—1916; v úřadě redaktora: František Srdínko 1874—1906 a Dr. Antonín Podlaha 1907—1916; od r. 1916 zastává úřad ředitele i redaktora Dr. Ant. Podlaha. Počet členů obnášel roku 1860: 21.188, r. 1870: 24.792, r. 1880: 26.419, r. 1890: 27.830, r. 1906: 29.965. Od r. 1854 do 1906 vydávána byla každého roku pouze jedna vázaná kniha; od r. 1907—1920 vydáváno každého roku několik neváz. knih rozmanitého obsahu. Roku 1907 bylo 30.343 údů, r. 1920: 39.575, r. 1927: 40.882, r. 1929: 41.115; z nich jest na živu asi 10.000. — Pro drahotní svízele poválečné bylo nutno zvýšiti roku 1920 členský vklad z 20 Kč na 45 Kč, r. 1922 na 80 Kč, pro rody, školy a knihovny z původních 40 Kč na 170 Kč; mimo to jest každý člen každého roku při vyzvednutí podílu povinen zapraviti v příslušném knihkupectví (v Čechách u B. Stýbla v Praze, na Moravě u R. Prombergera v Olomouci a K. Winikera v Brně) 2 Kč ve prospěch Dědictví a knihkupci za vydání podílu 50 hal. Přes nesmírné zdražení tisku vychází každého roku několik knih ve prospěch Dědictví. Po převratu mělo dědictví svého jmění na 400.000 K, z čehož roční důchod jest skrovný vzhledem k tomu, že Dědictví potřebuje ročně na 80.000 Kč. Činnost Dědictví udržuje se tedy většinou soukromou obětavostí ředitele Dědictví, výtežkem z prodeje starších knih a ze vkladů členů nově přistupujících. — Zásluhy Dědictví o církev katolickou v zemích českých jsou veliké: valná část důležitých spisů nábožensko-poučných vyšla jeho nákladem; mimo to vykonalo Dědictví knihami svými veliký úkol i na poli národním, posilujíc jimi v lidu vědomí národní, a to zvláště v krajinách poněmčovaných. Kéž by Dědictví nalézalo hojně štědrých příznivců, aby vždy víc a více mohlo rozkvétati!

Přistupujte, hojně k „Dědictví Svatojanskému!“

Člen platí jednou pro vždy Kč 80.— a pak každého roku při vyzvednutí podílu v příslušném knihkupectví 2 Kč 50 h.

Za to obdrží hned po přístupu několik knih bezplatně, dostává každého roku podíl zdarma a mimo to má značnou slevu na knihách „Dědictvím“ vydávaných.

Přihlaste se u Ředitelství „Dědictví“ v Praze-IV., 60.

Žádejte seznam knih, jež vyšly nákladem „Dědictví“. Seznáte z něho, jaké množství cenných knih „Dědictví“ již vydalo, a jistě si je objednáte!
